

Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Neuradno prečiščeno besedilo Zakona o kazenskem postopku obsega:

- Zakon o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 63/94 z dne 13. 10. 1994),
- Popravek zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 70/94 z dne 11. 11. 1994),
- Odločbo o razveljavitvi prvega odstavka 201. člena, prvega odstavka 361. člena in dela drugega odstavka 202. člena zakona o kazenskem postopku: o ugotovitvi, da točka 3 drugega odstavka 201. člena in 2. točka prvega odstavka 432. člena zakona o kazenskem postopku nista v skladu z ustavo; o ugotovitvi, da zakon o kazenskem postopku ni v skladu z ustavo, kolikor ne določa tudi milejših ukrepov za preprečevanje ponovitvene nevarnosti in o ugotovitvi, da določbe zakona o kazenskem postopku, ki urejajo postopek odločanja o odreditvi, podaljšanju in odpravi pripora, niso v skladu z ustavo (Uradni list RS, št. 25/96 z dne 16. 5. 1996),
- Odločbo o razveljavitvi členov od 150 do 156 zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 5/98 z dne 23. 1. 1998),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o kazenskem postopku – ZKP-A (Uradni list RS, št. 72/98 z dne 23. 10. 1998),
- Zakon o spremembi zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kazenskem postopku – ZKP-B (Uradni list RS, št. 6/99 z dne 29. 1. 1999),
- Zakon o spremembi zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kazenskem postopku – ZKP-C (Uradni list RS, št. 66/00 z dne 26. 7. 2000),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o kazenskem postopku – ZKP-D (Uradni list RS, št. 111/01 z dne 29. 12. 2001),
- Odločbo o delni razveljavitvi drugega odstavka 41. člena zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 44/03 z dne 12. 5. 2003),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o kazenskem postopku – ZKP-E (Uradni list RS, št. 56/03 z dne 13. 6. 2003).

ZAKON o kazenskem postopku (ZKP)

(neuradno prečiščeno besedilo št. 8)

PRVI DEL SPLOŠNE DOLOČBE

I. poglavje TEMELJNA NAČELA

1. člen

(1) Ta zakon določa pravila, ki naj zagotovijo, da se nihče, ki je nedolžen, ne obsodi, storilcu kaznivega dejanja pa izreče kazenska sankcija ob pogojih, ki jih določa kazenski zakon, in na podlagi zakonitega postopka.

(2) Preden se izda pravnomočna sodba, sme biti obdolženec omejen v svoji prostosti in v svojih pravicah samo ob pogojih, ki jih določa ta zakon.

2. člen

Kazensko sankcijo sme izreči storilcu kaznivega dejanja samo z zakonom ustanovljeno pristojno sodišče v postopku, ki se uvede in izvede po tem zakonu.

3. člen

Kdor je obdolžen kaznivega dejanja, velja za nedolžnega, dokler njegova krivda ni ugotovljena s pravno močno sodbo.

4. člen

(1) Oseba, ki ji je vzeta prostost, mora biti v materinem jeziku ali jeziku, ki ga razume, takoj obveščena o razlogih za odvzem prostosti. Takoj mora biti poučena, da ni dolžna ničesar izjaviti, da ima pravico do takojšnje pravne pomoči zagovornika, ki si ga svobodno izbere, in o tem, da je pristojni organ na njeno zahtevo dolžan o odvzemu prostosti obvestiti njene najbližje.

(2) Osumljenec ima pravico do zagovornika od odvzema prostosti dalje.

(3) Za odvzem prostosti osumljencu se šteje vsaka omejitev prostosti, ki pomeni prisilno zadržanje.

(4) Če si osumljenec, kateremu je odvzeta prostost, glede na svoje gmotne razmere, ne more zagotoviti zagovornika sam, mu ga na njegovo zahtevo in stroške države postavi organ za notranje zadeve, če je to v interesu pravičnosti.

5. člen

(1) Obdolžencu se mora že pri prvem zaslišanju povedati, katerega dejanja je obdolžen in kaj je podlaga za obdolžitev.

(2) Obdolžencu se mora omogočiti, da se izjavi o vseh dejstvih in dokazih, ki ga obremenjujejo, in da navede vsa dejstva in dokaze, ki so mu v korist.

(3) Obdolženec se ni dolžan zagovarjati in odgovarjati na vprašanja, če pa se zagovarja, ni dolžan izpovedati zoper sebe ali svoje bližnje ali priznati krivde.

6. člen

(1) Kazenski postopek teče v slovenskem jeziku.

(2) Če je pri sodišču v skladu z ustavo v uradni rabi tudi jezik italijanske ali madžarske narodne skupnosti, lahko na način, določen z zakonom, kazenski postopek teče tudi v jeziku te narodne skupnosti.

7. člen

(1) Tožbe, pritožbe in druge vloge se podajajo sodišču v slovenskem jeziku.

(2) Na območjih, kjer živijo pripadniki italijanske ali madžarske skupnosti, lahko pripadniki teh narodnih skupnosti podajajo vloge v italijanskem oziroma madžarskem jeziku, če je pri sodišču jezik te narodne skupnosti v uradni rabi.

(3) Tujec, ki mu je vzeta prostost, ima pravico podajati sodišču vloge v svojem jeziku, v drugih primerih pa tuji državljani lahko podajajo vloge v svojem jeziku samo ob pogoju vzajemnosti.

8. člen

(1) Stranke, priče in drugi udeleženci v postopku imajo pravico uporabljati pri preiskovalnih in drugih sodnih dejanjih ali na glavni obravnavi svoj jezik. Če sodno dejanje oziroma glavna obravnava ne teče v jeziku teh oseb, je treba zagotoviti ustno prevajanje tistega, kar oni oziroma drugi govorijo, ter listin in drugega pisnega dokaznega gradiva.

(2) O pravici do prevajanja je treba osebe iz prejšnjega odstavka poučiti; te se lahko odpovedo prevajanju, če znajo jezik, v katerem teče postopek. V zapisnik je treba zapisati, da so bile poučene in kaj so izjavile.

(3) Prevaja sodni tolmač.

9. člen

(1) Vabila, odločbe in druga pisanja pošilja sodišče v slovenskem jeziku.

(2) Sodišče, pri katerem je v uradni rabi tudi italijanski oziroma madžarski jezik, vroča vabila tudi v tem jeziku, odločbe in druga pisanja pa v tem jeziku le, kadar sodišče vodi postopek v obeh uradnih jezikih. Udeleženci v postopku se lahko odpovejo pravici do vračanja odločb in drugih pisanj v madžarskem in italijanskem jeziku. Odpoved je treba zapisati v zapisnik.

(3) Osebi, ki ji je vzeta prostost, se vroči tudi prevod pisanj iz prvega odstavka tega člena v jeziku, ki ga uporablja v postopku, če se po drugem odstavku prejšnjega člena tega zakona ni odpovedala pravici do prevajanja.

10. člen

(1) Nihče ne sme biti preganjan in kaznovan zaradi kaznivega dejanja, za katero je bil s pravnomočno sodno odločbo oproščen ali obsojen ali je bil kazenski postopek zoper njega pravnomočno ustavljen ali je bila obtožba zoper njega pravnomočno zavrnjena.

(2) Pravnomočna sodna odločba se sme spremeniti v postopku z izrednimi pravnimi sredstvi samo v obsojenčevo korist.

11. člen

Prepovedano je izsiljevati od obdolženca ali kakšnega drugega udeleženca v postopku priznanje oziroma kakšno drugo izjavo.

12. člen

(1) Obdolženec ima pravico, da se brani sam ali s strokovno pomočjo zagovornika, ki si ga izbere sam izmed odvetnikov.

(2) Če si obdolženec ne vzame zagovornika sam, mu ga postavi sodišče, kadar je to določeno s tem zakonom, da se zagotovi njegova obramba.

(3) Če si obdolženec, glede na svoje gmotne razmere, ne more zagotoviti zagovornika sam, mu ga mora na njegovo zahtevo in stroške države zagotoviti država ob pogojih, ki jih določa ta zakon.

(4) Obdolžencu se mora zagotoviti primeren čas in možnosti za pripravo obrambe.

13. člen

Kdor je bil neupravičeno obsojen za kaznivo dejanje ali mu je bila neutemeljeno vzeta prostost, ima pravico biti rehabilitiran, pravico do povrnitve škode in druge pravice, ki jih določa zakon.

14. člen

Obdolženca ali drugega udeleženca v postopku, ki bi iz nevednosti lahko opustil kakšno dejanje v postopku ali zaradi tega ne bi izkoristil svojih pravic, pouči sodišče o pravicah, ki mu gredo po tem zakonu, in o posledicah, če bi dejanje opustil.

15. člen

Sodišče si mora prizadevati, da se postopek izvede brez zavlačevanja in da onemogoči kakršnokoli zlorabo pravic, ki jih imajo udeleženci v postopku.

16. člen

(1) V kazenskem postopku imata obdolženec in tožilec položaj enakopravnih strank, kolikor ta zakon ne določa drugače.

(2) Tožilec mora navesti dejstva, na katera opira svoj zahtevek, in predlagati dokaze, s katerimi ta dejstva dokazuje.

(3) Obdolženec ima pravico navajati dejstva in predlagati dokaze, ki so mu v korist.

17. člen

(1) Sodišče in državni organi, ki sodelujejo v kazenskem postopku, morajo po resnici in popolnoma ugotoviti dejstva, pomembna za izdajo zakonite odločbe.

(2) Enako pazljivo morajo preizkusiti in ugotoviti tako dejstva, ki obdolženca obremenjujejo, kakor tudi dejstva, ki so mu v korist.

18. člen

(1) Pravica sodišča in državnih organov, ki sodelujejo v kazenskem postopku, da presojuje, ali je podano kakšno dejstvo ali ne, ni vezana na nobena posebna formalna dokazna pravila in ne z njimi omejena.

(2) Sodišče ne sme opreti sodne odločbe na dokaze, ki so bili pridobljeni s kršitvijo ustavno določenih človekovih pravic in temeljnih svoboščin, kot tudi ne na dokaze, ki so bili pridobljeni s kršitvijo določb kazenskega postopka in je zanje v tem zakonu določeno, da se sodna odločba nanje ne more opreti, ali ki so bili pridobljeni na podlagi takega nedovoljenega dokaza.

19. člen

(1) Kazenski postopek se uvede na zahtevo upravičenega tožilca.

(2) Za dejanja, za katera se storilec preganja po uradni dolžnosti, je upravičeni tožilec državni tožilec, za dejanja, za katera se preganja na zasebno tožbo, pa je upravičeni tožilec zasebni tožilec.

(3) Če državni tožilec spozna, da ni razlogov za uvedbo ali za nadaljevanje kazenskega postopka, lahko stopi na njegovo mesto oškodovanec kot tožilec ob pogojih, ki so določeni s tem zakonom.

20. člen

Državni tožilec je dolžan začeti kazenski pregon, če je podan utemeljen sum, da je storjeno kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, kolikor ta zakon ne določa drugače.

21. člen

(1) V kazenskem postopku sodijo sodišča zborna.

(2) Pri okrajnem sodišču sodi sodnik posameznik.

22. člen

Če je predpisano, da ima uvedba kazenskega postopka za posledico omejitev posameznih pravic, in zakon ne določa česa drugega, nastanejo te posledice s pravnomočnostjo obtožnice; pri kaznivih dejanjih, za katera je kot glavna kazen predpisana denarna kazen ali zapor do treh let, pa z dnem, ko je izdana obsodilna sodba, ne glede na to ali je postala pravnomočna ali ne.

23. člen

(1) Če je uporaba kazenskega zakona odvisna od predhodne odločitve o kakšnem pravnem vprašanju, za katero je pristojno sodišče v kakšnem drugem postopku ali kakšen drug državni organ, lahko sodišče, ki sodi v kazenski zadevi, samo odloči tudi o tem vprašanju po določbah, ki veljajo za dokazovanje v kazenskem postopku. Odločitev kazenskega sodišča o takem pravnem vprašanju pa ima učinek samo za kazensko zadevo, ki jo to sodišče obravnava.

(2) Če je o takem predhodnem vprašanju že odločilo sodišče v kakšnem drugem postopku ali je o njem odločil kakšen drug državni organ, taka odločba ne veže kazenskega sodišča glede presoje vprašanja, ali je bilo določeno kaznivo dejanje storjeno ali ne.

II. poglavje PRISTOJNOST SODIŠČ

1. Stvarna pristojnost in sestava sodišč

24. člen

Sodišča sodijo v kazenskih zadevah v mejah svoje stvarne pristojnosti, ki jo določa zakon.

25. člen

(1) Na prvi stopnji:

- 1) sodijo okrožna sodišča o kaznivih dejanjih, za katera je v zakonu predpisana kazen zapora petnajstih ali več let, v senatih, ki jih sestavljajo dva sodnika in trije sodniki porotniki, o kaznivih dejanjih, za katera je predpisana milejša kazen in o kaznivih dejanjih zoper čast in dobro ime, storjenih s tiskom, po radiu, televiziji ali z drugim sredstvom javnega obveščanja, pa v senatih, ki jih sestavljajo en sodnik in dva sodnika porotnika;
- 2) sodi sodnik posameznik pri okrajnem sodišču o kaznivih dejanjih, za katera je kot glavna kazen predpisana denarna kazen ali kazen zapora do treh let;
- 3) je sodnik posameznik pri okrajnem sodišču v postopku o izrednih pravnih sredstvih ter v posebnih postopkih pristojen tudi za naslednja procesna dejanja, za katera je sicer po določbah tega zakona pristojen predsednik senata ali senat iz šestega odstavka tega člena:
 - a) da odloči o zahtevi za obnovo kazenskega postopka (prvi odstavek 412. člena);
 - b) da zavrže zahtevo za izredno omilitev oziroma poda predlog vrhovnemu sodišču (tretji in četrti odstavek 419. člena);
 - c) da zavrže zahtevo za varstvo zakonitosti (drugi odstavek 422. člena);
 - č) da odloči o spremembi varnostnih ukrepov (drugi odstavek 496. člena);
 - d) da odloči o preklicu pogojne obsodbe (tretji in četrti odstavek 506. člena);
 - e) da odloči o izbrisu obsodbe (peti odstavek 511. člena);
 - f) da odloči o prenehanju varnostnih ukrepov (četrti odstavek 513. člena).

(2) Na drugi stopnji sodijo višja sodišča v senatih, ki jih sestavljajo trije sodniki.

(3) Na tretji stopnji sodi vrhovno sodišče v senatu, ki ga sestavlja pet sodnikov.

(4) Dejanja v preiskavi opravlja preiskovalni sodnik okrožnega sodišča, preiskovalna dejanja v postopku pred okrajnim sodiščem pa opravlja sodnik posameznik tega sodišča.

(5) Predsednik sodišča in predsednik senata odločata v primerih, ki so določeni v tem zakonu.

(6) V senatu, ki ga sestavljajo trije sodniki, odločajo okrožna sodišča o pritožbah zoper sklepe preiskovalnega sodnika okrožnega in sodnika posameznika okrajnega sodišča, kadar opravlja preiskovalna dejanja, in zoper druge sklepe, če je tako določeno v tem zakonu, odločajo na prvi stopnji zunaj glavne obravnave, izvajajo postopek in izdajajo sodbe

po določbah 517. člena tega zakona ter dajejo predloge v primerih, ki so določeni v tem ali v kakšnem drugem zakonu.

(7) O zahtevi za izredno omilitev kazni odloča vrhovno sodišče v senatu, ki ga sestavljajo trije sodniki.

(8) O zahtevi za varstvo zakonitosti odloča vrhovno sodišče v senatu, ki ga sestavlja pet sodnikov, če pa je zahteva vložena zoper odločbo iz tretjega odstavka tega člena, pa odloča o tem senat, ki ga sestavlja sedem sodnikov.

2. Krajevna pristojnost

26. člen

(1) Krajevno pristojno je praviloma sodišče, na katerega območju je bilo kaznivo dejanje storjeno ali poskušeno.

(2) Zasebna tožba se lahko vloži tudi pri sodišču, na katerega območju ima obdolženec stalno ali začasno prebivališče.

(3) Če je bilo kaznivo dejanje storjeno ali poskušeno na območjih raznih sodišč ali na meji teh območij ali če je negotovo, na katerem območju je bilo storjeno ali poskušeno, je pristojno tisto sodišče, ki je na zahtevo upravičenega tožilca prvo začelo postopek; če se postopek še ni začel, pa sodišče, pri katerem je bila najprej zahtevana uvedba postopka.

27. člen

Če je bilo kaznivo dejanje storjeno na domači ladji ali na domačem letalu medtem, ko je bila ladja v domačem pristanišču oziroma ko je bilo letalo na domačem letališču, je pristojno sodišče, na katerega območju je pristanišče oziroma letališče. V drugih primerih, ko je bilo kaznivo dejanje storjeno na domači ladji ali na domačem letalu, pa je pristojno sodišče, na katerega območju je domovno pristanišče ladje oziroma domovno letališče letala, ali sodišče, na katerega območju je domače pristanišče oziroma letališče, kjer se ladja oziroma letalo prvič ustavi.

28. člen

(1) Če je bilo kaznivo dejanje storjeno s tiskom, je pristojno sodišče, na katerega območju je bil spis natisnjen. Če ta kraj ni znan ali če je bil spis natisnjen v tujini, je pristojno sodišče, na katerega območju se tiskani spis razširja.

(2) Če je po zakonu odgovoren pisec spisa, je pristojno tudi sodišče kraja, v katerem ima pisec stalno prebivališče, ali sodišče kraja, v katerem se je pripetil dogodek, na katerega se spis nanaša.

(3) Določbe prejšnjih dveh odstavkov se smiselno uporabljajo tudi v primeru, če sta bila spis ali izjava objavljena po radiu ali televiziji.

29. člen

(1) Če kraj storitve kaznivega dejanja rti znan ali če je ta kraj zunaj ozemlja Republike Slovenije, je pristojno sodišče, na katerega območju ima obdolženec stalno ali začasno prebivališče.

(2) Če je sodišče, na katerega območju ima obdolženec stalno ali začasno prebivališče že začelo postopek, ostane pristojno, čeprav se je zvedelo za kraj storitve kaznivega dejanja.

(3) Če ni znan kraj storitve kaznivega dejanja in tudi ne stalno ali začasno prebivališče obdolženca ali če sta oba zunaj ozemlja Republike Slovenije, je pristojno sodišče, na katerega območju je bil obdolženec prijeto ali se je sam naznanil.

30. člen

Če je kdo storil kazniva dejanja v Republiki Sloveniji in v tujini, je pristojno sodišče, ki je pristojno za kaznivo dejanje, storjeno v Republiki Sloveniji.

31. člen

Če se po določbah tega zakona ne da dognati, katero sodišče je krajevno pristojno, določi vrhovno sodišče eno od stvarno pristojnih sodišč, pred katerim naj se izvede postopek.

3. Združitev in izločitev postopka

32. člen

(1) Če je ista oseba obdolžena več kaznivih dejanj in je za nekatera od njih pristojno okrajno sodišče, za druga pa okrožno sodišče, je pristojno okrožno sodišče; če so pristojna sodišča iste vrste, je pristojno tisto sodišče, ki je na zahtevo upravičenega tožilca prvo začelo postopek, če se postopek še ni začel, pa sodišče, pri katerem je bila najprej zahtevana uvedba postopka.

(2) Po prejšnjem odstavku se določi pristojnost tudi v primeru, če je obenem tudi oškodovanec storil kaznivo dejanje proti obdolžencu.

(3) Za sotorilce je praviloma pristojno sodišče, ki je kot pristojno za enega od njih prvo začelo postopek.

(4) Sodišče, ki je pristojno za storilce kaznivega dejanja, je praviloma pristojno tudi za udeležence, prikrivalce, tiste, ki so pomagali storilcu po kaznivem, dejanju in za tiste, ki niso naznanili da se pripravljajo kaznivo dejanje, -oziroma niso naznanili kaznivega dejanja ali storilca.

(5) V vseh primerih iz prejšnjih odstavkov se izvede praviloma enoten postopek in se izda ena sama sodba.

(6) Sodišče lahko odloči, naj se izvede enoten postopek in izda ena sama sodba tudi v primeru, če je več oseb obdolženih za več kaznivih dejanj, vendar samo tedaj, če je med storjenimi kaznivimi dejanji medsebojna zveza in če so podani isti dokazi. Če je za nekatera od teh kaznivih dejanj pristojno okrožno sodišče, za druga pa okrajno sodišče, se sme izvesti enoten postopek samo pred okrožnim sodiščem.

(7) Sodišče lahko odloči, naj se izvede enoten postopek in izda ena sama sodba, če pred istim sodiščem tečejo ločeno postopki zoper isto osebo za več kaznivih dejanj ali zoper več oseb za isto kaznivo dejanje.

(8) O združitvi postopka odloča sodišče, ki je pristojno za enoten postopek. Zoper sklep, s katerim je sodišče odredilo združitev postopka, ali zavrnilo predlog za združitev postopka, ni pritožbe.

33. člen

(1) Sodišče, ki je pristojno po prejšnjem členu, lahko do konca glavne obravnave iz tehtnih razlogov ali zaradi smotrnosti odloči, da se postopek o posameznih kaznivih dejanjih ali zoper posamezne obdolžence izloči in dokonča posebej, ali pa odstopi drugemu pristojnemu sodišču.

(2) Zoper sklep, s katerim je sodišče odredilo izločitev postopka ali zavrnilo predlog za izločitev postopka, ni pritožbe.

4. Prenos krajevne pristojnosti

34. člen

(1) Če pristojno sodišče iz pravnih ali stvarnih razlogov ne more postopati, mora to sporočiti neposredno višjemu sodišču, ki določi drugo pristojno sodišče na svojem območju.

(2) Zoper sklep iz prejšnjega odstavka ni pritožbe.

35. člen

(1) Skupno neposredno višje sodišče, lahko določi za postopek drugo stvarno pristojno sodišče na svojem območju, če je očitno, da se bo tako lažje izvedel postopek, ali če so za to drugi tehtni razlogi.

(2) Sklep po prejšnjem odstavku člena lahko izda sodišče na predlog preiskovalnega sodnika, sodnika posameznika ali predsednika senata ali pa na predlog obdolženca, oškodovanca, zasebnega tožilca ali državnega tožilca, ki je pristojen za postopek pred sodiščem, ki odloča o prenosu krajevne pristojnosti, če teče kazenski postopek na zahtevo državnega tožilca.

(3) Zoper sklep iz prvega odstavka tega člena ni pritožbe.

5. Posledice nepristojnosti in spor o pristojnosti

36. člen

(1) Sodišče mora paziti na svojo stvarno in krajevno pristojnost. Brž ko zapazi, da ni pristojno, se izreče za nepristojno in pošlje po pravnomočnosti sklepa zadevo pristojnemu sodišču.

(2) Če okrožno sodišče ugotovi med glavno obravnavo, da je za sojenje pristojno okrajno sodišče, ne pošlje zadeve temu sodišču, temveč izvede postopek samo in izda odločbo.

(3) Ko postane obtožnica pravnomočna, se sodišče ne more več izreči za krajevno nepristojno in tudi stranke ne morejo več uveljavljati ugovora krajevne nepristojnosti.

(4) Nepristojno sodišče mora opraviti tista procesna dejanja, ki bi jih bilo nevarno odlašati.

37. člen

(1) Če sodišče, kateremu je bila zadeva odstopljena kot pristojnemu sodišču, misli, da je pristojno sodišče, ki mu je zadevo odstopilo, ali kakšno drugo sodišče, sproži postopek, da se odloči o sporu o pristojnosti.

(2) Če je na pritožbo zoper odločbo sodišča prve stopnje, s katero se je to izreklo za nepristojno, odločilo sodišče druge stopnje, je glede pristojnosti vezano na to odločbo tudi sodišče, ki mu je bila zadeva odstopljena, če je sodišče druge stopnje pristojno za odločanje o sporu o pristojnosti med temi sodišči.

38. člen

(1) O sporu o pristojnosti med sodišči odloča skupno neposredno višje sodišče.

(2) Pri odločanju o sporu o pristojnosti lahko sodišče hkrati po uradni dolžnosti odloči o prenosu krajevne pristojnosti, če so izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka 35. člena tega zakona.

(3) Zoper sklep, s katerim sodišče odloči o sporu o pristojnosti ali o prenosu krajevne pristojnosti, ni pritožbe.

(4) Dokler se ne odloči o sporu o pristojnosti med sodišči, mora vsako od njih opravljati tista procesna dejanja, ki bi jih bilo nevarno odlašati.

III. poglavje ZLOČITEV

39. člen

Sodnik oziroma sodnik porotnik ne sme opravljati sodniške dolžnosti:

- 1) če je s kaznivim dejanjem oškodovan;
- 2) če je z obdolžencem, njegovim zagovornikom, tožilcem, oškodovancem, njihovim zakonskim zastopnikom ali pooblaščenecem v zakonski zvezi ali zunajzakonski skupnosti ali krvnem sorodstvu v ravni vrsti do kateregakoli kolena, v stranski vrsti do četrtega kolena ali v svaštvu do drugega kolena;
- 3) če je z obdolžencem, njegovim zagovornikom, tožilcem ali oškodovancem v razmerju skrbnika, oskrbovanca, posvojitelja, posvojenca, rejnika ali rejenca;
- 4) če je v isti kazenski zadevi opravljal preiskovalna dejanja, ali je sodeloval pri odločanju o ugovoru zoper obtožnico oziroma o zahtevi predsednika senata po 271. ali 284. členu tega zakona, ali če je kot sodnik za mladoletnike vodil pripravljalni postopek in je bil podan predlog za kaznovanje, ali če je sodeloval v postopku kot tožilec, zagovornik,

zakoniti zastopnik ali pooblaščenec oškodovanca oziroma tožilca, ali če je bil zaslišan kot priča ali kot izvedenec;

- 4.a) če se je v postopku pri odločanju o katerem koli vprašanju seznanil z dokazom, ki se mora po določbah tega zakona izločiti iz spisov (83. člen), ne more v isti zadevi odločati o obtožbi oziroma o pritožbi ali izrednem pravnem sredstvu zoper odločbo, s katero je bilo odločeno o obtožbi, razen če vsebina dokaza očitno ni takšna, da bi lahko vplivala na njegovo odločitev;
- 5) če je v isti zadevi sodeloval pri izdaji odločbe nižjega sodišča ali je pri istem sodišču sodeloval pri izdaji odločbe, ki se izpodbija s pritožbo ali z zahtevo za varstvo zakonitosti;
- 6) če so podane okoliščine, ki vzbujajo dvom o njegovi nepristranskosti.

40. člen

(1) Brž ko sodnik ali sodnik porotnik zve za kakšen razlog svoje izločitve iz 1. do 5. točke prejšnjega člena, mora prenehati z vsakim delom v tej zadevi in to sporočiti predsedniku sodišča, ki odredi, da se zadeva po pravilih sodnega reda dodeli drugemu sodniku. Če gre za izločitev predsednika sodišča, v tej zadevi kot predsednik odloča podpredsednik sodišča, če pa mora biti izločen tudi ta, si predsednik sodišča določi namestnika izmed sodnikov tega sodišča, če to ni mogoče, pa zahteva od predsednika neposredno višjega sodišča, naj mu določi namestnika.

(2) Če sodnik ali sodnik porotnik misli, da so podane kakšne druge okoliščine, ki opravičujejo njegovo izločitev (6. točka prejšnjega člena), sporoči to predsedniku sodišča, ki odloči o izločitvi. Do odločitve o izločitvi sme opravljati samo tista dejanja, ki bi jih bilo nevarno odlašati.

41. člen

(1) Izločitev lahko zahtevajo tudi stranke.

(2) Stranka mora zahtevati izločitev sodnika ali sodnika porotnika, brž ko zve za razlog izločitve, vendar najpozneje do konca glavne obravnave, v primeru iz 6. točke 39. člena tega zakona pa samo do začetka glavne obravnave. [delno razveljaven](#)

(3) Izločitev sodnika višjega sodišča lahko zahteva stranka v pritožbi ali v odgovoru na pritožbo.

(4) Stranka more zahtevati izločitev le poimensko določenega sodnika ali sodnika porotnika, ki postopa v zadevi, oziroma sodnika višjega sodišča.

(5) Stranka mora v zahtevi navesti okoliščine, zaradi katerih misli, da je podana kakšna zakonska podlaga za izločitev.

V zahtevi za izločitev ne more znova navajati razlogov, ki jih je uveljavljala že v prejšnji zahtevi, ki pa je bila zavrnjena.

42. člen

(1) O zahtevi za izločitev iz prejšnjega člena odloči predsednik sodišča.

(2) Če je zahtevana izločitev predsednika sodišča ali predsednika sodišča in sodnika ali sodnika porotnika, odloči o izločitvi predsednik neposredno višjega sodišča; če

pa je zahtevana izločitev predsednika vrhovnega sodišča, odloči o izločitvi občna seja tega sodišča.

(3) Preden se izda sklep o izločitvi, je treba dobiti izjavo sodnika, sodnika porotnika oziroma predsednika sodišča, po potrebi pa se opravijo tudi druge poizvedbe.

(4) Zoper sklep, s katerim se ugodi zahtevi za izločitev, ni pritožbe. Sklep, s katerim se zahteva za izločitev zavrne, se lahko izpodbija s posebno pritožbo; če je bil tak sklep izdan po vložitvi obtožbe, pa samo v pritožbi zoper sodbo.

(5) Če je bila zahteva za izločitev iz 6. točke 39. člena tega zakona vložena po začetku glavne obravnave ali če je stranka ravnala v nasprotju s četrtem ali petim odstavkom prejšnjega člena, se zahteva v celoti oziroma delno zavrže. Zoper sklep, s katerim se zahteva zavrže, ni pritožbe. Sklep, s katerim se zahteva zavrže, izda predsednik sodišča, na glavni obravnavi pa senat, in pri odločanju o njem lahko sodeluje sodnik, katerega izločitev je zahtevana.

43. člen

Ko sodnik ali sodnik porotnik zve, da je zahtevana njegova izločitev, mora takoj prenehati z vsakim nadaljnjim delom v tisti zadevi; če gre za izločitev iz 6. točke 39. člena tega zakona, pa sme do odločitve o zahtevi opravljati samo tista dejanja, ki bi jih bilo nevarno odlašati.

44. člen

(1) Določbe o izločitvi sodnikov in sodnikov porotnikov se uporabljajo smiselno tudi za državne tožilce in osebe ki so po zakonu o državnem tožilstvu upravičene zastopati državnega tožilca v postopku, zapisnikarje, tolmače in strokovnjake in pa izvedence, če ni zanje določeno kaj drugega (251. člen).

(2) O izločitvi državnega tožilca in pomočnika državnega tožilca odloči vodja državnega tožilstva. O izločitvi vodje državnega tožilstva odloči vodja neposredno višjega državnega tožilstva. O izločitvi generalnega državnega tožilca Republike Slovenije odloči minister za pravosodje.

(3) O izločitvi zapisnikarjev, tolmačev, strokovnjakov in izvedencev odloča senat, predsednik senata ali sodnik.

(4) Kadar opravljajo policisti preiskovalna dejanja na podlagi tega zakona, odloča o njihovi izločitvi preiskovalni sodnik. Če sodeluje pri njih zapisnikar, pa odloča o njegovi izločitvi uradna oseba, ki opravlja dejanja.

IV. poglavje DRŽAVNI TOŽILEC

45. člen

(1) Glavna pravica in glavna dolžnost državnega tožilca je preganjanje storilcev kaznivih dejanj.

(2) Glede kaznivih dejanj, za katera se storilec preganja po uradni dolžnosti, je državni tožilec pristojen:

- 1) da ukrene, kar je potrebno v zvezi z odkrivanjem kaznivih dejanj in izsleditvijo storilcev ter za usmerjanje predkazenskega postopka;
- 2) da zahteva preiskavo;
- 3) da vloži in zastopa obtožnico oziroma obtožni predlog pred pristojnim sodiščem;
- 4) da vlaga pritožbe zoper nepravnomočne sodne odločbe in izredna pravna sredstva zoper pravnomočne sodne odločbe.

(3) Državni tožilec opravlja tudi druga dejanja, ki so določena v tem zakonu.

(4) Državni tožilec ima v kazenskem postopku kot stranka enake pravice kot obdolženec, razen tistih, ki jih ima kot državni organ.

46. člen

Državni tožilec je pristojen za postopek pred ustreznim sodiščem v skladu z zakonom o državnem tožilstvu.

47. člen

Krajevna pristojnost državnega tožilca se določa po določbah, ki veljajo za pristojnost sodišča tistega območja, za katero je tožilec postavljen.

48. člen

Če bi bilo nevarno odlašati, opravi procesna dejanja tudi nepristojen državni tožilec, mora pa to takoj sporočiti pristojnemu državnemu tožilcu.

49. člen

Državni tožilec opravlja vsa procesna dejanja, za katera je po zakonu upravičen, sam ali po osebah, ki so po zakonu o državnem tožilstvu upravičene, da ga zastopajo v kazenskem postopku.

50. člen

O sporih o pristojnosti med državnimi tožilci odloča skupni neposredno višji državni tožilec.

51. člen

Državni tožilec lahko odstopi od pregona do konca glavne obravnave pred sodiščem prve stopnje, pred višjim sodiščem pa v primerih, ki so določeni v tem zakonu.

52. člen

(1) Za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja na predlog ali na zasebno tožbo, je treba predlog podati oziroma zasebno tožbo vložiti v treh mesecih od dneva, ko je upravičenec zvedel za kaznivo dejanje in storilca.

(2) Če je tožilec vložil zasebno tožbo zaradi kaznivega dejanja razžalitve, sme obdolženec do konca glavne obravnave tudi po preteku roka iz prejšnjega odstavka vložiti tožbo zoper tožilca, ki je razžalitev vrnil (nasprotno tožbo). V takem primeru izda sodišče eno samo sodbo.

53. člen

(1) Predlog se poda pri državnem organu, ki je upravičen sprejeti kazensko ovadbo (147. člen), zasebna tožba pa se vložijo pri pristojnem sodišču.

(2) Če je oškodovanec sam podal kazensko ovadbo, ali predlog za uveljavitev premoženjskopravnega zahtevka v kazenskem postopku, se šteje, da je s tem podal tudi predlog za pregon.

(3) Če je oškodovanec podal kazensko ovadbo ali predlog za pregon, med postopkom pa se ugotovi, da gre za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja na zasebno tožbo, se šteje ovadba oziroma predlog za pravočasno zasebno tožbo, če je podana v roku, ki je predpisan za zasebno tožbo. Pravočasno vložena zasebna tožba pa se šteje za pravočasen predlog oškodovanca, če se med postopkom ugotovi, da gre za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja na predlog.

54. člen

(1) Za mladoletnike in osebe, ki jim je popolnoma vzeta poslovna sposobnost, poda predlog oziroma vložijo zasebno tožbo njihov zakoniti zastopnik.

(2) Mladoletnik, ki je dopolnil šestnajst let, lahko sam poda predlog ali vložijo zasebno tožbo.

55. člen

Če oškodovanec ali zasebni tožilec umre medtem, ko teče rok za predlog ali zasebno tožbo, ali umre med postopkom, lahko njegov zakonec, ali oseba, s katero je živel v zunajzakonski skupnosti, otroci, starši, posvojenci, posvojitelji, bratje in sestre v treh mesecih po njegovi smrti podajo predlog, vložijo zasebno tožbo oziroma izjavijo, da nadaljujejo postopek.

56. člen

Če je s kaznivim dejanjem oškodovanih več oseb, se pregon začne oziroma nadaljuje na predlog oziroma zasebno tožbo katerekoli od njih.

57. člen

Oškodovanec in zasebni tožilec lahko z izjavo, ki jo podata sodišču, pred katerim teče postopek, umakneta predlog oziroma zasebno tožbo do konca glavne obravnave. V takem primeru izgubita pravico, da vnovič podata predlog oziroma vložita tožbo.

58. člen

(1) Če zasebni tožilec ne pride na glavno obravnavo, čeprav je bil v redu povabljen, ali mu vabila ni bilo mogoče vročiti, ker sodišču ni prijavil spremembe naslova ali prebivališča, se šteje, da je tožbo umaknil.

(2) Predsednik senata dovoli vrnitev v prejšnje stanje zasebnemu tožilcu, ki iz upravičenega vzroka ni mogel priti na glavno obravnavo ali pravočasno obvestiti sodišča o spremembi naslova ali prebivališča, če v osmih dneh po prenehanju ovire poda prošnjo za vrnitev v prejšnje stanje.

(3) Po preteku treh mesecev od dneva zamude se ne more več zahtevati vrnitev v prejšnje stanje.

(4) Zoper sklep, s katerim se dovoli vrnitev v prejšnje stanje, ni pritožbe.

(5) Sklep o ustavitvi kazenskega postopka, izdan na podlagi prvega odstavka tega člena, postane pravnomočen po preteku rokov iz drugega in tretjega odstavka tega člena.

59. člen

(1) Oškodovanec in zasebni tožilec imata pravico opozoriti med preiskavo na vsa dejstva in predlagati dokaze, ki so pomembni za to, da se ugotovi kaznivo dejanje, izsledi storilec kaznivega dejanja in ugotovijo njuni premoženjskopравни zahtevki.

(2) Na glavni obravnavi imata pravico predlagati dokaze, postavljati obdolžencu, pričam in izvedencem vprašanja, dajati pripombe in pojasnila glede njihovih izpovedb ter dajati druge izjave in postavljati druge predloge.

(3) Oškodovanec, oškodovanec kot tožilec in zasebni tožilec imajo pravico pregledovati spise in si ogledati dokazne predmete. Oškodovancu pa se sme odreči pregled spisov, dokler ni zaslišan kot priča.

(4) Preiskovalni sodnik in predsednik senata morata seznaniti oškodovanca in zasebnega tožilca s pravicami, ki jih imata po prvem, drugem in tretjem odstavku tega člena.

60. člen

(1) Če državni tožilec spozna, da ni podlage za pregon za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, ali če spozna, da ni podlage za pregon katerega izmed ovadenih udeležencev, mora to v osmih dneh sporočiti oškodovancu in ga poučiti, da lahko začne pregon sam. Tako ravna tudi sodišče, če je državni tožilec odstopil od pregona.

(2) Oškodovanec ima pravico začeti oziroma nadaljevati pregon v osmih dneh, odkar je prejel sporočilo iz prejšnjega odstavka.

(3) Če državni tožilec umakne obtožnico, sme oškodovanec, ki prevzame pregon, vztrajati pri vloženi obtožnici ali' pa vložiti novo.

(4) Oškodovanec, ki ni bil obveščen, da državni tožilec ni začel pregona, sme dati svojo izjavo za nadaljevanje postopka pred pristojnim sodiščem v treh mesecih od dneva, ko je državni tožilec zavrgel ovadbo.

(5) Ko državni tožilec oziroma sodišče sporoči oškodovancu, da lahko začne pregon, ga v sporočilu pouči tudi, kaj lahko ukrene za uresničenje te pravice.

(6) Če oškodovanec kot tožilec umre medtem, ko teče rok za začetek pregona, ali umre med postopkom, lahko njegov zakonec oziroma oseba s katero je živel v zunajzakonski skupnosti, otroci, starši, posvojenci, posvojitelji, bratje in sestre v treh mesecih po njegovi smrti začnejo pregon oziroma izjavijo, da nadaljujejo postopek.

61. člen

(1) Če državni tožilec umakne obtožnico na glavni obravnavi, mora oškodovanec takoj izjaviti, ali namerava nadaljevati pregon ali ne. Če oškodovanec ni navzoč na glavni obravnavi, čeprav je bil v redu povabljen, ali mu vabila ni bilo mogoče vročiti, ker sodišču ni prijavil spremembe naslova ali prebivališča, se šteje, da ne namerava nadaljevati pregona.

(2) Predsednik senata sodišča prve stopnje dovoli vrnitev v prejšnje stanje oškodovancu, ki ni bil v redu povabljen ali je bil v redu povabljen, vendar iz opravičenih razlogov ni mogel priti na glavno obravnavo, na kateri je bila zaradi umika obtožnice državnega tožilca izdana sodba, s katero je bila obtožba zavrnjena, če oškodovanec v osmih dneh po prejemu sodbe prosi za vrnitev v prejšnje stanje in če v tej prošnji izjavi da nadaljuje pregon. V tem primeru se razpiše nova glavna obravnavo in s sodbo, izdano na podlagi nove glavne obravnave, razveljavi prejšnja sodba. Če v redu povabljeni oškodovanec ne pride na novo glavno obravnavo, ostane prejšnja sodba v veljavi.

(3) V primerih iz prejšnjega odstavka se uporabijo določbe tretjega in četrtega odstavka 58. člena tega zakona.

(4) Sodba, s katero je bila obtožba v primeru iz prvega odstavka tega člena zavrnjena, postane pravnomočna po preteku rokov za vložitev prošnje za vrnitev v prejšnje stanje.

62. člen

(1) Če oškodovanec v zakonskem roku ne začne ali ne nadaljuje pregona ali če oškodovanec kot tožilec ne pride na glavno obravnavo, čeprav je bil v redu povabljen, ali mu vabila ni bilo mogoče vročiti, ker sodišču ni prijavil spremembe naslova ali prebivališča, se šteje, da je odstopil od pregona.

(2) Če oškodovanec kot tožilec ne pride na glavno obravnavo, čeprav je bil v redu povabljen, se uporabijo določbe drugega do četrtega odstavka 58. člena tega zakona.

63. člen

(1) Oškodovanec kot tožilec ima iste pravice kot državni tožilec, razen tistih, ki jih ima državni tožilec kot državni organ.

(2) V postopku, ki teče na zahtevo oškodovanca kot tožilca, ima državni tožilec pravico, da do konca glavne obravnave sam prevzame pregon in zastopanje obtožbe.

64. člen

(1). Če je oškodovanec mladoletnik ali oseba, ki ji je popolnoma odvzeta poslovna sposobnost, je njegov zakoniti zastopnik upravičen podajati vse izjave in opravljati vsa dejanja, ki jih je po tem zakonu upravičen podajati oziroma opravljati oškodovanec.

(2) Oškodovanec, ki je dopolnil šestnajst let, je upravičen sam podajati izjave in opravljati procesna dejanja.

65. člen

(1) Zasebni tožilec, oškodovanec in oškodovanec kot tožilec ter njihovi zakoniti zastopniki smejo izvrševati svoje pravice v postopku tudi po pooblaščenju.

(2) Če teče postopek za kaznivo dejanje, za katero je v zakonu predpisana kazen zapora nad tri leta, lahko postavi sodišče oškodovancu kot tožilcu na njegovo zahtevo pooblaščenca, če je to koristno za postopek in če oškodovanec kot tožilec po svojih gmotnih razmerah ne more plačati stroškov zastopanja. O zahtevi odloči preiskovalni sodnik oziroma predsednik senata, pooblaščenca pa postavi predsednik sodišča izmed odvetnikov.

(3) V kazenskem postopku, ki teče zaradi kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost iz XIX. poglavja kazenskega zakonika Republike Slovenije, razen dejanj po členih 185 do 187 in kaznivega dejanja zanemarjanja mladoletne osebe in surovega ravnanja po 201. členu kazenskega zakonika Republike Slovenije, mora imeti mladoletni oškodovanec ves čas od uvedbe kazenskega postopka dalje pooblaščenca, ki skrbi za njegove pravice, še posebej v zvezi z zaščito njegove integritete med zaslišanjem pred sodiščem in uveljavljanjem premoženjskopравnega zahtevka. Mladoletnemu oškodovancu, ki pooblaščenca še nima, postavi pooblaščenca sodišče po uradni dolžnosti izmed odvetnikov.

66. člen

Zasebni tožilec, oškodovanec kot tožilec in oškodovanec ter njihovi zakoniti zastopniki in pooblaščenca morajo sporočiti sodišču vsako spremembo naslova ali prebivališča.

VI. poglavje ZAGOVORNIK

67. člen

(1) Obdolženec sme imeti zagovornika ves čas, ko teče kazenski postopek.

(2) Obdolženca je treba pred prvim zaslišanjem poučiti, da ima pravico vzeti si zagovornika in da je zagovornik lahko navzoč pri njegovem zaslišanju.

(3) Zagovornika smejo najeti obdolžencu tudi njegov zakoniti zastopnik, zakonec oziroma oseba, s katero živi v zunajzakonski skupnosti, krvni sorodnik v ravni vrsti, posvojitelj, posvojenec, brat, sestra in rejnik.

(4) Za zagovornika se sme vzeti samo odvetnik, njega pa lahko nadomestuje odvetniški kandidat. Pred vrhovnim sodiščem sme biti zagovornik samo odvetnik.

(5) Zagovornik mora predložiti organu, pred katerim teče postopek, pooblastilo. Obdolženec lahko da zagovorniku pooblastilo tudi ustno na zapisnik pri organu, pred katerim teče postopek.

68. člen

(1) V isti kazenski zadevi zagovornik ne more zagovarjati dveh ali več obdolžencev.

(2) Posamezen obdolženec ima lahko več zagovornikov, šteje pa se, da je obramba zagotovljena, če v postopku sodeluje eden izmed zagovornikov.

69. člen

(1) Zagovornik ne sme biti oškodovanec, zakonec oškodovanca ali tožilca oziroma oseba, s katero oškodovanec ali tožilec živi v zunajzakonski skupnosti, in ne njihov krvni sorodnik v ravni vrsti do kateregakoli kolena, v stranski vrsti do četrtega kolena ali sorodnik po svaštvu do drugega kolena.

(2) Zagovornik tudi ne sme biti, kdor je povabljen kot priča, razen če je po tem zakonu oproščen dolžnosti pričevanja in če izjavi, da ne bo pričal, ali če se zagovornik zaslišuje kot priča v primeru iz 2. točke 235. člena tega zakona.

(3) Zagovornik tudi ne sme biti, kdor je bil v isti zadevi sodnik ali državni tožilec.

70. člen

(1) Če je obdolženec nem, gluhi ali sicer nezmožen, da se sam uspešno brani, ali če teče zoper njega kazenski postopek zaradi kaznivega dejanja, za katero je v zakonu predpisana kazen tridesetih let zavora, ali če je po 157. členu tega zakona priveden k preiskovalnemu sodniku, mora imeti zagovornika že pri prvem zaslišanju.

(2) Obdolženec mora imeti zagovornika pri postopku po 204.a členu tega zakona in ves čas, dokler traja zoper njega odrejeni pripor.

(3) Obdolženec mora imeti zagovornika ob vročitvi obtožnice, če gre za kaznivo dejanje, za katerega je v zakonu predpisana kazen osmih let zavora ali hujša kazen.

(4) Če si obdolženec v primerih obvezne obrambe iz prejšnjih odstavkov ne vzame zagovornika sam, mu ga predsednik sodišča postavi po uradni dolžnosti za nadaljnji potek kazenskega postopka do pravnomočnosti sodbe; če pa mu je bila izrečena kazen zavora tridesetih let ali če je nem, gluhi ali sicer nezmožen, da se sam uspešno brani – tudi za postopek z izrednimi pravnimi sredstvi. Če se obdolžencu po uradni dolžnosti postavi zagovornik po vložitvi obtožnice, se mu to sporoči takrat, ko se mu vroči obtožnica. Če ostane obdolženec v primeru obvezne obrambe v postopku brez zagovornika, sam pa si ne vzame drugega zagovornika, mu ga predsednik sodišča, pred katerim teče postopek, postavi po uradni dolžnosti.

(5) Za zagovornika se lahko postavi samo odvetnik.

71. člen

(1) Če ni pogojev za obvezno obrambo, se obdolžencu, ki si po svojih gmotnih razmerah ne more sam plačati zagovornika, na njegovo zahtevo lahko postavi zagovornik po uradni dolžnosti, če je to v interesu pravičnosti.

(2) Zahtevo iz prejšnjega odstavka lahko poda obdolženec po vročitvi obtožnice. O zahtevi odloči predsednik senata, zagovornika pa postavi predsednik sodišča. Glede določitve zagovornika se uporabi določba petega odstavka prejšnjega člena.

(3) Odvetnik, ki ga policija postavi osumljencu za zagovornika po uradni dolžnosti (četrti odstavek 4. člena), opravlja to dolžnost tudi v postopku po 204.a členu tega zakona in v kazenskem postopku zoper obdolženca, pod enakimi pogoji kot zagovornik, ki ga postavi sodišče.

72. člen

(1) V primerih, ko prenehajo razlogi obvezne obrambe iz 70. člena tega zakona, kot tudi če si obdolženec namesto postavljenega zagovornika vzame drugega zagovornika, se postavljeni zagovornik razreši.

(2) Postavljeni zagovornik sme samo iz opravičenih razlogov zahtevati razrešitev.

(3) O razrešitvi zagovornika v primerih iz prvega in drugega odstavka tega člena odloča pred glavno obravnavo preiskovalni sodnik oziroma predsednik senata, na glavni obravnavi senat, v pritožbenem postopku pa predsednik senata sodišča prve stopnje oziroma senat, pristojen za odločanje v postopku o pritožbi. Zoper ta sklep ni pritožbe.

(4) Predsednik sodišča sme na zahtevo obdolženca ali z njegovo privolitvijo razrešiti postavljenega zagovornika, ki ne opravlja v redu svoje dolžnosti. Namesto razrešenega zagovornika mu postavi drugega. O razrešitvi zagovornika se obvesti odvetniška zbornica.

73. člen

Ko je podana zahteva upravičenega tožilca za kazenski pregon oziroma ko preiskovalni sodnik pred izdajo sklepa o preiskavi opravi posamezna preiskovalna dejanja, ima zagovornik pravico pregledati in prepisati spise in si ogledati zbrane dokazne predmete.

74. člen

Če je obdolženec v priporu, si zagovornik lahko z njim prosto in brez nadzorstva dopisuje in govori.

75. člen

(1) Zagovornik je upravičen storiti v korist obdolženca vse, kar sme storiti obdolženec sam.

(2) Pravice in dolžnosti zagovornika prenehajo, če obdolženec prekliče pooblastilo.

76. člen

(1) Zasebne tožbe, obtožnice in obtožni predlogi oškodovanca kot tožilca, predlogi, pravna sredstva ter druge izjave ter sporočila se vlagajo pisno ali dajejo ustno na zapisnik.

(2) Vloge iz prejšnjega odstavka morajo biti razumljive in obsegati vse, kar je treba da se dajo obravnavati, ter podpisane.

(3) Če ni v tem zakonu drugače določeno, zahteva sodišče od vložnika vloge, ki je nerazumljiva ali ne obsega vsega, kar je treba, da bi se dala obravnavati, naj jo popravi oziroma dopolni; če tega v danem roku ne stori, sodišče vlogo zavrže.

(4) V zahtevi za popravek oziroma dopolnitev vloge opozori sodišče vložnika na posledice, če tega ne bi storil.

77. člen

(1) Vloge, ki se po tem zakonu vročajo nasprotni stranki, se morajo izročiti sodišču v toliko izvodih, kolikor jih je treba za sodišče in drugo stranko.

(2) Če take vloge niso izročene sodišču v zadostnem številu izvodov, zahteva sodišče od vložnika, naj v določenem roku izroči zadosti izvodov. Če vložnik ne ravna po naročilu sodišča, preskrbi sodišče potrebno število izvodov na vložnikove stroške.

78. člen

(1) Sodišče kaznuje z denarno kaznijo zagovornika, pooblaščenca, zakonitega zastopnika, oškodovanca, zasebnega tožilca ali oškodovanca kot tožilca, če v vlogi ali govoru žali sodišče ali koga, ki sodeluje v postopku. Denarna kazen znaša najmanj eno petino zadnje uradno objavljene povprečne mesečne neto plače v Republiki Sloveniji na zaposleno osebo in največ trikratni znesek te plače. Sklep o kaznovanju izda preiskovalni sodnik oziroma senat, pred katerim je bila dana žaljiva izjava, če je žalitev zapisana v vlogi, pa sodišče, ki naj o njej odloči. Zoper ta sklep je dovoljena pritožba. Če državni tožilec ali tisti, ki ga zastopa, koga žali, se o tem obvesti pristojni državni tožilec. O kaznovanju odvetnika oziroma odvetniškega kandidata se obvesti odvetniška zbornica.

(2) Kaznovanje po prejšnjem odstavku ne vpliva na pregon in izrek kazni za kaznivo dejanje, ki je bilo storjeno z žalitvijo.

79. člen

(1) O vsakem dejanju, ki se opravi v kazenskem postopku, se sestavi zapisnik sproti, ko se dejanje opravlja; če to ni mogoče, pa neposredno po tem.

(2) Zapisnik piše zapisnikar. Le tedaj, če se opravlja hišna ali osebna preiskava ali če se opravlja dejanje zunaj uradnih prostorov organa in ni mogoče dobiti zapisnikarja, lahko piše zapisnik tudi tisti, ki opravlja dejanje.

(3) Zapisnik, ki ga piše zapisnikar, se napravi tako, da tisti, ki dejanje opravlja, glasno narekuje zapisnikarju, kaj naj zapiše v zapisnik.

(4) Zaslišancu se dovoli, da narekuje odgovore v zapisnik sam. Ta pravica se mu lahko odreče, če jo zlorablja.

80. člen

(1) V zapisnik se vpiše: naslov državnega organa, pred katerim se opravlja dejanje, kraj, kjer se opravlja dejanje, dan in ura, ko se je dejanje začelo in končalo, imena in priimki navzočih z navedbo, v kakšni lastnosti so navzoči, in kazenska zadeva, v kateri se opravlja dejanje.

(2) Zapisnik mora obsegati bistvene podatke o poteku in vsebini opravljenega dejanja. Vanj se vpisuje v obliki pripovedovanja le bistvena vsebina danih izpovedb in izjav. Vprašanja se vpišejo v zapisnik samo, če je potrebno, da bi se razumel odgovor, ali če to zahteva tisti, ki je postavil vprašanje. Iz zapisnika mora biti razvidno, kdo je postavil vprašanje. Če je treba, se v zapisnik dobesedno zapišeta vprašanje, ki je bilo postavljeno, in odgovor nanj. Če so bili pri dejanju zaseženi predmeti ali spisi, je treba to pripomniti v zapisniku, zasežene stvari pa priključiti zapisniku ali navesti kdo jih hrani.

(3) Pri dejanjih, kot je ogled, hišna ali osebna preiskava ali pa prepoznavanje oseb ali predmetov (242. člen), je treba vpisati v zapisnik tudi podatke, ki so pomembni glede na naravo takega dejanja ali so pomembni za ugotovitev istovetnosti posameznih predmetov (opis, mere in velikost predmetov ali sledov, označbe na predmetih in drugo); če so bile napravljene skice, risbe, načrti, zvočni ali slikovni posnetki in podobno, je treba to navesti v zapisniku in jih priložiti zapisniku.

81. člen

(1) Zapisnik se mora pisati v redu; v njem se ne sme nič izbrisati, dodati ali spreminjati. Prečrtana mesta morajo ostati čitljiva.

(2) Vse spremembe, popravki in dodatki se vpišejo na koncu zapisnika in jih morajo potrditi tisti, ki zapisnik podpišejo.

82. člen

(1) Zaslišanec in tisti, ki morajo biti navzoči pri procesnih dejanjih, ter stranke, zagovornik in oškodovanec, če so navzoči, imajo pravico prebrati zapisnik ali zahtevati, da se jim prebere. Na to jih mora opozoriti tisti, ki opravlja dejanje, v zapisniku pa se pripomni, ali so bili opozorjeni in ali je bil zapisnik prebran. Zapisnik se prebere vselej, če ni bilo zapisnikarja; to se pripomni v zapisniku.

(2) Zapisnik podpiše zaslišanec. Če obsega zapisnik več strani, podpiše zaslišanec vsako stran.

(3) Na koncu zapisnika se podpišejo morebitni tolmač in pričë, katerih navzočnost je obvezna pri preiskovalnih dejanjih, pri osebni ali hišni preiskavi pa tudi tisti, ki je bil preiskan oziroma čigar stanovanje je bilo preiskano. Če zapisnika ne piše zapisnikar (drugi odstavek 79. člena), podpišejo zapisnik tisti, ki so bili pri dejanju navzoči. Če takih ni ali če ne morejo razumeti vsebine zapisnika, pa ga podpišeta dve pričë, razen če ni mogoče zagotoviti, da bi bili navzoči.

(4) Nepismeni odtisne na mestu podpisa kazalec desne roke, zapisnikar pa zapiše pod odtisom njegovo ime in priimek. Če se zaradi tega, ker ni mogoče odtisniti desnega

kazalca, odtisne kakšen drug prst ali prst z leve roke, se v zapisniku pripomni, s katerega prsta in s katere roke je bil vzet odtis.

(5) Če je zaslišanec brez obeh rok, prebere zapisnik, če je nepismen, pa se mu prebere zapisnik in se to vanj vpiše. Če zaslišanec noče podpisati zapisnika ali dati prstnega odtisa, se to zapiše v zapisnik in navede razlog odklonitve.

(6) Če se dejanje ni moglo opraviti zdržema, se v zapisnik zapišeta dan in ura, kdaj je bilo prekinjeno, ter dan in ura kdaj se je nadaljevalo.

(7) Če kdo ugovarja vsebini zapisnika, se zapišejo v zapisnik tudi ti ugovori.

(8) Zapisnik podpišeta na koncu tisti, ki je opravil dejanje, in zapisnikar.

83. člen

(1) Preden državni tožilec poda preiskovalnemu sodniku zahtevo za preiskavo (prvi odstavek 168. člena), predlog za soglasje naj se ne opravi preiskava (prvi odstavek 170. člena), ali vloži obtožnico brez preiskave (šesti odstavek 170. člena) oziroma obtožni predlog na podlagi kazenske ovadbe (drugi odstavek 430. člena), ali poda sodniku posamezniku predlog za opravo posameznih preiskovalnih dejanj (prvi odstavek 431. člena) ali predlog za izdajo kaznovalnega naloga (prvi odstavek 445.a člena), izloči iz spisov, ki jih pošlje sodišču, obvestila, ki jih je policija zbrala od osumljenca, preden je bil poučen po četrtem odstavku 148. člena tega zakona. O opravljeni izločitvi sestavi uradni zaznamek in ga priloži spisom, ki jih pošlje sodišču, izločena obvestila pa shrani v svojem spisu. Če je h kazenski ovadbi priložen zapisnik o zaslišanju osumljenca (drugi odstavek 148.a člena), zapisniki o opravljenih preiskovalnih dejanjih (164. do 166. člen) ali drugi dokazi, za katere državni tožilec misli, da se na njih ne sme opirati odločba sodišča, pošlje spise, v katerih so taki dokazi preiskovalnemu sodniku oziroma sodniku posamezniku, ta pa ravna po določbah drugega in tretjega odstavka tega člena.

(2) Če je v tem zakonu določeno, da se sodna odločba ne sme opirati na izpovedbo osumljenca oziroma obdolženca, priče ali izvedenca, ali na zapisnike, predmete, posnetke, sporočila ali dokazila, izda preiskovalni sodnik oziroma sodnik, ki opravlja posamezna preiskovalna dejanja, po uradni dolžnosti ali na predlog stranke sklep, s katerim izloči navedene dokaze iz spisov takoj, ko ugotovi, da gre za take izpovedbe oziroma dokaze. Tako ravna tudi glede obvestil iz prejšnjega odstavka, če jih ni že prej izločil državni tožilec, kot tudi glede obvestil ki so jih dale policiji osebe, ki ne smejo biti zaslišane kot priče (235. člen), ali ki so se v skladu s tem zakonom odrekle pričevanju (236. člen), ali ki po tem zakonu ne bi smele biti postavljene za izvedenca (251. člen). Stranke smejo zahtevati izločitev zapisnikov in drugih dokazov samo do začetka glavne obravnave, na glavni obravnavi pa samo, če tega niso mogle zahtevati že prej.

(3) Zoper sklep iz prejšnjega odstavka o izločitvi ali zavrnitvi predloga stranke za izločitev je dovoljena posebna pritožba. Po pravnomočnosti sklepa se izločeni zapisniki in drugi izločeni dokazi zaprejo v poseben ovitek in shranijo ločeno od drugih spisov in jih ni mogoče pregledovati in ne uporabiti v kazenskem postopku, razen v primerih iz četrtega odstavka tega člena.

(4) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka sme predsednik sodišča, ki odloča o zahtevi za izločitev sodnika iz razloga po 4.a točki 39. člena tega zakona, ter senat, ki odloča o pravnem sredstvu zoper odločbo o glavni stvari, pregledati in uporabiti zapisnike in druge dokaze, ki so bili s pravnomočnim sklepom izločeni iz spisov, če je to nujno zaradi ugotovitve

ali je podan razlog za izločitev sodnika. Po pregledu in uporabi se mora izločene zapisnike in druge dokaze spet zapreti v poseben ovitek in na njem naznačiti, kdo in kdaj jih je pregledal.

(5) Določbe prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo tudi, ko sodišče druge stopnje odloča o pritožbi zoper sodbo, s katero se izpodbija tudi sklep o izločitvi dokazov (četrti odstavek 340. člena).

84. člen

(1) Preiskovalni sodnik lahko odredi, da se preiskovalno dejanje posname z napravo za zvočno ali slikovno snemanje. O tem mora poprej obvestiti zaslišanca.

(2) Posnetek mora vsebovati podatke iz prvega odstavka 80. člena tega zakona, podatke, potrebne za identifikacijo tistega, čigar izjava se snema, in podatek, v kakšni lastnosti daje ta izjavo. Če se snemajo izjave več oseb, mora biti poskrbljeno, da se da iz posnetka jasno razpoznati, kdo je dal izjavo.

(3) Na zahtevo zaslišanca se posnetek takoj reproducira, njegovi popravki ali pojasnila pa se prav tako posnamejo.

(4) V zapisniku o preiskovalnem dejanju je treba zapisati, da je bilo dejanje posneto z napravo za zvočno ali slikovno snemanje in kdo je to napravil, da je bil zaslišanec vnaprej obveščen o snemanju, da je bil posnetek reproduciran in kje je shranjen posnetek, če ni priložen spisom.

(5) Preiskovalni sodnik lahko odredi, naj se zvočni posnetek v celoti ali deloma prepíše. Prepis mora preiskovalni sodnik pregledati, potrditi in priključiti zapisniku o opravljenem dejanju.

(6) Zvočne in slikovne posnetke hrani sodišče, dokler se hrani kazenski spis.

(7) Preiskovalni sodnik sme dovoliti, tistim, ki imajo opravičen interes, da z napravo za zvočno ali slikovno snemanje snemajo preiskovalno dejanje.

(8) Določbe prvega do sedmega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo tudi, če je kakšno drugo preiskovalno dejanje, razen zaslišanja, snemano z napravo za zvočno ali slikovno snemanje, ali če preiskovalno dejanje opravlja policija.

85. člen

Za zapisnik o glavni obravnavi veljajo tudi določbe členov 314 do 317 tega zakona.

86. člen

(1) O posvetovanju in glasovanju se sestavi poseben zapisnik.

(2) Zapisnik o posvetovanju in glasovanju obsega potek glasovanja in sprejeto odločbo.

(3) Ta zapisnik podpišejo vsi člani senata in zapisnikar. Posebna mnenja se priložijo zapisniku o posvetovanju in glasovanju, če niso vpisana v sam zapisnik.

(4) Zapisnik o posvetovanju in glasovanju se zapre v poseben ovitek. Ta zapisnik, sme pregledati samo višje sodišče, ko odloča o pravnem sredstvu. V tem primeru mora višje sodišče zapisnik spet zapreti v poseben ovitek in na ovitku naznačiti, da je zapisnik pregledalo.

VIII. poglavje ROKI

87. člen

(1) Roki, ki so določeni v tem zakonu, se ne smejo podaljšati, razen če to zakon izrecno dovoljuje. Če gre za rok, ki je s tem zakonom določen zaradi varstva pravic obrambe in drugih obdolženčevih procesnih pravic, se ta lahko skrajša, če obdolženec to zahteva pisno ali pred sodiščem ustno na zapisnik.

(2) Če je izjava vezana na rok, velja za pravočasno, če se tistemu, ki jo je upravičen sprejeti, izroči še pred pretekom roka.

(3) Če se izjava pošlje po pošti priporočeno ali brzojavno, velja dan oddaje na pošto za dan izročitve tistemu, kateremu je poslana.

(4) Obdolženec, ki je v priporu, lahko poda izjavo, vezano na rok, tudi na zapisnik pri sodišču, ki vodi postopek, ali jo izroči upravi zaporov; tisti ki prestaja kazen ali je v kakšnem zavodu, ker mu je bil izrečen varnostni ali vzgojni ukrep, pa lahko izroči tako izjavo upravi zavoda, v katerem je. Dan, ko se sestavi tak zapisnik oziroma ko se izjava izroči upravi zavoda, velja za dan izročitve organu, ki je pristojen da jo sprejme.

(5) Če je vloga, ki je vezana na rok, zaradi nevednosti ali očitne pomote vložnika izročena ali poslana nepristojnemu sodišču pred pretekom roka, k pristojnemu sodišču pa prispe po preteku roka, se šteje, da je pravočasna.

88. člen

(1) Roki se računajo na ure, dneve, mesece in leta.

(2) Ura ali dan, ko je bila opravljena vročitev ali naznanitev oziroma ko se je pripetil dogodek, od katerega je treba računati rok, se ne šteje v rok, temveč se za začetek roka vzame prva naslednja ura oziroma prvi naslednji dan. Za en dan se šteje štiriindvajset ur, mesec in leto pa se računata po koledarju.

(3) Roki, ki so določeni po mesecih oziroma letih, se iztečejo s pretekom tistega dne v zadnjem mesecu oziroma letu, ki se po svoji številki ujema z dnem, ko je rok začel teči po drugem odstavku tega člena. Če tega dneva v zadnjem mesecu ni, se izteče rok zadnji dan v tem mesecu.

(4) Če je zadnji dan roka državni praznik, sobota ali nedelja ali kakšen drug dan, ko se pri državnem organu ne dela, se izteče rok s pretekom prvega prihodnjega delavnika.

89. člen

(1) Obdolžencu, ki iz opravičenih razlogov zamudi rok za napoved pritožbe ali rok za pritožbo zoper sodbo ali zoper sklep o varnostnem ali vzgojnem ukrepu ali o odvzemu

premoženjske koristi, dovoli sodišče vrnitev v prejšnje stanje, da napove pritožbo oziroma da vloži pritožbo, če v osmih dneh po prenehanju vzroka, zaradi katerega je zamudil rok, vloži prošnjo za vrnitev v prejšnje stanje in obenem z njo tudi napove pritožbo oziroma odda tudi pritožbo.

(2) Po treh mesecih od dneva zamude se ne more več zahtevati vrnitev v prejšnje stanje.

90. člen

(1) O vrnitvi v prejšnje stanje odloči predsednik senata, ki je razglasil sodbo, zoper katero se napoveduje pritožba oziroma izdal sodbo ali sklep, ki se s pritožbo izpodbija.

(2) Zoper sklep, s katerim se dovoli vrnitev v prejšnje stanje, ni pritožbe.

(3) Če se obdolženec pritoži zoper sklep, s katerim mu ni bila dovoljena vrnitev v prejšnje stanje, mora sodišče to pritožbo skupaj z napovedjo pritožbe zoper sodbo oziroma s pritožbo zoper sodbo ali zoper sklep o varnostnem ali vzgojnem ukrepu ali o odvzemu premoženjske koristi ter z odgovorom na pritožbo in vsemi spisi poslati v odločitev višjemu sodišču.

91. člen

Prošnja za vrnitev v prejšnje stanje praviloma ne zadrži izvršitve sodbe oziroma sklepa o varnostnem ali vzgojnem ukrepu ali o odvzemu premoženjske koristi, vendar pa sme sodišče, ki je pristojno za rešitev prošnje, odločiti da se počaka z izvršitvijo, dokler se ne odloči o prošnji.

IX. poglavje **STROŠKI KAZENSKEGA POSTOPKA**

92. člen

(1) Stroški kazenskega postopka so izdatki, ki nastanejo v kazenskem postopku ali zaradi njega.

(2) Stroški kazenskega postopka so:

- 1) stroški za priče in za ogled ter nagrada in stroški za izvedence, tolmače in strokovnjake;
- 2) vozni stroški za obdolženca;
- 3) izdatki za privedbo obdolženca oziroma tistega, ki mu je bila vzeta prostost;
- 4) vozni in potni stroški uradnih oseb;
- 5) stroški za zdravljenje obdolženca, dokler je v priporu in stroški poroda;
- 6) povprečnina;
- 7) nagrada in potrebni izdatki zagovornika, potrebni izdatki zasebnega tožilca in oškodovanca kot tožilca ter njunih zastopnikov in pa nagrada in potrebni izdatki njihovih pooblaščenec;
- 8) potrebni izdatki oškodovanca in njegovega zakonskega zastopnika ter nagrada in potrebni izdatki njegovega pooblaščenca.

(3) Povprečnina se določi v znesku, ki znaša najmanj eno tretjino zadnje uradno objavljene povprečne mesečne neto plače v Republiki Sloveniji na zaposleno osebo in

največ desetkratni znesek te plače. Pri odmeri povprečnine sodišče upošteva trajanje in zamotanost postopka ter premoženjske razmere tistega, ki jo je dolžan plačati.

(4) Stroški iz 1. do 5. točke drugega odstavka tega člena ter potrebni izdatki in nagrada postavljenega zagovornika in postavljenega pooblaščenca oškodovanca ter oškodovanca kot tožilca, se v postopku zaradi kaznivih dejanj, za katera se storilec preganja po uradni dolžnosti, izplačajo naprej iz sredstev organa, ki vodi kazenski postopek, pozneje pa izterjajo od tistih, ki so jih po določbah tega zakona dolžni poravnati. Organ ki vodi kazenski postopek, mora vse stroške, ki so bili naprej izplačani, vpisati v seznam in seznam priložiti spisom.

(5) Stroški za prevajanje v slovenski, italijanski ali madžarski jezik, ki nastanejo z uporabo določb ustave in tega zakona o pravici pripadnikov italijanske in madžarske narodne skupnosti do uporabe svojega jezika, se ne zaračunajo tistim, ki so po določbah tega zakona dolžni povrniti stroške kazenskega postopka.

(6) Stroški za prevajanje se ne zaračunajo obdolžencu, če ne razume ali ne govori jezika, v katerem teče kazenski postopek.

93. člen

(1) V vsaki sodbi in v vsakem sklepu, s katerim se ustavi kazenski postopek, ali zavrne obtožnica, je treba odločiti, kdo plača stroške postopka in kolikšni so.

(2) Če o višini stroškov ni podatkov, izda preiskovalni sodnik, sodnik posameznik ali predsednik senata poseben sklep o višini stroškov takrat, ko se ti podatki zberejo. Zahtevek s podatki o višini stroškov se lahko poda najpozneje v treh mesecih od dneva, ko je bila pravnomočna sodba ali sklep vročen tistemu, ki ima pravico podati takšen zahtevek;

(3) Kadar se o stroških kazenskega postopka odloči s posebnim sklepom, odloča o pritožbi zoper tak sklep senat (šesti odstavek 25. člena).

94. člen

(1) Obdolženec, oškodovanec, oškodovanec kot tožilec, zasebni tožilec, zagovornik, zakoniti zastopnik, pooblaščenec, priča, izvedenec, tolmač in strokovnjak (178. člen) plačajo ne glede na izid kazenskega postopka stroške, nastale s svojo privedbo, preložitvijo preiskovalnega dejanja ali glavne obravnave ali nevložitvijo napovedane pritožbe in druge stroške postopka, ki so jih povzročili po svoji krivdi, kot tudi ustrezen del povprečnine.

(2) O stroških iz prejšnjega odstavka izda sodišče poseben sklep, razen če odloči o stroških, ki jih morata povrniti zasebni tožilec in obdolženec, v odločbi o glavni stvari.

95. člen

(1) Če sodišče spozna obdolženca za krivega, izreče v sodbi, da je dolžan povrniti stroške kazenskega postopka.

(2) Kdor je obdolžen več kaznivih dejanj, se ne obsodi na povrnitev stroškov za dejanja, glede katerih je oproščen obtožbe, če se dajo ti stroški izločiti iz skupnih stroškov.

(3) Če je z isto sodbo spoznanih za krive več obdolžencev, določi sodišče, kolikšen del stroškov plača vsak posamezen izmed njih; če tega ni mogoče določiti, obsodi vse obdolžence na nerazdelno plačilo stroškov. Plačilo povprečnine določi za vsakega obdolženca posebej.

(4) Sodišče sme v odločbi, s katero odloči o stroških, oprostiti obdolženca povrnitve vseh stroškov ali dela stroškov kazenskega postopka iz 1. do 6. točke drugega odstavka 92. člena tega zakona, če bi bilo zaradi njihovega plačila ogroženo vzdrževanje obdolženca ali oseb, ki jih je obdolženec dolžan vzdrževati. Če se te okoliščine ugotovijo po izdaji odločbe o stroških, sme predsednik senata s posebnim sklepom oprostiti obdolženca povrnitve stroškov kazenskega postopka, ali pa mu dovoliti, da jih povrne v obrokih.

96. člen

(1) Če se kazenski postopek ustavi ali če se izda sodba, s katero se obdolženec oprosti obtožbe ali se z njo obtožba zavrne; ali če se izda sklep s katerim se obtožnica zavrže, izreče sodišče v sklepu oziroma sodbi, da obremenjujejo stroški kazenskega postopka iz 1. do 5. točke drugega odstavka 92. člena tega zakona ter potrebni izdatki obdolženca in potrebni izdatki in nagrada zagovornika proračun, razen v primerih, ki so navedeni v naslednjih odstavkih.

(2) Kdor vedoma poda krivo kazensko ovadbo, plača stroške kazenskega postopka.

(3) Zasebni tožilec in oškodovanec kot tožilec morata povrniti stroške kazenskega postopka iz 1. do 6. točke drugega odstavka 92. člena tega zakona, potrebne izdatke obdolženca ter potrebne izdatke in nagrado za njegovega zagovornika, če se postopek konča s sodbo, s katero se obdolženec oprosti obtožbe ali s sodbo, s katero se obtožba zavrne, ali s sklepom, s katerim se postopek ustavi, ali obtožnica zavrže, razen če se postopek ustavi oziroma če se obtožba s sodbo zavrne zaradi obdolženčeve smrti, ali pa zaradi tega, ker je kazenski pregon zastaral zaradi zavlačevanja postopka, ki ga ni mogoče pripisati v krivdo zasebnemu tožilcu ali oškodovancu kot tožilcu, kot tudi v primeru iz drugega odstavka 63. člena tega zakona. V slednjem primeru obremenjujejo stroški zasebnega tožilca, oškodovanca kot tožilca in njunih pooblaščenec proračun. Če se postopek ustavi zaradi umika obtožbe, se obdolženec in zasebni tožilec ali oškodovanec kot tožilec lahko poravnata o svojih medsebojnih stroških. Če je več zasebnih tožilcev oziroma oškodovancev kot tožilcev, plačajo stroške vsi nerazdelno.

(4) Če sodišče zavrže obtožnico zaradi nepristojnosti, izda odločbo o stroških pristojno sodišče.

97. člen

(1) Nagrado in potrebne izdatke zagovornika in pooblaščenca zasebnega tožilca ali oškodovanca mora plačati zastopani, ne glede na to, kdo je po odločbi sodišča dolžan plačati stroške kazenskega postopka, razen v primerih, ko obremenjujejo po določbah tega zakona nagrada in potrebni izdatki zagovornika proračun. Če je bil obdolžencu zagovornik postavljen, pa bi bilo ogroženo njegovo vzdrževanje ali vzdrževanje oseb, ki jih je obdolženec dolžan vzdrževati, če bi moral plačati zagovorniku nagrado in potrebne izdatke, se ti izplačajo iz proračunskih sredstev. Tako se ravna tudi, če je bil oškodovancu kot tožilcu postavljen pooblaščenec.

(2) Pooblaščenec zasebnega tožilca in oškodovanca, ki ni odvetnik, oziroma odvetniški kandidat, nima pravice do nagrade, temveč samo pravico do povrnitve potrebnih izdatkov.

(3) Če plačilo stroškov kazenskega postopka ni naloženo obdolžencu, bremenijo stroški postavljenega pooblaščenca oškodovanca iz tretjega odstavka 65. člena tega zakona proračun.

98. člen

(1) O dolžnosti plačila stroškov, ki nastanejo pri višjem sodišču odloča dokončno to sodišče v skladu z določbami členov 92 do 97 tega zakona.

(2) Povprečnina se ne določi, če je bilo z odločbo višjega sodišča odločeno v celoti ali deloma v obdolženčevo korist.

98.a člen

Glede plačila stroškov, ki nastanejo v postopku z izrednimi pravnimi sredstvi, se smiselno uporabljajo določbe členov 92 do 98 tega zakona.

99. člen

Povrnitev stroškov kazenskega postopka podrobneje predpiše minister za pravosodje.

X. poglavje PREMOŽENJSKOPRAVNI ZAHTEVKI

100. člen

(1) Premoženskokopravni zahtevek, ki je nastal zaradi kaznivega dejanja, se na predlog upravičenčev obravnava v kazenskem postopku, če se s tem ne bi preveč zavlekel ta postopek.

(2) Premoženskokopravni zahtevek se lahko tiče povrnitve škode, vrnitve stvari ali razveljavitve določenega pravnega posla.

101. člen

Predlog za uveljavitev premoženjskoprnega zahtevka v kazenskem postopku lahko poda tisti, ki je upravičen uveljavljati tak zahtevek v pravdi.

102. člen

(1) Predlog za uveljavitev premoženjskoprnega zahtevka v kazenskem postopku se poda pri organu, pri katerem se vloži kazenska ovadba, ali pri sodišču, pred katerim teče postopek.

(2) Predlog se lahko poda najdalj do konca glavne obravnave pred sodiščem prve stopnje.

(3) Tisti, ki je upravičen podati predlog, mora določno označiti svoj zahtevek in predložiti dokaze.

(4) Če upravičenec ne poda predloga za uveljavitev premoženjskoprnega zahtevka v kazenskem postopku do vložitve obtožbe, se obvesti, da ga lahko poda do konca glavne obravnave.

103. člen

(1) Upravičenci (101. člen) smejo do konca glavne obravnave umakniti predlog za uveljavitev premoženjskoprnega zahtevka v kazenskem postopku in ga uveljavljati v pravdi. Če umaknejo predlog, ga ne morejo več ponoviti, razen če ta zakon določa drugače.

(2) Če preide premoženjskoprn zahtevek potem, ko je podan predlog, toda pred koncem glavne obravnave, po pravilih premoženjskega prava na koga drugega, se ta povabi, da izjavi, ali vztraja pri predlogu ali ne. Če se ne odzove vabilu, čeprav je bil v redu povabljen, se šteje, da je umaknil podani predlog.

104. člen

(1) Sodišče, pred katerim teče postopek, zasliši obdolženca o dejstvih, navedenih v predlogu, in razišče okoliščine, ki so pomembne za ugotovitev premoženjskoprnega zahtevka.

(2) Če bi se s poizvedovanjem o premoženjskoprnem zahtevku preveč zavlekel kazenski postopek, se omeji sodišče na zbiranje tistih podatkov, ki bi jih bilo pozneje nemogoče ali zelo težko ugotoviti.

105. člen

(1) O premoženjskoprnih zahtevkih odloča sodišče.

(2) Sodišče lahko prisodi v sodbi, s katero spozna obdolženca za krivega, oškodovancu premoženjskoprn zahtevek v celoti; lahko mu ga prisodi deloma in ga s presežkom napoti na pravdo. Če pa podatki kazenskega postopka ne dajejo zanesljive podlage niti za popolno niti za delno razsojo, napoti sodišče oškodovanca na pravdo s celotnim premoženjskoprnim zahtevkom.

(3) Če izda sodišče sodbo, s katero se obdolženec oprosti obtožbe ali se z njo obtožba zavrne, ali če s sklepom ustavi kazenski postopek ali zavrže obtožnico, napoti oškodovanca, da lahko svoj premoženjskoprn zahtevek uveljavlja v pravdi. Če se sodišče izreče za nepristojno za kazenski postopek, napoti oškodovanca, da lahko priglasí svoj premoženjskoprn zahtevek v kazenskem postopku, ki ga bo začelo ali nadaljevalo pristojno sodišče.

106. člen

Če gre pri premoženjskoprnem zahtevku za vrnitev stvari, pa sodišče ugotovi, da pripada stvar oškodovancu in da je pri obdolžencu ali pri katerem od udeležencev

kaznivega dejanja ali pri nekom, kateremu so jo ti dali v hrambo, odloči v sodbi da se stvar izroči oškodovancu.

107. člen

Če se premoženjskopravni zahtevek tiče razveljavitve določenega pravnega posla in sodišče spozna, da je utemeljen, izreče v sodbi, da se ta pravni posel popolno ali deloma razveljavi s posledicami, ki iz tega izvirajo, ne da bi s tem posegalo v pravice drugih.

108. člen

(1) Pravnomočno sodbo, s katero je odločeno o premoženjskopravnem zahtevku, sme sodišče spremeniti v kazenskem postopku le tedaj, če se kazenski postopek obnovi ali če se vloži zahteva za varstvo zakonitosti.

(2) Razen v primerih iz prejšnjega odstavka smejo obsojenec oziroma njegovi dediči zahtevati samo v pravdi, da se spremeni pravnomočna sodba kazenskega sodišča, s katero je bilo odločeno o premoženjskopravnem zahtevku; to pa le tedaj, če so podani pogoji za obnovo po določbah, ki veljajo za pravdni postopek.

109. člen

(1) Na predlog upravičencev (101. člen), se sme odrediti v kazenskem postopku po določbah, ki veljajo za izvršilni postopek, začasno zavarovanje premoženjsko-pravnega zahtevka, nastalega zaradi kaznivega dejanja.

(2) Sklep iz prvega odstavka tega člena izda v preiskavi preiskovalni sodnik. Po vložitvi obtožnice izda sklep zunaj glavne obravnave predsednik senata, na glavni obravnavi pa senat.

(3) Zoper sklep senata o začasnem zavarovanju ni pritožbe. V drugih primerih odloči o pritožbi senat (šesti odstavek 25. člena). Pritožba ne zadrži izvršitve sklepa.

110. člen

(1) Če gre za stvari, ki nedvomno pripadajo oškodovancu in niso potrebne kot dokaz v kazenskem postopku, se izročijo oškodovancu še pred koncem postopka.

(2) Če se več oškodovancev prepira o lastnini stvari, se napotijo na pravdo, sodišče pa odredi v kazenskem postopku le hrambo stvari kot začasno zavarovanje.

(3) Stvari, ki so potrebne kot dokaz, se zasežejo in po končanem postopku vrnejo lastniku. Če je taka stvar lastniku neogibno potrebna, se mu sme vrniti tudi pred koncem postopka proti zavezi, da jo na zahtevo prinese.

111. člen

(1) Če ima oškodovanec zahtevek proti kakšni drugi osebi zaradi tega, ker so pri njej stvari, ki so bile pridobljene s kaznivim dejanjem, ali zaradi tega, ker je ta zaradi kaznivega dejanja prišla do premoženjske koristi, sme sodišče na predlog upravičencev (101. člen) odrediti v kazenskem postopku po določbah, ki veljajo za izvršilni postopek,

začasno zavarovanje tudi proti tej osebi. Določbe drugega in tretjega odstavka 109. člena tega zakona veljajo tudi v tem primeru.

(2) Sodišče odpravi v sodbi, s katero spozna obdolženca za krivega, zavarovanje iz prvega odstavka tega člena, če ni bilo odpravljeno že prej, ali pa napoti oškodovanca na pravdo z opozorilom, da bo zavarovanje odpravljeno, če pravda ne bo uvedena v roku, ki mu ga za to določi.

XI. poglavje IZDAJA IN NAZNANITEV ODLOČB

112. člen

(1) V kazenskem postopku se izdajajo odločbe v obliki sodb, sklepov in odredb.

(2) Sodbe izdaja le sodišče, sklepe in odredbe pa izdajajo tudi drugi organi, ki sodelujejo v kazenskem postopku.

113. člen

(1) Senat izdaja odločbe po ustnem posvetovanju in glasovanju. Odločba je sprejeta, če je zanjo glasovala večina članov senata.

(2) Predsednik senata vodi posvetovanje in glasovanje in glasuje zadnji. Njegova dolžnost je poskrbeti, da se vsa vprašanja vsestransko in popolnoma pretresejo.

(3) Če so glasovi glede posameznih vprašanj, o katerih se glasuje porazdeljeni na več različnih mnenj, tako da nobeno od njih nima večine, se vprašanja ločijo in glasovanje ponavlja, dokler se ne doseže večina. Če se na ta način ne dobi večina, se odločitev doseže tako, da se glasovi, ki so za obdolženca najneugodnejši, prištejejo glasovom, ki so od teh manj neugodni, dokler se ne doseže potrebna večina.

(4) Člani senata ne smejo odkloniti glasovanja o vprašanjih, ki jih postavi predsednik senata: vendar pa-član senata, ki je glasoval za oprostitev obdolženca ali za razveljavitev sodbe in ostal v manjšini, ni dolžan glasovati o sankciji. Če ne glasuje, se šteje, da se strinja z glasom, ki je za obdolženca najugodnejši.

114. člen

(1) Pri odločanju se najprej glasuje, ali je sodišče pristojno, ali je treba postopek dopolniti ter o drugih predhodnih vprašanjih. Ko se odloči o predhodnih vprašanjih, se preide na odločanje o glavni stvari.

(2) Pri odločanju o glavni stvari se najprej glasuje, ali je obdolženec storil kaznivo dejanje in ali je kazensko odgovoren; nato pa se glasuje o kazni, drugih kazenskih sankcijah, stroških kazenskega postopka, premoženjskopравnih zahtevkih in o drugih vprašanjih, o katerih je treba odločiti.

(3) Če je ista oseba obtožena več kaznivih dejanj, se glasuje o kazenski odgovornosti in o kazni za vsako od teh dejanj posebej, nato pa o enotni kazni za vsa dejanja.

115. člen

- (1) Posvetovanje in glasovanje je tajno.
- (2) V prostoru, v katerem je posvetovanje in glasovanje, smejo biti le člani senata in zapisnikar.

116. člen

- (1) Če ni v tem zakonu drugače določeno, se naznanjajo odločbe navzočim prizadetim osebam ustno, nenavzočim pa se vročajo v overjenem prepisu.
- (2) Če je bila odločba naznanjena ustno, se to zaznamuje v zapisniku ali na spisu; tisti, ki mu je bila naznanjena, pa to potrdi s svojim podpisom. Če prizadeta oseba izjavi, da se ne bo pritožila, se ji ne vroči overjenega prepisa ustno naznanjene odločbe, razen če ni v tem zakonu drugače določeno.
- (3) Prepisi odločb, zoper katere je dovoljena pritožba, se vročajo s poukom o pravici do pritožbe.

XII. poglavje VROČANJE PISANJ IN PREGLEDOVANJE SPISOV

117. člen

- (1) Pisanja se vročajo praviloma po pošti ali po pravni ali fizični osebi, ki opravlja vročanje kot registrirano dejavnost in ima posebno dovoljenje ministra, pristojnega za pravosodje, izdano po določbah, ki veljajo za pravdni postopek pošiljk. Vročajo se lahko tudi po uradni osebi organa, ki je odredil vročanje ali neposredno pri tem organu.
- (2) Minister, pristojen za pravosodje, določi pravila za delovanje pravnih in fizičnih oseb, ki opravljajo vročanje na podlagi posebnega dovoljenja iz prejšnjega odstavka, ter vsebino sporočil pri vročanju in vročilnic v kazenskem postopku.
- (3) Vabilo na glavno obravnavo in druga vabila lahko sodišče tudi ustno naznani osebi, ki je pred njim, in jo pri tem pouči o posledicah, če ne bi prišla. Na ta način opravljeno vabilo se zaznamuje v zapisniku, ki ga povabljeni podpiše, razen če je to že zapisano v zapisniku o glavni obravnavi. Šteje se, da je s tem vabilo veljavno vročeno.

118. člen

Pisanje, za katero je v tem zakonu določeno, da ga je treba osebno vročiti, se izroči neposredno naslovniku. Če tistega, kateremu mora biti pisanje osebno vročeno, ni tam, kjer naj se vročitev opravi, poišče vročevalec, kdaj in kje bi ga mogel najti, ter mu pusti pri katerih od oseb, omenjenih v 119. členu tega zakona ali v hišnem predalčniku, pismeno sporočilo, naj bo določenega dne ob določeni uri v svojem stanovanju ali na svojem delovnem mestu, da sprejme pisanje. Če vročevalec tudi potem ne najde tistega, ki bi mu moral vročiti pisanje, ravna po prvem odstavku 119. člena tega zakona; s tem se šteje, da je vročitev opravljena.

119. člen

(1) Pisanja, za katera v tem zakonu ni določeno, da morajo biti osebno vročena, se prav tako vročajo osebno. Vendar pa se v primeru, če naslovnika ni v stanovanju ali na delovnem mestu, lahko izročijo kateremu od njegovih odraslih družinskih članov, ki je pisanje dolžan sprejeti. Če niti teh ni v stanovanju, se pisanje izroči hišniku ali sosedu, če v to privolita. Če pa se vroča pisanje na delovnem mestu tistega, kateremu naj bo vročeno, in tega ni tam, se lahko izroči osebi, pooblaščen za sprejemanje pošte, ki je pisanje dolžna sprejeti, ali komu, ki dela na istem mestu, če v to privoli.

(2) Če vročitev pisanja po prejšnjem odstavku ni možna, vročevalec pisanje izroči sodišču, ki je vročitev odredilo, če gre za vročitev po pošti, pa pošti naslovnikovega prebivališča. Naslovniku se pusti sporočilo o prispeli pošiljki z obvestilom na katerem sodišču oziroma pošti in v kakšnem roku lahko prevzame pisanje. Pisanje, ki v določenem roku na pošti ni prevzeto, se vrne.

(3) Če se ugotovi, da je tisti, kateremu bi bilo treba vročiti pisanje, odsoten in da mu zaradi tega osebe iz prvega odstavka tega člena pisanja ne bi mogle pravočasno izročiti, se pisanje vrne z navedbo, kje je odsotni.

120. člen

(1) Obdolžencu je treba osebno vročiti vabilo na prvo zaslišanje v predhodnem postopku in vabilo na glavno obravnavo.

(2) Obdolžencu, ki nima zagovornika, je treba osebno vročiti obtožni akt, sodbo in vse odločbe, pri katerih teče od vročitve rok za pritožbo, kot tudi pritožbo nasprotne stranke, ki se vroča na odgovor. Na zahtevo obdolženca vroči sodišče sodbo in druge odločbe osebi, ki jo on določi.

(3) Če je treba obdolžencu, ki nima zagovornika, vročiti sodbo, s katero mu je izrečena kazen zapor, pa mu sodbe ni mogoče vročiti na njegov dotedanji naslov, mu sodišče postavi po uradni dolžnosti zagovornika, ki opravlja to dolžnost, dokler se ne zve za njegov novi naslov. Postavljenemu zagovorniku določi sodišče potreben rok, da se seznanj s spisi, nato pa mu vroči sodbo in postopek nadaljuje. Če gre za drugo odločbo, pri kateri teče od vročitve rok za pritožbo, ali za pritožbo nasprotne stranke, ki se vroča na odgovor, pritrdi sodišče odločbo oziroma pritožbo na sodno desko in se po preteku osmih dni šteje, da je bila opravljena veljavna vročitev.

(4) Če ima obdolženec zagovornika, vroči sodišče pisanja iz drugega odstavka tega člena zagovorniku in obdolžencu po določbah prejšnjega člena. V takem primeru teče rok za vložitev pravnega sredstva oziroma odgovora na pritožbo od zadnje vročitve. Če obdolžencu ni mogoče vročiti odločbe oziroma pritožbe, ker ni sporočil spremembe naslova ali prebivališča, se odločba oziroma pritožba pritrdi na sodno desko in se po preteku osmih dni šteje, da je bila opravljena veljavna vročitev.

(5) Če je treba vročiti pisanje zagovorniku obdolženca, ta pa ima več zagovornikov, zadošča, da se vroči enemu od njih.

121. člen

(1) Vabilo za vložitev zasebne tožbe ali obtožnice ter vabilo na glavno obravnavo vroči sodišče zasebnemu tožilcu in oškodovancu kot tožilcu oziroma njenemu zakonitemu zastopniku osebno (118. člen), njihovim pooblaščenecem pa po 119. členu tega zakona.

Enako jim vroča tudi odločbe, pri katerih teče od dneva vročitve rok za pritožbo, in pritožbo nasprotne stranke, ki jo vroča na odgovor.

(2) Če osebam iz prejšnjega odstavka ali oškodovancu ni mogoče vročiti vabila oziroma odločbe ali pritožbe na dotedanji naslov, pritrudi sodišče vabilo, odločbo oziroma pritožbo na sodno desko in se po preteku osmih dni šteje, da je bila opravljena veljavna vročitev.

(3) Če ima oškodovanec, oškodovanec kot tožilec ali zasebni tožilec zakonitega zastopnika ali pooblaščenca, vroči sodišče pisanje temu, če jih ima več, pa le enemu od njih.

122. člen

(1) Potrdilo o vročitvi (vročilnico) podpišeta prejemnik in vročevalec. Prejemnik zapiše sam z besedo na vročilnici datum prejema.

(2) Če je prejemnik nepismen ali če se ne more podpisati, ga podpiše vročevalec in navede datum prejema s pripombo, zakaj je podpisal prejemnika.

(3) Če prejemnik noče podpisati vročilnice, zapiše vročevalec to na vročilnici in navede datum vročitve; s tem je vročitev opravljena.

123. člen

Če naslovnik ali njegov odrasli družinski član pisanja noče sprejeti, zapiše vročevalec na vročilnici datum, uro in razlog odklonitve sprejema, pisanje pa pusti v naslovnikovem stanovanju ali v prostoru, kjer ta dela; s tem je vročitev opravljena.

124. člen

(1) Vojaškim osebam, osebam v organih za notranje zadeve, pripadnikom straže v zavodih, v katerih so osebe, ki jim je vzeta prostost, in osebam, zaposlenim v kopenskem, morskem in zračnem prometu, se vročajo vabila prek njihovega poveljstva oziroma neposrednega predstojnika; po potrebi pa se jim lahko vročajo na ta način tudi druga pisanja.

(2) Osebam, ki jim je vzeta prostost, se opravi vročitev na sodišču ali po upravi zavoda, v katerem so.

(3) Osebam, ki uživajo v Republiki Sloveniji imunitetno pravico po mednarodnem pravu, se vročitev opravi po ministrstvu za zunanje zadeve, če mednarodne pogodbe ne določajo kaj drugega.

(4) Državljanom Republike Slovenije v tujini se opravi vročitev, če ne gre za postopek iz 515. in 516. člena tega zakona, s posredovanjem diplomatskega ali konzularnega predstavništva Republike Slovenije v tuji državi; pogoj pa je, da tuja država ne nasprotuje takemu načinu vročitve in da tisti, ki naj se mu pisanje vroči, prostovoljno privoli, da ga sprejme. Pooblaščenca oseba diplomatskega ali konzularnega predstavništva podpiše vročilnico kot vročevalec, če je pisanje vročeno v samem predstavništvu; če pa je poslano po pošti, potrdi to na vročilnici.

125. člen

(1) Državnemu tožilcu se vročajo odločbe in druga pisanja tako, da se izročijo pisarni državnega tožilstva.

(2) Kadar se vročajo odločbe in druga pisanja, pri katerih teče od dneva vročitve rok, se šteje za dan vročitve dan, ko se izročijo pisarni državnega tožilstva.

(3) Sodišče pošlje državnemu tožilcu na njegovo zahtevo kazenski spis v pregled. Če teče rok za redno pravno sredstvo ali če je to sicer v korist postopka, sme sodišče določiti rok, v katerem mora državni tožilec spis vrniti.

126. člen

V primerih, ki jih ni v tem zakonu, se vročitev opravi po določbah, ki veljajo za pravdni postopek.

127. člen

(1) Vabila in odločbe, ki se izdajajo do konca glavne obravnave za osebe, ki sodelujejo v postopku, razen za obdolženca, se smejo izročiti udeležencu v postopku, ki je pripravljen vročiti jih tistemu, kateremu so namenjene, če organ meni, da jih bo na ta način zanesljivo dobil.

(2) Vabilo na glavno obravnavo ali kakšno drugo vabilo ter odločba o preložitvi glavne obravnave ali drugih napovedanih dejanj se lahko sporoči osebam iz prejšnjega odstavka tudi s telekomunikacijskimi sredstvi, če se da po okoliščinah sklepati, da bo na ta način opravljeno sporočilo dobil tisti, kateremu je namenjeno.

(3) O tem, da je bilo vabilo sporočeno oziroma odločba izročena na način iz prvega ali drugega odstavka tega člena, se napravi na spisu uradni zaznamek.

(4) Proti tistemu, ki je bil obveščen oziroma ki mu je bila odločba poslana po prvem ali drugem odstavku tega člena, nastopijo škodljive posledice, ki so predpisane za zamudo, samo, če se ugotovi, da je pravočasno dobil vabilo oziroma odločbo in da je bil poučen o posledicah zamude.

128. člen

(1) Vsakemu, ki ima opravičen interes, se sme dovoliti pregled in prepis posameznih kazenskih spisov.

(2) Dokler postopek teče, dovoljuje pregled in prepis spisov organ, pred katerim teče postopek; ko pa je postopek končan, dovoli to predsednik sodišča ali uradna oseba, ki jo on določi. Če so spisi pri državnem tožilcu, dovoljuje pregled in prepis državni tožilec.

(3) Pregled in prepis posameznih kazenskih spisov se sme odreči, če to narekujejo posebni razlogi obrambe ali varnosti države ali če je bila javnost izključena z glavne obravnave. Zoper tak sklep je dovoljena pritožba, ki ne zadrži njegove izvršitve.

(4) Za pregled in prepis spisov, ki naj bo dovoljen zasebnemu tožilcu, oškodovancu kot tožilcu, oškodovancu in zagovorniku, veljajo določbe 59. oziroma 73. člena tega zakona.

(5) Obdolženec ima pravico pregledati in prepisati spise in si ogledati dokazne predmete.

(6) Obdolženec in zagovornik imata pri državnem tožilcu pravico pregledati uradne zaznamke o obvestilih, ki jih je državni tožilec izločil iz spisov (prvi odstavek 83. člena).

XIII. poglavje IZVRŠITEV ODLOČB

129. člen

(1) Sodba postane pravnomočna, če se ne more več izpodbijati s pritožbo ali če zoper njo ni pritožbe.

(2) Pravnomočna sodba se izvrši, ko je vročena in ko za njeno izvršitev ni zakonskih ovir. Če ni vložena pritožba ali so se stranke pritožbi odpovedale ali jo umaknile, je sodba izvršljiva, ko poteče rok za pritožbo, oziroma od dneva, ko so se stranke odpovedale pritožbi ali vloženo pritožbo umaknile.

(3) Če sodišče, ki je izdalo sodbo na prvi stopnji, ni pristojno za njeno izvršitev, pošlje overjen prepis sodbe s potrdilom o izvršljivosti organu, ki je pristojen za izvršitev.

(4) Če je vojaška oseba ali vojaški obveznik obsojen na kazen zapora, pa še ni odslužil vojaškega roka, pošlje sodišče overjen predpis pravnomočne sodbe upravnemu organu, pristojnemu za obrambne zadeve.

130. člen

Če se denarna kazen, ki je predpisana v tem zakonu, ne da niti prisilno izterjati, jo sodišče izvrši tako, da se za vsakih začetih 10.000 tolarjev določi en dan zapora.

131. člen

(1) Glede stroškov kazenskega postopka, odvzema premoženjske koristi in glede premoženjskopравnih zahtevkov izvrši sodbo pristojno sodišče po določbah, ki veljajo za izvršilni postopek.

(2) Prisilna izterjava stroškov kazenskega postopka v dobro proračuna se opravi po uradni dolžnosti. Stroški prisilne izterjave se začasno izplačajo iz proračunskih sredstev.

(3) Če je izrečen v sodbi odvzem predmetov, odloči sodišče, ki je izreklo sodbo na prvi stopnji, ali naj se predmeti prodajo po določbah, ki veljajo za izvršilni postopek, ali naj se izročijo kriminalističnemu muzeju ali kakšnemu drugemu zavodu ali pa naj se uničijo. Denar, ki se dobi s prodajo predmetov, gre v proračun.

(4) Tretji odstavek tega člena se smiselno uporabi tudi tedaj, če se izda odločba o odvzemu predmetov po 498. členu tega zakona.

(5) Pravnomočna odločba o odvzemu predmetov se sme izven primerov obnove kazenskega postopka in zahteve za varstvo zakonitosti spremeniti v pravdi, če nastane spor o lastnini odvzetih predmetov.

132. člen

(1) Če ni v tem zakonu drugače določeno, se sklepi izvršijo, ko postanejo pravnomočni. Odredbe se izvršijo takoj, razen če organ, ki je odredbo izdal, ne odredi drugače.

(2) Sklep postane pravnomočen, če se ne more več izpodbijati s pritožbo ali če zoper njega ni pritožbe.

(3) Sklepe in odredbe izvršujejo organi, ki so jih izdali, razen če je določeno drugače. Če je sodišče s sklepom odločilo o stroških kazenskega postopka, veljajo za izterjavo teh stroškov določbe prvega in drugega odstavka prejšnjega člena.

133. člen

(1) Če nastane dvom o dovoljenosti izvršitve sodne odločbe ali o računanju kazni ali če v pravnomočni sodbi ni odločeno o vštetju pripora ali prej prestane kazni ali če jih sodišče ni vštelo pravilno, odloči o tem predsednik senata sodišča, ki je sodilo na prvi stopnji, s posebnim sklepom. Pritožba ne zadrži izvršitve sklepa, razen če sodišče določi drugače.

(2) Če nastane dvom o razlagi sodne odločbe, odloči o tem sodišče, ki je izdalo pravnomočno odločbo.

134. člen

Ko postane odločba, s katero je odločeno o premoženjskopравnem zahtevku, pravnomočna, sme oškodovanec zahtevati od sodišča, ki je odločilo na prvi stopnji, naj mu izda overjen prepis odločbe z oznako, da je odločba izvršljiva.

135. člen

(1) Kazensko evidenco in evidenco izrečenih vzgojnih ukrepov vodi ministrstvo za pravosodje.

(2) Minister za pravosodje predpiše način vodenja evidenc iz prejšnjega odstavka.

XIV. poglavje POMEN IZRAZOV V ZAKONU IN DRUGE DOLOČBE

136. člen

Če je v zakonu določeno, da je za pregon posameznih kaznivih dejanj potreben predlog oškodovanca oziroma da-je potrebno poprejšnje dovoljenje pristojnega državnega organa, ne more državni tožilec zahtevati preiskave in ne neposredno vložiti obtožnice oziroma obtožnega predloga, če ne predloži dokaza, da je tak predlog podan oziroma, da je dovoljenje dano.

137. člen

(1) Če teče postopek zaradi kaznivega dejanja zoper varnost javnega prometa, sme preiskovalni sodnik ali senat obdolžencu vzeti voziško dovoljenje za čas, dokler traja postopek. Pred uvedbo kazenskega postopka zaradi kaznivega dejanja zoper varnost javnega prometa sme pristojni organ, ki opravlja ogled, vzeti voziško dovoljenje tistemu, za katerega je podan utemeljen sum, da je storil to kaznivo dejanje, in ga obdržati največ tri dni.

(2) Voziško dovoljenje se sme obdolžencu vrniti še pred koncem kazenskega postopka, če se da opravičeno sklepati, da ni več razlogov za odvzem.

(3) Zoper sklep, izdan po prvem ali drugem odstavku tega člena, je dovoljena pritožba, ki ne zadrži njegove izvršitve.

(4) Čas, za katerega je bilo vzeto voziško dovoljenje, se obdolžencu, ki je na prostosti, všteje v izrečeno kazen prepovedi vožnje motornega vozila oziroma izrečeni varnostni ukrep odvzema voziškega dovoljenja.

138. člen

Če zakon ne določa drugače, obvesti sodišče o priporu ter o pravnomočni obsodilni sodbi na kazen zapora v treh dneh obdolženčevega delodajalca.

139. člen

Če se med kazenskim postopkom ugotovi, da je obdolženec umrl, se kazenski postopek s sklepom ustavi.

140. člen

(1) Sodišče sme med postopkom kaznovati z denarno kaznijo določeno v prvem odstavku 78. člena tega zakona, zagovornika, pooblaščenca ali zakonitega zastopnika, oškodovanca, oškodovanca kot tožilca ali zasebnega tožilca, če njegovo ravnanje očitno meri na zavlačevanje kazenskega postopka.

(2) O kaznovanju odvetnika oziroma odvetniškega kandidata obvesti sodišče odvetniško zbornico.

(3) Če državni tožilec ne daje sodišču pravočasno predlogov ali opravlja druga procesna dejanja z veliko zamudo in s tem povzroči zavlačevanje postopka, obvesti sodišče o tem višjega državnega tožilca.

141. člen

(1) Glede izključitve kazenskega pregona za osebe, ki uživajo v Republiki Sloveniji imunitetno pravico po mednarodnem pravu, veljajo določbe ratificiranih in objavljenih mednarodnih pogodb.

(2) Če nastane dvom, ali gre za tako osebo, se sodišče obrne za pojasnilo na ministrstvo za zunanje zadeve.

141.a člen

(1) Obdolžencu, ki se mu mora kazen odpustiti (tretji odstavek 297. člena kazenskega zakonika Republike Slovenije) in njegovim bližnjim sorodnikom (1. do 3. točka prvega odstavka 236. člena) se mora v primerih, ko obstaja utemeljena nevarnost za njihovo življenje, v največji možni meri zagotoviti osebna varnost v predkazenskem postopku, med in po končanem kazenskem postopku.

(2) Ukrepi za zagotavljanje osebne varnosti se izvajajo na predlog državnega tožilca po navodilih, ki jih za posamezni primer izdaja skupaj minister, pristojen za pravosodje in minister, pristojen za notranje zadeve. Če mora obdolženec prestajati zaporno kazen po obsodbi za druga kazniva dejanja, izda ustrezna navodila minister, pristojen za pravosodje po predhodnem mnenju upravnika zavoda za prestajanje kazni.

142. člen

Vsi državni organi morajo sodiščem in drugim organom, ki sodelujejo v kazenskem postopku, dajati potrebno pomoč, zlasti če gre za odkrivanje kaznivih dejanj ali za izsleditev storilcev.

143. člen

(1) Upravljalec zbirke podatkov mora na zahtevo sodišča sporočiti podatke iz zbirke tudi brez privolitve posameznika, na katerega se ti podatki nanašajo, če so podatki sodišču neizogibno potrebni za kazenski postopek.

(2) Sodišče mora varovati tajnost tako pridobljenih podatkov.

144. člen

Posamezni izrazi, ki so uporabljeni v tem zakonu, imajo tale pomen:

- osumljenec, ki označuje osumljenko in osumljenca, je oseba, zoper katero je pred uvedbo kazenskega postopka pristojni državni organ opravil določeno dejanje ali ukrep zaradi obstoja razlogov za sum, da je storila ali sodelovala pri storitvi kaznivega dejanja;
- obdolženec je tisti, zoper katerega teče preiskava ali zoper katerega je vložena obtožnica, obtožni predlog ali zasebna tožba;
- obtoženec je tisti, zoper katerega je obtožnica postala pravnomočna;
- obsojenec je tisti, za katerega je s pravnomočno sodbo ugotovljeno, da je kazensko odgovoren za določeno kaznivo dejanje;
- izraz obdolženec, kot enotno poimenovanje za obdolženko in obdolženca, se uporablja v tem zakonu tudi kot splošen izraz za obdolženca, obtoženca in obsojenca;
- oškodovanec, ki označuje oškodovanko in oškodovanca, je tisti, kateremu je kakršnakoli njegova osebna ali premoženjska pravica s kaznivim dejanjem prekršena ali ogrožena;
- tožilec, ki označuje tožilca in tožilko, je državni tožilec, zasebni tožilec in oškodovanec kot tožilec;
- stranka je tožilec in obdolženec;
- zunaj zakonska skupnost je dalj časa trajajoča življenjska skupnost moškega in ženske, ki nista sklenila zakonske zveze;
- policija lahko smiselno pomeni policijsko postajo ali drugo enoto policije.

DRUGI DEL POTEK POSTOPKA

A. PREDHODNI POSTOPEK

XV. poglavje PREDKAZENSKI POSTOPEK

145. člen

(1) Vsi državni organi in organizacije z javnimi pooblastili so dolžni naznaniti kazniva dejanja, za katera se storilec preganja po uradni dolžnosti, če so o njih obveščeni, ali če kako drugače zvedo zanje.

(2) Obenem z ovadbo morajo organi in organizacije iz prejšnjega odstavka navesti dokaze, za katere vedo, in poskrbeti, da se ohranijo sledovi kaznivega dejanja in predmeti, na katerih ali s katerimi je bilo kaznivo dejanje storjeno, ter druga dokazila.

146. člen

(1) Vsakdo lahko naznani kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti.

(2) Zakon določa, kdaj pomeni opustitev ovadbe kaznivega dejanja sama kaznivo dejanje.

147. člen

(1) Ovadba se poda pristojnemu državnemu tožilcu pisno ali ustno.

(2) Če je ovadba ustna, je treba ovaditelja opozoriti na posledice krive ovadbe. O ustni ovadbi se napravi zapisnik, če je bila sporočena po telefonu, pa uradni zaznamek.

(3) Če je ovadba podana sodišču, organu za notranje zadeve ali nepristojnemu državnemu tožilcu, jo ta sprejme in takoj pošlje pristojnemu državnemu tožilcu.

148. člen

(1) Če so podani razlogi za sum, da je bilo storjeno kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, mora policija ukreniti potrebno, da se izsledi storilec kaznivega dejanja, da se storilec ali udeleženec ne skrije ali ne pobegne, da se odkrijejo in zavarujejo sledovi kaznivega dejanja in predmeti, ki utegnejo biti dokaz in da se zberejo vsa obvestila, ki bi utegnila biti koristna za uspešno izvedbo kazenskega postopka.

(2) Da bi izvršili naloge iz prejšnjega odstavka, sme policija zahtevati potrebna obvestila od oseb; opraviti potreben pregled prevoznih sredstev, potnikov in prtljage; za nujno potreben čas omejiti gibanje na določenem prostoru; ukreniti, kar je potrebno v zvezi z ugotavljanjem istovetnosti oseb in predmetov; razpisati iskanje osebe in stvari, ki se iščejo; v navzočnosti odgovorne osebe opraviti pregled določenih objektov in prostorov podjetij in drugih pravnih oseb in pregledati določeno njihovo dokumentacijo ter ukreniti in storiti drugo, kar je potrebno. O dejstvih in okoliščinah, ki se ugotovijo pri posameznih dejanjih in utegnejo biti pomembne za kazenski postopek, in o predmetih, ki so bili najdeni ali zaseženi, se napravi zapisnik ali uradni zaznamek.

(3) Policija lahko vabi osebe tudi k sebi. V vabilu mora biti navedeno, zakaj so vabljeni. Prisilno smejo privedi nekoga, ki na vabilo ni prišel, le, če je bil v vabilu na to opozorjen. Ko ravnajo po določbah tega člena, ne sme policija oseb zasliševati kot obdolžencev; prič ali izvedencev, razen osumljenca v primeru iz 148.a člena tega zakona.

(4) Kadar policija pri zbiranju obvestil ugotovi, da za določeno osebo obstajajo razlogi za sum, da je storila ali sodelovala pri storitvi kaznivega dejanja (osumljenec), ji mora, preden začne od nje zbirati obvestila, povedati, katerega kaznivega dejanja je osumljena in kaj je podlaga za sum zoper njo ter jo poučiti, da ni dolžna ničesar izjaviti in odgovarjati na vprašanja, če se bo zagovarjala, pa ni dolžna izpovedati zoper sebe ali svoje bližnje ali priznati krivdo, in da ima pravico do zagovornika, ki si ga svobodno izbere in ki je lahko navzoč pri njenem zaslišanju, ter da se bo lahko vse, kar bo izpovedala, na sojenju uporabilo zoper njo.

(5) Če osumljenec izjavi, da si bo vzel zagovornika, se zaslišanje odloži do prihoda zagovornika, oziroma do roka, ki ga določi policija, vendar ne manj kot za dve uri. Do prihoda zagovornika se odloži tudi oprava drugih preiskovalnih dejanj, razen tistih, ki bi jih bilo nevarno odlašati. Zaslišanje osumljenca se opravi po določbah 148.a člena tega zakona.

(6) Če osumljenec izjavi, da si ne bo vzel zagovornika ali če izbrani zagovornik ne pride v roku, ki ga je določila policija, se o izjavi osumljenca sestavi uradni zaznamek. Vanj se vnese dani pravni pouk ter izjava osumljenca; če se želi izjaviti o kaznivem dejanju, pa tudi bistvena vsebina njegove izjave ter pripombe na zapisano vsebino. Vsebina uradnega zaznamka se osumljencu prebere in se mu vroči prepis uradnega zaznamka, kar osumljenec potrdi s svojim podpisom. Izjava osumljenca se lahko po predhodnem obvestilu posname z napravo za zvočno in slikovno snemanje.

(7) Tisti, zoper katerega je bilo uporabljeno kakšno dejanje ali kakšen ukrep iz drugega ali tretjega odstavka tega člena, ima pravico pritožiti se v treh dneh pri pristojnem državnemu tožilcu.

(8) Na pisni predlog in z dovoljenjem preiskovalnega sodnika oziroma predsednika senata sme policija zbirati obvestila tudi od oseb, ki so v priporu, če je to potrebno, da se odkrijejo druga kazniva dejanja iste osebe, njihovi udeleženci ali kazniva dejanja drugih storilcev. Ta obvestila zbirajo v času in v navzočnosti osebe, ki jo določi preiskovalni sodnik oziroma predsednik senata.

(9) Na podlagi zbranih obvestil sestavi policija kazensko ovadbo, v kateri navede dokaze, za katere je zvedel pri njihovem zbiranju. V kazensko ovadbo ne vpiše vsebine izjav, ki so jih posamezne osebe dale pri zbiranju obvestil. Kazenski ovadbi priloži tudi predmete, skice, fotografije, priskrbljena poročila, zapise o tem, kaj so ukrenili in storili, uradne zaznamke, izjave in drugo gradivo, ki utegne biti koristno za uspešno izvedbo postopka. Če policija po vložitvi kazenske ovadbe izve za nova dejstva, dokaze ali sledove kaznivega dejanja, mora zbrati potrebna obvestila in poslati o tem državnemu tožilcu poročilo v dopolnitev kazenske ovadbe.

(10) Policija pošlje poročilo državnemu tožilcu tudi v primeru, če na podlagi zbranih obvestil ni podlage za kazensko ovadbo.

148.a člen

(1) Zaslišanje osumljenca se sme opraviti samo v navzočnosti zagovornika. Pri zaslišanju je lahko navzoč tudi državni tožilec, o čemer ga mora na primeren način obvestiti policija.

(2) Zaslišanje osumljenca opravi policija po določbah tega zakona, ki veljajo za zaslišanje obdolženca (227. do 233. člen). O zaslišanju se sestavi zapisnik po določbah 79. do 82. člena tega zakona. Ta zapisnik se lahko uporabi kot dokaz v kazenskem postopku. Zaslišanje osumljenca se lahko po predhodnem obvestilu posname z napravo za zvočno in slikovno snemanje.

(3) Če osumljenec ni bil poučen o svojih pravicah iz četrtega odstavka prejšnjega člena ali če dani pouk in izjava osumljenca glede pravice do zagovornika nista zapisana v zapisnik ali če je bil zaslišan brez navzočnosti zagovornika ali če je bilo ravnano v nasprotju z določbami osmega odstavka 227. člena tega zakona, sodišče ne sme opreti svoje odločbe na njegovo izpovedbo.

149. člen

(1) Policisti imajo pravico napotiti osebe, ki jih najdejo na kraju storitve kaznivega dejanja ali osebe, ki imajo bivališče v tujini, k preiskovalnemu sodniku ali jih zadržati do njegovega prihoda, če bi mogle dati za kazenski postopek važne podatke in če je verjetno, da jih pozneje ne bi bilo mogoče zaslišati ali da bi bilo to zvezano s precejšnjim zavlačevanjem ali z drugimi težavami. Zadržanje takih oseb na kraju storitve kaznivega dejanja ne sme trajati več kot šest ur.

(2) Policija sme fotografirati tistega, za katerega so razlogi za sum, da je storil kaznivo dejanje, vzeti tudi njegove prstne odtise in bris ustne sluznice. Če je to nujno, da se ugotovi njegova istovetnost, ali v drugih primerih, ko je to pomembno za uspešno izvedbo postopka, smejo njegovo fotografijo tudi objaviti.

(3) Če je treba ugotoviti, čigavi so prstni odtisi ali biološke sledi na posameznih predmetih, sme policija jemati prstne odtise in brise ustne sluznice oseb, za katere je verjetno, da so utegnile priti v dotik z njimi.

150. člen

(1) Če obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da je določena oseba izvršila, izvršuje ali pripravlja oziroma organizira izvršitev katerega izmed kaznivih dejanj, navedenih v drugem odstavku tega člena in če obstaja utemeljen sum, da se za komunikacijo v zvezi s tem kaznivim dejanjem uporablja določeno komunikacijsko sredstvo oziroma računalniški sistem ali bo to sredstvo oziroma sistem uporabljeno, pri tem pa je mogoče utemeljeno sklepati, da se z drugimi ukrepi ne bi dalo zbrati dokazov oziroma bi njihovo zbiranje lahko ogrozilo življenje ali zdravje ljudi, se lahko zoper to osebo odredi:

- 1) nadzor telekomunikacij s prisluškovanjem in snemanjem;
- 2) kontrola pisem in drugih pošilk;
- 3) kontrola računalniškega sistema banke ali druge pravne osebe, ki opravlja finančno ali drugo gospodarsko dejavnost;
- 4) prisluškovanje in snemanje pogovorov s privolitvijo vsaj ene osebe, udeležene v pogovoru;
- 5) kontrola sporočil, posredovanih z elektronsko pošto ali drugimi oblikami informacijske tehnologije.

(2) Kazniva dejanja, v zvezi s katerimi se lahko odredijo ukrepi iz prejšnjega odstavka, so:

- 1) kazniva dejanja zoper varnost Republike Slovenije in njeno ustavno ureditev in kazniva dejanja zoper človečnost in mednarodno pravo, za katera je v zakonu predpisana kazen zapora petih ali več let;

- 2) kaznivo dejanje ugrabitve po 144. členu, neopravičene proizvodnje in prometa z mamili po 196. členu, omogočanja uživanja mamil po 197. členu, izsiljevanja po 218. členu, neopravičenega sprejemanja daril po 247. členu, neopravičenega dajanja daril po 248. členu, pranja denarja po 252. členu, tihotapstva po 255. členu, jemanja podkupnine po 267. členu, dajanja podkupnine po 268. členu, nezakonitega posredovanja po 269. členu, hudodelskega združevanja po 297. členu, nedovoljene proizvodnje in prometa orožja ali razstrelilnih snovi po 310. členu ter povzročitve nevarnosti z jedrskimi snovmi po tretjem odstavku 319. člena kazenskega zakonika Republike Slovenije;
- 3) druga kazniva dejanja, za katera je v zakonu predpisana kazen zapora osmih ali več let.

151. člen

(1) Če obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da je določena oseba izvršila, izvršuje ali pripravlja oziroma organizira izvršitev katerega izmed kaznivih dejanj, navedenih v drugem odstavku tega člena, pri tem pa je mogoče utemeljeno sklepati, da se bo lahko v točno določenem prostoru pridobilo dokaze, katerih se z milejšimi ukrepi, vključno z ukrepi iz prejšnjega člena ne bi dalo zbrati oziroma bi njihovo zbiranje lahko ogrozilo življenje ljudi, se lahko zoper to osebo izjemoma odredi prisluškovanje in opazovanje v tujem stanovanju ali drugih tujih prostorih, z uporabo tehničnih sredstev za dokumentiranje in po potrebi s tajnim vstopom v navedene prostore.

(2) Ukrep iz prejšnjega odstavka se lahko odredi v zvezi z vsemi kaznivimi dejanji iz prve točke drugega odstavka prejšnjega člena, kaznivimi dejanji iz druge točke istega odstavka, razen za kazniva dejanja ugrabitve po 144. členu, omogočanja uživanja mamil po 197. členu, izsiljevanja po 218. členu, pranja denarja po prvem, drugem, tretjem in petem odstavku 252. člena in tihotapstva po 255. členu kazenskega zakonika Republike Slovenije, v zvezi z drugimi kaznivimi dejanji iz tretje točke istega odstavka, za katera je v zakonu predpisana kazen zapora osmih ali več let pa le, če obenem obstaja resna nevarnost za življenje ljudi.

152. člen

(1) Ukrepe iz 150. in 151. člena tega zakona s pisno odredbo odredi preiskovalni sodnik na pisni predlog državnega tožilca. Predlog in odredba morata vsebovati:

- 1) podatke o osebi, zoper katero se predlaga oziroma odreja ukrep;
- 2) utemeljitev oziroma ugotovitev razlogov za sum, da gre za izvrševanje, pripravo, ali organizacijo v 150. oziroma 151. členu tega zakona določenih kaznivih dejanj;
- 3) kateri ukrep se predlaga oziroma odreja, način izvajanja ukrepa, njegov obseg in trajanje, točno določitev prostora ali kraja, v katerem se ukrep izvaja, komunikacijsko oziroma telekomunikacijsko sredstvo in ostale pomembne okoliščine, ki narekujejo uporabo posameznega ukrepa;
- 4) utemeljitev oziroma ugotovitev neogibne potrebnosti uporabe posameznega ukrepa v razmerju do zbiranja dokazov na drug način in uporabe ostalih milejših ukrepov;
- 5) utemeljitev razloga za predčasno izvrševanje odredbe v primeru iz drugega odstavka tega člena.

(2) Izjemoma, če pisne odredbe ni mogoče pravočasno pridobiti in če obstaja nevarnost odlašanja, lahko na ustni predlog državnega tožilca preiskovalni sodnik odredi izvrševanje ukrepov iz 150. člena tega zakona z ustno odredbo. O ustnem predlogu državnega tožilca preiskovalni sodnik napravi uradni zaznamek. Pisna odredba mora biti izdana najkasneje v dvanajstih urah po izdaji ustne odredbe. Za predčasno izvrševanje mora obstajati utemeljen razlog; v nasprotnem primeru sodišče ne glede na siceršnjo upravičenost uporabe ukrepov vselej postopa po četrtem odstavku 154. člena tega zakona.

(3) Če pri izvrševanju ukrepa iz 2. točke prvega odstavka 150. člena tega zakona policija oceni, da je vsebina pisma ali druge pošiljke takšna, da bi utegnila biti dokaz v kazenskem postopku, morajo s tem nemudoma seznaniti preiskovalnega sodnika, ki odloči, kako se bo s pošiljko ravnalo. O tem preiskovalni sodnik sestavi poseben zapisnik.

(4) Izvajanje ukrepov iz 150. in 151. člena tega zakona lahko traja največ en mesec, iz tehtnih razlogov pa se lahko njihovo trajanje podaljša vsakič za en mesec, vendar za ukrepe iz 150. člena tega zakona skupno največ šest mesecev, za ukrep iz 151. člena tega zakona pa skupno največ tri mesece. Izvajanje teh ukrepov se odpravi takoj, ko prenehajo razlogi, zaradi katerih so bili odrejeni.

(5) Odredbo iz prvega odstavka tega člena izvršijo organi za notranje zadeve. Podjetja, ki opravljajo prenos informacij, so organom za notranje zadeve dolžna omogočiti izvršitev odredbe.

153. člen

(1) Po prenehanju uporabe ukrepov iz 150. in 151. člena tega zakona mora policija vse posnetke, sporočila in predmete, pridobljene z uporabo teh ukrepov, skupaj s poročilom, ki obsega povzetek zbranih dokazov, predati državnemu tožilcu.

(2) Državni tožilec celotno gradivo preda preiskovalnemu sodniku; ta pa preizkusi, ali so se ukrepi izvajali na način, kot so bili odobreni. Preiskovalni sodnik lahko odredi, da se posnetki telefonskih pogovorov in drugih oblik komuniciranja v celoti ali deloma prepisejo. Glede prepisa teh posnetkov se uporabljajo določbe petega odstavka 84. člena tega zakona.

154. člen

(1) Sporočila in posnetke, pridobljene z uporabo ukrepov po 150. in 151. členu tega zakona, hrani sodišče, dokler se hrani kazenski spis.

(2) Če državni tožilec izjavi, da ne bo začel kazenskega pregona zoper osumljenca ali če v roku dveh let po koncu izvajanja ukrepov iz 150. in 151. člena tega zakona ne poda takšne izjave, se gradivo iz prejšnjega odstavka pod nadzorstvom preiskovalnega sodnika uniči. O tem uničenju napravi preiskovalni sodnik uradni zaznamek. Pred uničenjem obvesti preiskovalni sodnik o uporabi teh ukrepov osumljenca, ki ima pravico seznaniti se s pridobljenim gradivom, v primerih večjega obsega tega gradiva pa s poročilom iz prvega odstavka 153. člena tega zakona. Če je mogoče utemeljeno sklepati, da bo zaradi seznanitve z gradivom nastala nevarnost za življenje in zdravje ljudi ali iz drugih tehtnih razlogov, lahko preiskovalni sodnik na predlog državnega tožilca ali po uradni dolžnosti odloči, da osumljenca z vsebino pridobljenega gradiva ne bo seznanjal.

(3) Ne smejo se uporabiti kot dokaz posnetki telefonskih pogovorov in drugih oblik komuniciranja oseb, če se ne nanašajo na katero izmed kaznivih dejanj iz drugega odstavka 150. člena tega zakona, kadar so bili pridobljeni z izvajanjem ukrepov po prvem odstavku 150. člena oziroma na katero izmed kaznivih dejanj iz drugega odstavka 151. člena tega zakona, kadar so bili pridobljeni z izvajanjem ukrepa po prvem odstavku 151. člena tega zakona.

(4) Če so bili ukrepi iz 150. in 151. člena tega zakona izvršeni brez odredbe preiskovalnega sodnika ali v nasprotju z njo, sodišče ne sme opreti svoje odločbe na tako dobljene podatke, sporočila, posnetke ali dokazila.

(5) Določbe 237. člena tega zakona se smiselno uporabljajo tudi za podatke, posnetke, sporočila in dokazila, pridobljena z uporabo ukrepov iz 150. in 151. člena tega zakona.

155. člen

(1) Če je mogoče utemeljeno sklepati, da je določena oseba vpletena v kriminalno dejavnost v zvezi s kaznivimi dejanji iz drugega odstavka 150. člena tega zakona, lahko državni tožilec na podlagi obrazloženega predloga organov za notranje zadeve s pisno odredbo dovoli ukrep navideznega odkupa, navideznega sprejemanja oziroma dajanja daril ali navideznega jemanja oziroma dajanja podkupnine. Predlog in odredba postaneta sestavni del kazenskega spisa.

(2) Odredba državnega tožilca se lahko nanaša le na enkratni ukrep. Predlog za vsak nadaljnji ukrep zoper isto osebo mora vsebovati razloge, ki utemeljujejo njegovo uporabo.

(3) Pri izvrševanju ukrepov iz prvega odstavka tega člena organi za notranje zadeve in njihovi sodelavci ne smejo izzivati kriminalne dejavnosti. Pri ugotavljanju ali je bila izzvana kriminalna dejavnost, je potrebno presojati predvsem ali bi ukrep na način, kot je bil izveden, napeljal k storitvi kaznivega dejanja osebo, ki tovrstnega kaznivega dejanja sicer ne bi bila pripravljena storiti.

(4) Če je bila izzvana kriminalna dejavnost, je to okoliščina, ki izključuje kazenski pregon za kaznivo dejanje, storjeno v zvezi z ukrepom iz prvega odstavka tega člena.

(5) Glede predmetov, pridobljenih z ukrepi iz prvega odstavka tega člena se uporabljajo določbe 110., 131., 498. in 498.a člena tega zakona.

156. člen

(1) Preiskovalni sodnik lahko na obrazložen predlog državnega tožilca odredi banki, hranilnici ali hranilno kreditni službi, da mu sporoči zaupne podatke in pošlje dokumentacijo o vlogah, depozitih, stanju in prometu na računih ali drugih poslih osumljenca, obdolženca in drugih oseb, za katere je mogoče utemeljeno sklepati, da so udeležene v finančnih transakcijah ali poslih osumljenca ali obdolženca, če bi ti podatki utegnili biti dokaz v kazenskem postopku ali če so potrebni zaradi zasega predmetov ali zavarovanja zahtevka za odvzem premoženjske koristi oziroma premoženja v vrednosti premoženjske koristi.

(2) Banka, hranilnica ali hranilno kreditna služba mora zahtevane podatke in dokumentacijo iz prejšnjega odstavka posredovati preiskovalnemu sodniku brez odlašanja.

(3) Pod pogoji iz prvega odstavka tega člena lahko preiskovalni sodnik na obrazložen predlog državnega tožilca odredi banki, hranilnici ali hranilno kreditni službi, da tekoče spremlja finančno poslovanje osumljenca, obdolženca in drugih oseb, za katere je mogoče utemeljeno sklepati, da so udeležene v finančnih transakcijah ali poslih osumljenca ali obdolženca, in da mu sproti sporoča zaupne podatke o transakcijah ali poslih, ki jih pri njih opravijo ali nameravajo opraviti navedene osebe. V odredbi preiskovalni sodnik določi rok, v katerem mu mora banka, hranilnica ali hranilno kreditna služba sporočiti podatke.

(4) Izvajanje ukrepa iz prejšnjega odstavka lahko traja največ tri mesece, iz tehtnih razlogov pa se lahko na predlog državnega tožilca njegovo trajanje podaljša do največ šest mesecev.

(5) Banka, hranilnica ali hranilno kreditna služba svoji stranki ali tretji osebi ne sme razkriti, da je ali da bo podatke in dokumentacijo poslala preiskovalnemu sodniku.

157. člen

(1) Policisti smejo komu vzeti prostost, če je podan katerikoli od razlogov za pripor iz prvega odstavka 201. člena ali prvega odstavka 432. člena tega zakona, vendar ga morajo brez odlašanja privedi pristojnemu preiskovalnemu sodniku. Ob privedbi sporoči policist preiskovalnemu sodniku, zakaj in kdaj je bila privedenemu odvzeta prostost. Preiskovalnemu sodniku se ob privedbi izroči tudi kopija kazenske ovadbe z zapisnikom o zaslišanju osumljenca in drugimi prilogami, razen uradnih zaznamkov o obvestilih, ki jih je policija zbrala od osumljenca, preden mu je bil dan pouk po četrtem odstavku 148. člena tega zakona. Te uradne zaznamke pošlje policija skupaj z ovadbo državnemu tožilcu.

(2) Policisti smejo izjemoma komu vzeti prostost in ga pridržati, če so podani razlogi za sum, da je storil kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, če je pridržanje potrebno zaradi ugotovitve istovetnosti, preverjanja alibija, zbiranja obvestil in dokaznih predmetov o tem kaznivem dejanju in so za pripor podani razlogi iz 1. in 3. točke prvega odstavka 201. člena tega zakona in 1. in 2. točke prvega odstavka 432. člena tega zakona, v primeru iz 2. točke prvega odstavka 201. člena tega zakona pa le, če je opravičena bojazen, da bo ta oseba uničila sledove kaznivega dejanja.

(3) Oseba, ki ji je bila vzeta prostost brez odločbe sodišča, mora biti kot osumljenec takoj poučena po določbah prvega odstavka 4. člena ter četrtega odstavka 148. člena tega zakona. Če je oseba, ki ji je bila odvzeta prostost, tuj državljan, se jo obvesti, da je pristojni organ na njeno zahtevo dolžan o odvzemu prostosti obvestiti tudi konzulat njene države.

(4) Če osumljenec izjavi, da si bo vzel zagovornika, policija odloži njegovo zaslišanje kot tudi opravo drugih preiskovalnih dejanj, razen tistih, ki bi jih bilo nevarno odlašati, do prihoda zagovornika, vendar najdlje za dve uri od tedaj, ko je bila osumljencu dana možnost, da obvesti zagovornika. Na zahtevo osumljenca mu mora policija pomagati, da si lahko vzame zagovornika. Zaslišanje osumljenca se opravi v navzočnosti zagovornika po določbah 148.a člena tega zakona. Če osumljenec izjavi, da si zagovornika ne bo vzel, ali če izbrani zagovornik ne pride v roku dveh ur, ravna policija po šestem odstavku 148. člena tega zakona.

(5) Pridržanje po drugem odstavku tega člena lahko traja največ osemindeset ur. Po preteku tega roka mora policist pridržano osebo izpustiti na prostost, ali pa ravnati po prvem odstavku tega člena.

(6) Če pridržanje po drugem odstavku tega člena traja več kot šest ur, mora policist takoj v pisni obliki z odločbo obvestiti osebo, ki ji je odvzeta prostost, o razlogih za odvzem prostosti.

(7) Oseba, ki ji je vzeta prostost ima, dokler traja pridržanje, pravico do pritožbe zoper zoper odločbo iz predhodnega odstavka tega člena. Pritožba ne zadrži ukrepa odvzema prostosti. O pritožbi mora odločiti senat pristojnega sodišča (šesti odstavek 25. člena) v osemindesetih urah.

(8) O vsakem odvzemu prostosti policija takoj obvesti državnega tožilca, ki ji lahko da navodila glede nadaljnjih ukrepov (160.a člen). Policija je dolžna ravnati po teh navodilih.

158. člen

(1) Z zakonom določen pristojni organ v obrambnih silah sme vzeti prostost osebi, če jo zasači v vojaškem objektu pri kaznivem dejanju, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti. Osebo, ki ji je vzeta prostost, je treba takoj izročiti preiskovalnemu sodniku ali policiji, če to ni mogoče, pa je treba takoj obvestiti nekoga od teh organov.

(2) Z zakonom določen pristojni organ v obrambnih silah sme vzeti prostost vojaški osebi zaradi privedbe ali izročitve preiskovalnemu sodniku oziroma policiji, če so podani razlogi za sum, da je storila kaznivo dejanje iz sedemindvajsetega poglavja kazenskega zakonika Republike Slovenije.

(3) Policija v primerih iz prvega in drugega odstavka tega člena ravna po določbi prejšnjega člena.

159. člen

Zaradi razkritja obsežne kriminalne dejavnosti se lahko začasno odloži odvzem prostosti osumljene osebe ali izvršitev drugih ukrepov iz tega zakona, vendar le, če oziroma dokler ni podana nevarnost za življenje in zdravje tretjih oseb. Dovoljenje za odložitev teh ukrepov da na obrazložen predlog organa za notranje zadeve pristojni državni tožilec.

160. člen

Tistemu, ki je zasačen pri kaznivem dejanju, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, sme vsakdo vzeti prostost. Nato ga mora takoj izročiti preiskovalnemu sodniku ali policiji, če tega ne more storiti, pa takoj obvestiti nekoga od teh organov. Policija ravna po določbah 157. člena tega zakona.

160.a člen

(1) Državni tožilec pri izvrševanju svojih pooblastil po tem zakonu lahko usmerja delo policije z obveznimi navodili, strokovnimi mnenji in predlogi za zbiranje obvestil in izvedbo drugih ukrepov, za katere je pristojna policija, z namenom, da se odkrijeta kaznivo dejanje in storilec, oziroma, da se zberejo podatki, potrebni za njegovo odločitev.

(2) Postopek, primere, roke in način usmerjanja in obveščanja iz prejšnjega odstavka predpiše Vlada Republike Slovenije.

161. člen

(1) Državni tožilec zavrže ovadbo, če iz same ovadbe izhaja, da naznanjeno dejanje ni kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, če je pregon zastaran ali je dejanje obseženo z amnestijo ali pomilostitvijo ali če so podane druge okoliščine, ki izključujejo pregon, ali če ni podan utemeljen sum, da je osumljenec storil naznanjeno kaznivo dejanje. O tem, da je zavrgel ovadbo, in o razlogih za to obvesti državni tožilec v osmih dneh oškodovanca (60. člen), če je ovadbo podal državni organ, pa tudi njega.

(2) Če državni tožilec iz same ovadbe ne more presoditi, ali so navedbe v njej verjetne, ali če podatki v ovadbi ne dajejo dovolj podlage, da bi lahko odločil, ali naj zahteva preiskavo, ali če je do njega prišel le glas o kaznivem dejanju, zlasti pa, če je storilec neznan,

lahko zahteva od organov za notranje zadeve, če tega ne more storiti sam ali po drugih organih, naj v roku, ki ga on določi, zberejo potrebna obvestila in storijo druge ukrepe, da se odkrijeta kaznivo dejanje in storilec (148. in 149. člen). Državni tožilec sme ob vsakem času zahtevati od policije, da ga obvesti, kaj je ukrenila; ti so mu dolžni brez odlašanja odgovoriti.

(3) Državni tožilec sme zahtevati potrebne podatke od državnih organov, podjetij in drugih pravnih oseb, lahko pa v ta namen povabi tudi tistega, ki je vložil kazensko ovadbo.

(4) Državni tožilec zavrže ovadbo, če so tudi po opravljenih dejanjih iz drugega in tretjega odstavka tega člena podane kakšne okoliščine iz prvega odstavka tega člena.

(5) Državni tožilec in drugi državni organi, podjetja in druge pravne osebe, morajo pri zbiranju obvestil oziroma dajanju podatkov ravnati obzirno in paziti, da ne škodujejo časti in dobremu imenu tistega, na katerega se podatki nanašajo.

161.a člen

(1) Državni tožilec sme ovadbo ali obtožni predlog za kaznivo dejanje, za katero je predpisana denarna kazen ali zapor do treh let, odstopiti v postopek poravnavanja. Pri tem upošteva vrsto in naravo dejanja, okoliščine, v katerih je bilo storjeno, osebnost storilca, njegovo predkaznovanost za istovrstna ali druga kazniva dejanja, kot tudi stopnjo njegove kazenske odgovornosti.

(2) Poravnavanje vodi poravnalec, ki je zadevo dolžan prevzeti v postopek. Poravnavanje se sme izvajati le s pristankom osumljenca in oškodovanca. Poravnalec je pri svojem delu neodvisen. Poravnalec si mora prizadevati, da je vsebina sporazuma v sorazmerju s težo in posledicami dejanj.

(3) Ko prejme obvestilo o izpolnitvi sporazuma, državni tožilec ovadbo zavrže. Poravnalec je državnega tožilca dolžan obvestiti tudi o neuspelem poravnavanju ter razlogih za to. Rok za izpolnitev sporazuma ne sme biti daljši od treh mesecev.

(4) V primeru zavrženja ovadbe iz prejšnjega odstavka oškodovancu ne gredo pravice iz drugega in četrtega odstavka 60. člena tega zakona, o čemer ga mora poravnalec poučiti pred podpisom sporazuma.

(5) S splošnimi navodili, ki jih izda generalni državni tožilec, se podrobneje opredelijo pogoji in okoliščine iz prvega odstavka tega člena, ki vplivajo na odstop ovadbe v postopek poravnavanja.

162. člen

(1) Državni tožilec sme s soglasjem oškodovanca odložiti kazenski pregon za kaznivo dejanje, za katero je predpisana denarna kazen ali zapor do treh let, če je osumljenec pripravljen ravnati po navodilih državnega tožilca in izpolniti določene naloge, s katerimi se zmanjšajo ali odpravijo škodljive posledice kaznivega dejanja. Te naloge so lahko:

- 1) odprava ali poravnava škode;
- 2) plačilo določenega prispevka v korist javne ustanove ali v dobrodelne namene ali v sklad za povračilo škode žrtvam kaznivih dejanj;
- 3) oprava kakšnega splošno koristnega dela;
- 4) poravnava preživitvinske obveznosti.

(2) Če osumljenec v roku, ki ne sme biti daljši od šest mesecev, za nalogo iz četrte točke pa ne daljši od enega leta, izpolni nalogo, se ovadba zavrže.

(3) V primeru zavrženja ovadbe iz prejšnjega odstavka oškodovancu ne gredo pravice iz drugega in četrtega odstavka 60. člena tega zakona. O izgubi teh pravic mora državni tožilec poučiti oškodovanca, preden da ta soglasje po prvem odstavku tega člena.

163. člen

Državni tožilec ni dolžan začeti kazenskega pregona oziroma sme odstopiti od pregona:

- 1) če je v kazenskem zakonu določeno, da sme oziroma mora sodišče storilcu kaznivega dejanja odpustiti kazen, državni tožilec pa glede na konkretne okoliščine primera oceni, da sama obsodba, brez kazenske sankcije, ni potrebna;
- 2) če je v kazenskem zakonu za kaznivo dejanje predpisana denarna kazen ali kazen zapora do enega leta, osumljenec oziroma obdolženec pa je zaradi dejanskega kesanja preprečil škodljive posledice ali poravnal vso škodo in državni tožilec, glede na konkretne okoliščine primera, oceni, da kazenska sankcija ne bi bila upravičena.

163.a člen

(1) Pri postopku po 162. členu tega zakona povabi državni tožilec osumljenca in oškodovanca na državno tožilstvo. V vabilu se navede razlog vabljenja. Če se vabilu odzoveta, seznanjeni državni tožilec osumljenca s kazensko ovadbo in o tem, da bo ovadbo zavržel, če se bo ravnal po njegovih navodilih in pravočasno izpolnil določene naloge.

(2) Če je potrebno, da si državni tožilec pridobi neposredno od osumljenca ali oškodovanca kakšne podatke, da bi se lahko odločil ali naj odstopi zadevo v poravnavanje (161.a člen) ali ne začne kazenskega pregona (163. člen) ali vloži predlog za izdajo kaznovalnega naloga (445.a člen), sme osumljenca in oškodovanca, ali samo enega izmed njiju, povabiti na državno tožilstvo. Povabljenega osumljenca seznanjeni s kazensko ovadbo ter o odločitvah, ki jih lahko sprejme v postopku z ovadbo, oškodovanca pa o njegovih pravicah.

(3) V primerih iz prejšnjih odstavkov sestavi državni tožilec uradni zaznamek, v katerega vpiše izjavo osumljenca ter oškodovanca. Uradnega zaznamka ne pošlje sodišču, če začne kazenski pregon zoper osumljenca.

(4) Če se osumljenec ali oškodovanec brez upravičenega razloga ne odzoveta vabilu, ju ni dopustno ponovno vabiti.

164. člen

(1) Policija sme še pred začetkom preiskave zaseči predmete po 220. členu tega zakona, če bi bilo nevarno odlašati, in ob pogojih iz 218. člena tega zakona opraviti hišno in osebno preiskavo.

(2) Če preiskovalni sodnik ne pride takoj na sam kraj, sme policija tudi sama opraviti ogled ter odrediti potrebno izvedensko delo, razen obdukcije in izkopa trupla. Če prispe preiskovalni sodnik na sam kraj med opravo teh dejanj, lahko prevzame in sam opravi ta dejanja.

(3) O dejanjih iz prvega in drugega odstavka tega člena morajo policija oziroma preiskovalni sodnik brez odlašanja obvestiti državnega tožilca.

165. člen

(1) Če je storilec kaznivega dejanja neznan, lahko upravičeni tožilec predlaga preiskovalnemu sodniku, da opravi posamezna preiskovalna dejanja, za katera je glede na okoliščine primera smotrno, da jih opravi, še preden se uvede preiskava. Če se preiskovalni sodnik ne strinja s predlogom, zahteva naj odloči o tem senat (šesti odstavek 25. člena).

(2) Zapisniki o opravljenih preiskovalnih dejanjih se pošljejo državnemu tožilcu.

165.a člen

(1) Pred vložitvijo zahteve za preiskavo ali obtožnice brez preiskave sme državni tožilec predlagati preiskovalnemu sodniku, da opravi določeno preiskovalno dejanje, če je oprava takega dejanja potrebna za njegovo odločitev ali naj kazensko ovadbo zavrže ali začne kazenski pregon.

(2) Pri opravi preiskovalnega dejanja so lahko navzoči državni tožilec, oškodovanec, osumljenec in zagovornik, o čemer jih mora preiskovalni sodnik na primeren način obvestiti. Če se kot določeno preiskovalno dejanje predlaga zaslišanje osumljenca, se uporabljajo določbe tega zakona o vabljenju in zaslišanju obdolženca.

(3) Če se preiskovalni sodnik ne strinja s predlogom državnega tožilca za opravo preiskovalnega dejanja, obvesti o razlogih za svojo odločitev državnega tožilca, ki lahko predlaga opravo takšnega dejanja v zahtevi za preiskavo ali obtožnici.

166. člen

(1) Preiskovalni sodnik pristojnega sodišča lahko opravi pred izdajo sklepa o preiskavi posamezna preiskovalna dejanja, ki bi jih bilo nevarno odlašati, vendar mora o vsem, kar je storil, obvestiti pristojnega državnega tožilca.

(2) Glede vabljenja in zasliševanja osumljenca se uporabljajo določbe o vabljenju in zaslišanju obdolženca.

XVI. poglavje PREISKAVA

167. člen

(1) Preiskava se začne zoper določeno osebo, če je utemeljen sum, da je storila kaznivo dejanje.

(2) V preiskavi se zberejo dokazi in podatki, ki so potrebni za odločitev, ali naj se vloži obtožnica ali ustavi postopek, dokazi, za katere je nevarnost, da jih na glavni obravnavi ne bo mogoče ponoviti ali da bila njihova izvedba zvezana s težavami, kot tudi drugi dokazi, ki utegnejo biti koristni za postopek in je glede na okoliščine primera smotrno, da se izvedejo.

168. člen

(1) Preiskava se opravi na zahtevo državnega tožilca.

(2) Zahtevo za preiskavo poda državni tožilec preiskovalnemu sodniku pristojnega sodišča.

(3) V zahtevi za preiskavo je treba navesti: osebo, zoper katero se zahteva preiskava, opis dejanja, iz katerega izhajajo zakonski znaki kaznivega dejanja, zakonsko označbo kaznivega dejanja, okoliščine, iz katerih izhaja utemeljenost suma, in že zbrane dokaze. V zahtevi državni tožilec predlaga, katere posamezne okoliščine naj se v preiskavi raziščejo in katera posamezna preiskovalna dejanja naj se opravijo, lahko pa predlaga tudi pripor tistega, zoper katerega je zahtevana preiskava.

(4) Državni tožilec pošlje preiskovalnemu sodniku kazensko ovadbo in vse spise ter zapisnike o opravljenih dejanjih. Hkrati mu pošlje predmete, ki utegnejo biti dokaz, ali navede, kje so.

(5) Če državni tožilec umakne zahtevo za preiskavo, preden je izdan sklep o preiskavi, preiskovalni sodnik s sklepom zavrže zahtevo in sporoči oškodovancu, da lahko začne pregon sam (60. in 62. člen).

169. člen

(1) Ko preiskovalni sodnik prejme zahtevo za preiskavo, pregleda spise; če se z zahtevo strinja, izda sklep o preiskavi, v katerem morajo biti podatki iz tretjega odstavka prejšnjega člena tega zakona. Sklep pošlje državnemu tožilcu in obdolžencu.

(2) Preden izda sklep, zasliši preiskovalni sodnik tistega, zoper katerega je zahtevana preiskava, razen če bi bilo nevarno odlašati ali, če preiskovalni sodnik glede na že opravljeno zaslišanje po 148.a členu tega zakona in podano zahtevo za preiskavo oceni, da ponovno zaslišanje ni potrebno.

(3) Preden odloči o zahtevi državnega tožilca, lahko preiskovalni sodnik povabi državnega tožilca in tistega, zoper katerega je tožilec zahteval preiskavo, naj določenega dne prideta k sodišču, če je treba, da se izjavita o okoliščinah, ki utegnejo biti pomembne za odločitev o zahtevi, ali če misli, da bi bila iz drugih razlogov smotrna njuna ustna izjava. Ob tej priložnosti lahko dajeta stranki ustno svoje predloge, državni tožilec pa lahko spremeni ali dopolni svojo zahtevo za preiskavo, lahko pa predlaga tudi, naj se postopek izvede neposredno po obtožnici (170. člen).

(4) Glede vabljenja in zasliševanja tistega, zoper katerega je zahtevana preiskava, se uporabljajo določbe tega zakona o vabljenju in zasliševanju obdolženca. Vabilu se priloži drugopis zahteve za preiskavo. Osebo, ki jo povabi po prejšnjem odstavku, pouči preiskovalni sodnik v smislu 5. člena tega zakona.

(5) Zoper sklep preiskovalnega sodnika o preiskavi se obdolženec lahko pritoži. Če mu je sklep ustno sporočen, lahko poda pritožbo pri tej priložnosti na zapisnik.

(6) Preiskovalni sodnik mora pritožbo takoj predložiti senatu (šesti odstavek 25. člena). Pritožba ne zadrži izvršitve sklepa.

(7) Če se preiskovalni sodnik ne strinja z zahtevo državnega tožilca za preiskavo, zahteva, naj o tem odloči senat (šesti odstavek 25. člena). Zoper sklep senata imajo obdolženec, državni tožilec in oškodovanec pravico do pritožbe, ki ne zadrži njegove izvršitve.

(8) Če se je zoper sklep senata pritožil samo oškodovanec in se pritožbi ugodi, se šteje da je oškodovanec s pritožbo prevzel pregon.

(9) V primerih iz šestega in sedmega odstavka tega člena mora senat odločiti v oseminštiridesetih urah.

(10) Pri odločanju o zahtevi za preiskavo senat ni vezan na pravno presojo dejanja, ki jo je navedel državni tožilec.

170. člen

(1) Preiskovalni sodnik lahko da soglasje k predlogu državnega tožilca, naj se ne opravi preiskava, če dajejo zbrani podatki, ki se nanašajo na kaznivo dejanje in storilca, dovolj podlage za vložitev obtožnice.

(2) Soglasje iz prejšnjega odstavka sme preiskovalni sodnik dati samo, če je pred tem zaslišal tistega, zoper katerega naj bo vložena obtožnica. Glede vabljenja in zaslišanja te osebe se uporabljajo določbe o vabljenju in zaslišanju obdolženca. Sporočilo o tem, da se strinja s predlogom, pošlje preiskovalni sodnik državnemu tožilcu in tistemu, zoper katerega naj bo vložena obtožnica.

(3) Rok za vložitev obtožnice je osem dni, vendar pa ga lahko senat (šesti odstavek 25. člena) na zahtevo državnega tožilca podaljša.

(4) Predlog iz prvega odstavka tega člena lahko poda državni tožilec tudi po vložitvi zahteve za preiskavo, dokler sklep o njej ni izdan.

(5) Če je preiskovalni sodnik mnenja, da ni pogojev za vložitev obtožnice brez preiskave, ravna, kot da bi bila zahtevana preiskava.

(6) Če je za kaznivo dejanje v zakonu predpisana kazen zapora do osem let, sme državni tožilec mimo pogojev, ki so določeni v prvem do petem odstavku tega člena, vložiti obtožnico tudi brez preiskave, če dajejo zbrani podatki, ki se nanašajo na kaznivo dejanje in storilca, dovolj podlage za obtožbo.

(7) Določbe prvega do šestega odstavka tega člena se uporabljajo tudi, kadar gre za kazenski pregon na zahtevo oškodovanca kot tožilca ali zasebnega tožilca; vendar pa v tem primeru roka iz tretjega odstavka tega člena ni mogoče podaljšati. Določbe šestega odstavka tega člena pa se uporabljajo tudi za vložitev zasebne tožbe za kaznivo dejanje zoper čast in dobro ime, storjeno s tiskom, po radiu, televiziji ali z drugim sredstvom javnega obveščanja.

(8) Predlogu iz prvega odstavka tega člena in obtožnici, ki jo vloži po šestem odstavku tega člena, priloži državni tožilec kazensko ovadbo ter vse spise in zapisnike o opravljenih dejanjih kot tudi predmete, ki utegnejo biti dokaz, ali pa v predlogu navede, kje so.

171. člen

(1) Preiskavo opravlja preiskovalni sodnik pristojnega sodišča.

(2) Preiskovalni sodnik opravlja praviloma preiskovalna dejanja samo na območju svojega sodišča: Če je to v korist preiskavi, sme opraviti posamezna preiskovalna dejanja tudi zunaj območja svojega sodišča, vendar pa mora o tem obvestiti sodišče, na katerega območju jih opravi.

172. člen

(1) Med preiskavo lahko prepusti preiskovalni sodnik posamezna preiskovalna dejanja preiskovalnemu sodniku sodišča, na katerega območju jih je treba opraviti.

(2) Državni tožilec, ki je pristojen za postopek pred sodiščem, kateremu je bilo prepuščeno preiskovalno dejanje, je lahko pri tem navzoč, če pristojni državni tožilec ne izjavi, da bo navzoč sam.

(3) Preiskovalni sodnik lahko prepusti organu za notranje zadeve izvršitev odredbe o hišni ali osebni preiskavi ali o zasegu predmetov na način, kot je to določeno v tem zakonu.

(4) Po zahtevi ali dovoljenju preiskovalnega sodnika smejo organi za notranje zadeve obdolženca fotografirati ali vzeti njegove prstne odtise[^] če je to potrebno za kazenski postopek.

173. člen

Pri preiskovalnih dejanjih ravna policija po ustreznih določbah tega zakona o preiskovalnih dejanjih.

174. člen

(1) Preiskovalni sodnik oziroma policija, ki so mu bila prepuščena posamezna preiskovalna dejanja, opravi po potrebi tudi druga preiskovalna dejanja, ki so s temi v zvezi ali iz njih izvirajo.

(2) Če preiskovalni sodnik, ki so mu bila prepuščena posamezna preiskovalna dejanja, za to ni pristojen, pošlje zadevo pristojnemu preiskovalnemu sodniku in o tem obvesti preiskovalnega sodnika, ki mu je zadevo poslal.

175. člen

(1) Preiskava se opravi samo glede tistega kaznivega dejanja in zoper tistega obdolženca, na katerega se nanaša sklep o preiskavi.

(2) Če se med preiskavo pokaže, da je treba postopek razširiti tudi na kakšno drugo kaznivo dejanje ali zoper kakšno drugo osebo, obvesti preiskovalni sodnik o tem državnega tožilca. V takem primeru se smejo opraviti tista preiskovalna dejanja, ki jih ni mogoče odlašati; o vsem, kar je bilo storjeno, pa je treba obvestiti državnega tožilca.

(3) Glede razširitve preiskave veljajo določbe 168. in 169. člena tega zakona.

176. člen

Ko je izdan sklep o preiskavi, opravlja preiskovalni sodnik preiskovalna dejanja po predlogih strank ter tista dejanja, ki se mu zdijo potrebna za uspešno izvedbo postopka.

177. člen

(1) Stranke in oškodovanec smejo med preiskavo predlagati preiskovalnemu sodniku, naj se opravijo posamezna preiskovalna dejanja. Če se preiskovalni sodnik ne strinja s predlogom strank, naj se opravi posamezno preiskovalno dejanje, zahteva, naj o tem odloči senat (šesti odstavek 25. člena).

(2) Stranke in oškodovanec smejo dajati predloge iz prejšnjega odstavka tudi preiskovalnemu sodniku ali policiji, kateremu so prepuščena posamezna preiskovalna dejanja. Če se preiskovalni sodnik oziroma policija ne strinja s predlogom, obvesti o tem predlagatelja, ki lahko nato predlog ponovi pri preiskovalnem sodniku pristojnega sodišča.

178. člen

(1) Pri zaslišanju obdolženca sta lahko navzoča državni tožilec in zagovornik. Če preiskovalni sodnik oceni, da je njuna navzočnost v posameznem primeru potrebna, lahko odredi, da se zaslišanje opravi v njuni obvezni navzočnosti. Navzočnost državnega tožilca in zagovornika je obvezna vselej, ko gre za prvo zaslišanje po privedbi obdolženca na podlagi 157. člena tega zakona.

(2) Državni tožilec, oškodovanec, obdolženec in zagovornik so lahko navzoči pri ogledu in zaslišanju izvedencev.

(3) Državni tožilec in zagovornik sta lahko navzoča pri hišni preiskavi.

(4) Državni tožilec, obdolženec in zagovornik so lahko navzoči pri zaslišanju priče. Preiskovalni sodnik lahko odredi, da se obdolženec odstrani z zaslišanja, če priča v njegovi navzočnosti ne želi izpovedati ali če okoliščine kažejo, da v njegovi navzočnosti ne bo govorila resnice ali v primeru, če bo po zaslišanju priče potrebno opraviti sodno prepoznavo. Obdolženec ne sme biti navzoč pri zaslišanju priče, mlajše od 15 let, ki je žrtev katerega izmed kaznivih dejanj iz tretjega odstavka 65. člena tega zakona. Oškodovanec sme biti navzoč pri zaslišanju priče samo, če je verjetno, da priča ne bo prišla na glavno obravnavo:

(5) Preiskovalni sodnik mora na primeren način obvestiti državnega tožilca in zagovornika, kdaj in kje bo zasliševanje obdolženca. Prav tako mora na primeren način obvestiti državnega tožilca, obdolženca, zagovornika in oškodovanca, kdaj in kje bodo opravljena druga preiskovalna dejanja, pri katerih so lahko navzoči, razen če bi bilo nevarno odlašati. Če ima obdolženec zagovornika, obvesti preiskovalni sodnik praviloma samo njega. Če je obdolženec v priporu, preiskovalno dejanje pa naj bo opravljeno zunaj sedeža sodišča, odloči preiskovalni sodnik, ali je obdolženčeva navzočnost potrebna.

(6) Če tisti, ki mu je bilo poslano obvestilo o preiskovalnem dejanju, ne pride, se dejanje lahko opravi tudi v njegovi nenavzočnosti. Če preiskovalni sodnik odredi obvezno navzočnost, pa na zaslišanje obdolženca ne prideta državni tožilec ali zagovornik, se zaslišanje praviloma preloži, razen če bi potekel rok iz drugega odstavka 203. člena tega zakona oziroma če preiskovalni sodnik glede na spremenjene okoliščine oceni, da obvezna navzočnost ni več potrebna. O preložitvi oziroma izostanku z zaslišanja preiskovalni sodnik obvesti višjega državnega tožilca oziroma odvetniško zbornico.

(7) Stranke in zagovornik, ki so navzoči pri preiskovanih dejanjih lahko za razjasnitev stvari postavljajo obdolžencu, priči ali izvedencu posamezna vprašanja. Preiskovalni sodnik prepove vprašanje ali odgovor na postavljeno vprašanje, če ni dovoljeno ali če ni v zvezi z zadevo (228. člen in prvi odstavek 241. člena). Oškodovanec lahko postavlja vprašanja le z dovoljenjem preiskovalnega sodnika. Tisti, ki so navzoči pri preiskovalnih dejanjih, imajo pravico zahtevati, naj se v zapisnik vpišejo njihove pripombe glede izvršitve posameznih dejanj, lahko pa predlagajo tudi izvedbo posameznih dokazov.

(8) Za razjasnitev posameznih, tehničnih ali drugih strokovnih vprašanj, ki nastanejo v zvezi s pridobljenimi dokazi, pri zaslišanju obdolženca ali pri drugih preiskovalnih dejanjih, lahko pokliče preiskovalni sodnik osebo ustrezne stroke, da mu da o takih vprašanjih potrebna pojasnila. Če so stranke pri tem navzoče, lahko zahtevajo, naj da ta oseba natančnejša pojasnila. Če je potrebno, lahko zahteva preiskovalni sodnik pojasnila tudi od ustreznega strokovnega zavoda.

(9) Določbe prvega do osmega odstavka tega člena se uporabljajo tudi, če se opravi preiskovalno dejanje pred sklepom o preiskavi.

179. člen

(1) Preiskovalni sodnik s sklepom prekine preiskavo, če obdolženec po storjenem kaznivem" dejanju duševno zbolí ali če nastane pri njem duševna motnja ali če zbolí za kakšno drugo hudo boleznijo, zaradi katere se dalj časa ne more udeleževati postopka ali če je na begu. Enako ravna preiskovalni sodnik, če so podane druge okoliščine, ki začasno preprečujejo pregon obdolženca (če ni potrebnega predloga ali dovoljenja za pregon ali če ni zahteve upravičenega tožilca).

(2) Preden se preiskava prekine, je treba zbrati vse dokaze o kaznivem dejanju in kazenski odgovornosti obdolženca, do katerih je mogoče priti.

(3) Ko prenehajo ovire, ki so povzročile prekinitev, nadaljuje preiskovalni sodnik preiskavo.

180. člen

(1) Če državni tožilec med preiskavo ali po končani preiskavi izjavi, da odstopa od pregona, preiskovalni sodnik obvesti o tem oškodovanca in ga posebej pouči o njegovi pravici, da sme nadaljevati pregon (60. in 62. člen). Če oškodovancu obvestila ni bilo mogoče vročiti, ker sodišču ni prijavil spremembe naslova ali prebivališča, se šteje, da ne namerava nadaljevati pregona.

(2) Če oškodovanec ne nadaljuje pregona, preiskovalni sodnik s sklepom ustavi preiskavo. Sklep se pošlje obdolžencu, državnemu tožilcu in oškodovancu.

181. člen

(1) Preiskavo ustavi s sklepom senat (šesti odstavek 25. člena), kadar med preiskavo odloča o kateremkoli vprašanju, in sicer v naslednjih primerih:

- 1) če spozna, da dejanje, ki ga je obdolženec obdolžen, ni kaznivo dejanje;
- 2) če so okoliščine, ki izključujejo kazensko odgovornost obdolženca, pa ni pogojev za varnostne ukrepe;
- 3) če je kazenski pregon zastaran ali je dejanje obseženo z amnestijo ali pomilostitvijo ali če so podane druge okoliščine, ki izključujejo pregon;
- 4) če ni dokazov, da bi bil obdolženec storil kaznivo dejanje.

(2) Če preiskovalni sodnik spozna, da so razlogi za ustavitev preiskave iz prvega odstavka tega člena, obvesti o tem državnega tožilca. Če državni tožilec v osmih dneh ne obvesti preiskovalnega sodnika, da odstopa od pregona, zahteva preiskovalni sodnik, naj senat odloči o ustavitvi preiskave.

(3) Sklep o ustavitvi preiskave se pošlje državnemu tožilcu, oškodovancu in obdolžencu; če je ta v priporu, ga je treba takoj izpustiti. Zoper ta sklep imata državni tožilec in oškodovanec pravico pritožbe.

(4) Če se je zoper sklep o ustavitvi preiskave pritožil samo oškodovanec in je pritožbi ugodeno, se šteje, da je oškodovanec s pritožbo prevzel pregon.

(5) Če so podane okoliščine, ki samo začasno preprečujejo pregon obdolženca (prvi odstavek 179. člena), senat s sklepom prekine preiskavo.

(6) Ko prenehajo ovire, ki so povzročile prekinitev, nadaljuje preiskovalni sodnik preiskavo.

182. člen

(1) Preden konča preiskavo, si preiskovalni sodnik preskrbi podatke o obdolžencu, ki so navedeni v prvem odstavku 227. člena tega zakona, če manjkajo ali če se je treba o njih prepričati, kot tudi podatke o njegovih prejšnjih neizbranih obsodbah; če obdolženec še prestaja kazen ali kakšno drugo sankcijo, ki je zvezana z odvzemom prostosti, pa podatke o njegovem vedenju med prestajanjem kazni oziroma druge sankcije. Po potrebi si priskrbi podatke o prejšnjem življenju obdolženca in o razmerah, v katerih živi, o njegovem osebnem dohodku v zadnjih treh mesecih, kot tudi o drugih okoliščinah, ki se tičejo njegove osebnosti. Preiskovalni sodnik lahko odredi medicinske preglede ali psihološke preiskave obdolženca, če je treba dopolniti podatke o njegovi osebnosti.

(2) Če prihaja v poštev izrek enotne kazni, s katero naj bodo zajete tudi kazni iz prejšnjih obsodb, zahteva preiskovalni sodnik zadevne spise.

183. člen

Če stranke in zagovornik niso bili navzoči pri posameznih preiskovalnih dejanjih, preiskovalni sodnik pa oceni, da bi bilo koristno za nadaljnji potek preiskave, da se seznanijo s pomembnimi dokazi, jih obvesti, da se lahko v določenem roku seznanijo s temi dokazi in da podajo svoje predloge za izvedbo novih dokazov.

184. člen

(1) Preiskovalni sodnik konča preiskavo, ko spozna, da je stanje stvari v preiskavi zadosti razjasnjeno.

(2) Po končani preiskavi pošlje preiskovalni sodnik spise državnemu tožilcu; ta mora v petnajstih dneh predlagati dopolnitev preiskave ali vložiti obtožnico ali pa izjaviti, da odstopa od pregona. Ta rok sme senat (šesti odstavek 25. člena) na predlog državnega tožilca podaljšati.

(3) Če se preiskovalni sodnik ne strinja s predlogom državnega tožilca za dopolnitev preiskave, zahteva, naj o tem odloči senat (šesti odstavek 25. člena). Če senat zavrne predlog državnega tožilca, začne teči rok iz prejšnjega odstavka od dneva, ko je državnemu tožilcu sporočena njegova odločba.

(4) Če se državni tožilec ne drži roka, ki je določen v drugem in tretjem odstavku tega člena, mora o razlogih za to obvestiti višjega državnega tožilca.

185. člen

(1) Če preiskava ni končana v šestih mesecih, mora preiskovalni sodnik obvestiti predsednika sodišča, zakaj preiskava še ni končana.

(2) Predsednik sodišča ukrene, kar je potrebno, da se preiskava konča.

186. člen

(1) Oškodovanec kot tožilec in zasebni tožilec lahko zahtevata od preiskovalnega sodnika pristojnega sodišča, naj opravi preiskavo oziroma predlagata njeno dopolnitev. Med preiskavo lahko dajeta preiskovalnemu sodniku tudi druge predloge.

(2) Glede uvedbe, izvedbe, prekinitve in ustavitve preiskave se smiselno uporabljajo tiste določbe tega zakona, ki se nanašajo na uvedbo in potek preiskave na zahtevo državnega tožilca. Če oškodovanec kot tožilec in zasebni tožilec ne prideta na zaslišanje obdolženca, čeprav sta bila v redu obveščena in tudi ne njun pooblaščenec, se šteje, da sta umaknila zahtevo za preiskavo oziroma odstopila od kazenskega pregona. Glede vrnitve v prejšnje stanje se smiselno uporabljajo določbe 58. člena tega zakona.

(3) Ko preiskovalni sodnik spozna, da je preiskava končana, obvesti o tem oškodovanca kot tožilca ali zasebnega tožilca in ga opozori, da mora v petnajstih dneh vložiti obtožnico oziroma zasebno tožbo in da se bo štelo, da je odstopil od pregona, če tega ne bi storil, in bo postopek s sklepom ustavljen. Tako opozorilo mora dati preiskovalni sodnik tudi, če senat (šesti odstavek 25. člena) zavrne predlog oškodovanca kot tožilca ali predlog zasebnega tožilca za dopolnitev preiskave zato, ker misli, da je stanje stvari dovolj razjasnjeno.

187. člen

Če je preiskovalnemu sodniku potrebna pomoč (kriminalistično – tehnična in druga) organov za notranje zadeve ali drugih državnih organov v zvezi s preiskavo, so ti dolžni, da mu na njegovo zahtevo pomagajo. Preiskovalni sodnik lahko zahteva pomoč tudi od podjetij in drugih pravnih oseb, če je to potrebno za preiskovalno dejanje, ki ga ni mogoče odlašati.

188. člen

Če to terjajo koristi kazenskega postopka, ohranitev tajnosti, koristi javnega reda ali razlogi morale, varstva osebnega ali družinskega življenja obdolženca ali oškodovanca, naloži uradna oseba, ki opravlja preiskovalno dejanje, tistim, ki jih zaslišuje ali so navzoči pri preiskovalnih dejanjih ali pa pregledujejo preiskovalne spise, da morajo ohraniti v tajnosti posamezna dejstva ali podatke, ki jih pri tem zvedo, in jih opozori, da pomeni izdaja tajnosti kaznivo dejanje. Taka odredba se zapiše v zapisnik o preiskovalnem dejanju oziroma zaznamuje na pregledanih spisih, opozorjena oseba pa jo podpiše.

189. člen

Kadar odloča senat med preiskavo, sme zahtevati od preiskovalnega sodnika in od strank potrebna pojasnila, lahko pa tudi pokliče obe stranki, naj na njegovi seji ustno razložita svoja stališča.

190. člen

(1) Preiskovalni sodnik sme kaznovati z denarno kaznijo določeno v prvem odstavku 78. člena vsakogar, kdor med preiskovalnim dejanjem še po opominu moti red. Če njegova udeležba ni potrebna, ga sme odstraniti s kraja, kjer se dejanje opravlja.

(2) Obdolženec ne more biti kaznovan z denarno kaznijo.

(3) Če državni tožilec moti red, ravna preiskovalni sodnik v skladu s petim odstavkom 302. člena tega zakona.

191. člen

(1) Stranki in oškodovanec se lahko vselej obrnejo na predsednika sodišča, pred katerim teče postopek, in se pri njem pritožijo zaradi zavlačevanja postopka in drugih nepravilnosti med preiskavo.

(2) Predsednik sodišča preizkusi navedbe v pritožbi in obvesti pritožnika, ki je to zahteval, kaj je ukrenil.

XVII. poglavje

UKREPI ZA ZAGOTOVITEV ABDOLŽENČEVE NAVZOČNOSTI, ZA ODPRAVO PONOVIIVENE NEVARNOSTI IN ZA USPEŠNO IZVEDBO KAZENSKEGA POSTOPKA

1. Skupna določba

192. člen

(1) Ukrepi, ki se lahko uporabijo za zagotovitev obdolženčeve navzočnosti, za odpravo ponovitvene nevarnosti in za uspešno izvedbo kazenskega postopka, so: vabilo, privedba, obljuba obdolženca, da ne bo zapustil prebivališča, prepoved približanja določenemu kraju ali osebi, javljanje na policijski postaji, varščina, hišni pripor in pripor.

(2) Pri odločanju o tem, kateri od ukrepov iz prejšnjega odstavka naj se uporabi, mora sodišče upoštevati pogoje, ki so določeni za posamezne ukrepe. Pri izbiri ukrepa mora tudi upoštevati, da ne uporabi strožjega ukrepa, če se da isti namen doseči z milejšim.

(3) Ti ukrepi se odpravijo tudi po uradni dolžnosti, če prenehajo razlogi, ki so jih narekovali oziroma se nadomestijo z drugim, milejšim ukrepom, če se za to pokažejo pogoji.

2. Vabilo

193. člen

(1) Navzočnost obdolženca pri dejanjih v kazenskem postopku se zagotovi z vabilom. Vabilo pošlje obdolžencu sodišče.

(2) Obdolženec se povabi z zaprtim pisnim vabilom, ki obsega: naslov sodišča, ki vabi, ime in priimek obdolženca; označbo kaznivega dejanja, ki ga je obdolžen, kraj, kamor

naj pride, dan in uro, kdaj naj pride; navedbo, da se vabi kot obdolženec; opozorilo, da bo prisilno priveden, če ne pride; uradni pečat in ime in priimek sodnika, ki vabi.

(3) Ko je obdolženec prvič vabljen, ga je treba v vabilu poučiti, da ima pravico vzeti si zagovornika in da je zagovornik lahko navzoč pri njegovem zaslišanju.

(4) Obdolženec mora takoj sporočiti sodišču spremembo naslova, kot tudi namen, da spremeni prebivališče. O tem je treba obdolženca poučiti pri prvem zaslišanju oziroma pri vročitvi obtožnice brez preiskave (šesti odstavek 170. člena), obtožnega predloga ali zasebne tožbe; pri tem ga je treba opozoriti na posledice, določene s tem zakonom.

(5) Če obdolženec zaradi bolezni ali kakšne druge nepremagljive ovire na vabilo ne more priti, se zasliši tam, kjer je, ali se mu preskrbi prevoz do sodnega poslopja ali drugega kraja, kjer se opravlja dejanje.

3. Privedba

194. člen

(1) Privedbo obdolženca lahko odredi sodišče, če je izdan sklep o priporu ali če v redu povabljeni obdolženec ne pride, pa svojega izostanka ne opraviči, ali če mu ni bilo mogoče v redu vročiti vabila, iz okoliščin pa je očitno, da se mu obdolženec izmika.

(2) Odredbo za privedbo izvrši policija.

(3) Privedba se odredi pisno. Odredba mora obsegati: ime in priimek obdolženca, ki naj se privede, označbo kaznivega dejanja, katerega je obdolžen, z navedbo določbe kazenskega zakona ter razlog, zakaj se odreja privedba, uradni pečat in podpis sodnika, ki odreja privedbo.

(4) Tisti, ki mu je naložena izvršitev odredbe, izroči odredbo obdolžencu in ga povabi, naj gre z njim. Če obdolženec to odkloni, ga privede s silo.

(5) Zoper vojaške osebe, pripadnike policije ali straže zavoda, v katerem so osebe, ki jim je vzeta prostost, se odredi privedba prek njihovega poveljstva oziroma predstojnika.

4. Obljuba obdolženca, da ne bo zapustil prebivališča

195. člen

(1) Če se je bati, da se bo obdolženec med postopkom skrival ali odšel neznan kam ali v tujino, sme sodišče zahtevati od njega zavezo, da se ne bo skrival oziroma da ne bo brez dovoljenja sodišča zapustil svojega prebivališča oziroma bivališča. Dana obljava se vpiše v zapisnik.

(2) Obdolžencu se sme, ob dani obljubi iz prejšnjega odstavka, začasno vzeti potna listina. Pritožba zoper sklep o odvzemu potne listine ne zadrži njegove izvršitve.

(3) Ko se obdolženec tako zaveže, ga je treba opozoriti, da se zoper njega lahko odredi pripor, če bi prekršil to zavezo.

4.a Prepoved približanja določenemu kraju ali osebi

195.a člen

(1) Če so podane okoliščine iz 2. ali 3. točke prvega odstavka 201. člena tega zakona, vendar je nevarnost, da bo obdolženec uničil sledove kaznivega dejanja, vplival na priče, udeležence ali prikrivalce ali ponovil kaznivo dejanje, dokončal poskušeno kaznivo dejanje ali storil kaznivo dejanje, s katerim grozi, moč odvrniti s prepovedjo približanja obdolženca določenemu kraju ali osebi, uporabi sodišče ta ukrep.

(2) Sodišče določi primerno razdaljo - oddaljenost od določenega kraja ali osebe, ki jo mora obdolženec spoštovati in je namerno ne sme prekoračiti; v nasprotnem primeru lahko sodišče zoper njega odredi pripor. O tej posledici je obdolženca predhodno vselej treba obvestiti.

(3) Če razdaljo - oddaljenost, ki jo mora spoštovati obdolženec, namerno krši z ukrepom varovana oseba, jo lahko sodišče vsakokrat kaznuje z denarno kaznijo iz 78. člena tega zakona.

(4) O ukrepu iz tega člena odloči sodišče z obrazloženim sklepom; obrazložitev mora vsebovati utemeljitev suma, da je obdolženec storil kaznivo dejanje, okoliščin iz prvega odstavka tega člena in uporabe tega ukrepa.

4.b Javljanje na policijski postaji

195.b člen

(1) Če obstaja bojazen, da se bo obdolženec med postopkom skrnil ali odšel neznano kam ali v tujino, lahko sodišče odloči, da se mora vsakodnevno ali občasno, ob določenih urah javljati na policijski postaji, na katerem področju stalno ali začasno prebiva ali se nahaja v trenutku odločanja o uporabi ukrepov za zagotovitev njegove navzočnosti. Sklep se vroči obdolžencu in pošlje pristojni policijski postaji.

(2) Če se obdolženec ne javlja na policijski postaji, tako kot je določeno v sklepu, mora policija to nemudoma sporočiti sodišču; sodišče lahko zoper obdolženca v primeru namerne prekršitve obveznosti odredi pripor. O tej posledici je obdolženca predhodno vselej potrebno opozoriti.

(3) O ukrepu iz tega člena odloči sodišče z obrazloženim sklepom; obrazložitev mora vsebovati utemeljitev suma, da je obdolženec storil kaznivo dejanje, okoliščin iz prvega odstavka tega člena in uporabe tega ukrepa.

(4) Če v tem členu ni drugače določeno, se glede odreditve, časa trajanja, podaljšanja in odprave ukrepov iz prejšnjega in tega člena smiselno uporabljajo določbe tega zakona o priporu.

(5) O podaljšanju ukrepov iz prejšnjega in tega člena pred vložitvijo obtožnice odloča po uradni dolžnosti ali na predlog državnega tožilca vselej preiskovalni sodnik.

5. Varščina

196. člen

(1) Če bi bilo treba obdolženca pripreti ali če je že v priporu samo zaradi tega, ker se je bati, da bo pobegnil, se lahko pusti na prostosti oziroma izpusti, če da on osebno ali kdo drug zanj varščino, da do konca kazenskega postopka ne bo pobegnil, sam obdolženec pa obljubi, da se ne bo skrival in da brez dovoljenja ne bo zapustil svojega prebivališča.

(2) Ob izpolnjenih pogojih za odreditev pripora samo iz razloga ponovitvene nevarnosti (3. točka prvega odstavka 201. člena) se, razen v primeru, ko gre za kazniva dejanja iz XV., XIX., XX., XXI., XXVII., XXVIII., XXIX., XXX., XXXIII., XXXIV. in XXXV. poglavja kazenskega zakonika Republike Slovenije, za katera je predpisana kazen pet ali več let zapora, obdolženca ob dani varščini in obljubi, da kaznivih dejanj ne bo ponavljal, da poskušane kaznivega dejanja ne bo dokončal oziroma da ne bo storil kaznivega dejanja, s katerim je grozil, lahko pusti na prostosti oziroma izpusti, če je že v priporu.

197. člen

(1) Varščina se vselej glasi na denarni znesek, ki se določi glede na težo kaznivega dejanja, osebne in družinske razmere obdolženca ter glede na gmotne razmere tistega, ki jo daje.

(2) Varščina se lahko da v gotovini, v vrednostnih papirjih, v dragocenostih ali v drugih premičnih stvareh večje vrednosti, ki jih je lahko vnovčiti in hraniti, v hipoteki za znesek varščine na nepremičnini tistega, ki varščino daje, ali pa v osebni zavezi ene ali več oseb, da bodo plačale določeni znesek, če obdolženec pobegne.

(3) Če obdolženec pobegne, se s sklepom določi, da vrednost, ki je bila dana kot varščina, pripade proračunu.

(4) Če obdolženec ponovi kaznivo dejanje, dokonča poskušeno kaznivo dejanje ali stori kaznivo dejanje, s katerim je grozil, se lahko pripre. Z dano varščino se ravna po prejšnjem odstavku.

198. člen

(1) Kljub dani varščini se obdolženec lahko pripre, če v redu povabljen ne pride in svojega izostanka ne opraviči, če se pripravlja na beg ali če se pokaže potem, ko je bil puščen v prostosti, zoper njega kakšen drug zakonski razlog za pripor.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka varščina preneha. Položeni denarni znesek, dragocenosti, vrednostni papirji ali druge premične stvari se vrnejo, hipoteka pa izbriše. Enako se ravna tudi, če se kazenski postopek pravnomočno konča s sklepom o ustavitvi ali zavrženjem obtožnice ali s sodbo.

(3) V primeru, ko je bila varščina dana na podlagi drugega odstavka 196. člena tega zakona, preneha, ko je kazenski postopek pravnomočno končan. Z varščino se ravna enako kot v prejšnjem odstavku.

(4) Če se s sodbo izreče kazen zapora, preneha varščina šele, ko obsojenec nastopi kazen.

199. člen

(1) Sklep o varščini izda med preiskavo preiskovalni sodnik, po vložitvi obtožnice pa senat.

(2) Sklep, s katerim se določa varščina, in sklep, s katerim varščina preneha, se izda po zaslišanju tožilca.

5.a Hišni pripor

199.a člen

(1) Če obstajajo razlogi iz 1. do 3. točke prvega odstavka 201. člena tega zakona, vendar odreditev pripora ni neogibno potrebna za varnost ljudi ali potek kazenskega postopka, lahko sodišče zoper obdolženca odredi hišni pripor. Sklep o odreditvi, podaljšanju ali odpravi hišnega pripora se vselej pošlje tudi policijski postaji, na območju katere se izvaja ukrep.

(2) S sklepom o odreditvi hišnega pripora sodišče določi, da se obdolženec ne sme oddaljiti iz poslopja, v katerem stalno ali začasno prebiva, oziroma javne ustanove za zdravljenje ali oskrbo. Obdolžencu, zoper katerega je odrejen hišni pripor, lahko sodišče omeji ali prepove stike z osebami, ki z njim ne prebivajo oziroma ga ne oskrbujejo.

(3) Obdolžencu, zoper katerega je odrejen hišni pripor, sme sodišče izjemoma dovoliti, da se za določen čas oddalji iz prostorov, kjer se izvaja hišni pripor, kadar je to neizogibno potrebno, da si zagotovi najnujnejše življenjske potrebščine, ali za opravljanje dela. O tem sodišče obvesti policijsko postajo, na območju, katere se izvaja ukrep.

(4) V primeru, da se obdolženec brez dovoljenja sodišča oddalji iz poslopja, v katerem stalno ali začasno prebiva, oziroma javne ustanove za zdravljenje ali oskrbo ali pa to stori izven dovoljenega časa, lahko sodišče zoper njega odredi pripor. O tej posledici je potrebno obdolženca vselej predhodno opozoriti.

(5) Sodišče nadzoruje izvajanje ukrepa hišnega pripora samo ali preko policije. Policija sme vsak čas, tudi brez zahteve sodišča preverjati izvajanje ukrepa hišnega pripora, o morebitnih kršitvah ukrepa pa brez odlašanja obvestiti sodišče.

(6) Če v tem členu ni drugače določeno, se glede odreditve, časa trajanja, podaljšanja in odprave hišnega pripora, kot tudi glede vštevanja hišnega pripora v izrečeno kazen, smiselno uporabljajo določbe tega zakona o priporu.

(7) O podaljšanju hišnega pripora pred vložitvijo obtožnice odloča na obrazložen predlog preiskovalnega sodnika ali državnega tožilca vselej senat (šesti odstavek 25. člena). S predlogom mora biti seznanjen obdolženec, če ima zagovornika, pa tudi ta, v roku iz drugega odstavka 205. člena tega zakona.

6. Pripor

200. člen

(1) Pripor se sme odrediti samo ob pogojih, ki so določeni v tem zakonu.

(2) Pripor sme trajati najkrajši potrební čas. Dolžnost vseh organov, ki sodelujejo v kazenskem postopku, in organov, ki jim dajejo pravno pomoč je, da postopajo posebno hitro, če je obdolženec v priporu.

(3) Pripor se v kateremkoli času med postopkom odpravi, brž ko prenehajo razlogi, zaradi katerih je bil odrejen.

201. člen

(1) (razveljavljen)

(2) Če je podan utemeljen sum, da je določena oseba storila kaznivo dejanje, se sme pripor zoper njo odrediti:

- 1) če se skriva, če ni mogoče ugotoviti njene istovetnosti ali če so druge okoliščine, ki kažejo na nevarnost, da bi pobegnila;
- 2) če je opravičena bojazen, da bo uničila sledove kaznivega dejanja, ali če posebne okoliščine kažejo, da bo ovirala potek kazenskega postopka s tem, da bo vplivala na priče, udeležence ali prikrivalce;
- 3) če teža, način storitve ali okoliščine, v katerih je bilo kaznivo dejanje storjeno in njene osebne lastnosti, prejšnje življenje, okolje in razmere v katerih živi ali kakšne druge posebne okoliščine kažejo na nevarnost, da bo ponovila kaznivo dejanje, dokončala poskušeno kaznivo dejanje ali storila kaznivo dejanje, s katerim grozi.

(3) V primeru iz 1. točke prejšnjega odstavka traja pripor, ki je bil odrejen samo zato, ker ni bilo mogoče ugotoviti istovetnosti osebe, toliko časa, dokler istovetnost ni ugotovljena. V primeru iz 2. točke prejšnjega odstavka se pripor odpravi, brž ko so zagotovljeni dokazi, zaradi katerih je bil odrejen.

(3) Kot posebne okoliščine iz 1., 2. in 3. točke prvega odstavka tega člena se štejejo zlasti obdolženčeve kršitve ukrepov iz 195., 195.a, 195.b, 196. in 199.a člena tega zakona.

202. člen

(1) Pripor odredi preiskovalni sodnik pristojnega sodišča na predlog državnega tožilca.

(2) Pripor se odredi s pisnim sklepom, ki obsega: ime in priimek tistega, ki mu je odvzeta prostost; kaznivo dejanje, ki ga je obdolžen; zakonski razlog za pripor; pouk o pravici do pritožbe; obrazložitev vseh odločilnih dejstev, ki so narekovala odreditev pripora, pri čemer mora preiskovalni sodnik določno navesti razloge, iz katerih izhaja utemeljen sum, da je oseba storila kaznivo dejanje, obrazložiti odločilna dejstva iz 1. do 3. točke prvega odstavka prejšnjega člena in povedati, zakaj je odreditev pripora v konkretnem primeru neogibno potrebna za varnost ljudi oziroma potek postopka.

(3) Sklep o priporu se izroči tistemu, na katerega se nanaša takrat, ko mu je vzeta prostost, najpozneje pa v osemindvajsetih urah, odkar mu je bila vzeta prostost, oziroma ko je bil priveden k preiskovalnemu sodniku (prvi in peti odstavek 157. člena). V spisih morata biti navedeni ura, ko mu je bila vzeta prostost, in ura, ko mu je bil izročen sklep.

(4) Zoper sklep o priporu se sme priprti pritožiti na senat (šesti odstavek 25. člena) v štiriindvajsetih urah od ure, ko mu je bil sklep izročen. Če je priprti prvič zaslišan po preteku tega roka, se lahko pritoži ob tem zaslišanju. Pritožbo s prepisom zapisnika o zaslišanju, če

je bil priprti zaslišan, in sklep o priporu je treba takoj poslati senatu. Pritožba ne zadrži izvršitve sklepa.

(5) Če se preiskovalni sodnik ne strinja s predlogom državnega tožilca za odreditev pripora; zahteva, naj o tem odloči senat (šesti odstavek 25. člena). Zoper sklep, s katerim senat odredi pripor, se sme priprti pritožiti, vendar pritožba ne zadrži njegove izvršitve. Glede izročitve sklepa in vložitve pritožbe se uporabljajo določbe tretjega in četrtega odstavka tega člena.

(6) V primerih iz četrtega in petega odstavka tega člena mora senat, ki odloča o pritožbi, odločiti v osemindvajsetih urah.

(7) V primerih iz petega odstavka tega člena lahko preiskovalni sodnik ob zahtevi, naj o predlogu državnega tožilca za odreditev pripora odloči senat, vselej odredi katerega izmed nadomestnih ukrepov iz tega poglavja.

203. člen

(1) Preiskovalni sodnik mora tistega, ki mu je bila vzeta prostost in mu je bil pripeljan, takoj poučiti po 4. členu tega zakona. Če gre za tujega državljana, ga mora tudi obvestiti, da je pristojni organ na njegovo zahtevo dolžan o odvzemu prostosti obvestiti konzulat njegove države. Pouk preiskovalnega sodnika in izjava tistega, ki mu je bila vzeta prostost, morata biti zapisana v zapisnik. Če je potrebno, mu preiskovalni sodnik pomaga, da si najde zagovornika.

(2) Preiskovalni sodnik mora tistega, ki mu je bila vzeta prostost, brez odlašanja, najkasneje pa v osemindvajsetih urah, odkar mu je bila oseba pripeljana, zaslišati.

(3) Če si tisti, ki mu je vzeta prostost, ne vzame zagovornika v štiriindvajsetih urah od ure, ko je bil poučen o tej pravici, ali izjavi, da si zagovornika ne bo vzel, mu ga postavi sodišče po uradni dolžnosti.

(4) Preiskovalni sodnik v primerih iz prejšnjih odstavkov tega člena s sklepom odredi pridržanje za potreben čas, vendar najdalj za osemindvajset ur od ure, ko mu je bila pripeljana oseba, ki ji je bila vzeta prostost. Za pritožbo zoper ta sklep se smiselno uporablja določba sedmega odstavka 157. člena tega zakona.

(5) Pridržanje po prejšnjem odstavku se izvršuje v prostorih za pripor.

204. člen

Če preiskovalni sodnik tistemu, ki mu je bila vzeta prostost, ni dal pouka po 4. členu tega zakona, ali ta pouk ni zapisan, sodišče ne sme svoje odločbe opreti na izpovedbo tistega, ki mu je bila vzeta prostost.

204.a člen

(1) Takoj po zaslišanju mora državni tožilec izjaviti, ali bo zahteval uvedbo kazenskega postopka ter predlagal pripor ali katerega od nadomestnih ukrepov iz tega poglavja.

(2) Če državni tožilec napove postopanje v smislu prejšnjega odstavka tega člena, mora obrazložiti okoliščine, ki lahko vplivajo na odločitev o posameznih ukrepih. Obdolženec

in njegov zagovornik lahko pri odgovoru na izvajanje državnega tožilca podajata svoje predloge in stališča.

(3) Ko se stranke izjavijo o vseh vprašanjih, ki lahko vplivajo na odločitev o uporabi ukrepov iz tega poglavja, preiskovalni sodnik odloči o predlogih strank.

(4) Če je bil zoper obdolženca odrejen pripor in če državni tožilec v osemindvajsetih urah od ure, ko je bil obveščen o priporu, ne vloži pisne zahteve za uvedbo kazenskega postopka, preiskovalni sodnik pripor odpravi in priprtega izpusti.

205. člen

(1) Po sklepu preiskovalnega sodnika sme biti obdolženec pridržan v priporu največ mesec dni od dneva, ko mu je bila vzeta prostost. Po tem času sme biti pridržan v priporu samo na podlagi sklepa o podaljšanju pripora.

(2) Pripor se sme po odločbi senata (šesti odstavek 25. člena) podaljšati največ za dva meseca. Zoper sklep senata je dovoljena pritožba, ki pa ne zadrži njegove izvršitve. Če teče postopek za kaznivo dejanje, za katero je v zakonu predpisana kazen zapora nad pet let, sme senat vrhovnega sodišča podaljšati pripor največ še za tri mesece. Sklep o podaljšanju pripora izda sodišče na obrazložen predlog preiskovalnega sodnika ali državnega tožilca. S predlogom morata biti najmanj tri dni pred iztekom roka iz tega odstavka seznanjena obdolženec in njegov zagovornik, ki se lahko pred odločitvijo sodišča izjavita o navedbah v predlogu ali pa preiskovalni sodnik opravi poseben narok.

(3) Če do izteka rokov iz prejšnjega odstavka ni vložena obtožnica, se pripor odpravi, in se obdolženec izpusti.

206. člen

Med preiskavo sme preiskovalni sodnik odpraviti pripor v soglasju z državnim tožilcem, če teče postopek na njegovo zahtevo, razen če ga odpravlja zaradi poteka roka, kolikor sme trajati, ali če je državni tožilec odstopil od pregona. Če se preiskovalni sodnik in državni tožilec ne strinjata, zahteva preiskovalni sodnik, naj o tem odloči senat; ta mora odločiti o stvari v osemindvajsetih urah.

207. člen

(1) Po izročitvi obtožnice sodišču do konca glavne obravnave sme odrediti ali odpraviti pripor samo senat s sklepom po zaslišanju državnega tožilca, če teče postopek na njegovo zahtevo. Zoper sklep o odreditvi pripora se sme priprti pritožiti v štiriindvajsetih urah od ure, ko mu je bil sklep vročen. O pritožbi mora višje sodišče odločiti v osemindvajsetih urah.

(2) Senat mora po preteku dveh mesecev od zadnjega sklepa o priporu tudi brez predloga strank preizkusiti, ali so še dani razlogi za pripor, in izdati sklep, s katerim pripor podaljša ali odpravi.

(3) Pritožba zoper sklep iz prvega in drugega odstavka tega člena ne zadrži njegove izvršitve.

(4) Zoper sklep, s katerim senat zavrne predlog za odreditev ali odpravo pripora, ni pritožbe.

(5) Po vložitvi obtožnice lahko pripor traja največ dve leti. Če v tem roku obtožencu ni izrečena obsodilna sodba, se pripor odpravi in se obtoženec izpusti.

208. člen

Policija oziroma sodišče mora o odvzemu prostosti v štiriindvajsetih urah obvestiti družino tistega, ki mu je bila vzeta prostost, če ta to zahteva. O odvzemu prostosti se obvesti pristojni organ socialnega varstva, če je treba kaj ukreniti za preskrbo otrok in drugih družinskih članov, za katere skrbi tisti, ki mu je bila vzeta prostost.

7. Izvrševanje pripora

209. člen

(1) Med prestajanjem pripora se ne smeta žaliti osebnost in dostojanstvo pripornika. S pripornikom je treba ravnati humano ter varovati njegovo telesno in duševno zdravje.

(2) Zoper pripornika se smejo uporabiti samo tiste omejitve, ki so potrebne, da se prepreči beg ali dogovarjanje, ki bi lahko škodovalo uspešni izvedbi postopka.

210. člen

(1) Pripornik se sprejme v zavod, v katerem se prestaja pripor (v nadaljnjem besedilu: zavod), na podlagi pisnega sklepa o priporu.

(2) Zavod lahko sprejme pripornika tudi brez pisnega sklepa, vendar mora pristojno sodišče najpozneje v štiriindvajsetih urah, odkar je pripornik v zavodu, poslati zavodu pisni sklep o priporu.

(3) V primeru iz prejšnjega odstavka mora odgovorni delavec zavoda napraviti uradni zaznamek, v katerem navede pristojno sodišče, ki je zahtevalo sprejem, ter datum in uro sprejema pripornika v zavod.

(4) Če zavod v roku iz prejšnjega odstavka ne prejme pisnega sklepa o priporu, izpusti pripornika in o tem obvesti pristojno sodišče.

211. člen

(1) Zaradi zakonitega in pravnega izvrševanja pripora zavod zbira, obdeluje, shranjuje in vodi zbirko podatkov o pripornikih.

(2) Zbirka podatkov iz prejšnjega odstavka obsega:

- 1) podatke o identiteti pripornika in o njegovem osebnem stanju,
- 2) podatke o sklepu o priporu,
- 3) podatke o delu, ki ga opravlja med priporom,
- 4) podatke o sprejemu v pripor, trajanju, podaljšanju oziroma odpravi pripora,
- 5) podatke o obnašanju pripornika in o disciplinskih ukrepih.

(3) Podatki iz zbirke podatkov se shranjujejo in uporabljajo, dokler traja pripor; po odpravi pripora se podatki arhivirajo in se hranijo trajno.

(4) Podatke iz drugega odstavka tega člena zavod posreduje centralni evidenci pripornikov, drugim uporabnikom pa samo, če so za njihovo uporabo pooblaščen z zakonom oziroma na podlagi pismene privolitve ali zahteve posameznika, na katerega se podatki nanašajo.

(5) Minister, pristojen za pravosodje, izda predpis, s katerim podrobneje opredeli podatke iz drugega odstavka tega člena.

212. člen

(1) Pripornik prestaja pripor v posebnih prostorih za pripor oziroma v ločenem zaprtem delu zavoda za prestajanje kazni zavora ali njegovega oddelka.

(2) V istem prostoru ne smejo biti zaprte osebe, ki niso istega spola. Praviloma tudi ne smejo biti v istem prostoru osebe, ki so sodelovale pri istem kaznivem dejanju, in ne osebe, ki prestajajo kazen, s tistimi, ki so v priporu. Če je mogoče, ne smejo biti osebe, ki so obdolžene za kaznivo dejanje v povratku, priprte v istem prostoru z drugimi priporniki, na katere bi lahko škodljivo vplivale.

(3) Zaradi varnosti, reda in discipline ali uspešne in racionalne izvedbe kazenskega postopka, lahko pristojno sodišče premesti pripornika iz enega v drug zavod na predlog upravnika zavoda, v katerem je pripornik.

213. člen

Pripornik sme med prestajanjem pripora imeti pri sebi in uporabljati stvari za osebno rabo, za vzdrževanje higiene, sredstva za spremljanje javnih medijev, tiskovine, strokovno in drugo literaturo, denar in druge predmete, ki glede na velikost in količino omogočajo funkcionalno bivanje v bivalnem prostoru in ne motijo sopripornikov. Ostali predmeti se ob osebni pregledu pripornika ali med prestajanjem pripora odzamejo in shranijo.

213.a člen

(1) Pripornik ima pravico do osemurnega nepretrganega počitka v štiriindvajsetih urah. Poleg tega mu je potrebno zagotoviti vsak dan najmanj dve uri gibanja na prostem.

(2) Pripornik se sme uporabiti za dela, ki so potrebna za vzdrževanje reda in čistoče v njegovem prostoru. Priporniku je treba v skladu z možnostmi zavoda in pod pogojem, da to ni škodljivo za kazenski postopek, omogočiti delo, ki ustreza njegovim duševnim in telesnim sposobnostim. O tem odloči preiskovalni sodnik oziroma predsednik senata v sporazumu z upravo zavoda.

(3) Pripornik ima pravico do plačila za opravljeno delo. Minister, pristojen za pravosodje, podrobneje predpiše način in višino plačila.

213.b člen

(1) Z dovoljenjem preiskovalnega sodnika, ki opravlja preiskavo, in pod njegovim nadzorstvom ali pod nadzorstvom nekoga, ki ga on določi, lahko obiskujejo pripornika v mejah hišnega reda zavoda bližnji sorodniki, na njegovo zahtevo pa tudi zdravnik in drugi. Posamezni obiski se smejo prepovedati, če bi zaradi tega lahko nastala škoda za postopek.

(2) Diplomatski in konzularni predstavniki tuje države imajo pravico, da z vednostjo preiskovalnega sodnika, ki opravlja preiskavo, obiskujejo in brez nadzora govorijo s pripornikom, ki je državljan njihove države.

(3) Varuh človekovih pravic oziroma njegov namestnik lahko pripornika obiskuje in si z njim dopisuje brez predhodnega obveščanja in nadzorstva preiskovalnega sodnika ali nadzorstva nekoga, ki ga ta določi. Pisanj, ki jih pripornik pošilja Uradu varuha človekovih pravic, ni dopustno pregledovati.

(4) Pripornik si lahko dopisuje ali ima druge stike z osebami zunaj zavoda. Če tako zahtevajo razlogi, zaradi katerih je bil odrejen pripor, lahko preiskovalni sodnik na predlog državnega tožilca s pisnim sklepom odredi nadzor pisemskih in drugih pošilk ter drugih stikov pripornika z osebami zunaj zavoda. Preiskovalni sodnik lahko priporniku prepove pošiljanje ali sprejemanje pisem in drugih pošilk ali vzpostavljanje stikov, ki so škodljivi za postopek, ne sme pa mu prepovedati, da bi poslal prošnjo ali pritožbo. Pritožba zoper ta sklep ne zadrži njegove izvršitve.

(5) Po vložitvi obtožnice do pravnomočnosti sodbe ima pravice iz prvega do četrtega odstavka tega člena predsednik senata.

213.c člen

(1) Pripornik se lahko disciplinsko kaznuje za disciplinski prestopok. Disciplinsko kazen sme izreči preiskovalni sodnik oziroma predsednik senata.

(2) Disciplinski prestopki so:

- fizični napad na sopripornika, delavca zavoda ali drugo uradno osebo,
- izdelovanje, sprejemanje ali vnašanje predmetov za napad ali pobeg,
- vnašanje in izdelovanje alkoholnih pijač in narkotikov ter njihovo razpečevanje,
- kršitev predpisov o varstvu pri delu, varstvu pred požarom, eksplozijo in drugimi naravnimi nesrečami,
- ponavljajoče se kršitve hišnega reda zavoda,
- povzročitev večje materialne škode namenoma ali iz hude malomarnosti,
- žaljivo in nedostojno obnašanje.

(3) Za disciplinske prestopke se lahko izrečejo disciplinske kazni prepovedi ali omejevanja obiskov in dopisovanja. Omejitev ali prepoved obiskov ne velja za obiske zagovornika, zdravnika, varuha človekovih pravic ter za diplomatske in konzularne predstavnike države, katere državljan je pripornik.

(4) Zoper sklep o kazni, izrečeni po prvem odstavku tega člena, je v štiriindvajsetih urah od njegovega prejema dovoljena pritožba na senat (šesti odstavek 25. člena). Pritožba ne zadrži izvršitve sklepa.

213.č člen

(1) Če s tem zakonom in s predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, ni drugače določeno, se glede spremljanja, zasledovanja, nadziranja, vzdrževanja reda in discipline, uporabe prisilnih sredstev, osebne preiskave in preiskave bivalnih prostorov za pripornike smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, in na njegovi podlagi izdanih predpisov.

(2) Pri opravljanju uradne naloge sme pooblaščen uradna oseba zavoda zoper pripornika uporabiti strelno orožje samo, če ne more drugače zavarovati življenja ljudi,

odvrniti od sebe neposrednega napada, s katerim je ogroženo njeno življenje ali odvrniti napada na osebo ali objekt, ki ga varuje.

213.d člen

(1) Nadzorstvo nad ravnanjem s priporniki izvršuje predsednik okrožnega sodišča.

(2) Predsednik sodišča ali sodnik, ki ga on določi, mora vsaj enkrat na teden obiskati pripornike in jih, če misli, da je to potrebno, tudi brez navzočnosti paznikov vprašati, kako se z njimi ravna. Dolžan je ukreniti, kar je potrebno, da se odpravijo nepravilnosti, ki jih je zapazil pri obisku zavoda. Določeni sodnik ne sme biti preiskovalni sodnik.

(3) Predsednik sodišča in preiskovalni sodnik smeta ob vsakem času obiskati pripornika, z njim govoriti in sprejemati pritožbe.

XVIII. poglavje PREISKOVALNA DEJANJA

1. Hišna in osebna preiskava

214. člen

(1) Preiskava stanovanja in drugih prostorov obdolženca ali drugih oseb se sme opraviti, če je podan utemeljen sum, da je določena oseba storila kaznivo dejanje in je verjetno, da bo mogoče pri preiskavi obdolženca prijeti ali da se bodo odkrili sledovi kaznivega dejanja ali predmeti, ki so pomembni za kazenski postopek.

(2) Osebna preiskava se sme opraviti, če je podan utemeljen sum, da je določena oseba storila kaznivo dejanje in je verjetno, da se bodo pri preiskavi našli sledovi in predmeti, ki so pomembni za kazenski postopek.

215. člen

(1) Preiskavo odredi sodišče z obrazloženo pisno odredbo.

(2) Odredba o preiskavi se izroči pred začetkom preiskave tistemu, pri katerem naj se preiskava opravi ali ki naj se preišče. Pri tem se ga pouči, da ima pravico obvestiti odvetnika, ki je lahko navzoč pri preiskavi. Če tisti, na katerega se nanaša odredba o preiskavi zahteva, da je pri preiskavi navzoč odvetnik, se začetek preiskave odloži do prihoda odvetnika, vendar najdalj za dve uri.

(3) Pred začetkom preiskave se, zahteva od tistega, na katerega se nanaša odredba o preiskavi, naj prostovoljno izroči osebo oziroma predmete, ki se iščejo.

(4) S preiskavo se lahko začne tudi brez poprejšnje izročitve odredbe in brez poprejšnje zahteve za izročitev osebe ali stvari, če se pričakuje oborožen odpor ali če je potrebno, da se preiskava opravi takoj in nepričakovano, ali če se opravi preiskava v javnih prostorih.

(5) Preiskava se praviloma opravlja med 6. in 22. uro. Opravlja se lahko tudi izven tako določenega časa, če se je v njem začela, pa se do 22. ure še ni končala ali če so

podani razlogi iz 218. člena tega zakona ali če preiskovalni sodnik oceni, da bi bili lahko zaradi odlašanja uničeni sledovi kaznivega dejanja oziroma predmeti, pomembni za kazenski postopek, in to posebej dovoli.

(6) Določbe tega in ostalih členov, ki se nanašajo na hišno in osebno preiskavo, se smiselno uporabljajo tudi za preiskavo skritih prostorov prevoznih sredstev.

216. člen

(1) Pri hišni preiskavi ima pravico biti navzoč tisti, čigar stanovanje ali prostor se preiskujejo ali njegov zastopnik.

(2) Zaklenjeni prostori, pohoštvo ali druge stvari se odprejo s silo samo, če njihov imetnik ni navzoč ali če jih noče prostovoljno odpreti. Pri odpiranju se je treba ogibati nepotrebnih poškodb.

(3) Pri hišni ali osebni preiskavi morata biti navzoči dve polnoletni osebi kot prič. Preiskavo ženske sme opraviti samo ženska; tudi za priče se vzamejo samo ženske. Priče je treba pred začetkom preiskave opozoriti, da pazijo, kako se preiskava opravlja, in da imajo pravico podati pred podpisom zapisnika o preiskavi svoje ugovore, če mislijo, da vsebina zapisnika ni pravilna.

(4) Če se opravi preiskava v prostorih državnih organov, podjetij ali drugih pravnih oseb, se povabi njihov predstojnik, naj bo pri preiskavi navzoč.

(5) Če se opravi preiskava v vojaškem objektu, se povabi pristojni vojaški starešina, naj bo pri preiskavi navzoč.

(6) Hišno in osebno preiskavo je treba opraviti obzirno, da se ne moti hišni mir.

(7) O vsaki hišni ali osebni preiskavi se napravi zapisnik, ki ga podpišejo tisti, pri katerem se opravi preiskava ali ki se preišče, njegov odvetnik, če je bil navzoč pri preiskavi in tisti, katerih navzočnost je obvezna. Pri preiskavi se zasežejo samo tisti predmeti in listine, ki so v zvezi z namenom preiskave v posameznem primeru. V zapisnik se vpišejo in v njem natančno opišejo predmeti in listine, ki se zasežejo; isto se navede tudi v potrdilu, ki se takoj nato izda tistemu, ki so mu bili predmeti oziroma listine zasežene.

217. člen

Če se pri hišni ali osebni preiskavi najdejo predmeti, ki niso v zvezi s kaznivim dejanjem, zaradi katerega je bila preiskava odrejena, pač pa kažejo na drugo kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, se tudi ti opišejo v zapisniku in zasežejo, o zasegu pa takoj izda potrdilo. To se takoj sporoči državnemu tožilcu, da začne kazenski pregon. Ti predmeti se takoj vrnejo, če državni tožilec spozna, da ni razloga za kazenski pregon, pa tudi ne kakšnega drugega zakonskega razloga, da bi se morali predmeti vzeti (498. člen).

218. člen

(1) Policisti smejo tudi brez odredbe sodišča stopiti v tuje stanovanje in druge prostore in po potrebi opraviti preiskavo, če imetnik stanovanja to želi, če kdo kliče na pomoč, če je treba, da se prime storilec kaznivega dejanja, ki je bil zasačen pri samem dejanju, ali če je to potrebno za varnost ljudi in premoženja, če je v stanovanju ali kakšnem

drugem prostoru kdo, ki ga je treba po odredbi pristojnega državnega organa pripreti ali prisilno privedi ali se je zaradi pregona tja zatekel.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka se ne napravi zapisnik, temveč se imetniku stanovanja takoj izda. potrdilo, v katerem se navede vzrok vstopa v stanovanje oziroma v druge prostore. Če je bila v tujih prostorih opravljena tudi preiskava, se je treba ravnati po tretjem in šestem odstavku 216. člena tega zakona.

(3) Preiskava se sme opraviti tudi brez navzočnosti prič, če ni mogoče takoj zagotoviti njihove navzočnosti, nevarno pa bi bilo odlašati. Razlogi za preiskavo brez navzočnosti prič morajo biti navedeni v zapisniku.

(4) Policisti smejo brez odredbe o preiskavi in brez navzočnosti prič opraviti osebno preiskavo, ko izvršujejo sklep o privedbi ali ko komu vzamejo prostost, če je podan sum, da ima ta orožje za napad, ali sum, da bo odvrigel, skrnil ali uničil predmete, ki mu jih je treba vzeti kot dokazilo v kazenskem postopku.

(5) Kadar opravijo policisti preiskavo brez odredbe, morajo o tem takoj podati poročilo preiskovalnemu sodniku, če postopek še ne teče, pa pristojnemu državnemu tožilcu.

219. člen

Če je bila preiskava opravljena brez pisne odredbe sodišča (prvi odstavek 215. člena), ali brez oseb, ki morajo biti navzoče pri preiskavi (prvi in tretji odstavek 216. člena), ali če je bila preiskava opravljena v nasprotju z določbami prvega, tretjega in četrtega odstavka prejšnjega člena, ne sme sodišče opreti svoje odločbe na tako pridobljene dokaze.

2. Zaseg predmetov

220. člen

(1) Predmeti, ki se morajo po kazenskem zakonu vzeti ali ki utegnejo biti dokazilo v kazenskem postopku, se zasežejo in izročijo v hrambo sodišču ali pa se kako drugače zavaruje njihova hramba.

(2) Kdor ima take predmete, jih mora na zahtevo sodišča izročiti. Če noče izročiti predmetov, se sme kaznovati z denarno kaznijo določeno v prvem odstavku 78. člena tega zakona, če tega še vedno noče storiti, pa se sme zapreti. Zapor traja do izročitve predmetov ali do konca kazenskega postopka, vendar največ mesec dni.

(3) O pritožbi zoper sklep, s katerim je bila izrečena denarna kazen ali odrejen zapor, odloča senat (šesti odstavek 25. člena). Pritožba zoper sklep o zaporu ne zadrži njegove izvršitve.

(4) Policisti smejo zaseči predmete, omenjene v prvem odstavku tega člena, kadar postopajo po 148. in 164. členu tega zakona ali kadar izvršujejo nalog sodišča.

(5) Pri zasegu predmetov se navede, kje so bili najdeni, in predmeti opišejo, po potrebi pa se tudi na drug način zavaruje ugotovitev njihove istovetnosti. Za zasežene predmete se izda potrdilo.

221. člen

(1) Državni organi smejo odkloniti pregled ali izročitev svojih spisov in drugih listin, če mislijo, da bi bila objava njihove vsebine škodljiva za splošne koristi. Če odklonijo pregled ali izročitev spisov in drugih listin, odloči o tem dokončno senat (šesti odstavek 25. člena).

(2) Podjetja in druge pravne osebe smejo zahtevati, da se ne objavijo podatki, ki se tičejo njihovega poslovanja.

222. člen

(1) Če se zasežejo spisi, ki se utegnejo uporabiti kot dokaz, se popišejo. Če to ni mogoče, se dajo v ovitek in zapečatijo. Lastnik spisa lahko pritisne na ovitek tudi svoj pečat.

(2) Tisti, ki so mu bili spisi zaseženi, se povabi, naj bo navzoč pri odpiranju ovitka. Če se ne odzove vabilu ali če je odsoten, se ovitek odpre in spisi pregledajo in popišejo v njegovi nenavzočnosti.

(3) Pri pregledovanju spisov je treba paziti, da za njihovo vsebino ne zvedo nepoklicane osebe.

223. člen

(1) Preiskovalni sodnik sme odrediti, da poštne, brzojavne in druge prometne organizacije pridržijo in proti potrditvi prejema njemu izročijo pisma, brzojavne in druge pošiljke, ki so naslovljene na obdolženca ali ki jih on pošilja, če so podane okoliščine, zaradi katerih se lahko opravičeno pričakuje, da bodo te pošiljke dokaz v postopku.

(2) Izročene pošiljke odpre preiskovalni sodnik v navzočnosti dveh prič. Pri odpiranju je treba paziti, da se ne poškodujejo pečati; ovitki z naslovi pa se shranijo. O odpiranju se napravi zapisnik.

(3) Če koristi postopka dopuščajo, se sme vsebina pošiljke v celoti ali delno sporočiti obdolžencu oziroma tistemu, na katerega je naslovljena, sme pa se mu pošiljka tudi izročiti. Če je obdolženec odsoten, se pošiljka sporoči ali izroči kakšnemu njegovemu sorodniku, če teh ni, pa se vrne pošiljatelju, če ni to v nasprotju s koristmi postopka.

224. člen

Predmeti, ki se med kazenskih postopkom zasežejo, se vrnejo lastniku oziroma imetniku, če se postopek ustavi in ni razlogov, da se vzamejo (498. člen).

3. Ravnanje s sumljivimi stvarmi

225. člen

(1) Če se najde pri obdolžencu tuja stvar, pa se ne ve, čigava je, jo organ, ki vodi postopek, opiše in opis razglasi na deski sodišča prve stopnje, na katerega območju obdolženec živi in na katerega območju je bilo kaznivo dejanje storjeno. V razglasu se pozove lastnik, naj se v enem letu od objave razglasa zglasi, ker bo sicer stvar prodana. Denar, ki se dobi s prodajo, gre v proračun.

(2) Če gre za stvari večje vrednosti, se tak razglas lahko da tudi v dnevne liste.

(3) Če je stvar pokvarljiva ali če je njena hramba zvezana z večjimi stroški, se proda po določbah, ki veljajo za izvršilni postopek, denar pa izroči v hrambo denarnemu zavodu.

(4) Po prejšnjem odstavku je treba ravnati tudi, če pripada stvar pobeglemu ali neznanemu storilcu kaznivega dejanja.

226. člen

(1) Če se v enem letu nihče ne oglasi za stvar ali za izkupiček za prodano stvar, se izda sklep, da postane stvar last Republike Slovenije oziroma da gre denar v proračun.

(2) Lastnik ima pravico, da zahteva v pravdi vrnitev stvari ali izkupička za prodano stvar. Zastaranje te pravice začne teči z dnem objave razglasa.

4. Zaslišanje obdolženca

227. člen

(1) Ko se obdolženec zaslišuje prvič, ga je treba vprašati za ime in priimek in morebitni vzdevek, ime in priimek staršev, dekliški priimek matere, kje je rojen, kje stanuje, dan, mesec in leto rojstva, enotno matično številko (EMŠO), narodnost, državljanstvo, poklic, kakšne so njegove družinske razmere, ali je pismen, katere šole ima, ali je bil vojak, kje in kdaj, oziroma ali je podčastnik, častnik ali vojaški uslužbenec, ali je vpisan v vojaško evidenco in pri katerem organu za obrambo, ali je bil odlikovan, kakšni so njegov osebni dohodek in njegove premoženjske razmere, ali je bil že obsojen pa obsodba še ni bila izbrisana, kdaj in zakaj, in ali je in kdaj izrečeno kazen prestal, ali teče zoper njega postopek za kakšno drugo kaznivo dejanje, če je mladoleten pa tudi, kdo je njegov zakoniti zastopnik. Obdolženca je treba poučiti, da mora na vabilo priti in takoj sporočiti vsako spremembo naslova ali nameravano spremembo prebivališča, ter ga opozoriti na posledice, če ne bi tako ravnal.

(2) Obdolžencu se nato pove, katerega dejanja je obdolžen in kaj je podlaga za obdolžitve. Pouči se ga, da se ni dolžan zagovarjati in odgovarjati na vprašanja, če se zagovarja, pa ni dolžan izpovedati zoper sebe ali svoje bližnje ali priznati krivdo ter da ima pravico vzeti si zagovornika po lastni izbiri, oziroma da se mu lahko ob pogojih, ki jih določa ta zakon, postavi zagovornik po uradni dolžnosti, ki je lahko navzoč pri zaslišanju.

(3) Če gre za kazniva dejanja, za katera je v kazenskem zakoniku predvideno, da se mora obdolžencu v določenih primerih kazen odpustiti ali omiliti, mu je tudi to potrebno povedati.

(4) Obdolženec se zaslišuje ustno. Pri zasliševanju se mu lahko dovoli, da uporablja svoje zapiske.

(5) Pri zasliševanju je treba obdolžencu omogočiti, da se v neoviranem pripovedovanju izjavi o vseh okoliščinah, ki ga obremenjujejo, in da navede vsa dejstva, ki so v korist njegovi obrambi.

(6) Ko obdolženec konča svojo izpovedbo, se mu postavijo vprašanja, če je treba, da se izpolnijo vrzeli ali odpravijo nasprotja in nejasnosti v njegovem pripovedovanju.

(7) Zasliševanje se mora opraviti tako, da se v polni meri spoštuje obdolženčeva osebnost,

(8) Proti obdolženec se ne smejo uporabiti sila, grožnja ali druga podobna sredstva (tretji odstavek 266. člena), da bi se dosegla kakšna njegova izjava ali priznanje.

(9) Obdolženec sme biti zaslišan brez zagovornika, če se je izrecno odpovedal tej pravici, obramba pa ni obvezna ali če zagovornik ni navzoč, čeprav je bil obveščen o zaslišanju (178. člen).

(10) Če obdolženec ni bil poučen o svojih pravicah iz drugega odstavka tega člena ali če dani pouk in izjava obdolženca glede pravice do zagovornika nista zapisana v zapisnik ali če je bilo ravnano v nasprotju z določbami osmega ali devetega odstavka tega člena, sodišče ne sme opreti svoje odločbe na obdolženčevo izpovedbo.

228. člen

(1) Obdolžencu je treba postavljati vprašanja jasno, razločno in določno, tako da jih lahko popolnoma razume. Vprašanja zlasti ne smejo izhajati s stališča, kot da je obdolženec nekaj priznal, česar ni priznal. Prav tako se mu tudi ne smejo postavljati vprašanja, v katerih je že obsežno navodilo, kako je treba nanje odgovoriti. Obdolženec se ne sme preslepiti, da bi se dosegla kakšna njegova izjava ali priznanje.

(2) Če se poznejše obdolženčeve izpovedbe razlikujejo od prejšnjih, zlasti če obdolženec prekliče svoje priznanje, se zahteva od njega, naj pove razloge, zakaj različno izpoveduje oziroma zakaj preklicuje priznanje.

(3) Če je bilo ravnano v nasprotju z določbami prvega odstavka tega člena, na obdolženčevo izpovedbo ni mogoče opreti sodne odločbe.

229. člen

(1) Obdolženec se sme soočiti s pričo ali z drugim obdolžencem, če se njune izpovedbe ne ujemajo v pomembnih dejstvih.

(2) Soočenci se vsak zase zaslišijo o vsaki okoliščini, v kateri se njihove izpovedbe ne ujemajo, in njihov odgovor vpiše v zapisnik.

230. člen

Predmete, ki so v zvezi s kaznivim dejanjem ali ki se uporabijo za dokaz, obdolženec najprej opiše; nato pa se mu pokažejo, da se vidi, ali jih bo prepoznal, če se taki predmeti ne morejo prinesiti, se obdolženec odpelje na kraj, kjer so.

231. člen

(1) Obdolženčeva izpovedba se vpiše v zapisnik v obliki pripovedovanja; vprašanja in odgovori nanje se vpišejo v zapisnik, če to zahtevajo stranke ali zagovornik ali če preiskovalni sodnik meni, da je to potrebno. Iz zapisnika mora biti razvidno, na čigavo vprašanje je dan odgovor.

(2) Obdolžencu se lahko dovoli, da svojo izpovedbo sam narekuje v zapisnik.

232. člen

Kljub priznanju obdolženca mora sodišče, ki vodi postopek, zbirati še druge dokaze. Če je priznanje jasno in popolno in če je podprto tudi z drugimi dokazi, se nadaljnji dokazi zbirajo samo na predlog strank.

233. člen

- (1) Obdolženec se zasliši po tolmaču v primerih, ki so določeni v tem zakonu.
- (2) Če je obdolženec gluha, se mu postavljajo vprašanja pisno, če pa je nem, se zahteva od njega, da odgovori pisno. Če se zaslišanje ne more opraviti na ta način, se pokliče za tolmača nekdo, ki se zna sporazumeti z obdolžencem.
- (3) Če tolmač ni že zaprisežen, mora priseči, da bo vprašanja, ki se postavljajo obdolžencu, in njegove izjave natančno prevedel.
- (4) Določbe tega zakona, ki se nanašajo na izvedence, se smiselno uporabljajo za tolmače.

5. Zasliševanje prič

234. člen

- (1) Za priče se vabijo osebe, za katere je verjetno, da bi mogle kaj povedati o kaznivem dejanju in storilcu in o drugih pomembnih okoliščinah.
- (2) Oškodovanec, oškodovanec kot tožilec in zasebni tožilec se smejo zaslišati kot priče.
- (3) Vsakdo, kdor je povabljen za pričo, se je dolžan odzvati vabilu in, če ni v tem zakonu določeno drugače, tudi pričati.

235. člen

- Kot priča ne sme biti zaslišan:
- 1) kdor bi s svojo izpovedbo prekršil dolžnost varovanja uradne ali vojaške tajnosti, dokler ga pristojni organ ne odveze te dolžnosti;
 - 2) obdolženčev zagovornik o tem, kar mu je obdolženec zaupal kot svojemu zagovorniku, razen če obdolženec to sam zahteva.

236. člen

- (1) Dolžnosti pričevanja so oproščeni:
- 1) obdolženčev zakonec oziroma oseba, s katero živi v zunajzakonski skupnosti;
 - 2) obdolženčevi krvni sorodniki v ravni vrsti, sorodniki v stranski vrsti do vštetega tretjega kolena in sorodniki po svaštvu do vštetega drugega kolena;
 - 3) obdolženčev posvojenec in posvojitelj;
 - 4) verski spovednik o tistem, o čemer se mu je spovedal obdolženec ali druga oseba;
 - 5) odvetnik, zdravnik, socialni delavec, psiholog ali kakšna druga oseba o dejstvih, za katera je zvedel pri opravljanju poklica, če velja dolžnost, da mora ohraniti kot tajnost

tisto, kar je zvedel pri opravljanju svojega poklica, razen v primerih iz tretjega odstavka 65. člena tega zakona ali če so izpolnjeni pogoji, določeni v zakonu, pod katerimi so te osebe odvezane dolžnosti čuvanja tajnosti oziroma so dolžne posredovati zaupne podatke pristojnim organom.

(2) Sodišče, ki vodi postopek, je dolžno poučiti osebe, omenjene v prejšnjem odstavku, da jim ni treba pričati, vsakokrat preden jih zasliši, brž ko zve, da gre za okoliščine, zaradi katerih so oproščene dolžnosti pričevanja. Če priča izjavi, da se odpoveduje tej pravici in da želi pričati, se jo mora opozoriti, da se bo na njeno izpovedbo lahko oprla sodna odločba, četudi se bo na glavni obravnavi odpovedala pričevanju. Pouk in odgovor se vpišeta v zapisnik.

(3) Mladolletne osebe, ki glede na svojo starost in duševno razvitost ne more razumeti pomena pravice, da ni dolžna pričati, ni dovoljeno zaslišati kot priče, razen če to zahteva sam obdolženec.

(4) Kdor ima razlog, da odreče pričevanje proti enemu od obdolžencev, je oproščen dolžnosti pričevanja tudi proti drugim obdolžencem, če se njegova izpovedba po naravi stvari ne da omejiti samo nanje.

237. člen

Če je bil kot priča zaslišan kdo, ki ne bi smel biti zaslišan kot priča (235. člen), ali kdo, ki ni bil dolžan pričati (236. člen), pa o tem ni bil poučen ali se ni izrecno odpovedal tej pravici, ali pa pouk in odpoved pričevanju nista zapisana v zapisnik, ali če je bil zaslišan mladoletnik, ki ni mogel razumeti pomena pravice, da ni dolžan pričati, ali če je bila izpovedba priče izsiljena s silo, grožnjo ali kakšnim drugim podobnim prepovedanim sredstvom (tretji odstavek 266. člena), ne sme sodišče na tako izpovedbo opreti svoje odločbe.

238. člen

Priča ni dolžna odgovarjati na posamezna vprašanja, če je verjetno, da bi s tem spravila sebe ali svojega bližnjega sorodnika (1. do 3. točka prvega odstavka 236. člena) v hudo sramoto, znatno materialno škodo ali v kazenski pregon.

239. člen

(1) Priče se vabijo s pisnim vabilom, v katerem se navede: ime, priimek in poklic vabljenega, kdaj in kam naj pride, kazenska zadeva, zaradi katere je vabljen, navedba, da se vabi kot priča, in opozorilo na posledice neopravičenega izostanka (244. člen).

(2) Mladolletna oseba, ki še ni dopolnila šestnajst let, se vabi za pričo po njenih starših oziroma po zakonskem zastopniku, razen če to ni mogoče zaradi tega, ker je treba hitro ravnati, ali zaradi drugih okoliščin.

(3) Priče, ki se zaradi starosti, bolezni ali hudih telesnih hib ne morejo odzvati vabilu, se smejo zaslišati v njihovem stanovanju.

240. člen

(1) Priče se zaslišujejo vsaka zase in brez navzočnosti drugih prič. Priča mora dati odgovore ustno.

(2) Pričo je treba najprej opomniti, da je dolžna govoriti resnico in da ne sme ničesar zamolčati, nato pa jo opozoriti, da pomeni kriva izpovedba kaznivo dejanje.

Pričo je treba opozoriti tudi, da ni dolžna odgovarjati na vprašanja iz 238. člena tega zakona in to opozorilo vpisati v zapisnik.

(3) Pričo je treba nato vprašati za ime in priimek, poklic, prebivališče, rojstni kraj, starost in njeno razmerje do obdolženca in oškodovanca. Opozoriti jo je treba, da mora sporočiti sodišču spremembo naslova in prebivališča.

(4) Pri zaslišanju mladoletne osebe, zlasti če je bila s kaznivim dejanjem oškodovana, je treba ravnati obzirno, da zaslišanje ne bi škodljivo vplivalo na njeno duševno stanje. Če je potrebno, se zaslišanje mladoletne osebe opravi s pomočjo pedagoga ali kakšnega drugega strokovnjaka.

(5) Če bi zaradi razkritja identitete priče nastala utemeljena nevarnost za njeno življenje ali življenje njenega bližnjega sorodnika (1. do 3. točka prvega odstavka 236. člena tega zakona) oziroma, če je priča neposredni izvajalec ukrepov po 150., 151. in 155. členu tega zakona ter 49. členu zakona o policiji (Uradni list RS, št. 49/98), ki ga pristojni organ odveže dolžnosti varovanja uradne tajnosti, razkritje njene identitete ni dopustno. V tem primeru se podatki, pridobljeni v postopku po tretjem odstavku tega člena, takoj po identifikaciji in pred zaslišanjem priče, izločijo iz spisa in hranijo kot uradna tajnost. Njihov pregled in uporaba sta dopustna samo v postopku odločanja o pritožbi zoper sklep iz zadnjega odstavka tega člena. Od neposrednega izvajalca ukrepov po 150., 151. in 155. členu tega zakona ter 49. členu zakona o policiji se praviloma ne zahteva osebnih podatkov, ampak zadostuje, če se identificira s službenim delovnim imenom in uradnim dokumentom, ki potrjuje njegovo svojstvo.

(6) Zaslišanje priče iz prejšnjega odstavka se opravi s pomočjo tehničnih sredstev (zaščitna stena, naprava za popačenje glasu, prenos zvoka iz posebnega prostora in druga zaščitna sredstva). Preiskovalni sodnik prepove vsa vprašanja, pri katerih bi lahko odgovori nanje razkrili identiteto priče.

(7) Preiskovalni sodnik izda poseben sklep, s katerim zagotovi anonimnost določeni prič. Odločitev o tem sprejme na predlog državnega tožilca, priče ali po uradni dolžnosti. Sklep ne sme vsebovati podatkov, ki bi lahko privedli do razkritja identitete priče.

241. člen

(1) Po splošnih vprašanjih se od priče zahteva, naj pove vse, kar ve o zadevi; nato se ji postavljajo vprašanja, da se njene izpovedbe preskusijo, dopolnijo in razjasnijo. Pri zaslišanju priče ni dovoljeno slepiti in tudi ne postavljati takšnih vprašanj, v katerih je že obsežno navodilo, kako naj odgovori.

(2) Pričo je treba vselej vprašati, od kod ve to, o čemer priča.

(3) Priče se smejo soočiti, če se njihove izpovedbe ne ujemajo glede pomembnih dejstev. Soočenci se o vsaki okoliščini, o kateri se njihove izpovedbe ne ujemajo, zaslišijo vsak zase in njihovi odgovori vpišejo v zapisnik. Hkrati se smeta soočiti samo dve priči.

(4) Oškodovanca, ki se zaslišuje kot priča, je treba vprašati, ali želi v kazenskem postopku uveljavljati premoženjskopravni zahtevek.

242. člen

(1) Če je potrebno, da se ugotovi, ali priča pozna osebo ali predmete; se od nje najprej zahteva, naj jih opiše in navede znake, po katerih se razlikujejo; šele potem se ji pokaže oseba ali predmet, in sicer skupaj z drugimi, njej neznanimi osebami oziroma po možnosti skupaj s predmeti iste vrste. Na smiselno enak način je potrebno ravnati tudi pri prepoznavanju s pomočjo drugih čutil (sluh, tip, voh in drugo).

(2) Pred prepoznavo se pričo opozori po drugem odstavku 240. člena tega zakona.

(3) Preiskovalni sodnik, ki vodi prepoznavo, mora zagotoviti, da priča pred začetkom prepoznave ne vidi oseb ali predmetov, ki jih bo prepoznavala.

(4) O prepoznavi obdolženca se sestavi zapisnik, temu pa se priloži skupni posnetek vseh oseb, ki so bile prepoznavane.

242.a člen

Če bi bilo lahko ogroženo življenje, telo ali premoženje večje vrednosti osebe, ki opravlja prepoznavo, oziroma njenih bližnjih sorodnikov (1. do 3. točka prvega odstavka 236. člena) ali če je podana verjetnost, da bo oseba, ki se prepoznava, vplivala na potek prepoznave, se mora prepoznavo opraviti tako, da oseba, ki se prepoznava, ne more videti osebe, ki opravlja prepoznavo.

243. člen

Če se priča zaslišuje po tolmaču ali če je gluha ali nema, se zasliši tako, kot je predpisano v 233. členu tega zakona.

244. člen

(1) Če priča, ki je bila v redu povabljenka, ne pride in svojega izostanka ne opraviči, ali če se brez dovoljenja ali opravičenega razloga odstrani s kraja, kjer bi morala biti zaslišana, se sme odrediti da se privede s silo, sme pa se tudi kaznovati z denarno kaznijo, določeno v prvem odstavku 78. člena tega zakona.

(2) Če priča pride, pa potem, ko je bila opozorjena na posledice, brez zakonskega razloga noče pričati, se sme kaznovati z denarno kaznijo, določeno v prvem odstavku 78. člena tega zakona; če pa tudi potem noče pričati, se sme zapreti. Zapor traja, dokler priča ni pri volji pričati in dokler njeno pričanje ne postane nepotrebno ali dokler se kazenski postopek ne konča, vendar največ mesec dni.

(3) O pritožbi zoper sklep, s katerim je bila izrečena denarna kazen ali odrejen zapor, odloča vselej senat (šesti odstavek 25. člena). Pritožba zoper sklep o zaporu ne zadrži njegove izvršitve.

(4) Vojaške osebe in pripadniki policije se ne smejo zapreti, pač pa se o tem, da niso hoteli pričati, obvesti njihovo pristojno poveljstvo.

245. člen

Ogled se opravi, kadar je za ugotovitev ali razjasnitev kakšnega pomembnega dejstva v postopku potrebno neposredno opazovanje.

246. člen

(1) Da se preverijo izvedeni dokazi ali ugotovijo dejstva, ki so pomembna za razjasnitev stvari, sme organ, ki vodi postopek, določiti rekonstrukcijo dogodka tako, da se ponovijo dejanja ali situacije v razmerah, v katerih se je po izvedenih dokazih dogodek pripetil. Če so v izpovedbah posameznih prič ali obdolžencev dejanja ali situacije prikazani različno, se rekonstrukcija dogodka opravi praviloma z vsakim izmed njih posebej.

(2) Rekonstrukcija se ne sme opravljati tako, da bi se žalila javni red in morala ali da bi bilo v nevarnosti življenje ali zdravje ljudi.

(3) Pri rekonstrukciji se smejo po potrebi znova izvesti posamezni dokazi.

247. člen

(1) Organ, ki opravlja ogled ali rekonstrukcijo dogodka, lahko zahteva pomoč strokovnjaka kriminalistično-tehnične, prometne ali druge stroke, ki po potrebi tudi išče, zavaruje ali opisuje sledove, opravi potrebna merjenja in snemanja, napravi skice ali zbere druge podatke.

(2) Na ogled ali rekonstrukcijo dogodka se lahko povabi tudi izvedenec, če naj bi bila njegova navzočnost koristna za izvid in mnenje.

7. Izvedenstvo

248. člen

Kadar je za ugotovitev ali presojo kakšnega pomembnega dejstva potrebno dobiti izvid in mnenje nekoga, ki ima potrebno strokovno znanje, se odredi, naj to opravijo izvedenci.

249. člen

(1) Izvedenstvo odredi s pisno odredbo organ, ki vodi postopek. V odredbi navede, katera dejstva naj se ugotovijo ali presodijo s pomočjo izvedencev in komu naj bo izvedensko delo zaupano. Odredba se vroči tudi strankam.

(2) Če je za določeno vrsto izvedenskega dela strokoven zavod ali če se da izvedensko delo opraviti v okviru državnega organa, se tako delo, zlasti če je bolj zamotano, zaupa praviloma takemu zavodu oziroma organu. Zavod oziroma organ določi enega ali več strokovnjakov, ki naj to delo opravijo.

(3) Kadar določi izvedenca organ, ki vodi postopek, določi praviloma enega izvedenca; če je izvedensko delo zamotano, pa dva ali več.

(4) Če so za kakšno vrsto izvedenskega dela imenovani sodni izvedenci, sme sodišče postaviti druge izvedence samo, če bi bilo nevarno odlašati, če so sodni izvedenci zadržani ali če to zahtevajo druge okoliščine.

250. člen

(1) Kdor je povabljen kot izvedenec, se je dolžan odzvati vabilu in podati svoj izvid in mnenje.

(2) Če izvedenec, ki je bil v redu povabljen, ne pride, pa svojega izostanka ne opraviči, ali če noče opraviti izvedenskega dela, se sme kaznovati z denarno kaznijo določeno v prvem odstavku 78. člena tega zakona; če neopravičeno ne pride, se sme tudi prisilno privedi.

(3) O pritožbi zoper sklep, s katerim je bila izrečena denarna kazen, odloči senat (šesti odstavek 25. člena).

251. člen

(1) Za izvedenca se ne sme postaviti, kdor ne sme biti zaslišan kot priča (235. člen) ali kdor je oproščen dolžnosti pričevanja (236. člen) kot tudi ne tisti, proti katerem je bilo storjeno kaznivo dejanje; če pa je bil postavljen, se sodna odločba ne sme opirati na njegov izvid in mnenje.

(2) Razlog za izločitev izvedenca (44. člen) je podan tudi glede oseb, ki so skupaj z obdolžencem ali oškodovancem v delovnem razmerju pri istem delodajalcu, kot tudi glede oseb, ki so v delovnem razmerju pri oškodovancu ali obdolžencu.

(3) Za izvedenca se praviloma ne vzame, kdor je bil zaslišan kot priča.

(4) Če je dovoljena posebna pritožba zoper sklep, s katerim je bila zavrjnena zahteva za izločitev izvedenca (četrti odstavek 42. člena), odloži pritožba delo izvedenca, razen, če bi bilo nevarno odlašati.

252. člen

(1) Pred začetkom dokazovanja po izvedencih je treba izvedencu naročiti, naj predmet skrbno pregleda, natančno navede vse, kar opazi in dožene, in naj poda svoje mnenje nepristransko in v skladu s pravili znanosti ali strokovnega znanja. Posebej ga je treba opozoriti, da pomeni kriva izpovedba kaznivo dejanje.

(2) Od izvedenca se sme zahtevati, naj pred začetkom svojega dela priseže. Do glavne obravnave sme izvedenec priseči samo pred sodiščem, in sicer tedaj, če se je bati, da bo zadržan in ne bo mogel priti na glavno obravnavo. Vzrok, zakaj je bil zaprisežen, se navede v zapisniku. Stalni zapriseženi izvedenec se pred začetkom svojega dela samo opomni na dano prisego. Prisega se opravi, kakor je to določeno v 333. členu tega zakona.

(3) Organ, pred katerim teče postopek, vodi dokazovanje, pokaže izvedencu predmete, ki naj jih pregleda, mu postavlja vprašanja in zahteva po potrebi pojasnila glede njegovega izvida in mnenja.

(4) Izvedencu se smejo dajati pojasnila, sme se mu pa tudi dovoliti pregled spisov. Izvedenec lahko predlaga, naj se izvedejo dokazi ali preskrbijo predmeti in podatki, ki so

pomembni za izvid in mnenje. Če je navzoč pri ogledu, rekonstrukciji dogodka ali pri kakšnem drugem preiskovalnem dejanju, lahko predlaga, naj se razjasnijo posamezne okoliščine ali naj se tistemu, ki se zaslišuje, postavijo posamezna vprašanja.

253. člen

(1) Izvedenec pregleda predmete v navzočnosti organa, ki vodi postopek, in zapisnikarja, razen če je za pregled potrebna dolgotrajna preiskava ali če se preiskava opravi v zavodu oziroma pri državnem organu ali če je to iz moralnih ozirov neprimerno.

(2) Če je za izvedenstvo potrebna analiza kakšne snovi, se da izvedencu, če je to mogoče, na razpolago le del take snovi, potrebna količina ostanka pa spravi za primer poznejših analiz.

254. člen

Izvid in mnenje izvedenca se takoj vpišeta v zapisnik. Izvedencu se lahko dovoli, da da svoj pisni izvid oziroma pisno mnenje pozneje, v roku, ki mu ga določi organ, pred katerim teče postopek.

255. člen

(1) Če je izvedenstvo zaupano strokovnemu zavodu ali državnemu organu, ga organ, ki vodi postopek, opozori, da pri dajanju izvida in mnenja ne more sodelovati oseba iz 251. člena tega zakona in tudi ne nekdo, pri kateremu je podan kakšen razlog za izločitev od izvedenstva, ki je določen v tem zakonu, in na posledice, če bi dal kriv izvid in mnenje.

(2) Strokovnemu zavodu oziroma državnemu organu se da na razpolago gradivo, ki je potrebno za izvedensko delo; če je potrebno, pa se ravna po četrtem odstavku 252. člena tega zakona.

(3) Strokovni zavod oziroma državni organ pošlje sodišču pisni izvid in mnenje, ki ga podpišejo tisti, ki so opravili izvedensko delo.

(4) Stranke lahko zahtevajo od predstojnika strokovnega zavoda oziroma državnega organa, naj jim sporoči imena strokovnjakov, ki bodo opravili izvedensko delo.

(5) Določbe prvega, drugega in tretjega odstavka 252. člena tega zakona se ne uporabljajo, kadar je izvedensko delo zaupano strokovnemu zavodu ali državnemu organu. Organ, pred katerim teče postopek, lahko zahteva od strokovnega zavoda oziroma organa pojasnila glede danega izvida in mnenja.

256. člen

V zapisniku o izvedenskem delu ali v pisnem izvidu in mnenju je treba navesti, kdo je to delo opravil, ter njegov poklic., strokovno izobrazbo in specialnost.

257. člen

Če se podatki izvedencev v njihovem izvidu bistveno razlikujejo ali če je njihov izvid nejasen, nepopoln ali pa sam s seboj ali z raziskanimi okoliščinami v nasprotju, pa se te

pomanjkljivosti ne dajo odpraviti z novim zaslišanjem izvedencev, se dokazovanje ponovi z istimi ali drugimi izvedenci.

258. člen

Če so v mnenju izvedencev nasprotja ali pomanjkljivosti ali če nastane utemeljen dvom o pravilnosti danega mnenja, pa se te pomanjkljivosti ali dvom ne dajo odpraviti z novim zaslišanjem, se zahteva mnenje drugih izvedencev.

259. člen

(1) Pregled in raztelesenje trupla se opravi vselej, kadar je v kakšnem smrtnem primeru podan sum ali je očitno, da je bila smrt povzročena s kaznivim dejanjem ali da je v zvezi z izvršitvijo kaznivega dejanja. Če je truplo že pokopano, se odredi izkop, da se truplo pregleda in raztelesi.

(2) Pri raztelesenju trupla je treba storiti vse, kar je potrebno, da se ugotovi istovetnost trupla; v ta namen se posebej opišejo njegove zunanje in notranje telesne posebnosti.

260. člen

(1) Če se izvedensko delo ne opravi v strokovnem zavodu, opravi pregled in raztelesenje trupla en zdravnik, po potrebi pa tudi dvoje ali več zdravnikov, ki naj bodo po možnosti iz sodnomedicinske stroke. To izvedensko delo vodi preiskovalni sodnik, ki v zapisnik vnese izvid in mnenje izvedencev.

(2) Za izvedenca se ne sme določiti zdravnik, ki je umrlega zdravil. Pri raztelesenju trupla se lahko zaradi pojasnila o poteku in okoliščinah bolezni zdravnik, ki je umrlega zdravil, zasliši kot priča.

261. člen

(1) V svojem mnenju morajo izvedenci navesti zlasti neposreden vzrok smrti, kaj ga je sprožilo in kdaj je nastopila smrt.

(2) Če je na truplu najdena kakšna poškodba, je treba ugotoviti, ali jo je prizadel kdo drug, in če jo je, s čim, na kakšen način, koliko časa pred nastopom smrti in ali je ta poškodba povzročila smrt. Če je na truplu več poškodb, je treba ugotoviti, ali je bila vsaka poškodba prizadejana z istim sredstvom in katera je povzročila smrt; če pa je bilo več poškodb smrtnih, je treba ugotoviti, katere od njih so s svojim skupnim delovanjem povzročile smrt.

(3) V primeru iz prejšnjega odstavka je treba posebej dognati, ali je sama vrsta in splošna narava poškodbe povzročila smrt ali pa so jo povzročile osebne lastnosti ali posebnost poškodovančevega organizma ali so jo povzročile slučajne okoliščine ali okoliščine, v katerih je bila poškodba prizadejana.

(4) Poleg tega je treba dognati, ali bi bila mogla pravočasna pomoč odvrniti smrt.

262. člen

(1) Pri pregledu in razteledenju zarodka je treba posebej dognati njegovo starost, zmožnost za življenje zunaj maternice in vzrok, zakaj je zamrl.

(2) Pri pregledu in razteledenju trupla novorojenčka je treba posebej dognati, ali je bil rojen živ ali mrtev, ali je bil zmožen za življenje, kako dolgo je živel, kdaj je umrl in kaj je bilo vzrok njegove smrti.

263. člen

(1) Če je podan sum zastrupitve, se pošljejo sumljive snovi, ki so bile najdene v truplu ali pa drugje, zavodu, ki opravlja toksikološke preiskave, da opravi izvedensko delo.

(2) Pri pregledu sumljivih snovi mora izvedenec posebej ugotoviti vrsto, količino in učinek najdenega strupa; če gre za pregled snovi, ki so bile vzete iz trupla, pa po možnosti tudi količino uporabljenega strupa.

264. člen

(1) Pri telesnih poškodbah opravi izvedenec svoje delo praviloma tako, da poškodovanca pregleda; če to ni mogoče ali ni potrebno, pa na podlagi medicinske dokumentacije ali drugih podatkov v spisih.

(2) Ko natančno opiše poškodbe, da izvedenec svoje mnenje zlasti o vrsti in teži vsake posamezne poškodbe in o njihovem skupnem učinku glede na njihovo naravo in posebne okoliščine primera, kakšen učinek imajo ponavadi takšne poškodbe in kakšen učinek so imele v konkretnem primeru, ter s čim in na kakšen način so bile prizadejane.

265. člen

(1) Če nastane sum, da je pri obdolžencu zaradi trajne ali začasne duševne bolezni, začasne duševne motnje ali duševne zaostalosti ali zaradi kake druge trajne in hude duševne motenosti prištevnost izključena ali zmanjšana, se odredi psihiatrični pregled obdolženca.

(2) Če je po mnenju izvedencev potrebno daljše opazovanje, se pošlje obdolženec na opazovanje v ustrezen zdravstveni zavod. Sklep o tem izda preiskovalni sodnik. Pritožba ne zadrži izvršitve sklepa. Opazovanje se sme podaljšati nad dva meseca samo na obrazložen predlog upravnika zdravstvenega zavoda po poprejšnjem zaslišanju izvedencev, vendar pa nikakor ne sme trajati dalj, kot traja rok za pripor.

(3) Če doženejo izvedenci v duševnem stanju obdolženca motnjo, določijo njeno naravo, vrsto, stopnjo in trajnost ter dajo svoje mnenje o tem, kako je tako duševno stanje vplivalo in kako še sedaj vpliva na pojmovanje in ravnanje obdolženca, in ali je in v kolikšni meri je obstajala duševna motnja ob storitvi kaznivega dejanja.

(4) Če pošlje v zdravstveni zavod obdolženca, ki je v priporu, obvesti preiskovalni sodnik zavod, zakaj je bil odrejen pripor, da zavod ukrene, kar je potrebno za zagotovitev namena pripora.

(5) Obdolžencu, ki se pošlje na opazovanje po drugem odstavku tega člena in nima zagovornika, je treba postaviti zagovornika po uradni dolžnosti ob izdaji sklepa o opazovanju.

(6) Čas, ki ga prebije v zdravstvenem zavodu, se obdolžencu všteje v pripor oziroma v morebitno kazen.

266. člen

(1) Telesni pregled obdolženca se opravi tudi brez njegove privolitve, če je treba dognati dejstva, ki so pomembna za kazenski postopek. Telesni pregled drugih oseb se sme opraviti brez njihove privolitve samo tedaj, če je treba dognati, ali je na njihovem telesu določena sled ali posledica kaznivega dejanja.

(2) Odvzem krvi in druga zdravniška dejanja, ki se po pravilih zdravniške znanosti opravijo zaradi analize in ugotovitve drugih dejstev, pomembnih za kazenskih postopek," se smejo opraviti tudi brez privolitve tistega, ki se pregleda, razen če bi zaradi, tega nastala škoda za njegovo zdravje.

(3) Ni dovoljeno, da bi se pri obdolžencu ali priči uporabili zdravniški posegi ali da bi se jima dala takšna sredstva, s katerimi bi se vplivalo na njuno voljo pri izpovedovanju.

267. člen

(1) Kadar je potreben izvedenski pregled poslovnih knjig, mora organ, pred katerim teče postopek, izvedencem nakazati, v kateri smeri in v kolikšnem obsegu naj pregledajo poslovne knjige ter katera dejstva in okoliščine naj ugotovijo.

(2) Če je potrebno za izvedenski pregled poslovnih knjig podjetja ali druge pravne osebe, da se najprej uredi njihovo knjigovodstvo, obremenjujejo stroški za ureditev knjigovodstva podjetje oziroma drugo pravno osebo.

(3) Sklep o ureditvi knjigovodstva izda organ, ki vodi postopek, na obrazloženo pisno poročilo izvedencev, katerim je bil naložen pregled poslovnih knjig. V sklepu je treba navesti tudi, kolikšen znesek mora podjetje oziroma druga pravna oseba založiti pri sodišču kot predujem za stroške z ureditvijo njegovega 'knjigovodstva. Zoper ta sklep ni pritožbe.

(4) Ko je knjigovodstvo urejeno, izda organ, ki vodi kazenski postopek, na podlagi poročila izvedencev sklep, s katerim ugotovi višino stroškov, ki so nastali zaradi ureditve knjigovodstva, in določi, da trpi ta znesek podjetje oziroma druga pravna oseba. Podjetje oziroma druga pravna oseba se lahko pritoži glede utemeljenosti odločbe o povrnitvi stroškov in glede njihove višine. O pritožbi odloča senat sodišča prve stopnje (šesti odstavek 25. člena).

(5) Stroški se izterjajo, če niso bili založeni, v dobro organa, ki je naprej izplačal stroške in nagrado izvedencem.

XIX. poglavje OBTOŽNICA IN UGOVOR ZOPER OBTOŽNICO

268. člen

(1) Ko je končana preiskava, kot tudi kadar se brez preiskave lahko vloži obtožnica (170. člen), sme teči postopek pred sodiščem samo na podlagi obtožnice državnega tožilca oziroma oškodovanca kot tožilca.

(2) Določbe o obtožnici in o ugovoru zoper obtožnico se uporabljajo smiselno tudi za zasebno tožbo, če se ta vloži za kaznivo dejanje iz pristojnosti okrožnega sodišča.

269. člen

(1) Obtožnica obsega:

- 1) ime in priimek obdolženca z osebnimi podatki (227. člen) in podatki o tem, ali je v priporu in od kdaj ali pa je na prostosti; če pa je bil pred vložitvijo obtožnice izpuščen, koliko časa je bil v priporu;
- 2) opis dejanja, iz katerega izhajajo zakonski znaki kaznivega dejanja, čas in kraj storitve kaznivega dejanja, predmet na katerem, in sredstvo, s katerim je bilo storjeno kaznivo dejanje ter druge okoliščine, ki so potrebne, da se kaznivo dejanje kar najbolj natančno označi;
- 3) zakonsko označbo kaznivega dejanja z navedbo določb kazenskega zakona, ki naj se po predlogu tožilca uporabijo;
- 4) označbo sodišča, pred katerim naj bo glavna obravnava;
- 5) predlog, kateri dokazi naj se izvedejo na glavni obravnavi, z navedbo imen prič in izvedencev, spisov, ki naj se preberejo, in predmetov, ki so potrebni za dokazovanje;
- 6) obrazložitev, v kateri se po uspehu preiskave opiše stanje stvari, navedejo dokazi, s katerimi se ugotavljajo odločilna dejstva, navede zagovor obdolženca in stališče tožilca o navedbah obrambe.

(2) Če je obdolženec na prostosti, se sme v obtožnici predlagati, naj se odredi pripor; če je v priporu, pa se sme predlagati, naj se izpusti.

(3) Z isto obtožnico se sme obseči več kaznivih dejanj ali več obdolžencev, vendar samo tedaj, če se lahko po 32. členu tega zakona izvede enoten postopek in izda ena sama sodba.

270. člen

(1) Obtožnica se pošlje pristojnemu sodišču v toliko izvodih, kolikor je obdolžencev in zagovornikov, en izvod pa za sodišče.

(2) Takoj po prejemu obtožnice preizkusi predsednik senata, pred katerim naj bo glavna obravnava, ali je obtožnica sestavljena po predpisih (269. člen); če spozna da ni, jo vrne tožilcu, naj jo v treh dneh popravi. Iz opravičenih razlogov lahko senat na tožilčevo zahtevo ta rok podaljša. Če oškodovanec kot tožilec ali zasebni tožilec omenjeni rok zamudi, se šteje, da je odstopil od pregona in se postopek ustavi.

271. člen

(1) Če je vložil oškodovanec kot tožilec obtožnico brez preiskave (šesti odstavek 170. člena) ali če je bila vložena zasebna tožba zaradi kaznivega dejanja, za katero ni bila opravljena preiskava, zahteva predsednik senata okrožnega sodišča odločitev senata (šesti odstavek 25. člena), če misli da ni razlogov za pregon, ker so podane okoliščine iz 1., 2. ali 3. točke prvega odstavka 277. člena tega zakona.

(2) Če je oškodovanec kot tožilec ali zasebni tožilec v nasprotju s prvim in drugim odstavkom 170. člena tega zakona vložil obtožnico ali zasebno tožbo brez preiskave za kaznivo dejanje, za katero je predpisana kazen zapora nad pet let, se šteje, da je podal zahtevo za preiskavo.

(3) Zoper sklep senata ima oškodovanec kot tožilec oziroma zasebni tožilec pravico pritožbe.

272. člen

(1) Če je v obtožnici predlagano, naj se zoper obdolženca odredi pripor ali naj se obdolženec izpusti, odloči o tem senat (šesti odstavek 25. člena) takoj, najpozneje pa v osemindvajsetih urah.

(2) Če je obdolženec v priporu in v obtožnici ni predlagano, naj se izpusti, preizkusi senat iz prejšnjega odstavka po uradni dolžnosti v treh dneh od prejema obtožnice, ali so še dani razlogi za pripor, in izda sklep, s katerim ga podaljša ali odpravi. Pritožba zoper ta sklep ne zadrži njegove izvršitve.

273. člen

(1) Obtožnica se vroči obdolžencu, ki je na prostosti, brez odlašanja, če je v priporu pa v štiriindvajsetih urah po prejemu.

(2) Če je zoper obdolženca odrejen pripor s sklepom senata (272. člen), se mu vroči obtožnica skupaj s sklepom, s katerim je odrejen pripor, takrat, ko se zapre.

(3) Če obdolženec, ki mu je vzeta prostost, ni v zaporih pri sodišču, pri katerem naj bo glavna obravnava, odredi predsednik senata, naj ga takoj pripeljejo v te zapore, kjer se mu vroči obtožnica.

274. člen

(1) Obdolženec ima pravico podati ugovor zoper obtožnico v osmih dneh po njeni vročitvi. Ob vročitvi obtožnice pouči sodišče obdolženca o tej njegovi pravici.

(2) Ugovor zoper obtožnico sme podati brez posebnega pooblastila obdolženca tudi zagovornik, vendar pa ne proti njegovi volji.

(3) Obdolženec se lahko odpove pravici do ugovora zoper obtožnico.

275. člen

(1) Prepozen ugovor in ugovor, ki ga poda neupravičena oseba, zavrže s sklepom predsednik senata, pred katerim naj bo glavna obravnava. O pritožbi zoper ta sklep odloča senat (šesti odstavek 25. člena).

(2) Če predsednik senata ne zavrže ugovora po prvem odstavku tega člena, ga predloži skupaj s spisi senatu (šesti odstavek 25. člena), ki nato na seji odloči o njem. Pred odločitvijo se izvod ugovora pošlje tožilcu, ki lahko v treh dneh od prejema ugovora poda odgovor.

276. člen

(1) Če senat ne zavrže ugovora kot prepoznega ali kot nedovoljenega, vzame v preizkus obtožnico.

(2) Če senat ob ugovoru spozna, da so napake ali pomanjkljivosti v obtožnici (269. člen) ali v samem postopku ali da je potrebna boljša razjasnitev stanja stvari, da bi se mogla preizkusiti utemeljenost obtožnice, vrne obtožnico, da se opažene pomanjkljivosti odpravijo ali da se preiskava dopolni oziroma opravi. Tožilec mora v treh dneh, odkar mu je bila sporočena odločba senata, predložiti popravljeno obtožnico ali zahtevati preiskavo oziroma njeno dopolnitev. Iz opravičenih razlogov sme senat na zahtevo tožilca ta rok podaljšati. Če oškodovanec kot tožilec ali zasebni tožilec zamudi omenjeni rok, se šteje, da je odstopil od pregona, postopek pa se ustavi. Če državni tožilec zamudi rok, mora o razlogih obvestiti višjega državnega tožilca.

(3) Če senat spozna, da je za kaznivo dejanje, ki je predmet obtožbe, pristojno kakšno drugo sodišče, izreče, da je sodišče, kateremu je predložena obtožnica, nepristojno, in pošlje po pravnomočnosti sklepa zadevo pristojnemu sodišču.

(4) Če senat ugotovi, da so v spisih zapisniki ali obvestila iz 83. člena tega zakona, izda sklep o njihovi izločitvi iz spisov. Zoper ta sklep je dovoljena posebna pritožba. Ko postane sklep pravnomočen, poskrbi predsednik senata iz šestega odstavka 25. člena tega zakona, preden pošlje zadevo predsedniku senata, ki razpiše glavno obravnavo, da se izločeni zapisniki in obvestila zaprejo v poseben ovitek in izročijo preiskovalnemu sodniku, da jih shrani ločeno od drugih spisov. Teh zapisnikov in obvestil ni dovoljeno pregledovati in tudi ne uporabiti v postopku.

277. člen

(1) Ko senat sklepa o ugovoru zoper obtožnico, odloči, da se obtožba ne dopusti in da se kazenski postopek ustavi, če ugotovi:

- 1) da dejanje, ki je predmet obtožbe, ni kaznivo dejanje;
- 2) da so podane okoliščine, ki izključujejo kazensko odgovornost, in da ni razlogov za uporabo varnostnih ukrepov;
- 3) da je kazenski pregon zastaran, ali je dejanje obseženo z amnestijo ali pomilostitvijo, ali če so podane druge okoliščine, ki izključujejo pregon;
- 4) da ni zadosti dokazov, da bi bil obdolženec utemeljeno sumljiv dejanja, ki je predmet obtožbe.

(2) Če senat ugotovi, da ni zahteve upravičenega tožilca ali potrebnega predloga ali dovoljenja za pregon ali če so podane druge okoliščine, ki začasno preprečujejo pregon, se sklepom obtožnica zavrže.

278. člen

(1) Ko sklepa o ugovoru zoper obtožnico državnega tožilca, vloženo po šestem odstavku 170. člena tega zakona, ali o zahtevi predsednika senata v zvezi s to obtožnico (284. člen), ali ko sklepa v primerih iz prvega odstavka 271. člena tega zakona o zahtevi predsednika senata sodišča prve stopnje, ki se ne strinja z obtožnico oškodovanca kot tožilca ali z zasebno tožbo, zavrže senat s sklepom obtožnico oziroma zasebno tožbo, če spozna da je podan kakšen razlog iz 1., 2. ali 3. točke prvega oziroma iz drugega odstavka prejšnjega člena; če so bila opravljena preiskovalna dejanja, pa tudi, če spozna, da je podan razlog iz 4. točke prvega odstavka omenjenega člena.

(2) Če je bila po ugovoru zoper obtožnico državnega tožilca iz prvega odstavka tega člena ali po zahtevi predsednika senata v zvezi s to obtožnico (284. člen) opravljena preiskava (drugi odstavek 276. člena), senat pa po preiskavi spozna, da je podan kakšen

razlog iz prvega odstavka prejšnjega člena, odloči s sklepom, da se obtožba ne dopusti in da se kazenski postopek ustavi.

279. člen

Pri sklepu iz tretjega odstavka 276. člena ter iz 277. člena in 278. člena tega zakona senat ni vezan na pravno presojo dejanja, ki jo je tožilec navedel v obtožnici.

280. člen

(1) Če senat ne izda nobenega od sklepov iz prvega do tretjega odstavka 276., 277. in 278. člena tega zakona, zavrne ugovor kot neutemeljen.

(2) Z istim sklepom odloči senat tudi o predlogih za združitev ali izločitev postopka.

281. člen

Če podajo samo nekateri od več obdolžencev ugovor zoper obtožnico in če so razlogi, zaradi katerih je sodišče spoznalo, da še obtožba ne dopusti ali da se obtožnica zavrže, v korist tudi nekaterim obdolžencem, ki niso podali ugovora, ravna senat tako, kakor da bi bili podali ugovor tudi ti.

282. člen

Vse odločbe, ki jih izda senat v zvezi z ugovorom zoper obtožnico, morajo biti obrazložene, vendar tako, da se s tem ne vpliva naprej na rešitev tistih vprašanj, ki se bodo obravnavala na glavni obravnavi.

283. člen

(1) Zoper odločbo senata iz tretjega odstavka 276. člena tega zakona je dovoljena pritožba, zoper odločbo iz 277. in 278. člena tega zakona pa se lahko pritožita tožilec in oškodovanec. Zoper druge odločbe, ki jih izda senat v zvezi z ugovorom zoper obtožnico, ni pritožbe.

(2) Če se je zoper sklep senata pritožil samo oškodovanec in se pritožbi ugodi, se šteje, da je oškodovanec s pritožbo prevzel pregon.

284. člen

(1) Če ugovor zoper obtožnico ni bil vložen ali je bil zavrnjen, sme senat (šesti odstavek 25. člena) na zahtevo predsednika senata, pred katerim naj bo glavna obravnava, odločiti o vsakem vprašanju, o katerem se na podlagi tega zakona odloča v zvezi z ugovorom.

(2) Zahtevo iz prejšnjega odstavka lahko predsednik senata poda le do določitve glavne obravnave, najkasneje pa v dveh mesecih od prejema obtožnice pri sodišču.

(3) Določbe drugega odstavka 275. člena in členov 276 do 279 ter 282 in 283 tega zakona se smiselno uporabljajo tudi pri odločanju o zahtevi iz prvega odstavka tega člena.

285. člen

Obtožnica postane pravnomočna z dnem, ko je ugovor zavržen; če ugovor ni bil vložen ali je bil zavržen -z dnem, ko je senat, ki je obravnaval zahtevo predsednika senata (284. člen), odločil, da se z obtožnico strinja; če take zahteve ni bilo, pa z dnem, ko je predsednik senata določil glavno obravnavo, oziroma, ko je pretekel rok iz drugega odstavka prejšnjega člena.

B. GLAVNA OBRAVNAVA IN SODBA

XX. poglavje PRIPRAVE NA GLAVNO OBRAVNAVO

286. člen

- (1) Predsednik senata določi z odredbo dan, uro in kraj glavne obravnave.
- (2) Predsednik senata določi glavno obravnavo najkasneje v dveh mesecih od prejema obtožnice pri sodišču, če je bila podana zahteva iz 284. člena tega zakona, pa brž ko jo je glede na odločbo senata mogoče določiti. Če v tem roku ne določi glavne obravnave, obvesti predsednika sodišča, iz katerih razlogov glavne obravnave ni določil. Predsednik sodišča ukrene, kar je potrebno, da se glavna obravnavo določi.
- (3) Če predsednik senata ugotovi, da so v spisih zapisniki ali obvestila iz 83. člena tega zakona, izda sklep o njihovi izločitvi, preden določi glavno obravnavo, po pravnomočnosti sklepa pa jih da v poseben ovitek in izroči preiskovalnemu sodniku, da jih hrani ločeno od drugih spisov.
- (4) Ko senat (šesti odstavek 25. člena) odloča o pritožbi zoper sklep iz prejšnjega odstavka, sme glede na vsebino izločenega dokaza odrediti, da se glavna obravnavo opravi pred drugim predsednikom senata.

287. člen

- (1) Glavna obravnavo se opravi v sedežu sodišča, in sicer v sodnem poslopju.
- (2) Če so v posameznih primerih prostori v sodnem poslopju neprimerni za glavno obravnavo, sme predsednik sodišča določiti, naj bo obravnavo v kakšnem drugem poslopju.
- (3) Glavna obravnavo sme biti tudi v drugem kraju na območju pristojnega sodišča, če na obrazložen predlog predsednika sodišča to dovoli predsednik višjega sodišča.

288. člen

(1) Na glavno obravnavo se povabijo obtoženec in njegov zagovornik, tožilec, oškodovanec in njihovi zakoniti zastopniki in pooblaščenici ter tolmač. Prav tako se na glavno obravnavo povabijo priče in izvedenci, ki sta jih predlagala tožilec v obtožnici in obdolženec v ugovoru zoper obtožnico, razen tistih, za katere predsednik senata misli, da njihovo zaslišanje na glavni obravnavi ni potrebno. Tožilec in obtoženec lahko na glavni obravnavi ponovita predloge, ki jim predsednik senata ni ugodil.

(2) Glede vsebine vabila za obtoženca in priče veljajo določbe 193. in 239. člena tega zakona. V vabilu se obtoženec opozori, da se bo glavna obravnava opravila tudi v njegovi nenavzočnosti, če bodo zato podani zakonski pogoji (tretji odstavek 307. člena).

(3) Obtožencu se mora vabilo vročiti tako, da mu ostane med vročitvijo vabila in dnevom glavne obravnave zadosti časa za pripravo obrambe, najmanj pa osem dni. Na zahtevo obtoženca ali na zahtevo tožilca s privolitvijo obtoženca se sme ta rok skrajšati.

(4) Oškodovancu, ki ni povabljen kot priča, sporoči sodišče v vabilu, da se bo glavna obravnava opravila tudi brez njega in da bo njegova izjava o premoženjskem zahtevku prebrana. Opozori ga tudi, da se bo v primeru, če ne pride, štelo, da ne namerava nadaljevati pregona, če bi državni tožilec umaknil obtožbo.

(5) Oškodovanec kot tožilec in zasebni tožilec se opozorita v vabilu, da se bo v primeru, če ne prideta na glavno obravnavo in tudi ne pošljeta pooblaščenca, štelo, da sta umaknila obtožbo.

(6) Obtoženec, priča in izvedenec se opozorijo v vabilu na posledice, če ne pridejo na glavno obravnavo (307. in 309. člen).

289. člen

(1) Stranke in oškodovanec lahko tudi po razpisu glavne obravnave zahtevajo, da se na glavno obravnavo povabijo nove priče ali novi izvedenci ali preskrbijo drugi novi dokazi. V svoji obrazloženi zahtevi morajo stranke navesti, katera dejstva naj bi se dokazala in s katerimi od predlaganih dokazov.

(2) Če predsednik senata zavrne predlog za nove dokaze, se sme tak predlog ponoviti med glavno obravnavo.

(3) Predsednik senata sme tudi brez predloga strank odrediti, naj se za glavno obravnavo preskrbijo novi dokazi.

(4) O odločbi, s katero se odredi, naj se preskrbijo novi dokazi, se obvestijo stranke pred začetkom glavne obravnave.

290. člen

Če kaže, da bo glavna obravnava trajala daljši čas, lahko predsednik senata zahteva od predsednika sodišča, naj določi enega ali dva sodnika oziroma sodnika porotnika, ki naj bosta navzoča pri glavni obravnavi, da bi lahko nadomestila člane senata, če bi bili zadržani.

291. člen

(1) Če se zve, da kakšna priča ali izvedenec, ki je povabljen na glavno obravnavo, pa še ni bil zaslišan, ne bo mogel priti na glavno obravnavo zaradi dolgotrajne bolezni ali drugih ovir, se sme zaslišati tam, kjer je.

(2) Pričo oziroma izvedenca zasliši in po potrebi izvedenca tudi zapri seže predsednik senata ali sodnik, ki je član senata, ali pa se opravi njegovo zaslišanje po preiskovalnem sodniku sodišča, na katerega območju priča oziroma izvedenec živi.

(3) O času in kraju zaslišanja se obvestijo stranke in oškodovanec, če je glede na nujnost postopka to mogoče. Če je obtoženec v priporu, odloči predsednik senata, ali je potrebna njegova navzočnost pri zaslišanju. Kadar so stranke in oškodovanec navzoči pri zaslišanju, imajo pravice iz sedmega odstavka 178. člena tega zakona.

292. člen

Predsednik senata sme iz tehtnih razlogov na predlog strank ali po uradni dolžnosti z odredbo odložiti dan glavne obravnave.

293. člen

(1) Če tožilec umakne obtožnico pred začetkom glavne obravnave, predsednik senata obvesti o tem vse, ki so bili povabljeni na glavno obravnavo. Oškodovanca pa posebej obvesti o njegovi pravici, da sme nadaljevati pregon (60. in 62. člen). Če oškodovancu obvestila ni bilo mogoče vročiti, ker sodišču ni prijavil spremembe naslova ali prebivališča, se šteje, da ne namerava nadaljevati pregona.

(2) Če oškodovanec ne nadaljuje pregona, ustavi predsednik senata s sklepom kazenski postopek. Ta sklep se pošlje strankam in oškodovancu.

(3) Sklep o ustavitvi kazenskega postopka izda predsednik senata tudi, če so po pravnomočnosti obtožnice oziroma zasebne tožbe podane kakšne druge okoliščine, zaradi katerih bi se morala na glavni obravnavi izdati zavrnilna sodba (2., 3. in 4. točka 357. člena).

XXI. poglavje GLAVNA OBRAVNAVA

1. Javnost glavne obravnave

294. člen

(1) Glavna obravnava je javna.

(2) Na glavni obravnavi smejo biti navzoče polnoletne osebe.

(3) Osebe, ki so navzoče na glavni obravnavi, ne smejo imeti pri sebi orožja ali nevarnega orodja, izvzemši paznika obtoženca, ki je lahko oborožen.

295. člen

Od začetka zasedanja pa do konca glavne obravnave, sme senat ob vsakem času po uradni dolžnosti ali na predlog strank, vselej pa po njihovem zaslišanju, izključiti javnost vse ali dela glavne obravnave, če je to potrebno za varovanje tajnosti, varstva javnega reda, morale, varstva osebnega ali družinskega življenja obtoženca ali oškodovanca ali koristi mladoletnika, ali če bi po mnenju senata javnost škodovala interesom pravičnosti.

296. člen

(1) Izključitev javnosti ne velja za stranke, oškodovanca, njihove zastopnike in zagovornika.

(2) Senat sme dovoliti, da so na glavni obravnavi, katere javnost je izključena, navzoče posamezne uradne osebe ter znanstveni in javni delavci, na zahtevo obtoženca pa sme to dovoliti tudi njegovemu zakoncu oziroma osebi, s katero živi v zunajzakonski skupnosti, in njegovim bližnjim sorodnikom.

(3) Predsednik senata opozori tiste, ki so navzoči na glavni obravnavi, katere javnost je izključena, da so dolžni varovati kot tajnost vse, kar zvedo na glavni obravnavi, in jih opozori, da pomeni izdaja tajnosti kaznivo dejanje.

297. člen

(1) O izključitvi javnosti odloči senat s sklepom, ki mora biti obrazložen in javno razglašen.

(2) Sklep o izključitvi javnosti se sme izpodbijati samo v pritožbi zoper sodbo.

2. Vodstvo glavne obravnave

298. člen

(1) Predsednik, člani senata, zapisnikar in nadomestni sodniki in sodniki porotniki (290. člen) morajo biti nepretrgoma na glavni obravnavi.

(2) Dolžnost predsednika senata je, da ugotovi, ali je senat sestavljen po zakonu in ali je podan kakšen razlog, zaradi katerega bi bilo treba člane senata ali' zapisnikarja izločiti (1. do 5. točka 39. člena).

299. člen

(1) Predsednik senata vodi glavno obravnavo, daje besedo strankam, oškodovancu, zakonskim zastopnikom, pooblaščenecem, zagovorniku, izvedencu in članom senata ter postavlja vprašanja obtožencu, pričam in izvedencem.

(2) Dolžnost predsednika senata je skrbeti za to, da se zadeva vsestransko razčisti, da se dožene resnica in odvrne vse, kar bi zavlačevalo postopek, ne da bi koristilo razjasnitvi stvari.

(3) Predsednik senata odloča o predlogih strank, če o njih ne odloča senat.

(4) O predlogu, glede katerega ni soglasja med strankami, in o soglasnih predlogih strank, s katerimi se ne strinja predsednik, odloča senat. Senat odloča tudi o ugovorih zoper ukrepe predsednika senata, ki se nanašajo na vodstvo glavne obravnave.

(5) Sklepi senata se vselej razglasijo in s kratko obrazložitvijo vpišejo v zapisnik o glavni obravnavi.

300. člen

Glavna obravnava poteka v tistem redu, ki je določen v tem zakonu, vendar pa sme senat spremeniti določeni red obravnavanja zaradi posebnih okoliščin, zlasti če je veliko obtožencev, veliko kaznivih dejanj ali če je dokazno gradivo obsežno.

301. člen

(1) Dolžnost predsednika senata je skrbeti za red v sodni dvorani in za dostojanstvo sodišča. V ta namen lahko takoj po začetku zasedanja opozori tiste, ki so navzoči na glavni obravnavi, naj se dostojno obnašajo in naj ne ovirajo dela sodišča. Predsednik senata lahko odredi osebno preiskavo tistih, ki so navzoči na glavni obravnavi.

(2) Senat sme odrediti, da se odstranijo z zasedanja vsi, ki so kot poslušalci navzoči na glavni obravnavi, če se z ukrepi, ki jih določa ta zakon za vzdrževanje reda, ne more zagotoviti neoviran potek glavne obravnave.

(3) V sodni dvorani niso dovoljena slikovna snemanja. Izjemoma pa sme predsednik vrhovnega sodišča dovoliti tako snemanje na posamezni glavni obravnavi. Če je bilo dovoljeno snemanje, sme senat na glavni obravnavi iz opravičenih razlogov odločiti, da se posamezni deli glavne obravnave ne snemajo.

302. člen

(1) Če obtoženec, zagovornik, oškodovanec, zakoniti zastopnik, pooblaščenec, priča, izvedenec, tolmač ali kdo drug, ki je navzoč na glavni obravnavi, moti red ali se ne pokori ukazom predsednika senata glede vzdrževanja reda, ga predsednik senata opomni. Če opomin ne zaleže, sme senat odrediti, naj se obtoženec odstrani iz sodne dvorane; druge pa sme ne le odstraniti, marveč tudi kaznovati z denarno kaznijo, določeno v prvem odstavku 78. člena tega zakona.

(2) Po odločbi senata sme biti obtoženec odstranjen iz sodne dvorane za določen čas; če je bil na glavni obravnavi že zaslišan, pa tudi za ves čas, dokler traja dokazni postopek. Pred koncem dokaznega postopka pokliče predsednik senata obtoženca in mu sporoči potek glavne obravnave. Če obtoženec še naprej moti red ali žali dostojanstvo sodišča, ga sme senat znova odstraniti z zasedanja. V takem primeru se glavna obravnava dokonča brez njegove navzočnosti, sodbo pa mu naznani predsednik ali sodnik, ki je član senata, v navzočnosti zapisnikarja.

(3) Zagovorniku ali pooblaščenecu, ki kljub kazni še naprej moti red, sme senat odreči nadaljnjo obrambo oziroma zastopanje na glavi obravnavi; v tem primeru se od stranke zahteva, naj si vzame drugega zagovornika oziroma pooblaščenca. Če ni možnosti, da bi si obtoženec takoj vzel drugega zagovornika oziroma, da bi ga brez škode za obrambo postavilo sodišče, se glavna obravnava prekine ali preloži. Če si zasebni tožilec ali oškodovanec kot tožilec ne vzame takoj drugega pooblaščenca, sme senat odločiti, da bo opravil glavno obravnavo brez navzočnosti pooblaščenca, če po pretehtanju vseh okoliščin spozna, da nenavzočnost pooblaščenca ni v škodo zastopanega. Sklep o tem se z obrazložitvijo vpiše v zapisnik o glavni obravnavi. Zoper ta sklep ni dovoljena posebna pritožba.

(4) Če sodišče odstrani iz sodne dvorane oškodovanca kot tožilca ali zasebnega tožilca, ki nimata pooblaščenca ali če odstrani njunega zakonitega zastopnika, ki nima pooblaščenca, se glavna obravnava prekine oziroma preloži, dokler si ne vzamejo pooblaščenca.

(5) Če moti red državni tožilec, obvesti predsednik senata o tem pristojnega državnega tožilca, lahko pa tudi prekine glavno obravnavo in zahteva od pristojnega državnega tožilca, naj določi koga drugega za zastopanje obtožnice.

(6) Če sodišče kaznuje odvetnika oziroma odvetniškega kandidata, ki moti red, sporoči to odvetniški zbornici.

303. člen

(1) Zoper sklep o kazni je dovoljena pritožba, vendar lahko senat ta sklep prekliče.

(2) Zoper druge odločbe, ki se nanašajo na vzdrževanje reda in vodstvo, glavne obravnave, ni pritožbe.

304. člen

(1) Če obtoženec stori na glavni obravnavi kaznivo dejanje, se je treba ravnati po 345. členu tega zakona.

(2) Če stori kdo drug med glavno obravnavo na zasedanju kaznivo dejanje, sme senat prekiniti glavno obravnavo in na ustno obtožbo tožilca takoj soditi o storjenem kaznivem dejanju; sme pa soditi o tem dejanju tudi potem, ko konča začeto glavno obravnavo.

(3) Če so podani razlog za sum, da je priča ali izvedenec na glavi obravnavi po krivem izpovedal, se za tako kaznivo dejanje ne more soditi takoj. V takem primeru sme predsednik senata odrediti, naj se o izpovedbi priče oziroma izvedenca napravi poseben zapisnik in ta pošlje državnemu tožilcu. Ta zapisnik podpiše zaslišana priča oziroma izvedenec.

(4) Če ni mogoče takoj soditi storilca kaznivega dejanja, zaradi katerega se ta preganja po uradni dolžnosti, se obvesti o tem pristojni državni tožilec zaradi nadaljnega postopka.

3. Pogoji za glavno obravnavo

305. člen

Predsednik senata začne zasedanje in naznani predmet glavne obravnave in sestavo senata. Nato ugotovi, ali so prišli vsi, ki so bili povabljeni; če niso, se prepriča, ali so jim bila vabila vročena in ali so svoj izostanek opravičili.

306. člen

(1) Če na glavno obravnavo, ki je bila razpisana na podlagi obtožnice državnega tožilca, ne pride državni tožilec, se glavna obravnava preloži, predsednik senata pa o tem obvesti višjega državnega tožilca.

(2) Če na glavno obravnavo ne pride oškodovanec kot tožilec ali zasebni tožilec, čeprav sta bila v redu povabljena, in tudi ne njun pooblaščenec, ustavi senat postopek s sklepom.

307. člen

(1) Če je bil obtoženec v redu povabljen, pa ne pride na glavno obravnavo in tudi ne opraviči svojega izostanka, odredi senat, da se privede s silo.. Če ga ni mogoče privedi takoj, senat preloži glavno obravnavo, in odredi, da se obtoženec s silo privede na prihodnjo obravnavo. Če obtoženec opraviči svoj izostanek, preden ga privedejo, prekliče predsednik senata odredbo o privedbi.

(2) Če se obtoženec, ki je bil v redu povabljen, očitno izmika in noče priti na glavno obravnavo, za pripor pa ni nobenega od razlogov iz 201. člena tega zakona, sme senat odrediti pripor, da zagotovi njegovo navzočnost na glavni obravnavi. Pritožba ne zadrži izvršitve sklepa o priporu. Za pripor, ki je bil odrejen iz tega razloga, se smiselno uporabljajo določbe 200. člena, drugega, tretjega, četrtega in šestega odstavka 202. člena ter 208. do 213.d člena tega zakona. Če ni prej odpravljen, traja pripor do objave sodbe, najdalj pa mesec dni.

(3) Če obtoženec ne pride na glavno obravnavo, kljub temu da je bil v redu povabljen7 sme senat odločiti, da se glavna obravnava opravi tudi v njegovi nenavzočnosti, če njegova navzočnost ni nujna, če je navzoč njegov zagovornik in če je bil pred tem že zaslišan. Če obtoženec nima zagovornika, senat ravna po prvem odstavku tega člena, sme pa tudi odločiti, da se obtožencu postavi zagovornik po uradni dolžnosti.

(4) Sklep o tem, da bo obtoženca sodil v nenavzočnosti izda senat po zaslišanju tožilca in zagovornika. Pritožba ne zadrži izvršitve sklepa.

308. člen

Če ne pride na glavno obravnavo zagovornik, ki je bil v redu povabljen, pa ne obvesti sodišča, zakaj je zadržan, brž ko za to zve, ali če brez dovoljenja zapusti obravnavo, zahteva sodišče od obtoženca, naj si takoj vzame drugega zagovornika. Če obtoženec tega ne stori, in ni možnosti, da bi brez škode za obrambo zagovornika postavilo sodišče, se glavna obravnavo preloži.

309. člen

(1) Če priča ali izvedenec neopravičeno izostane, čeprav je bil v redu povabljen, sme senat odrediti, da se takoj privede s silo.

(2) Glavna obravnavo se lahko začne tudi brez povabljenega priče ali izvedenca; v takem primeru odloči senat med glavno obravnavo, ali naj se zaradi nenavzočnosti priče ali izvedenca glavna obravnavo prekine ali preloži.

(3) Pričo ali izvedenca, ki je bil v redu povabljen, pa svojega izostanka ni opravičil, sme senat kaznovati z denarno kaznijo, določeno v prvem odstavku 78. člena tega zakona, sme pa odrediti tudi prisilno privedbo na novo glavno obravnavo. V opravičenem primeru sme senat preklicati svojo odločbo o kazni.

4. Preložitev in prekinitve glavne obravnave

310. člen

(1) Poleg primerov, ki so posebej določeni v tem zakonu, se glavna obravnava preloži s sklepom senata, če je treba preskrbeti nove dokaze ali če se med glavno obravnavo ugotovi, da je obtoženec po storitvi kaznivega dejanja začasno duševno zbolel ali da je pri njem nastala začasna duševna motnja, ali če so podane druge ovire, da se glavna obravnava ne more uspešno izvesti do konca.

(2) V sklepu, s katerim se preloži glavna obravnava, se določi, če je to mogoče, dan in ura, kdaj se bo nadaljevala. Z istim sklepom sme senat odrediti tudi, naj se zberejo tisti dokazi, ki bi se s časom utegnili izgubiti.

(3) Zoper sklep iz prejšnjega odstavka ni pritožbe.

311. člen

(1) Glavna obravnava, ki je bila preložena, se mora začeti znova, če se je spremenila sestava senata. Vendar pa sme senat po zaslišanju strank odločiti, da se v takem primeru prič in izvedenci ne zaslišijo znova in ne opravi nov ogled, temveč da se preberejo izpovedbe prič in izvedencev, dane na prejšnji glavni obravnavi, oziroma da se prebere zapisnik o ogledu.

(2) Če se glavna obravnava, ki je bila preložena, opravlja pred istim senatom, se nadaljuje, predsednik senata pa na kratko pove potek prejšnje glavne obravnave; vendar pa sme senat v tem primeru odločiti, da se začne obravnava znova.

(3) Če je bila glavna obravnava preložena za več kot tri mesece ali če se opravlja pred drugim predsednikom senata, se mora začeti znova in se morajo vsi dokazi znova izvesti.

312. člen

(1) Poleg primerov, ki so posebej določeni v tem zakonu, sme predsednik senata prekiniti glavno obravnavo za odmor ali zato, ker je delovni čas pretekel, ali pa zato, da se v kratkem času preskrbijo določeni dokazi ali da se pripravi obtožba ali obramba.

(2) Prekinjena glavna obravnava se vselej nadaljuje pred istim senatom.

(3) Če se glavna obravnava ne more nadaljevati pred istim senatom ali če je bila prekinjena za več kot osem dni, je treba ravnati po določbi prejšnjega člena.

313. člen

Če se pokaže med glavno obravnavo pred senatom, sestavljenim iz enega sodnika in dveh sodnikov porotnikov, da kažejo dejstva, na katera se opira obtožba, na kaznivo dejanje, za katero je pristojen senat dveh sodnikov in treh sodnikov porotnikov, se senat dopolni in glavna obravnava začne znova.

5. Zapisnik o glavni obravnavi

314. člen

(1) O glavni obravnavi se mora pisati zapisnik, v katerega se vpisuje bistvena vsebina vsega poteka glavne obravnave.

(2) Predsednik senata lahko odredi, da se ves potek glavne obravnave ali njeni posamezni deli stenografirajo. Stenografski zapisniki se v 48 urah prepisujejo, pregledajo in priložijo zapisniku.

(3) Predsednik senata lahko odredi zvočno ali slikovno snemanje glavne obravnave. Za tako snemanje se smiselno uporabljajo določbe 84. člena tega zakona.

(4) Predsednik senata lahko na predlog strank ali po uradni dolžnosti odredi, da se v zapisnik dobessedno vpišejo izjave, za katere misli, da so posebno pomembne.

(5) Če je treba, zlasti pa, če se v zapisnik dobessedno vpiše kakšna izjava, sme predsednik senata odrediti, da se ta del zapisnika takoj prebere. Vselej se takoj prebere, če to zahteva stranka, zagovornik ali tisti, čigar izjava se vpisuje v zapisnik.

315. člen

(1) Zapisnik mora biti končan na koncu zasedanja. Podpišeta ga predsednik senata in zapisnikar.

(2) Stranke imajo pravico pregledati končani zapisnik in njegove priloge, podati pripombe glede vsebine in zahtevati njegov popravek.

(3) Popravke napačno vpisanih imen, števil in drugih očitnih napak v pisanju sme odrediti predsednik senata na predlog stranke ali zaslisanca ali po uradni dolžnosti. Druge popravke in dopolnitve zapisnika sme odrediti samo senat.

(4) Pripombe in predloge strank glede zapisnika ter popravke in dopolnitve zapisnika je treba zapisati v nadaljevanju končanega zapisnika. V nadaljevanju zapisnika se zapišejo tudi razlogi, zaradi katerih posamezni predlogi in pripombe niso bili sprejeti. Predsednik senata in zapisnikar podpišeta tudi nadaljevanje zapisnika.

316. člen

(1) V uvodu zapisnika se mora navesti sodišče, pred katerim se opravlja glavna obravnava, kraj in čas zasedanja, ime in priimek predsednika senata, članov senata in zapisnikarja, tožilca, obtoženca in zagovornika, oškodovanca in njegovega zakonitega zastopnika ali pooblaščenca ter tolmača, kaznivo dejanje, ki je predmet obravnavanja, in ali je glavna obravnava javna ali pa je javnost izključena.

(2) Zapisnik mora zlasti vsebovati podatke o tem, katera obtožnica je bila na glavni obravnavi prebrana in ali je tožilec obtožbo spremenil ali razširil, kaj so predlagale stranke in kaj je odločil predsednik senata ali senat, kateri dokazi so bili izvedeni, ali so bili prebrani kakšni zapisniki in druga pisanja, ali so bili reproducirani zvočni ali drugi posnetki in kakšne pripombe so glede prebranih zapisnikov, pisanj ali reproduciranih posnetkov podale stranke. Če je bila javnost na glavni obravnavi izključena, se mora navesti, da je predsednik senata opozoril navzoče na posledice, če bi neupravičeno izdali, kar so na tej glavni obravnavi zvedeli kot tajnost.

(3) Izpovedbe obdolženca, prič in izvedencev se vpišejo v zapisnik tako, da se poda njihova bistvena vsebina. Te izpovedbe se vpišejo v zapisnik samo, če vsebujejo

kakšno spremembo ali dopolnitev njihovih prejšnjih izpovedb. Na zahtevo stranke predsednik senata odredi, da se deloma ali v celoti prebere zapisnik o prejšnji izpovedbi.

(4) Na zahtevo stranke se v zapisnik vpiše tudi vprašanje oziroma odgovor, ki ga senat ni dovolil.

317. člen

(1) V zapisnik o glavni obravnavi se vnese celoten izrek sodbe (tretji, četrti in peti odstavek 364. člena) in navede, ali je bila sodba razglašena javno. Izrek sodbe v zapisniku o glavni obravnavi je izvirnik.

(2) Če je bil izdan sklep o priporu (361. člen), se mora tudi ta vnesti v zapisnik o glavni obravnavi.

6. Začetek glavne obravnave in zaslišanje obtoženca

318. člen

Ko predsednik senata ugotovi, da so prišli na glavno obravnavo vsi, ki so bili povabljeni, ali ko senat sklene, da bo opravil glavno obravnavo brez nekoga od povabljenih ali da bo o teh vprašanjih odločil pozneje, pokliče predsednik senata obtoženca in zahteva od njega osebne podatke (227. člen), da se prepriča o njegovi istovetnosti.

319. člen

(1) Po ugotovitvi obtoženčeve istovetnosti napoti predsednik senata priče in izvedence na kraj, ki je zanje določen in kjer naj počakajo, dokler jih ne pokličejo k zaslišanju. Če je potrebno, lahko predsednik senata pridrži izvedence, da spremljajo potek glavne obravnave.

(2) Če je oškodovanec navzoč, pa še ni priglasil svojega premoženjskoprnega zahtevka, ga predsednik senata pouči, da lahko poda predlog za uveljavitev tega zahtevka v kazenskem postopku, in o pravicah iz 59. člena tega zakona.

(3) Če je treba oškodovanca kot tožilca ali zasebnega tožilca zaslišati kot pričo, ju ni dopustno odstraniti z zasedanja.

(4) Predsednik senata sme odrediti, kar je potrebno, da prepreči dogovarjanje med pričami, izvedenci in strankami.

320. člen

Predsednik senata opozori obtoženca, naj pazljivo spremlja potek glavne obravnave, ter ga pouči, da sme navajati dejstva in predlagati dokaze v svojo obrambo, da sme postavljati vprašanja soobtožencem, pričam in izvedencem ter da sme podajati pripombe in pojasnila glede njihovih izpovedb.

321. člen

- (1). Glavna obravnava se začne z branjem obtožnice ali zasebne tožbe.
- (2) Obtožnico in zasebno tožbo bere tožilec.
- (3) Če je oškodovanec navzoč, sme obrazložiti svoj premoženjskopравни zahtevek; če ni navzoč, pa prebere njegov predlog predsednik senata.
- (4) Predsednik senata vpraša obtoženca, ali je razumel obtožbo. Če obtoženec ni razumel obtožbe, predsednik senata pozove tožilca, da mu razloži vsebino obtožnice tako, da jo najlažje razume.
- (5) Predsednik senata pouči obtoženca po tretjem odstavku 5. člena tega zakona.

322. člen

- (1) Obtoženec in zagovornik imata pravico, da odgovorita na obtožbo in zavzemata svoje stališče glede obtožbe in premoženjsko pravnega zahtevka oškodovanca.
- (2) V odgovoru na obtožbo se obtoženec lahko izjavi le o tem, ali dejanje in premoženjsko pravni zahtevek priznava in ali ima ugovore pravne narave. Namesto obtoženca lahko poda odgovor na obtožbo zagovornik, vendar ne o tem, ali obtoženec dejanje priznava.

323. člen

- (1) Ko obramba zavzame svoje stališče do obtožbe, predsednik senata vpraša obtoženca, ali se želi zagovarjati.
- (2) Če obtoženec izjavi, da se želi zagovarjati, se ga zasliši.
- (3) Pri zaslišanju obtoženca na glavni obravnavi se smiselno uporabljajo določbe, ki veljajo za zasliševanje obdolženca med preiskavo.
- (4) Pri zaslišanju obtoženca ne smejo biti navzoči soobtoženci, ki še niso bili zaslišani.

324. člen

- (1) Zaslišanje obtoženca se začne s pozivom predsednika senata obtožencu, da naj poda svoj zagovor.
- (2) Ko obtoženec konča svojo izpovedbo, se mu lahko postavijo vprašanja. Predsednik senata pozove najprej tožilca, nato pa zagovornika, da postavljata obtožencu vprašanja. Oškodovanec, zakoniti zastopnik, pooblaščenec, soobtoženec in izvedenec smejo obtožencu postavljati neposredna vprašanja le z dovoljenjem predsednika senata.
- (3) Predsednik senata prepove vprašanje ali odgovor na že postavljeno vprašanje, če ni dovoljeno (228. člen) ali če ni v zvezi z zadevo. Če predsednik senata prepove kakšno vprašanje ali odgovor, smejo stranke zahtevati, naj o tem odloči senat.
- (4) Ko predsednik senata ugotovi, da tožilec, zagovornik in druge osebe iz drugega odstavka tega člena nimajo več vprašanj, lahko sam postavlja obtožencu vprašanja,

če misli, da so v obtoženčevi izpovedbi ali v odgovorih na vprašanja vrzeli, nejasnosti ali nasprotja. Nato smejo obtožencu neposredno postavljati vprašanja še člani senata.

(5) Po končanem zaslišanju mora predsednik senata obtoženca vprašati, če želi še kaj povedati v svoj zagovor. Če obtoženec še kaj pove v svoj zagovor, se mu lahko znova postavljajo vprašanja.

325. člen

(1) Če obtoženec na glavni obravnavi izjavi, da se ne želi zagovarjati ali če noče odgovarjati na posamezna vprašanja, prebere predsednik senata njegovo prejšnjo izpovedbo ali del te izpovedbe.

(2) Če obtoženec na glavni obravnavi pri zaslišanju spremeni svojo prejšnjo izpovedbo, ga tožilec, zagovornik ali predsednik senata lahko opozorijo na spremembo in vprašajo, zakaj sedaj izpoveduje drugače; po potrebi pa predsednik senata prebere njegovo prejšnjo izpovedbo ali del izpovedbe.

326. člen

(1) Ko je končano zasliševanje prvega obtoženca, se nadaljuje po vrsti zasliševanje morebitnih drugih obtožencev. Po vsakem zaslišanju seznanjeni predsednik senata zaslišanca z izpovedbami prej zaslišanega soobtoženca in ga vpraša, ali ima kaj pripomniti, prej zaslišanega obtoženca pa vpraša, ali ima kaj pripomniti k izpovedbi pozneje zaslišanega obtoženca. Vsak obtoženec ima pravico postavljati vprašanja drugim zaslišanim soobtožencem.

(2) Če se izpovedbe posameznih soobtožencev o isti okoliščini med seboj razlikujejo, sme predsednik senata soobtožence soočiti.

327. člen

Senat sme izjemoma skleniti, da se obtoženec začasno odstrani iz sodne dvorane, če soobtoženec ali priča v njegovi navzočnosti noče izpovedovati ali če okoliščine kažejo, da v njegovi navzočnosti ne bo govoril resnice. Po vrnitvi obtoženca na zasedanje se mu prebere izpovedba soobtoženca oziroma priče. Obtoženec ima pravico postavljati soobtožencu oziroma priči vprašanja, predsednik senata pa ga vpraša, ali ima kaj pripomniti k njuni izpovedbi. Po potrebi se lahko opravi soočenje.

328. člen

Obtoženec se sme med glavno obravnavo dogovarjati s svojim zagovornikom, vendar pa se o tem, kako naj odgovori na postavljeno vprašanje, ne sme posvetovati ne s svojim zagovornikom ne s kom drugim.

7. Dokazni postopek

329. člen

(1) Ko je obtoženec zaslišan, se postopek nadaljuje s sprejemanjem dokazov.

(2) Dokazovanje obsega vsa dejstva, za katera sodišče misli, da so pomembna za pravilno razsojo.

(3) Dokazi se sprejemajo v tistem redu, ki ga določi predsednik senata. Praviloma se najprej izvedejo dokazi, ki jih predlaga tožilec, nato tisti, ki jih predlaga obramba, na koncil pa še dokazi, katerih izvedbo odredi po uradni dolžnosti senat. Če naj bo oškodovanec, ki je navzoč, zaslišan kot priča, se njegovo zasliševanje opravi takoj za zaslišanjem obtoženca.

(4) Stranke in oškodovanec smejo do konca glavne obravnave predlagati, naj se raziščejo nova dejstva in preskrbijo novi dokazi, smejo pa tudi ponoviti tiste predloge, ki jih je predsednik senata ali senat prej zavrnil.

(5) Senat sme odločiti, da se izvedejo tudi dokazi, ki niso bili predlagani ali jih je predlagatelj umaknil.

330. člen

Priznanje obtoženca na glavni obravnavi, pa naj je še tako popolno, ne odveze sodišča dolžnosti, da izvede tudi druge dokaze.

331. člen

(1) Pri zasliševanju prič in izvedencev na glavni obravnavi se smiselno uporabljajo določbe, ki veljajo za njihovo zasliševanje med preiskavo, kolikor ni v tem poglavju drugače določeno.

(2) Priča, ki še ni bila zaslišana, praviloma ne sme biti navzoča pri sprejemanju dokazov; izvedenec, ki še ni dal svojega izvida in mnenja, pa ne sme biti navzoč pri glavni obravnavi, ko daje drug izvedenec svojo izpovedbo o isti zadevi.

(3) Če se zaslišuje kot priča oseba, ki še ni stara štirinajst let, lahko senat sklene, naj bo med njenim zasliševanjem izključena javnost.

(4) Če je mladoletna oseba navzoča na glavni obravnavi kot priča ali oškodovanec, jo je treba odstraniti iz sodne dvorane, brž ko njena navzočnost ni več potrebna.

(5) Neposredno zaslišanje oseb, mlajših od 15 let, ki so bile žrtve kaznivih dejanj iz tretjega odstavka 65. člena tega zakona, na glavni obravnavi ni dopustno. Sodišče mora v teh primerih odločiti, da se prebere zapisnik o prejšnjem zaslišanju teh oseb.

(6) Stranke lahko v primerih iz prejšnjega odstavka postavijo posredna vprašanja. Če senat spozna, da so vprašanja utemeljena in potrebna za razjasnitev dejanskega stanja, postopa po določbi 338. člena tega zakona.

(7) Če je na glavni obravnavi potrebno zaslišati pričo, katere identitete ni dopustno razkriti (peti odstavek 240. člena), se njeno zaslišanje opravi s pomočjo tehničnih sredstev (zaščitna stena, naprava za popačenje glasu, prenos zvoka iz posebnega prostora in druga zaščitna sredstva). Predsednik senata prepove vsa vprašanja, pri katerih bi lahko odgovori nanje razkrili identiteto priče.

332. člen

Pred zaslišanjem opomni predsednik senata pričo, da mora povedati sodišču vse, kar ji je o zadevi znano, in jo opozori, da pomeni krivo pričanje kaznivo dejanje.

333. člen

(1) Pred zaslišanjem opomni predsednik senata izvedenca, da mora dati izvid in mnenje po najboljši vednosti, in ga opozori, da pomeni kriv izvid in mnenje kaznivo dejanje.

(2) Senat sme odločiti, naj izvedenec pred zaslišanjem priseže.

(3) Izvedenec priseže ustno.

(4) Besedilo prisege se glasi: "Prisegam pri svoji časti, da bom svoje izvedensko delo opravil po svoji najboljši vesti in vednosti in da bom podal svoj izvid in mnenje natančno in popolno."

(5) Stalni zapriseženi izvedenec se namesto nove prisege opomni na že dano prisego.

(6) Izvedenec poda na glavni obravnavi svoj izvid in mnenje ustno. Če je pred glavno obravnavo pripravil svoj izvid in mnenje pisno, se mu lahko dovoli, da ga prebere. V tem primeru se njegov pisni sestavek priloži zapisniku.

(7) Če je opravil izvedensko delo strokovni zavod oziroma državni organ, lahko sodišče odloči, da ne bo vabilo strokovnjakov, katerim je zavod oziroma organ zaupal izvedensko delo, če glede na naravo opravljenega izvedenskega dela ni pričakovati popolnejšega pojasnila pisnega izvida in mnenja. V takem primeru sme senat na glavni obravnavi odločiti, da bosta izvid in mnenje strokovnega zavoda oziroma državnega organa samo prebrana. Če pa spozna, da je to potrebno glede na druge izvedene dokaze in pripombe strank (342. člen), lahko pozneje odloči, da bodo strokovnjaki, katerim je bilo zaupano izvedensko delo, neposredno zaslišani.

334. člen

(1) Ko priča konča svojo izpovedbo oziroma, ko izvedenec poda svoj izvid in mnenje, se jima lahko postavljajo vprašanja. Vprašanja postavlja najprej stranka, ki je predlagala izvedbo dokaza, nato nasprotna stranka ter osebe iz drugega odstavka 324. člena tega zakona, na koncu pa še predsednik senata in člani senata. Če je bila izvedba dokaza odrejena po uradni dolžnosti, postavlja vprašanja najprej predsednik senata in člani senata, nato tožilec, obramba in na koncu osebe iz drugega odstavka 324. člena tega zakona. Oškodovanec, zakoniti zastopnik, pooblaščenec in izvedenec smejo naravnost postavljati vprašanja pričam in izvedencem le z dovoljenjem predsednika senata.

(2) Predsednik prepove vprašanje ali odgovor na že postavljeno vprašanje, če to ni dovoljeno (228. člen) ali. Če ni v zvezi z zadevo. Če predsednik senata prepove določeno vprašanje ali odgovor, smejo stranke zahtevati, naj o tem odloči senat.

335. člen

Če je priča ali izvedenec pri prejšnjem zaslišanju povedal dejstva, ki se jih več ne spominja, ali če spremeni svojo izpovedbo, ga predsednik senata ali stranke opozorijo na prejšnjo izpovedbo in vprašajo, zakaj sedaj izpoveduje drugače; po potrebi pa predsednik senata prebere njegovo prejšnjo izpovedbo ali njen del.

336. člen

(1) Zaslišane priče in izvedenci ostanejo v sodni dvorani, razen če jih predsednik senata po zaslišanju strank odpusti ali če odredi, naj se začasno odstranijo iz dvorane.

(2) Predsednik sme po predlogu strank ali po uradni dolžnosti odrediti, da se zaslišane priče in izvedenci odstranijo iz sodne dvorane, pozneje pa znova pokličejo in še enkrat zaslišijo v navzočnosti ali v nenavzočnosti drugih prič in izvedencev.

337. člen

(1) Če se na glavni obravnavi zve, da priče ali izvedenec ne more priti ali zelo težko pride k sodišču, sme senat, če je po njegovem mnenju izpovedba pomembna, odrediti, naj ga zunaj glavne obravnave zasliši predsednik senata ali sodnik, ki je član senata, ali naj ga zasliši preiskovalni sodnik sodišča, na katerega območju priča oziroma izvedenec živi.

(2) Če je treba opraviti ogled ali rekonstrukcijo zunaj glavne obravnave, ju opravi predsednik senata ali sodnik, ki je član senata.

(3) Strankam in oškodovancu se vselej sporoči, kdaj in kje bo zaslišana priča oziroma kdaj in kje bo ogled ali rekonstrukcija dogodka, in se poučijo, da smejo biti pri teh dejanjih navzoči. Če je obtoženec v priporu, odloči senat, ali je potrebna njegova navzočnost pri teh dejanjih. Če so stranke in oškodovanec navzoči pri teh dejanjih, imajo pravice iz sedmega odstavka 178. člena tega zakona.

338. člen

Senat sme med glavno obravnavo po zaslišanju strank odločiti, da bo zahteval od preiskovalnega sodnika določena dejanja za razjasnitev posameznih dejstev, če bi bilo zvezano s precejšnjim zavlačevanjem postopka ali s precejšnjimi drugimi težavami, ko bi se to moralo opraviti na glavni obravnavi. Kadar preiskovalni sodnik ravna po taki zahtevi senata, se uporabljajo določbe, ki se nanašajo na preiskovalna dejanja.

339. člen

(1) Zapisniki o ogledu zunaj glavne obravnave, o hišni ali osebni preiskavi, prepoznavi oseb, predmetov ali kraja storitve in o zasegu stvari ter listine, knjige, spisi in druga pisanja, ki se uporabijo kot dokaz, se preberejo na glavni obravnavi, da se ugotovi njihova vsebina, po presoji senata pa se sme njihova vsebina na kratko povedati, sme pa se tudi reproducirati zvočni ali slikovni posnetek opravljanja tega preiskovalnega dejanja. Pisanja, ki pomenijo dokaz, se po možnosti predložijo v izvorniku.

(2) Predmeti, ki utegnejo pripomoči k razjasnitvi stvari, se lahko med glavno obravnavo pokažejo obtožencu, po potrebi pa tudi pričam in izvedencem.

340. člen

(1) Poleg primerov, ki so posebej določeni v tem zakonu, se smejo zapisniki o izpovedbah prič, soobtožen-cev ali že obsojenih udeležencev pri kaznivem dejanju ter zapisniki ali drugi zapisi o izvidu in mnenju izvedencev prebrati po odločbi senata samo v tehle primerih:

- 1) če so zaslišane osebe umrle, duševno zbolele ali jih ni mogoče najti ali če zaradi starosti, bolezni ali iz drugih tehničnih vzrokov ne morejo priti ali zelo težko pridejo k sodišču ali če prebivajo v tujini in na glavno obravnavo ne pridejo, kljub temu, da so bile nanjo pravilno povabljene;
- 2) če priče ali izvedenci brez zakonskega razloga nočejo izpovedati na glavni obravnavi.

(2) Senat sme s soglasjem strank odločiti, naj se zapisnik o prejšnjem zaslišanju priče ali izvedenca oziroma njegov pisni izvid in mnenje prebereta tudi, če priča oziroma izvedenec nista navzoča, ne glede na to, ali sta bila povabljena na glavno obravnavo ali ne.

(3) Razlogi, zakaj se bere zapisnik, se navedejo v zapisniku o glavni obravnavi; pri branju pa se sporoči, ali je bil izvedenec zaprisežen ali ne.

(4) Pred koncem dokaznega postopka izda senat po uradni dolžnosti ali na predlog strank sklep, s katerim izloči iz spisov zapisnike in druge dokaze, na katere se po določbah tega zakona ne sme opirati sodna odločba. Poseben sklep izda tudi, če zavrne predlog stranke za izločitev. Sklep, s katerim je bilo odločeno o izločitvi zapisnikov in drugih dokazov, se sme izpodbijati le s pritožbo zoper sodbo. Izločeni zapisniki in drugi dokazi se zaprejo v poseben ovitek in izročijo preiskovalnemu sodniku, da jih shrani ločeno od drugih spisov (tretji odstavek 83. člena).

(5) Ko sodišče druge stopnje odloča o pritožbi zoper sodbo, s katero se izpodbija tudi sklep iz prejšnjega odstavka, sme glede na vsebino izločenega zapisnika oziroma drugega dokaza odrediti, da se opravi nova glavna obravnavo pred popolnoma spremenjenim senatom.

341. člen

V primerih iz 325., 335. in iz 340. člena tega zakona kot tudi v drugih primerih, če je to potrebno, sme senat odločiti, da bo na glavni obravnavi poleg branja zapisnika reproduciral tudi zvočni ali slikovni posnetek (84. člen).

342. člen

Po končanem zaslišanju vsake priče ali izvedenca in po branju vsakega zapisnika ali drugega pisanja vpraša predsednik senata stranke in oškodovanca, ali imajo kaj pripomniti.

343. člen

(1) Po končanem dokaznem postopku vpraša predsednik senata stranke in oškodovanca, ali imajo kakšne predloge za dopolnitev dokaznega postopka.

(2) Če nihče ne predlaga dopolnitve dokaznega postopka ali če se tak predlog zavrne, sodišče pa spozna, da je stanje stvari razjasnjeno, naznani predsednik, da je dokazni postopek končan.

8. Sprememba in razširitev obtožbe

344. člen

(1) Če tožilec med glavno obravnavo spozna, da izvedeni dokazi kažejo na to, da se je spremenilo v obtožnici navedeno dejansko stanje, sme na glavni obravnavi ustno spremeniti obtožnico, sme pa tudi predlagati, naj se glavna obravnavo prekine, da pripravi novo obtožnico.

(2) Za pripravo obrambe sme sodišče v takem primeru prekiniti glavno obravnavo.

(3) Če senat dovoli prekinitve glavne obravnave zaradi priprave nove obtožnice, določi rok, v katerem mora tožilec vložiti obtožnico. Izvod nove obtožnice se vroči obtožencu; zoper to obtožnico ni ugovora. Če tožilec v danem roku ne vložijo obtožnice, nadaljuje senat glavno obravnavo na podlagi prejšnje.

345. člen

(1) Če obtoženec med glavno obravnavo v zasedanju stori kaznivo dejanje ali če se med glavno obravnavo odkrije kakšno njegovo prejšnje kaznivo dejanje, razširi senat po obtožbi upravičenega tožilca, ki jo sme ta podati tudi ustno, glavno obravnavo praviloma tudi na to dejanje. Zoper to obtožbo ni ugovora.

(2) Za pripravo obrambe sme sodišče v takem primeru prekiniti glavno obravnavo, sme pa po zaslišanju strank odločiti, da se obtoženec za dejanje iz prejšnjega odstavka sodi posebej.

9. Beseda strank

346. člen

Po končanem dokaznem postopku da predsednik senata besedo strankam, oškodovancu in zagovorniku. Najprej govori tožilec, za njim oškodovanec in zagovornik, nato pa obtoženec.

347. člen

Tožilec poda v svoji besedi presojo dokazov, ki so bili izvedeni na glavni obravnavi, nato pa razloži svoje sklepe o dejstvih, ki so pomembna za odločbo, ter poda in obrazloži svoj predlog o obtoženčevi kazenski odgovornosti, o določbah kazenskega zakona, ki naj se uporabijo, ter o olajševalnih in obteževalnih okoliščinah, ki bi jih bilo treba upoštevati pri odmeri kazni. Tožilec lahko poda predlog o vrsti in višini kazni, varnostnih ukrepov ter sme predlagati, naj se izreče sodni opomin ali pogojna obsodba.

348. člen

Oškodovanec ali njegov pooblaščenec sme v svoji besedi obrazložiti premoženjskopravni zahtevek in opozoriti na dokaze o kazenski odgovornosti obtoženca.

349. člen

(1) Zagovornik ali obtoženec sam razloži v svoji besedi zagovor; pri tem sme odgovoriti na navedbe tožilca in oškodovanca.

(2) Za zagovornikom ima obtoženec pravico govoriti tudi sam, da izjavi, ali se strinja z njegovim zagovorom, in da ga dopolni.

(3) Tožilec in oškodovanec imata pravico odgovoriti na zagovor, zagovornik oziroma obtoženec pa pravico odgovoriti njima.

(4) Zadnjo besedo ima vselej obtoženec.

350. člen

(1) Beseda strank se ne sme omejiti na določen čas.

(2) Predsednik senata sme po poprejšnjem opominu ustaviti tistega, ki v svoji besedi žali javni red in moralo ali žali drugega ali se spušča v ponavljanja ali izvajanja, ki očitno niso v nobeni zvezi z zadevo. V zapisniku o glavni obravnavi se mora navesti, da ga je predsednik ustavil in zakaj ga je ustavil.

(3) Kadar zastopa obtožbo več oseb ali obrambo več zagovornikov, se ti ne smejo ponavljati. Zastopniki obtožbe oziroma obrambe se morajo sporazumeti o vprašanjih, o katerih bodo govorili.

(4) Po vseh končanih govorih mora predsednik senata vprašati, ali želi še kdo kaj povedati.

(5) Določbo tretjega odstavka 297. člena kazenskega zakonika Republike Slovenije o odpustitvi kazni je mogoče uporabiti le v primerih, ko je obdolženec preprečil izvršitev kaznivih dejanj iz prvega odstavka navedenega člena, jih pravočasno naznanil oziroma razkril organizacijo in vodilne člane združbe do konca glavne obravnave, na kateri se obdolžencu sodi za kaznivo dejanje hudodelskega združevanja.

351. člen

(1) Če senat po končanih izvajanjih strank ne spozna, da bi bilo treba izvesti še kakšne dokaze, naznani predsednik senata, da je glavna obravnava končana.

(2) Nato se senat umakne k posvetovanju in glasovanju, da izreče odločbo.

352. člen

(1) Senat s sklepom zavrže obtožnico:

- 1) če je tekel postopek brez zahteve upravičenega tožilca;
- 2) če ni potrebnega predloga oškodovanca ali dovoljenja pristojnega državnega organa, ali če je pristojni državni organ umaknil dovoljenje;
- 3) če so podane druge okoliščine ki začasno preprečujejo pregon.

(2) Sklep o zavrženju obtožnice lahko izda senat tudi po preloženih glavni obravnavi.

1. Izrekanje sodbe

353. člen

(1) Če sodišče med posvetovanjem ne spozna, da bi bilo treba za dopolnitev postopka ali za razjasnitev posameznih vprašanj na novo začeti glavno obravnavo, izreče sodbo.

(2) Sodba se izreče in razglasi v imenu ljudstva.

354. člen

(1) Sodba se sme nanašati samo na osebo, ki je obtožena, in samo na dejanje, ki je predmet obtožbe, obsežene v vloženi oziroma na glavni obravnavi spremenjeni ali razširjeni obtožnici..

(2) Sodišče ni vezano na predloge tožilca glede pravne presoje dejanja.

355. člen

(1) Sodišče opre sodbo samo na dejstva in dokaze, ki so bili pretreseni na glavni obravnavi.

(2) Sodišče mora vestno pretehtati vsak dokaz posebej in v zvezi z drugimi dokazi in na podlagi take presoje storiti sklep, ali je kakšno dejstvo dokazano ali ne.

2. Vrste sodb

356. člen

(1) S sodbo se obtožba zavrne ali se obtoženec oprosti obtožbe ali pa spozna za krivega.

(2) Če obsega obtožba več kaznivih dejanj, se v sodbi izreče, ali se obtožba zavrne in glede katerih dejanj; ali se obtoženec oprosti obtožbe in glede katerih dejanj; ali se spozna za krivega in za katera dejanja.

357. člen

Sodbo, s katero zavrne obtožbo, izreče sodišče:

- 1) če je tožilec v času od začetka do konca glavne obravnave umaknil obtožbo;
- 2) če je oškodovanec umaknil predlog;
- 3) če je bil obtoženec za isto dejanje že pravnomočno obsojen, oproščen obtožbe ali je bil postopek zoper njega s sklepom pravnomočno ustavljen;
- 4) če je bil obtožencu odpuščen pregon z amnestijo ali pomilostitvijo ali če kazenski pregon ni več dopusten zaradi zastaranja ali če so podane druge okoliščine, ki izključujejo kazenski pregon.

358. člen

Sodbo, s katero oprosti obtoženca obtožbe, izreče sodišče:

- 1) če dejanje, za katero je obtožen, po zakonu ni kaznivo dejanje;
- 2) če so podane okoliščine, ki izključujejo kazensko odgovornost;
- 3) če ni dokazano, da je obtoženec storil dejanje, katerega je obtožen.

359. člen

(1) V sodbi, s katero spozna obtoženca za krivega, izreče sodišče:

- 1) katerega dejanja ga spozna za krivega. Pri tem navede dejstva in okoliščine, ki so znaki kaznivega dejanja, in tiste, od katerih je odvisna uporaba posamezne določbe kazenskega zakona;
- 2) zakonsko označbo kaznivega dejanja in katere določbe kazenskega zakona je uporabilo;
- 3) na kakšno kazen se obtoženec obsodi ali se mu po določbah kazenskega zakona odpusti kazen;
- 4) odločbo o pogojni obsodbi;
- 5) odločbo o varnostnih ukrepih in o odvzemu premoženjske koristi;
- 6) odločbo o vštetju pripora ali že prestane kazni;
- 7) odločbo o stroških kazenskega postopka, o premoženjskopravnem zahtevku in o tem, ali naj se pravnomočna sodba objavi v tisku oziroma po radiu ali televiziji.

(2) Če je obtoženec obsojen na denarno kazen, se v sodbi navede rok, v katerem mora denarno kazen plačati, in način, kako se izvrši denarna kazen, če se tudi prisilno ne more izterjati.

(3) Če je obtoženec obsojen na kazen zapora do treh oziroma do petih let, lahko sodišče v sodbi odredi v katerem zavodu bo obtoženec prestajal kazen (tretji odstavek 107. člena kazenskega zakonika Republike Slovenije).

3. Razglasitev sodbe

360. člen

(1) Ko sodišče izreče sodbo, jo predsednik senata takoj razglasi. Če sodišče po končani glavni obravnavi ne more izreči sodbe še isti dan, odloži razglasitev sodbe največ za tri dni in določi, kdaj in kje bo razglašena.

(2) Predsednik senata prebere javno v navzočnosti strank, njihovih, zakonskih zastopnikov, pooblaščenecv in zagovornika izrek sodbe in pove na kratko njene razloge.

(3) Sodba se razglasi tudi tedaj, če stranka, zakoniti zastopnik, pooblaščenec ali zagovornik ni navzoč. Senat sme odrediti, da predsednik senata obtožencu, ki ni navzoč, sodbo ustno naznani ali da se mu sodba samo vroči.

(4) Če je bila javnost glavne obravnave izključena, se izrek sodbe vselej prebere na javnem zasedanju. Senat odloči, ali naj se in koliko izključi javnost pri razglasitvi razlogov sodbe.

(5) Vsi navzoči poslušajo branje izreka sodbe stoje.

361. člen

(1) [\(razveljavljen\)](#)

(2) Ob izreku sodbe, s katero senat obsodi obtoženca na kazen zapora, odredi pripor, če je podan kakšen razlog iz 1. ali 3. točke prvega odstavka 201. člena tega zakona.

(3) Pripor senat vselej odpravi in odredi izpustitev obtoženca, če je ta oproščen obtožbe ali spoznan za krivega, pa mu je odpuščena kazen, če je obsojen samo na denarno kazen ali mu je izrečen sodni opomin ali pogojna obsodba, če je zaradi vštetja pripora kazen že prestal ali če je obtožba zavrnjena ali obtožnica zavržena, razen če je zavržena zaradi nepristojnosti sodišča.

(4) Za odreditev ali odpravo pripora po razglasitvi sodbe do njene pravnomočnosti oziroma do nastopa kazni velja prvi odstavek tega člena. O tem odloči senat sodišča prve stopnje (šesti odstavek 25. člena).

(5) Preden izda sklep, s katerim odredi ali odpravi pripor v primerih iz prvega in petega odstavka tega člena, zasliši senat državnega tožilca, če teče postopek na njegovo zahtevo ter obdolženca in njegovega zagovornika.

(6) Če je obtoženec že v priporu in senat spozna, da so še podani razlogi, zaradi katerih je bil pripor odrejen, ali da so podani razlogi iz prvega odstavka tega člena, ga s posebnim sklepom podaljša; pripor pa odpravi, če spozna, da niso več podani razlogi, zaradi katerih je bil odrejen. Poseben sklep izda senat tudi, kadar je treba odrediti ali odpraviti pripor. Pritožba zoper ta sklep ne zadrži njegove izvršitve.

(7) Pripor, ki je bil odrejen ali podaljšan po določbah prejšnjih odstavkov, sme trajati do pravnomočnosti sodbe oziroma do nastopa kazni, vendar najdalj do izteka časa kazni, izrečene v sodbi sodišča prve stopnje.

(8) Kadar izreče sodišče kazen zapora, se sme obtoženec, ki je v priporu, oddati na podlagi sklepa predsednika senata, še pred pravnomočnostjo sodbe v zavod za prestajanje kazni, če to sam zahteva.

362. člen

(1) Po razglasitvi sodbe pouči predsednik senata upravičence do pritožbe (367. člen) o pravici do pritožbe in o dolžnosti predhodne napovedi pritožbe ter da se bo štelo, da so se odpovedali pravici do pritožbe, če najkasneje v osmih dneh od dneva razglasitve sodbe pritožbe ne bodo napovedali. Pouk se vnese v zapisnik o glavni obravnavi.

(2) Če je obtožencu izrečena pogojna obsodba, ga predsednik opozori na pomen pogojne obsodbe in na pogoje, ki se jih mora držati.

(3) Upravičencu do pritožbe, ki ni bil navzoč pri razglasitvi sodbe, se pošlje prepis izreka sodbe, s poukom iz prvega odstavka tega člena, s tem, da mu rok za napoved pritožbe teče od vročitve prepisa izreka sodbe.

(4) Predsednik senata opozori stranke, da morajo do pravnomočnega konca postopka vsako spremembo naslova sporočiti sodišču.

4. Pisna izdelava in vročitev sodbe.

363. člen

(1) Razglašena sodba mora biti pisno izdelana v petnajstih dneh po razglasitvi, če je obtoženec v priporu, v ostalih primerih pa v tridesetih dneh. Če sodba ni izdelana v tem roku, mora predsednik senata obvestiti predsednika sodišča, zakaj to ni bilo storjeno. Predsednik sodišča ukrene, kar je potrebno, da se sodba čimprej izdela.

(2) Sodbo podpišeta predsednik senata in zapisnikar.

(3) Overjen prepis sodbe se vroči tožilcu, obtožencu in zagovorniku pa v skladu s 120. členom tega zakona. Če je obtoženec v priporu, morajo biti overjeni prepisi sodbe odposlani v roku iz prvega odstavka tega člena.

(4) Obtožencu, zasebnemu tožilcu in oškodovancu kot tožilcu se vroči sodba s poukom o pravici do pritožbe.

(5) Overjen prepis sodbe s poukom o pravici do pritožbe vroči sodišče oškodovancu, če ima pravico do pritožbe, osebi, kateri je s to sodbo vzet predmet (drugi odstavek 69. člena kazenskega zakonika Republike Slovenije), ter pravni osebi, kateri je izrečen odvzem premoženjske koristi. Oškodovancu, ki nima pravice do pritožbe, vroči prepis sodbe v primerih iz drugega odstavka 61. člena tega zakona s poukom, da ima pravico zahtevati vrnitev v prejšnje stanje. Pravnomočna sodba se vroči oškodovancu, če to zahteva.

(6) Če je sodišče po določbah o odmeri enotne kazni za kazniva dejanja v steku izreklo kazen in pri tem upoštevalo tudi sodbe, ki so jih izdala druga sodišča, pošlje overjen prepis pravnomočne sodbe tem sodiščem.

364. člen

(1) Pisno izdelana sodba se mora popolnoma ujemati s sodbo, ki je bila razglašena. Sodba mora imeti uvod, izrek in obrazložitev.

(2) Uvod sodbe obsega: navedbo, da se sodba izreka v imenu ljudstva, naslov sodišča, ime in priimek predsednika in članov senata ter zapisnikarja, ime in priimek obtoženca, kaznivo dejanje, za katero je bil obtožen, ali je bil navzoč na glavni obravnavi, dan glavne obravnave, ali je bila glavna obravnava javna, ime in priimek tožilca, zagovornika, zakonitega zastopnika in pooblaščenca, ki so bili navzoči na glavni obravnavi, in dan razglasitve izrečene sodbe..

(3) Izrek sodbe obsega osebne podatke o obtožencu (prvi odstavek 227. člena) in odločbo, s katero se obtoženec spozna za krivega dejanja, katerega je obtožen, s katero se oprosti obtožbe za to dejanje ali s katero se obtožba zavrne.

(4) Če je obtoženec spoznan za krivega, mora izrek sodbe obsegati vse potrebne podatke, ki so navedeni v 359. členu tega zakona, če pa je oproščen obtožbe ali je obtožba zavrnjena, mora izrek sodbe obsegati opis dejanja, katerega je bil obtožen, ter odločbo o stroških kazenskega postopka in o premoženjskopravnem zahtevku, če je bil podan.

(5) Če gre za stek kaznivih dejanj, navede sodišče v izreku sodbe kazni, ki jih je določilo za vsako posamezno kaznivo dejanje, nato pa kazen, ki jo je izreklo za vsa dejanja v steku.

(6) V obrazložitvi sodbe navede sodišče razloge za vsako posamezno točko sodbe.

(7) Sodišče navede določno in popolnoma, katera dejstva šteje za dokazana ali nedokazana in iz katerih razlogov. Pri tem navede zlasti, kako presoja verodostojnost

protislovnih dokazov, iz katerih razlogov ni ugodilo posameznim predlogom strank, in kateri razlogi so bili za sodišče odločilni pri reševanju pravnih vprašanj, zlasti pri ugotavljanju, ali sta podana kaznivo dejanje in kazenska odgovornost obtoženca, in pri uporabi posameznih določb kazenskega zakona glede obtoženca in njegovega dejanja.

(8) Če se obtoženec obsodi na kazen, je treba v obrazložitvi povedati, katere okoliščine je sodišče upoštevalo pri odmeri kazni. Sodišče mora posebej obrazložiti, kateri razlogi so bili zanj odločilni, ko je spoznalo, da je treba izreči strožjo kazen od predpisane (46. člen kazenskega zakonika Republike Slovenije), ali ko je spoznalo, da je treba kazen omiliti, obtožencu kazen odpustiti ali izreči pogojno obsodbo ali da je treba izreči varnostni ukrep ali odvzem premoženjske koristi.

(9) Če se obtoženec oprosti obtožbe, je treba v obrazložitvi navesti zlasti, iz katerih razlogov iz 358. člena tega zakona se oprošča.

(10) V obrazložitvi sodbe, s katero zavrne obtožbo, se sodišče ne spušča v presojo glavne stvari, temveč se omeji samo na razloge za zavrnitev obtožbe.

365. člen

(1) Pomote v imenih in številkah ter druge očitne pisne in računske pomote, pomanjkljivosti glede oblike in neskladnosti pisno izdelane sodbe z izvornikom popravi s posebnim sklepom predsednik senata na zahtevo strank ali po uradni dolžnosti.

(2) Če se pisno izdelana sodba in njen izvornik ne ujemata glede podatkov iz 1. do 5. in 7. točke prvega odstavka 359. člena tega zakona, se sklep o popravku vroči osebam, ki so naštet v 363. členu tega zakona. V tem primeru teče rok za pritožbo zoper sodbo od dneva vročitve tega sklepa, zoper katerega ni posebne pritožbe.

C. POSTOPEK S PRAVNIMI SREDSTVI

XXIII. poglavje REDNA PRAVNA SREDSTVA

1. Pritožba zoper sodbo sodišča prve stopnje

a) Pravica do pritožbe

366. člen

(1) Zoper sodbo, izdano na prvi stopnji, se smejo upravičenci pritožiti v petnajstih dneh od vročitve prepisa sodbe.

(2) Pravočasna pritožba upravičenca zadrži izvršitev sodbe.

367. člen

(1) Pravico do pritožbe imajo stranke, zagovornik, obtožencev zakoniti zastopnik in oškodovanec.

(2) V korist obtoženca se smejo pritožiti tudi njegov zakonec oziroma oseba, s katero živi v zunajzakonski skupnosti, krvni sorodnik v ravni vrsti, posvojitelj, posvojenec, brat, sestra in rejnik. Rok za pritožbo teče tudi v tem primeru od dneva, ko je bil prepis sodbe vročen obtožencu oziroma njegovemu zagovorniku (četrti odstavek 120. člena).

(3) Državni tožilec se sme pritožiti tako v škodo kakor tudi v korist obtoženca.

(4) Oškodovanec sme izpodbijati sodbo samo glede' odločbe sodišča o stroških kazenskega postopka; če pa je državni tožilec prevzel pregon od oškodovanca kot tožilca (drugi odstavek 63. člena), se sme oškodovanec pritožiti iz vseh razlogov, iz katerih se sme izpodbijati sodba (370. člen).

(5) Pritoži se lahko tudi oseba, kateri je bil vzet predmet (drugi odstavek 69. člena kazenskega zakonika Republike Slovenije) ali kateri je bila odvzeta premoženjska korist, pridobljena s kaznivim dejanjem (drugi odstavek 96. člena kazenskega zakonika Republike Slovenije), in pravna oseba, kateri je bil izrečen odvzem premoženjske koristi (98. člen kazenskega zakonika Republike Slovenije).

(6) Zagovornik in osebe iz drugega odstavka tega člena se smejo pritožiti tudi brez posebnega obtoženčevega pooblastila, vendar ne proti njegovi volji.

368. člen

(1) Upravičenci do pritožbe (367. člen) morajo pritožbo napovedati. Pritožbo lahko napovejo takoj po razglasitvi sodbe oziroma po pouku o pravici do pritožbe (prvi odstavek 362. člena), najkasneje pa v osmih dneh od dneva razglasitve sodbe, oziroma od vročitve prepisa izreka sodbe, če niso bili navzoči pri razglasitvi sodbe (tretji odstavek 362. člena).

(2) Če upravičenec do pritožbe v zakonskem roku pritožbe ne napove, se, razen v primeru iz četrtega odstavka tega člena, šteje, da se je odpovedal pravici do pritožbe.

(3) Če nihče od upravičencev do pritožbe (367. člen) pritožbe ne napove, ni potrebno, da bi pisno izdelana sodba vsebovala obrazložitev. V tem primeru tudi ni potreben prepis zvočnega zapisa glavne obravnave.

(4) Če je bila obdolžencu izrečena zaporna kazen, napoved pritožbe ni potrebna. V tem primeru mora biti pisno izdelana sodba vselej obrazložena.

(5) Dokler sodišče druge stopnje ne izda odločbe, lahko pritožniki že podano pritožbo umaknejo. Umik pritožbe se ne more preklicati.

b) Vsebina pritožbe

369. člen

(1) Pritožba mora obsegati:

- 1) navedbo sodbe, zoper katero se podaja pritožba;
- 2) razlog za izpodbijanje (370. člen);
- 3) obrazložitev pritožbe;
- 4) predlog, da se izpodbijana sodba popolnoma ali deloma razveljavi ali spremeni;
- 5) na koncu podpis osebe, ki se pritožuje.

(2) Če se je zoper sodbo pritožil obtoženec ali kdo iz drugega odstavka 367. člena tega zakona, ali če se je zoper sodbo pritožil oškodovanec, oškodovanec kot tožilec ali zasebni tožilec, ki nima pooblaščenca, pa pritožba ni sestavljena v skladu z določbami prvega odstavka tega člena, zahteva sodišče prve stopnje od pritožnika, naj jo v določenem roku dopolni s pisno vlogo ali na zapisnik pri tem sodišču. Če pritožnik tej zahtevi ne ustreže in pritožba ne vsebuje podatkov iz 2., 3. ali 5. točke prejšnjega odstavka, jo sodišče zavrže. Če pa pritožba ne vsebuje podatka iz 1. točke prejšnjega odstavka, jo zavrže samo, če ne more ugotoviti, na katero sodbo se nanaša. Če je pritožba podana v korist obtoženca in se da dognati, na katero sodbo se nanaša, jo sodišče vendarle pošlje sodišču druge stopnje; če pa se to ne da ugotoviti, jo zavrže.

(3) Če se je zoper sodbo pritožil oškodovanec, oškodovanec kot tožilec ali zasebni tožilec, ki ima pooblaščenca, ali državni tožilec, pa pritožba ne vsebuje podatkov iz 2., 3. ali 5. točke prvega odstavka tega člena in se ne da dognati, na katero sodbo se nanaša, jo sodišče zavrže.

(4) V pritožbi sme navajati pritožnik nova dejstva in nove dokaze, vendar pa mora povedati razloge, zakaj jih ni navedel že prej. Ko se sklicuje na nova dejstva, mora navesti dokaze, s katerimi naj bi se ta dejstva dokazala; ko se sklicuje na nove dokaze, pa mora navesti dejstva, ki jih s temi dokazi želi dokazati.

c) Razlogi, s katerimi se sme sodba izpodbijati

370. člen

Sodba se sme izpodbijati:

- 1) zaradi bistvene kršitve določb kazenskega postopka;
- 2) zaradi kršitve kazenskega zakona;
- 3) zaradi zmotne ali nepopolne ugotovitve dejanskega stanja;
- 4) zaradi odločbe o kazenskih sankcijah, o odvzemu premoženjske koristi, o stroških kazenskega postopka, o premoženjskopравnih zahtevkih in zaradi odločbe o objavi sodbe v tisku, po radiu ali po televiziji.

371. člen

(1) Bistvena kršitev določb kazenskega postopka je podana:

- 1) če je bilo sodišče nepravilno sestavljeno ali če je pri izrekanju sodbe sodeloval sodnik ali sodnik porotnik, ki ni sodeloval na glavni obravnavi ali je bil s pravnomočno odločbo izločen iz sojenja;
- 2) če je na glavni obravnavi sodeloval sodnik ali sodnik porotnik, ki bi bil moral biti izločen (1. do 5. točka 39. člena);
- 3) če je bila glavna obravnava opravljena brez oseb, katerih navzočnost na glavni obravnavi je po zakonu obvezna, ali če je bil obdolženec, zagovornik, oškodovanec kot tožilec ali zasebni tožilec kljub svoji zahtevi prikrajšan za pravico uporabljati na glavni obravnavi svoj jezik in v svojem jeziku spremljati njen potek (8. člen);
- 4) če je bila v nasprotju z zakonom izključena javnost glavne obravnave;
- 5) če je sodišče prekršilo predpise kazenskega postopka o vprašanju, ali je podana obtožba upravičenega tožilca, ali je podan predlog oškodovanca ali dovoljenje pristojnega državnega organa;
- 6) če je sodbo izdalo sodišče, ki zaradi stvarne nepristojnosti ne bi smelo soditi v tej stvari, ali če je sodišče nepravilno zavrnilo obtožbo zaradi stvarne nepristojnosti;
- 7) če sodišče s svojo sodbo ni popolnoma rešilo predmeta obtožbe;

- 8) če se sodba opira na dokaz, ki je bil pridobljen s kršitvijo z ustavo določenih človekovih pravic in temeljnih svoboščin ali na dokaz, na katerega se po določbah tega zakona sodba ne more opirati, ali na dokaz, ki je bil pridobljen na podlagi takega nedovoljenega dokaza;
- 9) če je bila obtožba prekoračena (prvi odstavek 354. člena);
- 10) če je bil s sodbo prekršen 385. člen tega zakona;
- 11) če je izrek sodbe nerazumljiv, če nasprotuje sam sebi ali razlogom sodbe; ali če sodba sploh nima razlogov ali če v njej niso navedeni razlogi o odločilnih dejstvih ali so ti razlogi popolnoma nejasni ali v precejšnji meri s seboj v nasprotju; ali če je o odločilnih dejstvih precejšnje nasprotje med tem, kar se navaja v razlogih sodbe o vsebini listin ali zapisnikov o izpovedbah v postopku, in med samimi temi listinami oziroma zapisniki.

(2) Bistvena kršitev določb kazenskega postopka je podana tudi, če sodišče med pripravo glavne obravnave ali med glavno obravnavo ali pri izdaji sodbe ni uporabilo kakšne določbe tega zakona ali jo je uporabilo nepravilno ali če je na glavni obravnavi prekršilo pravice obrambe, pa je to vplivalo ali moglo vplivati na zakonitost in pravilnost sodbe.

372. člen

Kršitev kazenskega zakona je podana, če je kazenski zakon prekršen v vprašanju:

- 1) ali je dejanje, zaradi katerega se obtoženec preganja, kaznivo dejanje;
- 2) ali so podane okoliščine, ki izključujejo kazensko odgovornost;
- 3) ali so podane okoliščine, ki izključujejo kazenski pregon, zlasti pa, ali je kazenski pregon zastaran ali izključen zaradi amnestije ali pomilostitve, ali pa je stvar že pravnomočno razsojena;
- 4) ali je bil glede kaznivega dejanja, ki je predmet obtožbe, uporabljen zakon, ki se ne bi bil smel uporabiti;
- 5) ali je bila z odločbo o kazni, pogojni obsodbi ali sodnem opominu oziroma z odločbo o varnostnem ukrepu ali o odvzemu premoženjske koristi prekoračena pravica, ki jo ima sodišče po zakonu;
- 6) ali so bile prekršene določbe o vštevanju pripora in prestane kazni.

373. člen

(1) Sodba se sme izpodbijati zaradi zmotne ali nepopolne ugotovitve dejanskega stanja, če je sodišče kakšno odločilno dejstvo ugotovilo zmotno ali ga sploh ni ugotovilo.

(2) Dejansko stanje je nepopolno ugotovljeno tudi tedaj, če na to kažejo nova dejstva ali novi dokazi.

374. člen

(1) Sodba oziroma sklep o sodnem opominu se sme izpodbijati zaradi odločbe o kazni, pogojni obsodbi in sodnem opominu, če z njo sicer ni bila prekoračena zakonska pravica (5. točka 372. člena), vendar sodišče ni pravilno odmerilo kazni glede na okoliščine, ki vplivajo na to, ali naj bo kazen večja ali manjša, in zaradi tega, ker je sodišče uporabilo določbe o omilitvi kazni, o odpustitvi kazni, o pogojni obsodbi ali o sodnem opominu ali ker teh določb ni uporabilo, čeprav so bili za to podani zakonski pogoji. V primeru iz tretjega odstavka 359. člena tega zakona pa se sme odločba o kazni izpodbijati tudi iz razloga, ker sodišče ni pravilno odločilo o razporeditvi obtoženca v zavod za prestajanje kazni.

(2) Odločba o varnostnem ukrepu ali o odvzemu premoženjske koristi se sme izpodbijati tudi, če sicer ne gre za kršitev zakona iz 5. točke 372. člena tega zakona, pač pa je sodišče nepravilno izdalo to odločbo ali ni izreklo varnostnega ukrepa oziroma odvzema premoženjske koristi, čeprav so bili za to podani zakonski pogoji.

(3) Odločba o stroških kazenskega postopka se sme izpodbijati, če je sodišče o njih odločilo nepravilno ali v nasprotju z določbami tega zakona.

(4) Odločba o premoženjskopравnih zahtevkih ter odločba o objavi sodbe v tisku, po radiu ali televiziji se sme izpodbijati, če je sodišče o teh vprašanih odločilo v nasprotju z določbami zakona.

d) Postopek s pritožbo

375. člen

(1) Pritožba se poda pri sodišču, ki je izreklo sodbo na prvi stopnji, v zadostnem številu izvodov za sodišče ter za nasprotno stranko in zagovornika, da nanjo odgovorita.

(2) Prepozno (389. člen) in nedovoljeno (390. člen) pritožbo zavrže s sklepom predsednik senata sodišča prve stopnje.

376. člen

Izvod pritožbe vroči sodišče prve stopnje nasprotni stranki (120. in 121. člen), ki sme nato v osmih dneh po njenem prejemu podati sodišču odgovor na pritožbo. Pritožbo in odgovor z vsemi spisi predloži sodišče prve stopnje sodišču druge stopnje.

377. člen

(1) Ko dobi sodišče druge stopnje spise s pritožbo, se spisi v skladu s sodnim redom dodelijo sodniku poročevalcu. Če gre za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja na zahtevo državnega tožilca, pošlje sodnik poročevalec spise pristojnemu državnemu tožilcu, ki jih mora pregledati in brez odlašanja vrniti sodišču.

(2) Državni tožilec lahko poda svoj predlog, ko vrne spise; lahko pa izjavi, da ga bo podal na seji senata.

(3) Ko državni tožilec vrne spise, razpiše predsednik sejo senata.

(4) Sodnik poročevalec si po potrebi lahko preskrbi od sodišča prve stopnje poročilo o kršitvah določb kazenskega postopka; lahko pa se preko tega sodišča ali preko preiskovalnega sodnika sodišča, na katerega območju je treba opraviti dejanje, ali na kakšen drug način prepriča o navedbah v pritožbi, ki se tičejo novih dokazov in novih dejstev, ali si od drugih organov ali pravnih oseb preskrbi potrebna poročila ali spise.

(5) Če sodnik poročevalec ugotovi, da so v spisih zapisniki in obvestila iz 83. člena tega zakona, pošlje spise sodišču prve stopnje pred sejo senata na drugi stopnji, da izda predsednik senata na prvi stopnji sklep o njihovi izločitvi iz spisov in jih po pravnomočnosti sklepa v zaprtem ovitku izroči preiskovalnemu sodniku, da jih hrani ločeno od drugih spisov.

378. člen

(1) O seji senata se obvestijo pristojni državni tožilec, če gre za zadevo, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, obtoženec, zagovornik, oškodovanec kot tožilec ali zasebni tožilec pa le, če to v pritožbi oziroma odgovoru na pritožbo kdorkoli od njih zahteva.

(2) Če je obtoženec v priporu ali prestaja kazen in se želi udeležiti seje senata, mu je to potrebno omogočiti.

(3) Seja senata se začne s poročilom sodnika poročevalca o stanju stvari. Senat lahko zahteva od strank, ki so navzoče na seji, potrebna pojasnila v zvezi z navedbami v pritožbi. Stranke pa lahko predlagajo, naj se v dopolnitev poročila preberejo posamezni spisi, in lahko dajo potrebna pojasnila za svoja stališča iz pritožbe oziroma odgovora na pritožbo, ne da bi ponavljale ono, kar je vsebovano v poročilu.

(4) Če stranke, ki so bile v redu obveščene, ne pridejo, to ni ovira, da senat ne bi imel seje. Če obtoženec ni sporočil sodišču spremembe prebivališča ali naslova, ima senat lahko sejo, čeprav obtoženec o njej ni bil obveščen.

(5) Na seji senata, na kateri so navzoče stranke, se sme izključiti javnost samo pod pogoji, ki so določeni v tem zakonu (členi 295 do 297).

(6) Zapisnik o seji senata se priključi spisom sodišča prve in druge stopnje.

(7) Sklepi iz 389. in 390. člena tega zakona se smejo izdati tudi brez obvestila strank o seji senata.

379. člen

(1) Sodišče druge stopnje odloči na seji senata ali na podlagi opravljene obravnave.

(2) Ali naj se opravi obravnava, odloči sodišče druge stopnje na seji senata.

380. člen

(1) Obravnava pred sodiščem druge stopnje se opravi samo, če je treba zaradi zmotne ali nepopolne ugotovitve dejanskega stanja izvesti nove dokaze ali ponoviti že prej izvedene dokaze in če so podani opravičeni razlogi za to, da se zadeva ne vrne sodišču prve stopnje v novo glavno obravnavo.

(2) Na obravnavo pred sodiščem druge stopnje se povabijo obtoženec in njegov zagovornik, tožilec, oškodovanec, zakoniti zastopniki in pooblaščenca oškodovanca, oškodovanca kot tožilca in zasebnega tožilca in pa tiste priče in izvedenci, za katere sodišče na predlog strank ali po uradni dolžnosti sklene, da jih je potrebno zaslišati.

(3) Če je obtoženec v priporu ali prestaja kazen, ukrene predsednik senata sodišča druge stopnje, kar je treba, da se privede na obravnavo.

(4) Če oškodovanec kot tožilec ali zasebni tožilec ne pride na obravnavo pred sodiščem druge stopnje, se ne uporabi drugi odstavek 306. člena tega zakona.

381. člen

(1) Obravnava pred sodiščem druge stopnje se začne sporočilom poročevalca, ki razloži stanje stvari, ne da bi dal svoje mnenje o utemeljenosti pritožbe.

(2) Na predlog ali po uradni dolžnosti se prebere sodba ali del sodbe, na katerega se nanaša pritožba, po potrebi pa tudi zapisnik o glavni obravnavi.

(3) Nato se pozove pritožnik, naj obrazloži pritožbo, za njim pa nasprotnik, naj mu odgovori. Obtoženec in njegov zagovornik imata vselej zadnjo besedo.

(4) Stranke smejo na obravnavi navajati nove dokaze in nova dejstva.

(5) Tožilec sme glede na izid obravnave popolnoma ali deloma umakniti obtožnico ali jo spremeniti v obtoženčevo korist. Če državni tožilec popolnoma umakne obtožnico, ima oškodovanec pravice, ki jih določa 61. člen tega zakona.

382. člen

Če ni v prejšnjih členih določeno kaj drugega, se določbe o glavni obravnavi pred sodiščem prve stopnje smiselno uporabljajo tudi v postopku pred sodiščem druge stopnje.

e) Meje preizkusa sodbe sodišča prve stopnje

383. člen

(1) Sodišče druge stopnje preizkusi sodbo v tistem delu, v katerem se izpodbija s pritožbo, vendar pa mora vselej po uradni dolžnosti preizkusiti:

- 1) ali je podana kršitev določb kazenskega postopka iz 1., 5., 6. ter 8. do 11. točke prvega odstavka 371. člena tega zakona in ali je bila glavna obravnava v nasprotju z določbami tega zakona opravljena v nenavzočnosti obtoženca, če je bila obvezna obramba, pa tudi, ali je bila glavna obravnava opravljena v nenavzočnosti obtoženčevega zagovornika;
- 2) ali je bil v škodo obtoženca prekršen kazenski zakon (372. člen).

(2) Če pritožba, ki je podana v korist obtoženca, ne vsebuje podatkov iz 2. ali 3. točke prvega odstavka 369. člena tega zakona, se sodišče druge stopnje omeji na preizkus kršitev iz 1. in 2. točke prejšnjega odstavka in na preizkus odločbe o kazni, varnostnih ukrepih in odvzemu premoženjske koristi (374.: člen).

384. člen

Na kršitev zakona iz 2. točke prvega odstavka 371. člena tega zakona se sme pritožnik sklicevati v pritožbi samo, če na kršitev ni mogel opozoriti med glavno obravnavo ali če je nanjo opozoril, pa je sodišče prve stopnje ni upoštevalo.

385. člen

Če je podana pritožba samo v obtoženčevo korist, se sodba ne sme spremeniti v njegovo škodo glede pravne presoje dejanja in kazenske sankcije.

386. člen

Pritožba zaradi zmotne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja ali zaradi kršitve kazenskega zakona, ki se poda v korist obtoženca, obsega tudi pritožbo zaradi odločbe o kazenski sankciji in o odvzemu premoženjske koristi (374. člen).

387. člen

Če sodišče druge stopnje ob pritožbi kogarkoli ugotovi, da so razlogi, zaradi katerih je odločilo v korist obtoženca, v korist tudi kateremu od soobtožencev, ki se ni pritožil ali se ni pritožil v tej smeri, ravna po uradni dolžnosti, kakor da bi se bil pritožil tudi ta.

f) Odločbe sodišča druge stopnje o pritožbi

388. člen

(1) Sodišče druge stopnje lahko na seji senata ali na podlagi obravnave zavrže pritožbo kot prepozna ali kot nedovoljeno; ali jo zavrne kot neutemeljeno in potrdi sodbo sodišča prve stopnje; ali razveljavi to sodbo in pošlje zadevo sodišču prve stopnje v novo sojenje in odločitev; ali pa spremeni sodbo sodišča prve stopnje.

(2) O vseh pritožbah zoper isto sodbo odloči sodišče druge stopnje z eno odločbo.

389. člen

Pritožba se zavrže s sklepom kot prepozna, če se ugotovi, da je bila podana po preteku zakonskega roka.

390. člen

Pritožba se zavrže s sklepom kot nedovoljena, če se ugotovi, da jo je podala oseba, ki nima pravice do pritožbe, ali oseba, ki se je pritožbi odpovedala, ali če se ugotovi, da je pritožba umaknjena ali da je bila po umiku pritožba ponovno vložena, ali če pritožba po zakonu ni dovoljena.

391. člen

Sodišče druge stopnje zavrne s sodbo pritožbo kot neutemeljeno in potrdi sodbo sodišča prve stopnje, če ugotovi, da niso podani razlogi, s katerimi se sodba izpodbija, in tudi ne kršitev zakona iz prvega odstavka 383. člena tega zakona.

392. člen

(1) Sodišče druge stopnje s sklepom ugotovi pritožbi in sodbo sodišča prve stopnje razveljavi ali jo razveljavi po uradni dolžnosti in vrne zadevo v novo sojenje, če ugotovi, da je podana bistvena kršitev določb kazenskega postopka, razen primera iz drugega odstavka tega člena in primerov iz prvega odstavka 394. člena tega zakona, ali če misli, da je treba zaradi zmotne ali nepopolne ugotovitve dejanskega stanja odrediti novo glavno obravnavo pred sodiščem prve stopnje.

(2) Če je podana bistvena kršitev določb kazenskega postopka iz 8. točke prvega odstavka 371. člena tega zakona, se sodba sodišča prve stopnje ne sme razveljaviti, če bi bila razveljavitev samo iz tega razloga v škodo obtoženca.

(3) Sodišče druge stopnje razveljavi s sklepom sodbo sodišča prve stopnje tudi ko sodba ni bila izpodbijana zaradi zmotne ali nepopolne ugotovitve dejanskega stanja, če nastane pri odločanju o pritožbi precejšen dvom o resničnosti odločilnih dejstev, ki so bila ugotovljena v sodbi, zaradi česar misli, da je bilo dejansko stanje zmotno ali nepopolno ugotovljeno v obtoženčevo škodo.

(4) Sodišče druge stopnje sme odrediti, da se opravi nova glavna obravnava pri sodišču prve stopnje pred popolnoma spremenjenim senatom.

(5) V primeru, ko je edini razlog za razveljavitev sodbe sodišča prve stopnje zmotno ugotovljeno dejansko stanje in je za pravilno ugotovitev potrebna samo drugačna presoja že ugotovljenih dejstev, ne pa tudi izvedba novih dokazov ali ponovitev že izvedenih dokazov, sodišče druge stopnje sodbe sodišča prve stopnje ne razveljavi, ampak ravna po prvem odstavku 394. člena tega zakona.

(6) Sodišče druge stopnje sme razveljaviti sodbo sodišča prve stopnje samo deloma, če se dajo posamezni deli sodbe izločiti brez škode za pravilno razsodbo.

(7) Če je obtoženec v priporu, preizkusi sodišče druge stopnje, ali so še dani razlogi za pripor, in ga s sklepom podaljša ali odpravi. Zoper ta sklep ni pritožbe.

393. člen

Če sodišče druge stopnje pri obravnavi pritožbe ugotovi, da je podan primer iz prvega odstavka 352. člena tega zakona, razveljavi s sklepom sodbo sodišča prve stopnje in zavrže obtožnico. Enako ravna sodišče druge stopnje tudi v primeru, če ugotovi, da okrajno sodišče ni bilo stvarno pristojno za sojenje, razen če je bila pritožba podana samo v korist obtoženca.

394. člen

(1) Sodišče druge stopnje s sodbo ugotovi pritožbi in spremeni sodbo sodišča prve stopnje ali jo spremeni po uradni dolžnosti, če ugotovi, da so bila odločilna dejstva v sodbi sodišča prve stopnje sicer pravilno ugotovljena, da pa je treba glede na ugotovljeno dejansko stanje ob pravilni uporabi zakona izreči drugačno sodbo, glede na stanje stvari pa tudi v primeru kršitve iz 5., 9. in 10. točke prvega odstavka 371. člena tega zakona.

(2) Če sodišče druge stopnje spozna, da so podani zakonski pogoji za sodni opomin, spremeni s sklepom sodbo sodišča prve stopnje in izreče sodni opomin.

(3) Če so zaradi potrditve ali spremembe sodbe sodišča prve stopnje izpolnjeni pogoji za odreditev oziroma odpravo pripora po prvem in drugem odstavku 361. člena tega zakona, izda sodišče druge stopnje o tem poseben sklep, zoper katerega ni pritožbe.

395. člen

(1) V obrazložitvi sodbe oziroma sklepa presodi sodišče druge stopnje navedbe pritožbe in navede kršitve zakona, ki jih je upoštevalo po uradni dolžnosti.

(2) Če se sodba sodišča prve stopnje razveljavi zaradi bistvenih kršitev določb kazenskega postopka, je treba v obrazložitvi navesti, katere določbe so bile prekršene in v čem je kršitev (371. člen).

(3) Če se sodba sodišča prve stopnje razveljavi zaradi zmotne ali nepopolne ugotovitve dejanskega stanja, je treba navesti, v čem so pomanjkljivosti pri ugotovitvi dejanskega stanja oziroma zakaj so novi dokazi in dejstva pomembni za pravilno odločbo in zakaj vplivajo nanjo.

396. člen

(1) Sodišče druge stopnje vrne vse spise sodišču prve stopnje z zadostnim številom overjenih prepisov svoje odločbe, da jih izroči strankam in drugim prizadetim osebam.

(2) Če je obtoženec v priporu, mora sodišče druge stopnje poslati svojo odločbo s spisi sodišču prve stopnje najkasneje v treh mesecih od dneva, ko jih je od njega prejelo.

397. člen

(1) Sodišče prve stopnje, ki je dobilo zadevo v sojenje, vzame za podlago prejšnjo obtožnico. Če je sodba sodišča prve stopnje deloma razveljavljena, vzame za podlago samo tisti del obtožbe, ki se nanaša na razveljavljeni del sodbe.

(2) Na novi glavni obravnavi smejo, navajati stranke tudi nova dejstva in predlagati nove dokaze.

(3) Sodišče prve stopnje mora opraviti vsa procesna dejanja in pretresti vsa sporna vprašanja, na katera je opozorilo sodišče druge stopnje v svoji odločbi.

(4) Pri izrekanju nove sodbe je sodišče prve stopnje vezano na prepoved, ki je predpisana v 385. členu tega zakona.

(5) Če je obtoženec v priporu, mora senat sodišča prve stopnje ravnati po drugem odstavku 207. člena tega zakona.

(6) Če je bil obtoženec še pred pravnomočnostjo sodbe oddan v zavod za prestajanje kazni (sedmi odstavek 361. člena), sme predsednik senata izdati sklep, da se obtoženca vrne v pripor.

2. Pritožba zoper sodbo sodišča druge stopnje

398. člen

(1) Zoper sodbo sodišča druge stopnje je dovoljena pritožba na vrhovno sodišče vendar samo v navedenih primerih:

- 1) če je sodišče druge stopnje izreklo kazen zapora dvajsetih let ali če je potrdilo sodbo sodišča prve stopnje, s katero je bila izrečena taka kazen;
- 2) če je sodišče druge stopnje na podlagi opravljene obravnave dejansko stanje ugotovilo drugače kakor sodišče prve stopnje in na tako ugotovljeno dejansko stanje oprlo svojo sodbo;

3) če je sodišče druge stopnje spremenilo sodbo, s katero je sodišče prve stopnje obtoženca oprostilo obtožbe, in izreklo sodbo, s katero ga je spoznalo za krivega.

(2) O pritožbi zoper sodbo sodišča druge stopnje odloča vrhovno sodišče na seji senata po določbah, ki veljajo za postopek na drugi stopnji. Pred tem sodiščem ni obravnave.

(3) Določbe 387. člena tega zakona se uporabijo tudi za soobtoženca, ki ni imel pravice pritožiti se zoper sodbo sodišča druge stopnje.

3. Pritožba zoper sklep

399. člen

(1) Zoper sklepe preiskovalnega sodnika in zoper druge sklepe sodišča, izdane na prvi stopnji, se smejo stranke in osebe, katerih pravice so prekršene, pritožiti vselej, kadar ni v tem zakonu izrecno določeno, da ni pritožbe.

(2) Zoper sklep, ki ga izda senat pred ali med preiskavo, ni pritožbe, razen če je v tem zakonu drugače določeno.

(3) Sklepi, ki se izdajo za pripravo glavne obravnave in sodbe, se smejo izpodbijati samo v pritožbi zoper sodbo.

(4) Zoper sklep vrhovnega sodišča ni pritožbe.

400. člen

(1) Pritožba se poda pri sodišču, ki je izdalo sklep.

(2) Če ni v tem zakonu drugače določeno, je treba pritožbo zoper sklep podati v treh dneh od dne, ko je bil sklep vročen.

401. člen

Če ni v tem zakonu drugače določeno, se z vložitvijo pritožbe zadrži izvršitev sklepa, zoper katerega je pritožba podana.

402. člen

(1) O pritožbi zoper sklep sodišča prve stopnje odloča sodišče druge stopnje na seji senata, če ni v tem zakonu drugače določeno.

(2) O pritožbi zoper sklep preiskovalnega sodnika odloča senat istega sodišča (šesti odstavek 25. člena), če ni v tem zakonu drugače določeno.

(3) Ko sodišče odloča o pritožbi, lahko s sklepom zavrže pritožbo kot prepozno ali kot nedovoljeno ali jo zavrne kot neutemeljeno ali pa pritožbi ugodi in sklep spremeni ali razveljavi in zadevo po potrebi pošlje v novo odločitev.

(4) Ko sodišče odloča o pritožbi zoper sklep o zavrženju obtožnice, sme izreči zavrnilno sodbo, če spozna, da so podani pogoji za izdajo take sodbe.

(5) Ko sodišče preskuša pritožbo, mora po uradni dolžnosti paziti, ali je bilo sodišče prve stopnje stvarno pristojno za sklep oziroma ali je sklep izdal upravičeni organ.

403. člen

(1) Za postopek s pritožbo zoper sklep se smiselno uporabljajo člani od 367. do 375., prvi, četrti in peti odstavek 377. člena, 385., 387. in drugi odstavek 388. člena tega zakona.

(2) Če je vložena pritožba zoper sklep iz 492. člena tega zakona, se glede obveščanja o seji senata uporabljajo določbe 378. členu tega zakona.

404. člen

Če ni v tem zakonu določeno kaj drugega, se določbe 399. do 403. člena tega zakona smiselno uporabljajo tudi za vse druge sklepe, ki se izdajo po tem zakonu.

405. člen

Določbe 365. člena tega zakona se smiselno uporabljajo tudi za tiste sklepe, zoper katere je dovoljena posebna pritožba.

XXIV. poglavje IZREDNA PRAVNA SREDSTVA

1. Obnova kazenskega postopka

406. člen

Kazenski postopek, ki je končan s pravnomočnim sklepom ali s pravnomočno sodbo, se sme na zahtevo upravičenca obnoviti samo v primerih in ob pogojih, ki jih določa ta zakon.

407. člen

(1) Pravnomočna sodba se sme spremeniti tudi brez obnove kazenskega postopka:

- 1) če je bilo v dveh ali več sodbah zoper istega obsojenca pravnomočno izrečenih več kazni, pa niso bile uporabljene določbe o odmeri enotne kazni za dejanja v steku;
- 2) če je bila pri izreku enotne kazni po določbah o steku upoštevana kot določena (48. člen kazenskega zakonika Republike Slovenije) tudi kazen, ki je bila že zajeta v kazni, izrečeni po določbah o steku v kakšni prejšnji sodbi;
- 3) če se pravnomočna sodba, s katero je bila za več kaznivih dejanj izrečena enotna kazen, delno ne bi mogla izvršiti zaradi amnestije, pomilostitve ali iz. drugih razlogov.

(2) V primeru iz 1. točke prejšnjega odstavka sodišče z novo sodbo spremeni prejšnje sodbe glede odločbe o kazni in izreče eno samo kazen. Za novo sodbo je pristojno sodišče prve stopnje, ki je sodilo v zadevi, v kateri je bila izrečena najstrožja vrsta kazni; pri kaznih iste vrste tisto sodišče, ki je izreklo najvišjo kazen; če so kazni enake, pa tisto sodišče, ki je zadnje izreklo kazen.

(3) V primeru iz 2. točke prvega odstavka tega člena spremeni svojo sodbo sodišče, ki je pri izreku enotne kazni napačno upoštevalo kazen, že zajeto v kakšni prejšnji sodbi.

(4) V primeru iz 3. točke prvega odstavka tega člena spremeni sodišče, ki je sodilo na prvi stopnji, prejšnjo sodbo glede kazni, in izreče novo kazen ali pa določi, koliko od kazni, ki je bila izrečena s prejšnjo sodbo, je treba izvršiti.

(5) Novo sodbo izda sodišče na seji senata na predlog državnega tožilca, če je tekel postopek na njegovo zahtevo ali obsojenca po zaslišanju nasprotne stranke.

(6) Če so bile v primerih iz 1. in 2. točke prvega odstavka tega člena pri izreku kazni upoštevane tudi sodbe drugih sodišče, je treba overjen prepis nove pravnomočne sodbe poslati tudi tem sodiščem.

408. člen

(1) Če je bila s pravnomočnim sklepom zahteva za preiskavo zavržena zato ker ni bilo zahteve upravičenega tožilca ali ker ni bilo potrebnega predloga oškodovanca ali dovoljenja državnega organa, ali ker so bile podane druge okoliščine, ki so začasno preprečevale pregon, ali če je bila iz enakega razloga obtožnica zavržena, se postopek na zahtevo upravičenega tožilca nadaljuje, brž ko prenehajo vzroki, zaradi katerih je bil izdan tak sklep.

(2) Če je bila s pravnomočnim sklepom obtožnica zavržena zaradi stvarne nepristojnosti sodišča, se postopek nadaljuje pred stvarno pristojnim sodiščem na zahtevo upravičenega tožilca.

409. člen

Če je bila s pravnomočnim sklepom zahteva za preiskavo zavržena, zato ker ni bil podan utemeljen sum, da je osumljenec oziroma obdolženec storil kaznivo dejanje, se sme na zahtevo upravičenega tožilca kazenski postopek znova uvesti, če se predložijo novi dokazi, na podlagi katerih se senat (šesti odstavek 25. člena) lahko prepriča, da so izpolnjeni pogoji za uvedbo kazenskega postopka.

410. člen

(1) Kazenski postopek, ki je končan s pravnomočno sodbo, se sme obnoviti samo v korist obsojenca. Postopek se obnovi:

- 1) če se dokaže, da temelji sodba na ponarejeni listini ali na krivi izpovedbi priče, izvedenca ali tolmača;
- 2) če se dokaže da je prišlo do sodbe zaradi kaznivega dejanja sodnika, sodnika porotnika ali osebe, ki je opravljala preiskovalna dejanja;
- 3) če se navedejo nova dejstva ali predložijo novi dokazi, ki utegnejo sami zase ali v zvezi s prejšnjimi dokazi povzročiti oprostitev tistega, ki je bil obsojen, ali pa njegovo obsodbo po milejšem kazenskem zakonu;

- 4) če je bil kdo za isto dejanje večkrat sojen ali če je bilo več oseb obsojenih zaradi istega dejanja, ki ga je mogla storiti samo ena oseba ali samo nekatere od njih;
- 5) če se v primeru obsodbe za nadaljevalno kaznivo dejanje ali za kakšno drugo kaznivo dejanje, ki obsega po zakonu več istovrstnih dejanj, navedejo nova dejstva ali predložijo novi dokazi, ki kažejo na to, da obsojenec ni storil dejanja, ki je obseženo s kaznivim dejanjem iz obsodbe, da pa bi to dejstvo bistveno vplivalo na odmero kazni.

(2) V primerih iz 1. in 2. točke prejšnjega odstavka se mora dokazati s pravnomočno sodbo, da so bile omenjene osebe spoznane za krive tistih kaznivih dejanj. Če se postopek zoper te osebe ne more izvesti, ker so umrle ali ker so podane okoliščine, ki izključujejo kazenski pregon, se smejo dejstva iz 1. in 2. točke prejšnjega odstavka dokazovati tudi z drugimi dokazi.

411. člen

(1) Obnovo kazenskega postopka smejo zahtevati stranke in zagovornik; po obsojenčevi smrti pa jo smejo zahtevati državni tožilec, če je tekel postopek na njegovo zahtevo in osebe iz drugega odstavka 367. člena tega zakona.

(2) Obnova kazenskega postopka se sme zahtevati tudi potem, ko je obsojenec kazen prestal, in ne glede na, zastaranje, amnestijo ali pomilostitev.

(3) Če sodišče, ki bi bilo pristojno za odločitev o obnovi kazenskega postopka (412. člen), zve, da je podan kakšen razlog za obnovo kazenskega postopka, obvesti o tem obsojenca oziroma drugo osebo, ki je upravičena vložiti zahtevo.

412. člen

(1) O zahtevi za obnovo kazenskega postopka odloča senat (šesti odstavek 25. člena) sodišča, ki je v prejšnjem postopku sodilo na prvi stopnji.

(2) V zahtevi se mora navesti, iz katerega zakonskega razloga se zahteva obnova in s katerimi dokazi so podprta dejstva, na katera se zahteva opira. Če v zahtevi ni teh podatkov, zahteva sodišče od predlagatelja, naj jo v določenem roku dopolni.

(3) Pri odločanju o zahtevi v senatu ne more sodelovati sodnik, ki je sodeloval pri sodbi v prejšnjem postopku.

413. člen

(1) Sodišče zavrže zahtevo s sklepom, če ugotovi na podlagi same zahteve in spisov prejšnjega postopka, da jo je podala neupravičena oseba; ali da ni zakonskih pogojev za obnovo postopka; ali da so bila dejstva in dokazi, na katere se zahteva opira, navedena že v kakšni prejšnji zahtevi za obnovo postopka, ki je bila s pravnomočnim sklepom sodišča zavrnjena; ali da dejstva in dokazi očitno niso taki, da bi se mogla na podlagi njih dovoliti obnova; ali da tisti, ki zahteva obnovo, ni ravnal po drugem odstavku prejšnjega člena.

(2) Če sodišče ne zavrže zahteve, vroči prepis zahteve nasprotni stranki, ki ima nato v osmih dneh pravico nanjo odgovoriti. Ko prispe sodišču odgovor na zahtevo ali ko preteče rok za odgovor, odredi predsednik senata, da se raziščejo dejstva in preskrbijo dokazi, na katere se sklicujeta zahteva in odgovor nanjo. Sodnik, ki opravlja poizvedbe, ravna po petem odstavku 178. člena tega zakona.

(3) Po opravljenih poizvedbah, v primerih ko gre za kazniva dejanja, za katera se storilec preganja po uradni dolžnosti, odredi predsednik senata, naj se spisi pošljejo državnemu tožilcu, ki jih mora brez odlašanja vrniti s svojim mnenjem.

414. člen

(1) Ko državni tožilec vrne spise, sme sodišče odrediti, naj se poizvedbe dopolnijo; sicer pa na podlagi uspeha poizvedb ugodi zahtevi in dovoli obnovo kazenskega postopka ali pa zahtevo zavrne.

(2) Če sodišče spozna, da so razlogi, zaradi katerih je dovolilo obnovo postopka, v korist tudi kateremu od soobtožencev, ki ni zahteval obnove postopka, ravna po uradni dolžnosti, kakor da bi jo bil zahteval tudi ta.

(3) V sklepu, s katerim dovoli obnovo kazenskega postopka, odloči sodišče, da se takoj razpiše nova glavna obravnava ali pa da se stvar vrne v stanje preiskave oziroma da se opravi preiskava, če je prej ni bilo.

(4) Če sodišče misli, da bo obsojenec glede na predložene dokaze v obnovljenem postopku obsojen na tako kazen, da bi moral biti po vštetju že prestane kazni izpuščen, da bo oproščen obtožbe ali da bo obtožba zoper njega zavrnjena, odredi, da se izvršitev sodbe odloži oziroma začasno ustavi.

(5) Ko postane sklep, s katerim je dovoljena obnova kazenskega postopka, pravnomočen, se izvršitev kazni ustavi; vendar pa odredi sodišče pripor, če so podani razlogi iz 201. člena tega zakona.

415. člen

(1) Za novi postopek, ki teče na podlagi sklepa, s katerim je dovoljena obnova kazenskega postopka, veljajo iste določbe kakor za prvi postopek. V novem postopku sodišče m vezano na sklepe prejšnjega postopka.

(2) Če se novi postopek ustavi do začetka glavne obravnave, razveljavi sodišče s sklepom o ustavitvi postopka tudi prejšnjo sodbo.

(3) Ko izda sodišče v novem postopku sodbo, izreče v njej, da se prejšnja sodba deloma ali v celoti razveljavi ali pa da ostane v veljavi. V kazen, ki jo določi z novo sodbo, všteje obtožencu prestano kazen, če pa je bila obnova dovoljena samo za nekatera od dejanj, za katera je bil obtoženec obsojen, izreče novo enotno kazen po določbah kazenskega zakona.

(4) V novem postopku je sodišče vezano na' prepoved, ki je predpisana v 385. členu tega zakona.

416. člen

Določbe tega poglavja o obnovi kazenskega postopka (členi 406 do 415) se smiselno uporabljajo tudi, kadar je vložena zahteva za spremembo pravnomočne sodne odločbe na podlagi odločbe ustavnega sodišča, s katero je bil razveljavljen ali odpravljen predpis, na podlagi katerega je bila izdana pravnomočna obsodilna sodba, ali na podlagi odločbe Evropskega sodišča za človekove pravice, ki se nanaša na kakšen razlog za obnovo kazenskega postopka.

2. Izredna omilitev kazni

417. člen

Omilitev pravnomočno izrečene kazni je dovoljena, če se po pravnomočnosti sodbe pokažejo okoliščine, ki jih ni bilo, ko se je sodba izrekala, ali so bile, pa sodišče zanje ni vedelo, ki pa bi očitno pripeljale do milejše obsodbe.

418. člen

(1) Izredno omilitev kazni smejo zahtevati državni tožilec, če je tekel postopek na njegovo zahtevo, obsojenec in njegov zagovornik kakor tudi osebe, ki imajo pravico do pritožbe zoper sodbo v obtoženčevo korist (367. člen).

(2) Zahteva za izredno omilitev kazni ne zadrži izvršitve kazni.

419. člen

(1) O zahtevi za izredno omilitev kazni odloča vrhovno sodišče.

(2) Zahteva za izredno omilitev kazni se poda pri sodišču, ki je izdalo sodbo na prvi stopnji.

(3) Predsednik senata sodišča prve stopnje zavrže zahtevo, če jo poda nekdo, ki nima te pravice.

(4) Sodišče prve stopnje razišče, ali so podani razlogi za omilitev, nato pa pošlje po zaslišanju državnega tožilca, če je postopek tekel na njegovo zahtevo, spise s svojim obrazloženim predlogom vrhovnemu sodišču.

(5) Če gre za kaznivo dejanje, za katero je postopek tekel na zahtevo državnega tožilca, pošlje vrhovno sodišče, preden odloči o zahtevi za izredno omilitev kazni, spise državnemu tožilcu Republike Slovenije. Ta lahko poda sodišču svoj pisni predlog.

(6) Vrhovno sodišče zavrne zahtevo, če spozna, da niso izpolnjeni zakonski pogoji za izredno omilitev kazni. Če zahtevi ugodi, spremeni s sklepom pravnomočno sodbo glede odločbe o kazni.

3. Zahteva za varstvo zakonitosti

420. člen

(1) Zoper pravnomočno sodno odločbo in zoper sodni postopek, ki je tekel pred tako pravnomočno odločbo, se sme po pravnomočno končanem kazenskem postopku vložiti zahteva za varstvo zakonitosti v naslednjih primerih:

- 1) zaradi kršitve kazenskega zakona; 2) zaradi bistvene kršitve določb kazenskega postopka iz prvega odstavka 371. člena tega zakona;
- 2) zaradi drugih kršitev določb kazenskega postopka, če so te kršitve vplivale na zakonitost sodne odločbe.

(2) Zahteve za varstvo zakonitosti ni mogoče vložiti zaradi zmotne ali nepopolne ugotovitve dejanskega stanja in tudi ne zoper odločbo vrhovnega sodišča, s katero je bilo odločeno o zahtevi za varstvo zakonitosti.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena sme državni tožilec Republike Slovenije vložiti zahtevo za varstvo zakonitosti zaradi vsake kršitve zakona.

(4) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena se sme med kazenskim postopkom, ki ni pravnomočno končan, vložiti zahteva za varstvo zakonitosti samo zoper pravnomočno odločbo o odreditvi pripora, zoper pravnomočno odločbo o podaljšanju pripora pa le v primeru podaljšanja s sklepom senata vrhovnega sodišča (drugi odstavek 205. člena) in v primeru podaljšanja po vložitvi obtožnice (drugi odstavek 272. člena).

421. člen

(1) Zahtevo za varstvo zakonitosti smejo vložiti državni tožilec Republike Slovenije, obdolženec in zagovornik. Po obsojenčevi smrti pa jo smejo v njegovo korist vložiti osebe iz drugega odstavka 367. člena tega zakona.

(2) Državni tožilec Republike Slovenije sme vložiti zahtevo za varstvo zakonitosti tako v škodo, kakor tudi v korist obdolženca.

(3) Obdolženec, zagovornik in osebe iz drugega odstavka 367. člena tega zakona smejo vložiti zahtevo za varstvo zakonitosti v roku treh mesecev oziroma osmih dni, če gre za odločbo iz četrtega odstavka 420. člena tega zakona, od dneva, ko je obdolženec prejel pravnomočno sodno odločbo. Če zoper odločbo sodišča prve stopnje ni bilo pritožbe, se ta rok šteje od pravnomočnosti te odločbe.

(4) Če je z odločbo Evropskega sodišča za človekove pravice ugotovljeno, da je bila s pravnomočno sodno odločbo v škodo obsojenca kršena človekova pravica ali temeljna svoboda, se rok za vložitev zahteve za varstvo zakonitosti šteje od dneva vročitve odločbe Evropskega sodišča obsojencu.

(5) Ne glede na določbo drugega odstavka prejšnjega člena je mogoče zahtevo za varstvo zakonitosti iz prejšnjega odstavka vložiti tudi zoper odločbo vrhovnega sodišča.

422. člen

(1) Zahteva za varstvo zakonitosti se poda pri sodišču, ki je izdalo odločbo na prvi stopnji.

(2) Predsednik senata sodišča prve stopnje zavrže s sklepom zahtevo za varstvo zakonitosti, če je vložena zoper odločbo vrhovnega sodišča (drugi odstavek 420. člena), če jo je vložil nekdo, ki ni imel te pravice (prvi odstavek 421. člena), ali če je prepozna (tretji odstavek 421. člena). Zoper ta sklep je dovoljena pritožba na sodišče druge stopnje.

(3) Sodišče prve stopnje sme, glede na vsebino zahteve za varstvo zakonitosti odrediti, da se izvršitev pravnomočne sodne odločbe odloži ali prekine.

423. člen

(1) O zahtevi za varstvo zakonitosti odloča vrhovno sodišče na seji.

(2) Vrhovno sodišče s sklepom zavrže zahtevo za varstvo zakonitosti, če je ta nedovoljena ali prepozna (drugi odstavek prejšnjega člena), sicer pa izvod zahteve pošlje nasprotni stranki, ki lahko v petnajstih dneh od prejema zahteve oziroma v osmih dneh, če gre za zahtevo zoper odločbo iz četrtega odstavka 420. člena tega zakona, nanjo odgovori. Državnemu tožilcu Republike Slovenije se zahteva za varstvo zakonitosti pošlje s spisi.

(3) Preden se zadeva predloži v odločanje, lahko preskrbi sodnik, ki je določen za poročevalca, po potrebi poročilo o zatrjevanih kršitvah zakona.

(4) Glede na vsebino zahteve lahko vrhovno sodišče odredi, da se izvršitev pravnomočne sodne odločbe odloži oziroma prekine.

424. člen

(1) Pri odločanju o zahtevi za varstvo zakonitosti se omeji sodišče samo na preizkus tistih kršitev zakona, na katere se sklicuje vložnik v svoji zahtevi.

(2) Če sodišče spozna, da so razlogi, zaradi katerih je izdalo odločbo v obdolženčevo korist, podani tudi v korist kakšnega drugega soobdolženca, glede katerega ni bila vložena zahteva za varstvo zakonitosti, ravna po uradni dolžnosti, kakor da bi bila taka zahteva vložena.

(3) Če je vložena zahteva za varstvo zakonitosti v obdolženčevo korist, je sodišče pri odločanju vezano na prepoved, ki je predpisana v 385. členu tega zakona.

425. člen

Vrhovno sodišče zavrne s sodbo zahtevo za varstvo zakonitosti kot neutemeljeno, če ugotovi, da ni podana kršitev zakona, na katero se sklicuje vložnik v svoji zahtevi ali če je zahteva za varstvo zakonitosti vložena zaradi zmotne ali nepopolne ugotovitve dejanskega stanja.

426. člen

(1) Če vrhovno sodišče ugotovi, da je zahteva za varstvo zakonitosti utemeljena, izda sodbo, s katero glede na naravo kršitve: ali spremeni pravnomočno odločbo; ali v celoti ali delno razveljavi odločbo sodišča prve stopnje in višjega sodišča ali pa samo odločbo višjega sodišča in zadevo vrne v novo odločitev ah sojenje sodišču prve stopnje ali višjemu sodišču; ali pa se omeji samo na to, da ugotovi kršitev zakona.

(2) Če je zahteva za varstvo zakonitosti vložena v obdolženčevo škodo in vrhovno sodišče spozna, da je utemeljena, ugotovi le, da je bil zakon prekršen, ne da bi posegalo v pravnomočno odločbo.

(3) Če sodišče druge stopnje po določbah tega zakona ni imelo pravice odpraviti kršitev zakona, ki je bila storjena v odločbi sodišča prve stopnje ali v sodnem postopku pred njo, vrhovno sodišče pa spozna, da je zahteva utemeljena in da je treba za odpravo storjene kršitve razveljaviti ali spremeniti odločbo sodišča prve stopnje, razveljavi ali spremeni tudi odločbo sodišča druge stopnje, čeprav z njo ni bil prekršen zakon.

427. člen

Če nastane pri odločanju o zahtevi za varstvo zakonitosti precejšen dvom o resničnosti odločilnih dejstev, ki so bila ugotovljena v odločbi, zoper katero je zahteva vložena, razveljavi vrhovno sodišče s sodbo, s katero odloči o zahtevi za varstvo zakonitosti, to odločbo in odredi, da se opravi nova glavna obravnava pred istim ali drugim stvarno pristojnim sodiščem prve stopnje.

428. člen

(1) Če se pravnomočna sodba razveljavi in zadeva vrne v novo razsojo, se vzame za podlago prejšnja obtožnica ali tisti njen del, ki se nanaša na razveljavljeni del sodbe.

(2) Sodišče mora opraviti vsa procesna dejanja in pretresti vprašanja, na katera ga je opozorilo vrhovno sodišče.

(3) Pred sodiščem prve oziroma druge stopnje smejo stranke navesti nova dejstva in predložiti nove dokaze.

(4) Sodišče je pri izdaji nove odločbe vezano na prepoved, ki je predpisana v 385. členu tega zakona.

(5) Če se poleg odločbe nižjega sodišča razveljavi tudi odločba višjega sodišča, se pošlje zadeva nižjemu sodišču po višjem sodišču.

D. POSEBNE DOLOČBE ZA SKRAJŠANI POSTOPEK, ZA IZREKANJE SODNEGA OPOMINA IN ZA POSTOPEK PROTI MLADOLETNIKOM

XXV. poglavje SKRAJŠANI POSTOPEK PRED OKRAJNIM SODIŠČEM

429. člen

V postopku pred okrajnim sodiščem se uporabljajo določbe 430. do 444. Člena tega zakona, za vprašanja, ki niso urejena v teh določbah, pa smiselno druge določbe tega zakona.

430. člen

(1) Kazenski postopek se uvede na podlagi obtožnega predloga državnega tožilca oziroma oškodovanca kot tožilca ali na podlagi zasebne tožbe.

(2) Državni tožilec sme vložiti obtožni predlog tudi na podlagi same kazenske ovadbe.

(3) Obtožni predlog in zasebna tožba se vložita v toliko izvodih, kolikor jih je treba za sodišče in obdolženca.

431. člen

(1) Pred vložitvijo obtožnega predloga lahko državni tožilec predlaga sodniku posamezniku (sodnik), da opravi posamezna preiskovalna dejanja. Če se sodnik strinja z

njegovim predlogom, opravi preiskovalna dejanja, nato pa pošlje vse spise državnemu tožilcu. Preiskovalna dejanja je treba opraviti kar se da hitro in kratko.

(2) Če se sodnik ne strinja s predlogom za preiskovalna dejanja, obvesti o tem državnega tožilca.

(3) Ko v primerih iz prvega in drugega odstavka tega člena državni tožilec prejme spise oziroma obvestilo od sodnika, lahko odloči, da bo vložil obtožni predlog ali pa izda sklep, s katerim kazensko ovadbo zavrže.

432. člen

(1) Pripor se sme izjemoma odrediti zoper tistega, za katerega je utemeljen sum, da je storil kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti:

- 1) če se skriva, če se ne da ugotoviti njegova istovetnost ali če so podane druge okoliščine, ki očitno kažejo na nevarnost, da bo sicer pobegnil;
- 2) če gre za kaznivo dejanje zoper javni red in mir, zoper spolno nedotakljivost ali za kaznivo dejanje s prvinami nasilja, za katera se sme izreči kazen zapora dveh let ali za druga kazniva dejanja, za katera se lahko izreče kazen zapora treh let, kadar je podan razlog za pripor iz 2. ali 3. točke prvega odstavka 201. člena tega zakona.

(2) Pred vložitvijo obtožnega predloga sme trajati pripor le toliko, kolikor je treba, da se opravijo preiskovalna dejanja, vendar ne več kot petnajst dni. O pritožbi zoper sklep o priporu odloča senat okrožnega sodišča (sesti odstavek 25. člena).

(3). Glede pripora od izročitve obtožnega predloga do konca glavne obravnave se smiselno uporabljajo določbe 207. člena tega zakona; pri tem mora sodnik vsakih mesec dni preizkusiti, ali so še dani razlogi za pripor.

(4) Če je obdolženec v priporu, mora sodišče postopati posebno hitro.

433. člen

Če poda kazensko ovadbo oškodovanec, pa državni tožilec v enem mesecu po prejemu ovadbe ne vložil obtožnega predloga in tudi ne obvesti oškodovanca, da je zavrgel ovadbo oziroma odložil kazenski pregon (162. člen), ima oškodovanec pravico, da kot tožilec začne pregon s tem, da poda sodišču obtožni predlog.

434. člen

(1) Obtožni predlog oziroma zasebna tožba mora obsegati: ime in priimek obdolženca z osebnimi podatki, kolikor so znani, opis kaznivega dejanja, sodišče, pred katerim naj se opravi glavna obravnava, predlog, kateri dokazi naj se izvedejo na glavni obravnavi, in predlog, da se obdolženec spozna za krivega in obsodi po zakonu.

(2) V obtožnem predlogu se sme predlagati, da se obdolženec pripre. Če je obdolženec že v priporu ali če je bil med preiskovalnimi dejanji v priporu, je treba v obtožnem predlogu navesti, koliko časa je bil priprt.

435. člen

(1) Ko sodišče prejme obtožni predlog ali zasebno tožbo, preizkusi sodnik najprej ali je sodišče pristojno in ali so dani pogoji, da se obtožni predlog oziroma zasebna tožba zavrže.

(2) Če sodnik ne izda nobenega od sklepov iz prejšnjega odstavka, odredi vročitev obtožnega akta obdolžencu in takoj razpiše glavno obravnavo. Če v enem mesecu ne določi glavne obravnave, obvesti o razlogih za to predsednika sodišča. Predsednik sodišča ukrene, kar je potrebno, da se glavna obravnava čim prej določi.

436. člen

(1) Če sodnik spozna, da je za sojenje krajevno pristojno drugo okrajno sodišče, odstopi po pravnomočnosti sklepa zadevo temu sodišču. Če pa spozna, da je za sojenje stvarno pristojno okrožno sodišče, odstopi zadevo v nadaljnji postopek pristojnemu državnemu tožilcu. Če državni tožilec misli, da je za sojenje stvarno pristojno sodišče, ki mu je poslalo zahtevo, zahteva odločitev senata okrožnega sodišča (šesti odstavek 25. člena).

(2) Ko je razpisana glavna obravnava, se sodišče po uradni dolžnosti ne more več izreči za krajevno nepristojno.

437. člen

(1) Sodnik zavrže obtožni predlog ali zasebno tožbo, če spozna, da je podan kakšen od razlogov za ustavitev postopka, ki so določeni v 1. do 3. točki prvega oziroma v drugem odstavku 277. člena tega zakona; če so bila opravljena preiskovalna dejanja, pa tudi iz razloga iz 4. točke prvega odstavka omenjenega člena.

(2) Sklep s kratko obrazložitvijo se vroči tožilcu in obdolžencu.

438. člen (črtan)

439. člen

(1) Sodnik povabi na glavno obravnavo obdolženca in njegovega zagovornika, tožilca, oškodovanca in njihove zakonske zastopnike in pooblaščenca, priče, izvedence in tolmača; po potrebi pa preskrbi tudi predmete, ki naj se uporabijo kot dokaz na glavni obravnavi.

(2) Obdolžencu se v vabilu sporoči, da sme na glavno obravnavo priti z dokazi za svojo obrambo ali da lahko dokaze pravočasno sporoči sodišču, da bi se mogli preskrbeti za glavno obravnavo. Obdolžencu se z vabilom vred vroči tudi prepis obtožnega predloga oziroma zasebne tožbe, če mu obtožni akt ni bil poslan takoj po preizkusu (drugi odstavek 435. člena) in se pouči, da ima pravico vzeti si zagovornika, da pa, če obramba ni obvezna, glavna obravnava ne bo preložena, če zagovornik nanjo ne bi prišel ali če bi si obdolženec šele na njej vzel zagovornika, kot tudi o tem, da se bo štelo, da se je odpovedal pravici do pritožbe, če najkasneje v osmih dneh od dneva razglasitve sodbe pritožbe ne bo napovedal.

(3) Vabilo se vroči obdolžencu tako, da mu ostane med vročitvijo vabila in glavno obravnavo zadosti časa za pripravo obrambe, najmanj pa trije dnevi. Z obdolženčevo privolitvijo se sme ta rok skrajšati.

440. člen

Glavna obravnava se opravi v kraju sodišča. V nujnih primerih, zlasti če je treba opraviti ogled ali če je to koristno za lažjo izvedbo dokaznega postopka, se sme z dovoljenjem predsednika sodišča odrediti glavna obravnava tudi v kraju, kjer je bilo kaznivo dejanje storjeno ali kjer naj se opravi ogled, če je ta kraj na območju tega sodišča.

441. člen

Ugovor krajevne nepristojnosti se sme podati le do začetka glavne obravnave.

442. člen

(1) Če obdolženec ne pride na glavno obravnavo kljub temu, da je bil v redu povabljen, sme sodnik odločiti, da se opravi glavna obravnava tudi v njegovi nenavzočnosti, s pogojem, da njegova navzočnost ni nujna in da je bil pred tem že zaslišan.

(2) Če na glavno obravnavo, ne pride zagovornik, ki je bil v redu povabljen in ne obvesti sodišča, zakaj je zadržan, brž ko za to zve, ali če brez dovoljenja zapusti obravnavo ali če mu sodnik odreče nadaljnjo obrambo zaradi motenja reda, obramba pa ni obvezna, se glavna obravnava, če si obdolženec ne vzame takoj drugega zagovornika, opravi v nenavzočnosti zagovornika.

443. člen

(1) Glavna obravnava se začne z branjem obtožnega predloga ali zasebne tožbe, ki jo prebere tožilec. Začeta glavna obravnava se dokonča, če je mogoče, brez prekinitve.

(2) Po končani glavni obravnavi sodnik takoj izreče sodbo in jo razglasi z bistvenimi razlogi. Sodba mora biti izdelana pisno v petnajstih dneh od razglasitve.

(3) Zoper sodbo je dovoljena pritožba v osmih dneh od vročitve prepisa sodbe.

(4) Določbe 361. člena tega zakona se uporabljajo smiselno tudi glede odprave pripora potem, ko je izrečena sodba.

(5) Če izreče sodnik v sodbi kazen zapora, sme odrediti, da se obdolženec pripre oziroma da ostane v priporu, če so dani razlogi iz prvega odstavka 432. člena tega zakona. Pripor sme trajati v takem primeru do pravnomočnosti sodbe oziroma do nastopa kazni, vendar največ dotlej, dokler obdolžencu ne izteče kazen, ki jo je izreklo sodišče prve stopnje.

(6) Če sodnik med ali po končani glavni obravnavi spozna, da je za sojenje stvarno pristojno okrožno sodišče ali da je podan primer iz prvega odstavka 352. člena tega zakona, zavrže s sklepom obtožni akt.

443.a člen

(1) Sodnik lahko največ za šest mesecev prekine glavno obravnavo, če državni tožilec napove, da bo zadevo odstopil v poravnavanje (161.a člen).

(2) Ko državni tožilec prejme obvestilo o izpolnitvi sporazuma, obtožni predlog umakne. Če državni tožilec v določenem roku obtožnega predloga ne umakne, sodnik nadaljuje glavno obravnavo na podlagi prejšnje.

444. člen

(1) Preden je razpisana glavna obravnavo za kaznivo dejanje iz pristojnosti sodnika posameznika, za katero se storilec preganja na zasebno tožbo, lahko sodnik povabi zasebnega tožilca in obdolženca, naj prideta določenega dne sama na sodišče, da se vnaprej razjasni stvar, če misli, da bi bilo to smotrno za hitrejši konec postopka. Obdolžencu se vroči z vabilom tudi prepis zasebne tožbe.

(2) Če ne pride do poravnave strank in umik zasebne tožbe, sprejme sodnik izjave strank in jima naroči, naj predlagata dokaze, ki naj se preskrbijo.

(3) Če sodnik ne zavrže tožbe, ker je spoznal, da za to niso podani pogoji, odloči o tem, kateri dokazi naj se izvedejo na glavni obravnavi, in praviloma takoj razpiše glavno obravnavo ter to sporoči strankama.

(4) Če sodnik misli, da ni treba zbirati dokazov in da tudi ni drugih razlogov, da se posebej razpiše glavna obravnavo, lahko takoj začne glavno obravnavo in poizvedbi dokazov, ki so pred sodiščem, odloči o zasebni tožbi. Na to je treba zasebnega tožilca in obdolženca v vabilu posebej opozoriti.

(5) Če zasebni tožilec na vabilo iz prvega odstavka tega člena ne pride, velja 58. člen tega zakona.

445. člen

(1) Kadar odloča sodišče druge stopnje o pritožbi zoper sodbo, ki jo je izdalo sodišče prve stopnje po skrajšanem postopku, obvesti stranki o seji svojega senata samo, če predsednik senata ali senat spozna, da bi bila navzočnost strank koristna za razjasnitev stvari.

(2) Če gre za kaznivo dejanje, za katero teče pošto pek na zahtevo državnega tožilca, pošlje predsednik senata pred sejo senata spise državnemu tožilcu, ki lahko da svoj pisni predlog.

XXV.a poglavje POSTOPEK ZA IZDAJO KAZNOVALNEGA NALOGA

445.a člen

(1) Za kazniva dejanja iz pristojnosti okrajnega sodišča sme državni tožilec ob vložitvi obtožnega predloga predlagati, da sodišče izda kaznovalni nalog, s katerim obdolžencu izreče predlagano kazensko sankcijo ali ukrep, ne da bi opravilo glavno obravnavo.

- (2) Državni tožilec sme predlagati izrek naslednjih kazenskih sankcij in ukrepov:
- 1) denarno kazen, prepoved vožnje motornega vozila, pogojno obsodbo z določeno denarno kaznijo ali določeno kaznijo zapora do šestih mesecev ali sodni opomin;
 - 2) odvzem predmetov in odvzem premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem.

445.b člen

Če sodnik meni, da vsebina dokazov, ki so predlagani v obtožnem predlogu, ne daje zadostne podlage za izdajo kaznovalnega naloga, ali če se ne strinja z izrekom sankcije, ki jo je predlagal državni tožilec, določi glavno obravnavo in nanjo povabi osebe iz prvega odstavka 439. člena tega zakona. V takem primeru se obdolžencu vroči le prepis obtožnega predloga brez predloga za izdajo kaznovalnega naloga.

445.c člen

(1) Če se s predlogom strinja, sodnik s sodbo izda kaznovalni nalog.

(2) V kaznovalnem nalogu sodnik navede, da se predlogu državnega tožilca ugotovi in se obdolžencu, katerega osebni podatki morajo biti navedeni, izreka kazenska sankcija ali ukrep iz predloga. Izrek sodbe o izdaji kaznovalnega naloga obsega potrebne podatke iz prvega in drugega odstavka 359. člena tega zakona. V obrazložitvi sodbe se navedejo le dokazi iz obtožnega predloga, katerih vsebina opravičuje izdajo kaznovalnega naloga.

(3) Kaznovalni nalog mora vsebovati tudi pouk obdolžencu o pravici do ugovora iz drugega odstavka 445.č člena tega zakona in da bo po izteku roka za ugovor, če ta ne bo vložen, kaznovalni nalog postal pravnomočen in da bo izrečena kazenska sankcija oziroma ukrep izvršen.

445.č člen

(1) Overjeni prepis sodbe o kaznovalnem nalogu se vroči obdolžencu in njegovemu zagovorniku, če ga ima, ter državnemu tožilcu.

(2) Zoper kaznovalni nalog lahko obdolženec ali njegov zagovornik vložita ugovor v osmih dneh od vročitve sodbe o kaznovalnem nalogu. Ugovor se lahko vloži pisno ali ustno na zapisnik pri sodišču. Ugovor mora obsegati navedbo sodbe, s katero je bil izdan kaznovalni nalog, lahko pa se v njem predlagajo tudi dokazi, ki naj se izvedejo na glavni obravnavi. Obdolženec se lahko odpove pravici do ugovora; dokler ni določena glavna obravnavna, pa lahko umakne že vloženi ugovor. Odpoved ugovoru in umik ugovora se ne moreta preklicati. Plačilo denarne kazni pred iztekom roka za ugovor se ne šteje za odpoved pravici do ugovora.

(3) Obdolžencu, ki iz upravičenih razlogov zamudi rok za ugovor, dovoli sodišče vrnitev v prejšnje stanje ob smiselni uporabi določb 89. in 90. člena tega zakona.

(4) Če sodnik ob smiselni uporabi določb drugega odstavka 375. člena tega zakona ugovora ne zavrže, s sklepom razveljavi sodbo o kaznovalnem nalogu in nadaljuje postopek po določbah 439. do 443.a člena tega zakona.

445.d člen

Pri izrekanju sodbe po vloženem ugovoru sodišče ni vezano na predlog državnega tožilca iz drugega odstavka 445.a člena in na prepoved iz 385. člena tega zakona.

445.e člen

V postopku za izdajo kaznovalnega naloga se uporabljajo določbe 445.a do 445.d člena tega zakona, za vprašanja, ki niso urejena v teh določbah, pa smiselno druge določbe tega zakona.

XXVI. poglavje POSEBNE DOLOČBE O IZREKANJU SODNEGA OPOMINA

446. člen

(1) Sodni opomin se izreče s sklepom.

(2) Če ni v tem poglavju določeno kaj drugega, se uporabljajo tiste določbe tega zakona, ki se nanašajo na sodbo, s katero je obdolženec spoznan za krivega, smiselno tudi za sklep o sodnem opominu.

447. člen

(1) Sklep o sodnem opominu se razglasi takoj po končani glavni obravnavi z bistvenimi razlogi. Glede dolžnosti napovedi pritožbe se smiselno uporabljajo določbe 368. člena tega zakona.

(2) V izreku sklepa o sodnem opominu navede sodišče poleg osebnih podatkov o obdolžencu samo, da se obdolžencu izreka sodni opomin za dejanje, ki je predmet obtožbe, in zakonsko označbo kaznivega dejanja. Izrek sklepa o sodnem opominu mora obsegati tudi potrebne podatke iz 5. in 7. točke prvega odstavka 359. člena tega zakona.

(3) V obrazložitvi sklepa navede sodišče razloge, po katerih se je ravnalo pri izreku sodnega opomina.

448. člen

(1) Sklep o sodnem opominu se sme izpodbijati z razlogov, ki so naštetih v 1., 2. in 3. točki 370. člena tega zakona, in zaradi tega, ker niso bile podane okoliščine ki bi bile opravičevale izrek sodnega opomina.

(2) Če obsega sklep o sodnem opominu odločbo varnostnih ukrepov, o odvzemu premoženjske koristi, stroškov kazenskega postopka ali o premoženjskopravni zahtevki, se sme izpodbijati taka odločba iz razloga, da sodišče ni pravilno uporabilo varnostnega ukrepa ali odvzema premoženjske koristi oziroma da je odločilo stroškov kazenskega postopka ali o premoženjskopravni zahtevki v nasprotju z določbami zakona.

449. člen

Poleg kršitev, ki so navedene v 1. do 4. točki 372. člena tega zakona, je podana kršitev kazenskega zakona tudi v primeru, ko se izreče sodni opomin, če je sodišče z odločbo o sodnem opominu, o varnostnem ukrepu ali o odvzemu premoženjske koristi prekoračilo pravice, ki jih ima po zakonu.

450. člen

(1) Če se je zoper sklep o sodnem opominu pritožil tožilec v obdolženčevo škodo, sme sodišče druge stopnje izreči sodbo, s katero spozna obdolženca za krivega in ga obsodi na kazen ali s katero izreče pogojno obsodbo, če spozna, da je sodišče prve stopnje pravilno ugotovilo odločilna dejstva, da pa prihaja ob pravilni uporabi zakona v poštev izrek kazni.

(2) Na čigarkoli pritožbo zoper sklep o sodnem opominu sme sodišče druge stopnje izdati sklep o zavrženju obtožnice oziroma obtožnega predloga ali izdati sodbo, s katero zavrne obtožbo ali obdolženca oprosti obtožbe, če spozna, da je sodišče prve stopnje pravilno ugotovilo odločilna dejstva, da pa prihaja ob pravilni uporabi zakona v poštev ena od teh odločb.

(3) Kadar so podani pogoji iz 391. člena tega zakona, izda sodišče druge stopnje sklep, s katerim zavrne pritožbo kot neutemeljeno in potrdi sklep sodišča prve stopnje o sodnem opominu.

XXVII. poglavje POSTOPEK PROTI MLADOLETNIKOM

1. Splošne določbe

451. člen

(1) Določbe tega poglavja se uporabljajo v postopku proti osebam, ki so storile kaznivo dejanje kot mladoletniki, pa ob uvedbi postopka oziroma ob sojenju še niso stare enaindvajset let. Druge določbe tega zakona se uporabljajo, če niso v nasprotju z določbami tega poglavja.

(2) Členi 453 do 455, 458 do 461, 469., 471., prvi in drugi odstavek 473. člena in 481. člen tega zakona se uporabljajo v postopku proti mlajšemu polnoletnemu, če se do začetka glavne obravnave ugotovi, da prihaja glede njega v poštev izrek vzgojnega ukrepa po 94. členu kazenskega zakonika Republike Slovenije, in če takrat še ni star enaindvajset let.

452. člen

Če se med postopkom ugotovi, da mladoletnik ob storitvi kaznivega dejanja še ni bil star štirinajst let, se kazenski postopek ustavi in o tem obvesti organ socialnega varstva.

453. člen

(1) Mladoletnik ne sme biti sojen v nenavzočnosti.

(2) Pri procesnih dejanjih, pri katerih je mladoletnik navzoč, zlasti pa pri njegovem zaslišanju, morajo organi, ki sodelujejo v postopku, ravnati obzirno in upoštevati mladoletnikovo duševno razvitost, občutljivost in osebne lastnosti, da ne bi kazenski postopek škodljivo vplival na njegov razvoj.

(3) Hkrati morajo ti organi s primernimi ukrepi preprečevati vsako nedisciplinirano obnašanje mladoletnika.

454. člen

- (1) Mladoletnik sme imeti zagovornika od začetka pripravljalnega postopka.
- (2) Mladoletnik mora imeti zagovornika od začetka pripravljalnega postopka, če teče proti njemu postopek za kaznivo dejanje, za katero je predpisana kazen zapora nad tri leta; za druga kazniva dejanja, za katera je predpisana milejša kazen, pa mora imeti zagovornika, če sodnik za mladoletnike spozna, da mu je potreben.
- (3) Če si v primerih iz prejšnjega odstavka ne vzame zagovornika sam mladoletnik ali mu ga ne vzamejo njegov zakoniti zastopnik ali sorodniki, mu ga postavi sodnik za mladoletnike po uradni dolžnosti.

455. člen

Nihče ne more biti oproščen dolžnosti pričevanja o okoliščinah, ki so potrebne za presojo mladoletnikove duševne razvitosti ter za spoznanje njegove osebnosti in razmer, v katerih živi (469. člen).

456. člen

- (1) Če je mladoletnik sodeloval pri kaznivem dejanju skupaj s polnoletnimi, se postopek proti njemu izloči in opravi po določbah tega poglavja.
- (2) Postopek proti mladoletniku se sme združiti s postopkom zoper polnoletne in opraviti po splošnih določbah tega zakona samo, če je združitev postopka nujna za vsestransko razjasnitev stvari. Sklep o tem izda senat za mladoletnike pristojnega sodišča na obrazložen predlog državnega tožilca. Zoper tak sklep ni pritožbe.
- (3) Če se opravi enoten postopek za mladoletnika in polnoletne storilce, se glede mladoletnika vselej uporabijo določbe členov: 453 do 455, 458 do 461, 469., 471., prvi in drugi odstavek 473. člena in 480. člen, kadar se na glavni obravnavi razjasnjujejo vprašanja, ki se nanašajo na mladoletnika, ter določbe členov 481., 487. in 488. člen tega zakona, druge določbe tega poglavja pa, če njihova uporaba ni v nasprotju z združenim postopkom.

457. člen

Če je kdo storil neko kaznivo dejanje kot mladoleten, drugo pa kot polnoleten, se opravi enoten postopek po 32. členu tega zakona pred senatom, ki sodi polnoletne.

458. člen

- (1) V postopku proti mladoletnikom ima organ socialnega varstva poleg pravic, ki so mu izrecno dane v tem poglavju, tudi pravico seznaniti se s potekom postopka, dajati med postopkom predloge in opozarjati na dejstva in dokaze, ki so pomembni za pravilno odločbo.
- (2) Kadar državni tožilec zahteva uvedbo postopka proti mladoletniku, mora to vselej sporočiti pristojnemu organu socialnega varstva.

459. člen

(1) Mladoletnika vabi sodišče po starših oziroma po zakonskem zastopniku, razen če to ni mogoče, ker je treba hitro ravnati, ali zaradi drugih okoliščin.

(2) Za vročanje odločb in drugih pisanj se uporabljajo smiselno določbe 120. člena tega zakona; pri tem se mladoletniku ne smejo vročati pisanja na ta način, da bi se pritrdila na sodno desko in tudi ne uporabiti drugi odstavek 116. člena tega zakona.

460. člen

(1) Brez dovoljenja sodišča še ne sme objaviti potek kazenskega postopka proti mladoletniku in tudi ne odločba, ki je bila v njem izdana.

(2) Objaviti se sme samo tisti del postopka oziroma samo tisti del odločbe, ki ga je sodišče dovolilo objaviti, vendar pa se niti v tem primeru ne sme objaviti mladoletnikovo ime in ne drugi podatki, iz katerih bi se dalo sklepati, za katerega mladoletnika gre.

461. člen

Organi, ki sodelujejo v postopku proti mladoletniku, in drugi organi in zavodi, od katerih so zahtevana sporočila, poročila ali mnenja, morajo postopati kar se da hitro, da se postopek čim prej konča.

2. Sestava sodišča

462. člen

(1) Pri okrožnih, višjih in vrhovnem sodišču so senati za mladoletnike. Pri okrožnih sodiščih je po en ali več sodnikov za mladoletnike.

(2) Senat za mladoletnike pri sodiščih prve stopnje sestavljajo sodnik za mladoletnike in dva sodnika porotnika. Sodnik za mladoletnike je predsednik senata.

(3) Pri sodiščih druge stopnje in pri vrhovnem sodišču se določijo z razporedom dela senati za mladoletnike, ki jih sestavljajo trije sodniki.

(4) Sodniki porotniki se volijo izmed profesorjev, učiteljev, vzgojiteljev in drugih oseb, ki imajo izkušnje z vzgojo mladoletnikov.

(5) Senati za mladoletnike iz tretjega odstavka tega člena odločajo o pritožbah in v drugih primerih, ki so določeni v tem zakonu.

(6) Sodnik za mladoletnike sodišča prve stopnje opravlja pripravljalni postopek in druge zadeve v postopku proti mladoletnikom.

463. člen

Sodišče, ki je pristojno za odločanje na drugi stopnji, odloča o pritožbah zoper odločbe senata za mladoletnike sodišča prve stopnje in o pritožbah zoper sklepe državnega tožilca in sodnika za mladoletnike v primerih, ki so določeni v tem zakonu, kot tudi v primerih, ko je v tem zakonu določeno, da odloča senat za mladoletnike višjega sodišča.

464. člen

Za postopek proti mladoletniku je krajevno pristojno praviloma sodišče njegovega stalnega prebivališča, če mladoletnik nima stalnega prebivališča ali če ni znano, pa sodišče, ki je pristojno za njegovo začasno prebivališče. Postopek se sme izvesti pred sodiščem, pristojnim za začasno prebivališče mladoletnika, ki ima stalno prebivališče, ali pred sodiščem, pristojnim za kraj storitve kaznivega dejanja, če je očitno, da se bo pri tem sodišču lažje izvedel.

3. Uvedba postopka

465. člen

(1) Kazenski postopek proti mladoletniku se uvede za vsa kazniva dejanja samo na zahtevo državnega tožilca.

(2) Postopek za kazniva dejanja, za katera se storilec preganja po predlogu ali na zasebno tožbo, se sme uvesti, če predlaga oškodovanec uvedbo postopka pri pristojnem državnem tožilcu v roku, ki ga določa 52. člen tega zakona.

(3) Če državni tožilec ne zahteva uvedbe postopka proti mladoletniku, obvesti o tem oškodovanca. Oškodovanec ne more prevzeti postopka oziroma ne more vložiti pri sodišču zasebne tožbe, pač pa lahko zahteva v osmih dneh, ko prejme sporočilo državnega tožilca, naj senat za mladoletnike pristojnega sodišča uvede postopek.

466. člen

(1) Kadar gre za kaznivo dejanje, za katero je predpisana kazen zapora do treh let ali denarna kazen, lahko državni tožilec odloči, da ne bo zahteval uvedbe kazenskega postopka, čeprav so dokazi, da je mladoletnik storil kaznivo dejanje, če glede na naravo kaznivega dejanja in okoliščine, v katerih je bilo storjeno, ter glede na mladoletnikovo prejšnje življenje in njegove osebne lastnosti spozna, da postopek proti njemu ne bi bil smotrni. Za ugotovitev teh okoliščin lahko zahteva državni tožilec sporočila od mladoletnikovih staršev oziroma skrbnika ter od drugih oseb in ustanov; če je potrebno, pa lahko pokliče te osebe in tudi mladoletnika na državno tožilstvo, da zve take okoliščine neposredno od njih. Prav tako lahko zahteva mnenje o smotrnosti postopka proti mladoletniku tudi od organa socialnega varstva.

(2) Pod pogoji iz prejšnjega odstavka sme državni tožilec odločiti, da bo ovadbo zoper mladoletnika odstopil v postopek poravnavanja. V tem postopku se smiselno uporabljajo določbe 161.a člena tega zakona, v njem pa lahko sodelujejo tudi starši mladoletnika.

(3) Kadar je izvrševanje kazni ali vzgojnega ukrepa v teku, sme državni tožilec odločiti, da ne bo zahteval uvedbe kazenskega postopka za drugo mladoletnikovo kaznivo dejanje, če glede na težo tega kaznivega dejanja ter glede na kazen oziroma vzgojni ukrep, ki se izvršuje, postopek in izrek kazenske sankcije zanj ne bi imela smisla.

(4) Če državni tožilec v primerih iz prvega in tretjega odstavka tega člena spozna, da uvedba postopka proti mladoletniku ne bi dosegla svojega namena, obvesti o tem organ socialnega varstva in oškodovanca ter jima sporoči razloge; oškodovanec lahko v osmih dneh zahteva od senata za mladoletnike, naj uvede postopek.

467. člen

(1) V primerih iz tretjega odstavka 465. člena in iz četrtega odstavka prejšnjega člena odloči senat za mladoletnike na seji, ko dobi spise od državnega tožilca.

(2) Senat za mladoletnike lahko odloči, naj se postopek proti mladoletniku ne uvede ali pa naj se uvede pred sodnikom za mladoletnike. Zoper sklep senata za mladoletnike ni pritožbe.

(3) Če senat odloči, naj se uvede proti mladoletniku postopek pred sodnikom za mladoletnike, se lahko državni tožilec tega postopka Udeležuje in ima vse pravice, ki mu gredo v postopku po tem zakonu.

4. Pripravljalni postopek

468. člen

(1) Uvedbo pripravljalnega postopka zahteva državni tožilec pri sodniku za mladoletnike pristojnega sodišča. Če se sodnik za mladoletnike s tem ne strinja, zahteva, naj o tem odloči senat za mladoletnike višjega sodišča.

(2) Sodnik za mladoletnike lahko prepusti organu za notranje zadeve, naj na način, ki je predpisan v tem zakonu, izvrši odredbo o hišni preiskavi ali o zasegu predmetov.

469. člen

(1) V pripravljalnem postopku proti mladoletniku je treba poleg dejstev, ki se nanašajo na kaznivo dejanje, zlasti ugotoviti mladoletnikovo starost in okoliščine, ki so potrebne za presojo njegove duševne razvitosti, ter preučiti "okolje in razmere, v katerih mladoletnik živi, in druge okoliščine, ki se tičejo njegove osebnosti.

(2) Da se ugotove te okoliščine, je treba zaslišati mladoletnikove starše, njegovega skrbnika in druge, ki lahko dajo o njih potrebne podatke. O teh okoliščinah se zahteva poročilo organa socialnega varstva; če je bil pri mladoletniku uporabljen vzgojni ukrep, pa poročilo o tem.

(3) Podatke o mladoletnikovi osebnosti zbira sodnik za mladoletnike. Zahteva pa lahko, naj te podatke zbere določen strokovni delavec (socialni delavec, defektolog in drugi), če je tak pri sodišču; lahko pa prepusti to tudi organu socialnega varstva.

(4) Kadar je za ugotovitev mladoletnikovega zdravstvenega stanja, njegove duševne razvitosti, psihičnih lastnosti ali nagnjenj potrebno, da ga pregledajo izvedenci, se določijo za tak pregled zdravniki, psihologi in pedagogi. Tak pregled mladoletnika se lahko opravi v zdravstvenem ali v kakšnem drugem zavodu.

470. člen

(1) Sodnik za mladoletnike sam določi, kako bo opravil posamezna dejanja; pri tem se mora ravnati po določbah tega zakona v taki meri, da so zavarovane pravice obdolženca do obrambe, pravice oškodovanca in zbiranje dokazov, ki so potrebni za odločitev.

(2) Pri dejanjih v pripravljalnem postopku smeta biti navzoča državni tožilec in zagovornik. Kadar je potrebno, se zaslišanje mladoletne osebe opravi s pomočjo pedagoga ali druge strokovne osebe. Sodnik za mladoletnike lahko dovoli, da so pri dejanju v pripravljalnem postopku navzoči predstavnik organa socialnega varstva ter mladoletnikovi starši oziroma skrbnik. Kadar so te osebe navzoče pri omenjenih dejanjih, lahko dajejo predloge in postavljajo vprašanje tistemu, ki se zaslišuje.

471. člen

(1) Sodnik za mladoletnike sme odrediti, naj se mladoletnik med pripravljalnim postopkom odda v prehodni dom, v diagnostični center, postavi pod nadzorstvo organa socialnega varstva ali izroči drugi družini, če je to potrebno, da se izloči iz okolja, v katerem je živel, ali da se mu zagotovi pomoč, varstvo ali nastanitev.

(2) Stroški za mladoletnikovo nastanitev se izplačajo naprej iz proračunskih sredstev in spadajo med stroške kazenskega postopka.

472. člen

(1) Izjemoma sme sodnik za mladoletnike odrediti, naj se mladoletnik pripre, če so za to podani razlogi iz prvega odstavka 201. člena tega zakona.

(2) Po sklepu o priporu, ki ga je izdal sodnik za mladoletnike, sme trajati pripor najdalj en mesec. Senat za mladoletnike istega sodišča sme iz opravičenih razlogov podaljšati pripor največ še za dva meseca.

473. člen

(1) Mladoletnik mora biti priprt ločeno od polnoletnih.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek sme sodnik za mladoletnike izjemoma odrediti, naj bo mladoletnik priprt skupaj s polnoletnimi, kadar je to glede na mladoletnikovo osebnost in druge okoliščine v konkretnem primeru v njegovem interesu in v njegovo korist.

(3) Mladoletniku, ki mu je odvzeta prostost, je treba zagotoviti nego, varstvo in vso potrebno individualno pomoč, ki jo utegne potrebovati glede na svojo starost, spol in osebnost.

(4) Sodnik za mladoletnike ima nasproti priprtim mladoletnikom enake pravice, kot jih ima po tem zakonu preiskovalni sodnik glede pripornikov.

474. člen

(1) Ko preizkusi vse okoliščine, ki se nanašajo na kaznivo dejanje in na mladoletnikovo osebnost, pošlje sodnik za mladoletnike spise pristojnemu državnemu tožilcu; ta lahko v osmih dneh zahteva, naj se pripravljalni postopek dopolni, ali poda senatu za mladoletnike obrazložen predlog za kaznovanje oziroma za vzgojni ukrep.

(2) Predlog državnega tožilca mora obsegati: ime in priimek mladoletnika, njegovo starost, opis dejanja, dokaze, iz katerih izhaja, da je mladoletnik storil kaznivo dejanje, obrazložitev, ki mora navajati oceno mladoletnikove duševne razvitosti, in predlog, naj se mladoletnik kaznuje oziroma zanj uporabi vzgojni ukrep.

475. člen

(1) Če državni tožilec med pripravljanim postopkom spozna, da ni podlage za postopek proti mladoletniku ali da je podan kakšen razlog iz prvega ali tretjega odstavka 466. člena tega zakona, predlaga sodniku za mladoletnike, naj ustavi postopek. O predlogu za ustavitev postopka obvesti državni tožilec tudi organ socialnega varstva.

(2) Če se sodnik za mladoletnike ne strinja s predlogom državnega tožilca, zahteva o tem odločitev senata za mladoletnike višjega sodišča.

(3) Tretji odstavek 467. člena tega zakona velja tudi, kadar senat za mladoletnike ne ugodí predlogu državnega tožilca naj se ustavi postopek.

476. člen

Kadar državni tožilec v primerih iz 467. in 475. člena tega zakona ni sodeloval v postopku proti mladoletniku, predloži sodnik za mladoletnike po končanem pripravljalnem postopku zadevo senatu za mladoletnike v sojenju.

477. člen

Sodnik za mladoletnike mora poročati predsedniku sodišča vsak mesec, katere mladoletniške zadeve še niso končane in zakaj v posameznih zadevah postopek še teče. Predsednik sodišča ukrene, kar je potrebno, da se postopek pospeši.

5. Postopek pred senatom za mladoletnike

478. člen

(1) Sodnik za mladoletnike razpiše sejo senata ali glavno obravnavo, ko prejme predlog državnega tožilca, kakor tudi v primeru, če teče postopek proti mladoletniku brez predloga državnega tožilca.

(2) Če teče postopek proti mladoletniku brez predloga državnega tožilca, razloži sodnik za mladoletnike na začetku seje oziroma glavne obravnave, katerega kaznivega dejanja je mladoletnik obdolžen.

(3) Kazni in zavodski ukrepi še smejo izreči mladoletniku samo po glavni obravnavi. Drugi vzgojni ukrepi se mu smejo izreči tudi na seji senata.

(4) Na seji senata se lahko odloči, naj se opravi glavna obravnavo.

(5) O seji senata se obvestijo državni tožilec, zagovornik in predstavnik organa socialnega varstva, ki so lahko na njej navzoči; če je potrebno, pa tudi mladoletnik in njegovi starši oziroma skrbnik.

(6) Sodnik za mladoletnike sporoči mladoletniku vzgojni ukrep, ki mu je bil izrečen na seji senata.

479. člen

(1) Kadar odloča senat za mladoletnike na podlagi glavne obravnave, se uporabljajo smiselno določbe tega zakona o pripravah za glavno obravnavo, o vodstvu glavne obravnave, o preložitvi in prekinitvi glavne obravnave, o zapisniku in o poteku glavne obravnave; sodišče pa na ta pravila ni vezano, če spozna, da v posameznem primeru njihova uporaba ne bi bila smotrna.

(2) Poleg oseb, ki so našteje v 288. členu tega zakona, se povabijo na glavno obravnavo mladoletnikovi starši oziroma skrbnik in organ socialnega varstva. Če starši, skrbnik ali predstavnik organa socialnega varstva ne pridejo, to ni ovira, da sodišče ne bi opravilo glavne obravnave.

(3) Poleg mladoletnika mora biti navzoč na glavni obravnavi državni tožilec, če je podal predlog po 474. členu tega zakona, v primeru obvezne obrambe pa tudi zagovornik.

(4) Določbe tega zakona o spremembi in razširitvi obtožbe veljajo tudi v postopku proti mladoletniku; senat za mladoletnike pa je tudi brez predloga državnega tožilca upravičen izdati odločbo na podlagi dejanskega stanja, ki se je na glavni obravnavi spremenilo.

480. člen

(1) Kadar se sodi mladoletnik, se javnost vselej izključi.

(2) Senat sme dovoliti, da so na glavni obravnavi navzoče osebe, ki se ukvarjajo z varstvom in vzgojo mladoletnikov, ali z zatiranjem mladoletniške kriminalitete, ter znanstveni delavci.

(3) Med glavno obravnavo sme senat odrediti, naj se odstranijo z zasedanja vse ali posamezne osebe, izvzemši državnega tožilca, zagovornika in predstavnika organa socialnega varstva.

(4) Senat sme odrediti, naj se mladoletnik med izvedbo posameznih dokazov ali med govori strank odstrani z zasedanja.

481. člen

Med postopkom pred sodiščem sme sodnik za mladoletnike ali senat za mladoletnike odločiti o začasni nastanitvi mladoletnika (471. člen), sme pa tudi razveljaviti poprejšnjo odločbo o tem.

482. člen

(1) Sodnik za mladoletnike mora razpisati glavno obravnavo ali sejo senata v osmih dneh od dneva, ko prejme predlog državnega tožilca ali ko je končan pripravljalni postopek (476. člen) oziroma ko je bilo na seji senata sklenjeno, naj se opravi glavna obravnava. Za vsako podaljšanje tega roka mora imeti sodnik za mladoletnike odobritev predsednika sodišča.

(2) Glavna obravnava se preloži ali prekine samo izjemoma. Vsako preložitev ali prekinitiv mora sodnik za mladoletnike sporočiti predsedniku sodišča in mu pojasniti razloge za to.

(3) Sodnik za mladoletnike mora v treh dneh po razglasitvi izdelati pisno sodbo oziroma pisni sklep.

483. člen

(1) Senat za mladoletnike ni vezan na predlog državnega tožilca pri odločanju o tem, ali naj mladoletniku izreče kazen ali pa uporabi zanj vzgojni ukrep. Če pa teče postopek proti mladoletniku brez predloga državnega tožilca ali če državni tožilec umakne predlog, mu senat ne sme izreči kazni, temveč samo vzgojni ukrep.

(2) Senat ustavi s sklepom postopek v primerih, v katerih izda sodišče po 2., 3. ali 4. točki 357. člena tega zakona sodbo, s katero obtožbo zavrne ali s katero obtoženca oprosti obtožbe (358. člen) kakor tudi, kadar spozna, da ne bi bilo smotno izreči mladoletniku niti kazni niti vzgojnega ukrepa.

(3) Senat izda sklep tudi, če izreče mladoletniku vzgojni ukrep. V izreku takega sklepa navede samo, kateri ukrep mu izreka, ne izreče pa, da je mladoletnik kriv za kaznivo dejanje, katerega je bil obdolžen. V obrazložitvi sklepa opiše dejanje in navede okoliščine, ki opravičujejo izrečeni vzgojni ukrep.

(4) Sodba, s katero se izreče mladoletniku kazen, mora biti izdana v obliki, določeni v 359. členu tega zakona.

484. člen

(1) Sodišče sme obsoditi mladoletnika na plačilo stroškov kazenskega postopka in na izpolnitev premoženjskopравnih zahtevkov, če mu je izreklo kazen. Če pa mu je izreklo vzgojni ukrep, obremenjujejo stroški postopka proračun, oškodovanec pa se s premoženjskopравnim zahtevkom napoti na pravdo.

(2) Če ima mladoletnik lastne dohodke ali premoženje, se mu lahko naloži plačilo stroškov kazenskega postopka in izpolnitev premoženjsko pravnega zahtevka, tudi če se mu izreče le vzgojni ukrep.

6. Pravna sredstva

485. člen

(1) Zoper sodbo, s katero je mladoletniku izrečena kazen, zoper sklep, s katerim je mladoletniku izrečen vzgojni ukrep, in zoper sklep, s katerim je postopek ustavljen (drugi odstavek 483. člena), se lahko pritožijo vsi, ki imajo pravico do pritožbe zoper sodbo (367. člen), in sicer v osmih dneh po prejemu sodbe oziroma sklepa.

(2) Zagovornik, državni tožilec, zakonec, krvni sorodnik v ravni vrsti, posvojitelj, skrbnik, brat, sestra in rejnik se smejo pritožiti v mladoletnikovo korist tudi proti njegovi volji.

(3) Pritožba zoper sklep, s katerim je mladoletniku izrečen vzgojni ukrep, ki se prestaja v zavodu, zadrži njegovo izvršitev, če sodišče v soglasju z mladoletnikovimi starši in po zaslišanju mladoletnika ne odloči drugače.

(4) Na sejo senata sodišča druge stopnje (378. člen) povabi sodišče mladoletnika samo, če predsednik senata ali senat spozna, da bi bila njegova navzočnost koristna.

486. člen

(1) Senat sodišča druge stopnje sme spremeniti odločbo sodišča prve stopnje in izreči mladoletniku hujši ukrep, samo če je tako predlagano v pritožbi.

(2) Če z odločbo sodišča prve stopnje ni bila izrečena kazen mladoletniškega zapora, denarna kazen ali zavodski ukrep, sme senat sodišča druge stopnje izreči to kazen oziroma ta ukrep samo, če opravi obravnavo. Daljši mladoletniški zapor, višjo denarno kazen ali hujši zavodski ukrep od onega, ki je bil izrečen z odločbo sodišča prve stopnje, sme izreči senat sodišča druge stopnje tudi na seji.

487. člen

Zahteva za varstvo zakonitosti se sme vložiti tako v primeru, če je bil s sodno odločbo prekršen zakon, kakor tudi v primeru, če je bila za mladoletnika nepravilno uporabljena kazen ali kakšen vzgojni ukrep.

488. člen

Določbe o obnovi kazenskega postopka, dokončanega s pravnomočno sodbo, se uporabljajo smiselno tudi za obnovo postopka, končanega s pravnomočnim sklepom o uporabi vzgojnega ukrepa.

7. Nadzorstvo sodišča nad izvajanjem ukrepov

489. člen

(1) Uprava zavoda, v katerem se izvršuje vzgojni ukrep proti mladoletniku, mora vsakih šest mesecev poročati sodišču, ki je izreklo vzgojni ukrep, o mladoletnikovem obnašanju. Sodnik za mladoletnike tega sodišča lahko tudi sam obiskuje mladoletnike v zavodu.

(2) Sodnik za mladoletnike si sme po organu socialnega varstva preskrbeti obvestila o izvrševanju drugih vzgojnih ukrepov, sme pa odrediti tudi, naj to opravi določen strokovni delavec (socialni delavec, defektolog in drugi), če je tak pri sodišču. Organ socialnega varstva mora najmanj vsakih šest mesecev poročati sodišču, ki je izreklo vzgojni ukrep o poteku izvajanja izrečenega vzgojnega ukrepa.

8. Ustavitev izvrševanja in sprememba odločbe o vzgojnih ukrepih

490. člen

(1) Kadar so izpolnjeni pogoji, ki jih določa zakon za spremembo odločbe o izrečenem vzgojnem ukrepu, odloči o tem sodišče, ki je na prvi stopnji izdalo sklep o vzgojnem ukrepu, če samo spozna, da je to potrebno, ali če to predlaga državni tožilec, upravnik zavoda ali organ socialnega varstva, ki mu je zaupano nadzorstvo nad mladoletnikom.

(2) Preden sodišče izda odločbo, zasliši državnega tožilca, mladoletnika, njegovega roditelja ali skrbnika ali druge osebe, poleg tega pa zahteva potrebna poročila od

zavoda, v katerem mladoletnik prestaja zavodski ukrep, od organa socialnega varstva ali od drugih organov in ustanov.

(3) Po prvem in drugem odstavku tega člena ravna sodišče tudi, kadar odloča o ustavitvi izvrševanja vzgojnega ukrepa.

(4) O ustavitvi ali spremembi vzgojnega ukrepa odloča senat za mladoletnike. Pri odločanju mora upoštevati tudi uspešnost oziroma neuspešnost izvajanja vzgojnega ukrepa in mladoletnikovo sodelovanje v njem.

TRETJI DEL POSEBNI POSTOPKI

XXVIII. poglavje

POSTOPEK ZA UPORABO VARNOSTNIH UKREPOV, ZA ODVZEM PREMOŽENJSKE KORISTI PODKUPNIN TER DENARJA ALI PREMOŽENJA NEZAKONITEGA IZVORA IN ZA PREKLIC POGOJNE OBSODBE

491. člen

(1) Če je obdolženec storil kaznivo dejanje v neprištevnem stanju, predlaga državni tožilec sodišču, naj izreče obvezno psihiatrično zdravljenje in varstvo takega storilca v zdravstvenem zavodu oziroma obvezno psihiatrično zdravljenje storilca na prostosti, če so za tak varnostni ukrep podani pogoji, ki so določeni v 64. in 65. členu kazenskega zakonika Republike Slovenije.

(2) Obdolženec, zoper katerega je odrejen pripor, se med postopkom za uporabo varnostnega ukrepa namesti v ustrezen zdravstveni zavod.

(3) Ko je podan predlog iz prvega odstavka tega člena, mora obdolženec imeti zagovornika.

492. člen

(1) O varnostnem ukrepu obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu ali obveznega psihiatričnega zdravljenja na prostosti odloči po glavni obravnavi sodišče, ki je pristojno za sojenje na prvi stopnji.

(2) Poleg oseb, ki morajo biti povabljene na glavno obravnavo, se povabijo kot izvedenci tudi zdravniki psihiatri iz zdravstvenega zavoda, kateremu je bilo zaupano izvedenstvo glede obdolženčeve prištevnosti. Obdolženec se povabi, če je njegovo stanje tako, da je lahko navzoč pri glavni obravnavi. O glavni obravnavi je treba obvestiti obdolženčevega zakonca in njegove starše oziroma skrbnika, glede na okoliščine pa tudi druge bližnje sorodnike.

(3) Če sodišče na podlagi izvedenih dokazov ugotovi, da je obdolženec storil določeno kaznivo dejanje in da je bil ob storitvi kaznivega dejanja neprišteven, odloči po zaslišanju povabljenih na podlagi izvida in mnenja izvedencev, ali naj mu izreče varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu oziroma obveznega psihiatričnega zdravljenja na prostosti. Pri odločanju o tem, katerega teh varnostnih ukrepov naj izreče, sodišče ni vezano na predlog državnega tožilca.

(4) Sodišče ustavi postopek za uporabo varnostnega ukrepa, če spozna, da za uporabo varnostnega ukrepa niso podani pogoji, ali če državni tožilec na glavni obravnavi umakne predlog za izrek varnostnega ukrepa.

(5) Zoper sklep sodišča se smejo v osmih dneh po njegovem prejemu pritožiti vsi tisti, ki imajo pravico do pritožbe zoper sodbo (367. člen), razen oškodovanca.

(6) Če se državni tožilec v primeru iz četrtega odstavka tega člena, ko je bil obdolženec navzoč na glavni obravnavi, odpove pravici do pritožbe, sme takoj, najpozneje pa v osmih dneh od dneva, ko se je odpovedal pravici do pritožbe, vložiti obtožnico oziroma obtožni predlog.

493. člen

Varnostni ukrepi iz prvega odstavka 491. člena tega zakona se smejo izreči tudi, kadar državni tožilec na glavni obravnavi spremeni vloženo obtožnico oziroma obtožni predlog tako, da predlaga, naj se izrečejo omenjeni ukrepi.

494. člen

Kadar izreče sodišče kazen osebi, ki je storila kaznivo dejanje v stanju bistveno zmanjšane prištevnosti, izreče z isto sodbo tudi varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu, če ugotovi, da so za to podani zakonski pogoji (64. člen kazenskega zakonika Republike Slovenije).

495. člen

Pravnomočna odločba, s katero je izrečen varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu oziroma obveznega psihiatričnega zdravljenja na prostosti (492. in 494. člen), se pošlje sodišču, ki je pristojno odločiti o odvzemu poslovne sposobnosti. Odločba se sporoči tudi organu socialnega varstva.

496. člen

(1) Sodišče, ki je na prvi stopnji izreklo storilcu varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu ali obveznega psihiatričnega zdravljenja na prostosti, sprejema vse ponovne odločitve glede trajanja in spreminjanja ukrepa iz 64. in 65. člena kazenskega zakonika Republike Slovenije po uradni dolžnosti ali na predlog zdravstvenega zavoda ter na podlagi mnenja zdravnikov.

(2) Odločitve iz prejšnjega odstavka sprejme sodišče na seji senata (šesti odstavek 25. člena). O seji se obvestita državni tožilec in zagovornik. Pred odločitvijo sodišče zasliši storilca, če je to potrebno in če njegovo stanje to dopušča.

(3) V postopku ponovnega odločanja glede trajanja ali spreminjanja varnostnega ukrepa iz prvega odstavka tega člena mora imeti storilec zagovornika.

(4) Če sodišče odredi odpust neprištevnega storilca zaradi poteka roka iz tretjega odstavka 64. člena kazenskega zakonika Republike Slovenije, obvesti o tem sodišče, ki je pristojno odločati o pridržanju oseb v psihiatričnem zdravstvenem zavodu.

497. člen

(1) O tem, ali bo uporabilo varnostni ukrep obveznega zdravljenja alkoholikov in narkomanov, odloči sodišče, ko si preskrbi izvid in mnenje izvedencev. Izvedenec se mora izjaviti tudi o tem, ali je zdravljenje obdolženca mogoče.

(2) Če je bilo pri izreku pogojne obsodbe obdolžencu naloženo zdravljenje na prostosti, ta pa se ni začel zdraviti ali je zdravljenje samovoljno opustil, sme sodišče po uradni dolžnosti ali na predlog zavoda, v katerem se je zdravil ali bi se moral zdraviti, in po zaslišanju obdolženca ter državnega tožilca, če je tekel postopek na njegovo zahtevo, preklicati pogojno obsodbo.

(3) Sodišče ustavi izvrševanje varnostnega ukrepa iz prvega odstavka tega člena, če zdravljenje ni več potrebno oziroma če je pretekel rok iz četrtega odstavka 66. člena kazenskega zakonika Republike Slovenije.

498. člen

(1) Predmeti, ki se po kazenskem zakonu smejo ali morajo vzeti, se vzamejo tudi tedaj, kadar se kazenski postopek ne konča s sodbo, s katero se obdolženec spozna za krivega, če je nevarno da bi bili uporabljeni za kaznivo dejanje ali če to zahtevajo koristi splošne varnosti ali razlogi morale.

(2) Poseben sklep o tem izda organ, pred katerim je tekel postopek takrat, ko je bil postopek končan oziroma ustavljen.

(3) Sklep o odvzemu predmetov iz prvega odstavka tega člena izda sodišče tudi, če v sodbi, s katero je bil obtoženec spoznan za krivega, manjka taka odločba.

(4) Overjen prepis odločbe o odvzemu predmetov se vroči lastniku predmetov, če je ta znan.

(5) Zoper odločbo iz drugega in tretjega odstavka tega člena ima lastnik predmetov pravico pritožbe, če misli, da za odvzem predmetov ni zakonske podlage. Če sklepa iz drugega odstavka tega člena ni izdalo sodišče, odloči o pritožbi senat (šesti odstavek 25. člena) sodišča, ki bi bilo pristojno za sojenje na prvi stopnji.

498.a člen

(1) Razen v primerih, ko se kazenski postopek konča s sodbo, s katero se obdolženec spozna za krivega, se denar ali premoženje nezakonitega izvora iz 252. člena kazenskega zakonika Republike Slovenije in protipravno dana ali sprejeta podkupnina iz 162., 168., 247., 248., 267., 268. in 269. člena kazenskega zakonika Republike Slovenije, vzamejo tudi:

- 1) če so dokazani tisti zakonski znaki kaznivega dejanja iz 252. člena kazenskega zakonika Republike Slovenije, ki kažejo na to, da denar ali premoženje iz navedenega člena izvira iz kaznivih dejanj, oziroma
- 2) če so dokazani tisti zakonski znaki kaznivih dejanj iz 162., 168., 247., 248., 267., 268. in 269. člena kazenskega zakonika Republike Slovenije, ki kažejo na to, da je bila dana ali sprejeta nagrada, darilo, podkupnina ali kakšna druga premoženjska korist.

(2) Poseben sklep o tem izda senat (šesti odstavek 25. člena) na obrazložen predlog državnega tožilca; pred tem pa mora preiskovalni sodnik na zahtevo senata zbrati

podatke in raziskati vse okoliščine, ki so pomembne za ugotovitev nezakonitega izvora denarja ali premoženja oziroma protipravno dane ali sprejete podkupnine.

(3) Overjen prepis sklepa iz prejšnjega odstavka se vroči lastniku odvzetega denarja ali premoženja oziroma podkupnine, če je ta znan. Če lastnik ni znan, se sklep pritrdi na sodno desko in se po preteku osmih dni šteje, da je bila opravljena vročitev tudi neznanemu lastniku.

(5) Zoper sklep iz drugega odstavka tega člena ima lastnik odvzetega denarja ali premoženja oziroma podkupnine pravico do pritožbe, če meni, da za odvzem ni zakonske podlage.

499. člen

(1) Premoženjska korist, ki je bila dosežena s kaznivim dejanjem ali zaradi njega, se ugotavlja v kazenskem postopku po uradni dolžnosti.

(2) Sodišče in drugi organi, pred katerimi teče kazenski postopek, morajo med postopkom zbirati dokaze in raziskovati okoliščine, ki so pomembne za ugotovitev premoženjske koristi.

(3) Če uveljavlja oškodovanec premoženjskopravni zahtevak, naj se mu vrnejo stvari, ki so bile pridobljene s kaznivim dejanjem, oziroma znesek, ki ustreza njihovi vrednosti, se ugotavlja premoženjska korist samo v tistem delu, ki ni zajet s premoženjskopравnim zahtevkom.

500. člen

(1) Kadar pride v poštev odvzem premoženjske koristi drugemu prejemniku koristi (96. člena in 98. člen kazenskega zakonika Republike Slovenije), ga je treba povabiti zaradi zaslišanja v predhodnem postopku in na glavni obravnavi. Za pravno osebo se povabi njen zastopnik. V vabilu ga je treba opozoriti, da bo postopek izveden tudi brez njegove navzočnosti.

(2) Zastopnik pravne osebe se zasliši na glavi obravnavi za obdolžencem. Enako se ravna tudi glede drugega prejemnika koristi, če ni bil povabljen kot priča.

(3) Prejemnik koristi ter zastopnik pravne osebe imata v zvezi z ugotavljanjem premoženjske koristi pravico predlagati dokaze in z dovoljenjem predsednika senata postavljati vprašanja obdolžencu, pričam in izvedencem.

(4) Izključitev javnosti glavne obravnave ne velja za prejemnika koristi in zastopnika pravne osebe.

(5) Če sodišče šele med glavno obravnavo ugotovi, da pride v poštev odvzem premoženjske koristi, prekine glavno obravnavo in povabi prejemnika koristi oziroma zastopnika pravne osebe.

501. člen

Sodišče odmeri znesek premoženjske koristi po prostem preudarku, če bi bilo njeno ugotavljanje zvezano z nesorazmernimi težavami ali če bi se zaradi tega postopek preveč zavlekel.

502. člen

(1) Kadar prihaja v poštev odvzem premoženjske koristi, odredi sodišče po uradni dolžnosti po določbah, ki veljajo za izvršilni postopek, začasno zavarovanje zahtevka. V takem primeru, veljata smiselno drugi in tretji odstavek 109. člena tega zakona.

(2) Takšno zavarovanje lahko odredi sodišče tudi v predkazenskem postopku.

503. člen

(1) Odvzem premoženjske koristi sme izreči sodišče v sodbi, s katero spozna obtoženca za krivega, v sklepu o sodnem opominu ali v sklepu o vzgojnem ukrepu ter v sklepu, s katerim izreče varnostni ukrep iz 64. in 65. člena kazenskega zakonika Republike Slovenije.

(2) V izreku sodbe ali sklepa navede sodišče, kateri predmet oziroma kolikšen denarni znesek se odvzame. V upravičenih primerih sme sodišče dovoliti obročno plačilo premoženjske koristi, pri čemer določi rok plačila in višino obrokov.

(3) Overjen prepis sodbe oziroma sklepa se vroči tudi prejemniku koristi ter zastopniku pravne osebe, če je sodišče izreklo odvzem premoženjske koristi prejemniku koristi ali pravni osebi.

504. člen

Pravna oseba in prejemnik koristi iz 500. člena tega zakona lahko zahtevata obnovo kazenskega postopka glede odločbe o odvzemu premoženjske koristi;

505. člen

Drugi in tretji odstavek 368. člena ter 376. in 380. člen tega zakona se uporabljajo smiselno glede pritožbe zoper odločbo o odvzemu premoženjske koristi.

506. člen

(1) Če je v pogojni obsodbi določeno, da bo kazen izrečena, če obsojenec ne vrne premoženjske koristi, ne povrne škode ali ne izpolni kakšne druge obveznosti, obsojenec pa v določenem roku tega ne stori, izvede sodišče, ki je sodilo na prvi stopnji, postopek za preklic pogojne obsodbe na predlog upravičenega tožilca ali oškodovanca, lahko pa tudi po uradni dolžnosti.

(2) Sodnik, ki je za to določen, zasliši obsojenca, če je dosegljiv, in opravi potrebne poizvedbe, da ugotovi dejstva in zbere dokaze, ki so pomembni za odločitev, nakar pošlje spise senatu (šesti odstavek 25. člena).

(3) Nato razpiše predsednik senata sejo senata in obvesti o njej tožilca, obsojenca in oškodovanca. Če stranke in oškodovanec, ki so bili v redu obveščeni, ne pridejo, ni to ovira, da senat ne bi imel seje.

(4) Če sodišče ugotovi, da obsojenec ni izpolnil obveznosti, ki mu je bila naložena s sodbo, izda sodbo, s katero pogojno obsodbo prekliče in izreče kazen ali določi nov rok za

izpolnitev obveznosti, ali pa odpravi ta pogoj. Če pa spozna, da ni podlage za nobeno od teh odločb, ustavi s sklepom postopek za preklic pogojne obsodbe.

506.a člen

(1) Sodišče, ki je odredilo hrambo zaseženih predmetov ali začasno zavarovanje zahtevka za odvzem premoženjske koristi oziroma premoženja v vrednosti premoženjske koristi, mora v teh primerih postopati posebej hitro. Z zaseženimi predmeti in premoženjem, ki služi za začasno zavarovanje zahtevka, ter s predmeti ali premoženjem, ki so bili dani kot varščina (196. do 199. člen), mora ravnati kot dober gospodar.

(2) Če je hramba zaseženih predmetov ali začasno zavarovanje zahtevka iz prejšnjega odstavka povezano z nesorazmernimi stroški ali pa se vrednost premoženja ali predmetov zmanjšuje, lahko sodišče odredi, da se tako premoženje ali predmeti prodajo, uničijo ali podarijo v javno korist. Pred odločitvijo mora sodišče pridobiti mnenje lastnika premoženja ali predmetov. Če lastnik ni znan ali mu poziva za podajo mnenja ni mogoče vročiti, sodišče poziv pritrdi na sodno desko in se po osmih dneh šteje, da je bila vročitev opravljena. Če lastnik v osmih dneh po vročitvi poziva ne poda mnenja, se šteje, da s prodajo, uničenjem ali podaritvijo soglaša.

(3) Za hrambo zaseženih predmetov in varščin ter za začasno zavarovanje zahtevkov iz prvega odstavka tega člena skrbijo pristojni državni organi, organizacije z javnimi pooblastili, izvršitelji in finančne organizacije.

(4) Postopek upravljanja s predmeti in premoženjem ter varščinami iz prvega odstavka tega člena predpiše Vlada Republike Slovenije.

507. člen

(1) Če ni v tem poglavju določeno drugače, se glede postopka za uporabo varnostnih ukrepov, za odvzem premoženjske koristi, podkupnin in denarja ali premoženja nezakonitega izvora ter za postopek za preklic pogojne obsodbe smiselno uporabljajo druge določbe tega zakona.

(2) Določbe členov 498.a do vključno 506.a tega zakona, ki se nanašajo na odvzem denarja ali premoženja nezakonitega izvora, podkupnin in druge premoženjske koristi, se smiselno uporabljajo tudi za odvzem premoženja v vrednosti, ki ustreza premoženjski koristi (96. in 98. člen kazenskega zakonika Republike Slovenije).

(3) Določbe 499. člena tega zakona se smiselno uporabljajo tudi za predkazenski in preiskovalni postopek; pri zbiranju dokazov in raziskovanju okoliščin, ki so pomembne za ugotovitev premoženjske koristi pa poleg organov, pred katerimi teče kazenski postopek, sodelujejo tudi drugi organi, za katere zakon tako določa.

XXIX. poglavje

POSTOPEK ZA ODLOČBO O IZBRISU OBSODBE IN O PRENEHANJU VARNOSTNIH UKREPOV IN PRAVNIH POSLEDIC OBSODBE

508. člen

(1) Če se obsodba po zakonu izbriše s pretekom določenega časa in s pogojem, da obsojenec v tem času ne stori novega kaznivega dejanja (103. člen kazenskega zakonika

Republike Slovenije) izda po uradni dolžnosti odločbo o izbrisu obsodbe ministrstvo za pravosodje.

(2) Preden se izda odločba o izbrisu obsodbe, se opravijo potrebne poizvedbe, zlasti pa se zberejo podatki o tem, ali ne teče morda zoper obsojenca kazenski postopek za kakšno kaznivo dejanje, ki ga je storil pred pretekom roka, predpisanega za izbris obsodbe.

509. člen

(1) Če ministrstvo za pravosodje ne izda odločbe o izbrisu obsodbe, sme obsojenec zahtevati, naj se ugotovi, da je obsodba po zakonu izbrisana.

(2) Če ministrstvo za pravosodje v tridesetih dneh po prejemu ne izda odločbe, lahko obsojenec zahteva, naj izda sodišče, ki je izreklo sodbo na prvi stopnji, sklep o izbrisu obsodbe.

(3) O taki zahtevi odloča sodišče po zaslišanju državnega tožilca, če je tekel postopek na njegovo zahtevo.

510. člen

Če pogojna obsodba ni preklicana niti po enem letu, odkar je pretekla preizkusna doba, izda sodišče, ki je sodilo na prvi stopnji, sklep, s katerim ugotovi njen izbris. Ta sklep vroči obsojencu, državnemu tožilcu, če je tekel postopek na njegovo zahtevo in ministrstvu za pravosodje.

511. člen

(1) Postopek za izbris obsodbe na podlagi sodne odločbe (104. člen kazenskega zakonika Republike Slovenije) se uvede na obsojenčevo prošnjo.

(2) Prošnja se vloži pri sodišču, ki je sodilo na prvi stopnji.

(3) Sodnik, ki je za to določen, preizkusi najprej, ali je pretekel čas, ki se zahteva po zakonu, nato pa opravi potrebne poizvedbe in ugotovi dejstva, na katera se sklicuje prosilec, ter zbere dokaze o vseh okoliščinah, ki so pomembne za odločbo.

(4) Sodišče lahko zahteva o obsojenčevem obnašanju poročilo od organa za notranje zadeve, na katerega območju je obsojenec prebival po prestani kazni, lahko pa zahteva tako poročilo tudi od uprave zavoda, v katerem je obsojenec kazen prestal.

(5) Po poizvedbah in zaslišanju državnega tožilca, če je tekel postopek na njegovo zahtevo, pošlje sodnik spise z obrazloženim predlogom senatu (šesti odstavek 25. člena).

(6) Zoper odločbo sodišča o prošnji za izbris obsodbe se lahko pritožita prosilec in državni tožilec.

(7) Če sodišče zavrne prošnjo zato, ker obsojenec s svojim obnašanjem ni zaslužil izbrisa obsodbe, sme obsojenec ponoviti prošnjo po preteku dveh let, odkar je sklep o zavrnitvi prošnje postal pravnomočen.

512. člen

V potrdilu, ki se daje na podlagi kazenske evidence osebam, za uveljavljanje njihovih pravic, se izbrisana obsodba ne sme omenjati.

513. člen

(1) Postopek za prenehanje varnostnih ukrepov, prepovedi opravljanja poklica in odvzema vozniškega dovoljenja (četrti odstavek 67. in peti odstavek 68. člena kazenskega zakonika Republike Slovenije) in za prenehanje pravne posledice obsodbe (tretji odstavek 101. člena kazenskega zakonika Republike Slovenije) se uvede na obsojenčevo prošnjo, ki se vloži pri sodišču, ki je sodilo na prvi stopnji.

(2) Sodnik, ki je za to določen, preizkusi najprej, ali je pretekel čas, ki se zahteva po zakonu, nato pa opravi potrebne poizvedbe in ugotovi dejstva, na katera se sklicuje prosilec, ter zbere dokaze o vseh okoliščinah, ki so pomembne za odločbo.

(3) Sodnik lahko zahteva o obsojenčevem obnašanju poročilo od organa za notranje zadeve, na katerega območju je obsojenec prebival po prestani, odpuščen ali zastarani glavni kazni, lahko pa zahteva tako poročilo tudi od zavoda, v katerem je obsojenec prestal kazen.

(4) Po poizvedbah in po zaslišanju državnega tožilca, če je tekel postopek na njegovo zahtevo, pošlje sodnik spise z obrazloženim predlogom senatu (šesti odstavek 25. člena).

(5) Zoper sklep senata se lahko pritožita državni tožilec in obsojenec.

(6) Če je obsojenčeva prošnja zavrnjena, ni dovoljena nova prošnja, preden ne preteče eno leto od pravnomočnosti sklepa s katerim je bila prejšnja prošnja zavrnjena.

XXX. poglavje POSTOPEK ZA MEDNARODNO PRAVNO POMOČ IN IZVRŠITEV MEDNARODNIH POGODB V KAZENSKOPRAVNIH STVAREH

514. člen

Mednarodna kazenskopravna pomoč se daje po določbah tega zakona, če ni z mednarodno pogodbo določeno drugače.

515. člen

(1) Prošnje domačih sodišč za pravno pomoč v kazenskih zadevah se pošiljajo tujim organom po diplomatski poti. Na enak način se pošiljajo domačim sodiščem prošnje tujih organov za pravno pomoč.

(2) V nujnih primerih in ob pogoju vzajemnosti se lahko prošnje za pravno pomoč pošiljajo po ministrstvu za notranje zadeve, kadar pa gre za kaznivo dejanje pranja denarja ali za kazniva dejanja v zvezi s kaznivim dejanjem pranja denarja, pa tudi po organu, ki je pristojen za preprečevanje pranja denarja.

(3) Če velja vzajemnost ali če tako določa mednarodna pogodba, se lahko mednarodna kazenskopravna pomoč daje tudi neposredno med domačimi in tujimi organi, ki sodelujejo v predkazenskem in kazenskem postopku. Pri tem se lahko uporabljajo sodobna

tehnična sredstva, zlasti računalniško omrežje, pripomočki za prenos slike, glasu in elektronskih impulzov.

516. člen

(1) Ministrstvo za zunanje zadeve pošlje prošnjo tujega organa za pravno pomoč ministrstvu za pravosodje, ta pa jo pošlje v postopek okrožnemu sodišču, na katerega območju prebiva tisti, ki mu je treba vročiti kako pisanje, ki ga je treba zaslišati ali soočiti ali na katerega območju je treba opraviti kakšno drugo preiskovalno dejanje.

(2) V primerih iz drugega odstavka 515. člena tega zakona pošlje prošnjo sodišču ministrstvo za notranje zadeve.

(3) O dovoljenosti dejanja, za katero prosi tuji organ, in o načinu njegove izvršitve odloči sodišče po domačih predpisih.

(4) Če se prošnja tiče kaznivega dejanja, za katero po domačih predpisih ni dovoljena izročitev, zahteva sodišče od ministrstva za pravosodje mnenje, ali naj prošnji ugodi ali ne.

517. člen

(1) Domača sodišča smejo ugoditi prošnji tujega organa, s katero se, zahteva izvršitev kazenske sodbe tujega sodišča, če je tako določeno z mednarodno pogodbo ali če velja vzajemnost.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka izvrši domače sodišče pravnomočno sodbo glede sankcije, ki jo je izreklo tuje sodišče tako, da izreče sankcijo po kazenski zakonodaji Republike Slovenije.

(3) Pristojno sodišče izda sodbo v senatu iz šestega odstavka 25. člena tega zakona. O seji senata se obvestita državni tožilec in zagovornik.

(4) Krajevna pristojnost sodišča se določi po zadnjem stalnem prebivališču obsojenca v Republiki Sloveniji, če pa obsojenec ni imel stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, se določi po rojstnem kraju. Če obsojenec ni imel stalnega prebivališča in ni bil rojen v Republiki Sloveniji, določi vrhovno sodišče eno od stvarno pristojnih sodišč, pred katerim se bo izvedel postopek.

(5) V izrek sodbe iz tretjega odstavka tega člena vnese sodišče celoten izrek in ime sodišča iz tuje sodbe in izreče sankcijo. V obrazložitvi sodbe navede sodišče razloge, ki jih je upoštevalo pri izreku sankcije.

(6) Zoper sodbo se lahko pritožijo državni tožilec, obsojenec in njegov zagovornik.

(7) Če poda tuj državljan, ki ga je obsodilo domače sodišče, ali oseba, pooblaščenca s pogodbo, pri sodišču prve stopnje prošnjo, naj obsojenec prestaja kazen v svoji državi, sme sodišče ugoditi tej prošnji, če je tako določeno z mednarodno pogodbo ali če velja vzajemnost.

518. člen

Kadar gre za kazniva dejanja ponarejanja denarja in spravljanja ponarejenega denarja v obtok, neupravičenega izdelovanja, predelovanja in prodaje mamil in strupov, trgovine z belim blagom, izdelovanja in širjenja pornografskega gradiva ali za kakšno drugo kaznivo dejanje, glede katerega je po mednarodnih pogodbah dogovorjena centralizacija podatkov, mora organ, pred katerim teče kazenski postopek, brez odlašanja poslati ministrstvu za notranje zadeve podatke o kaznivem dejanju in storilcu, sodišče prve stopnje pa tudi pravnomočno sodbo. Kadar gre za kaznivo dejanje pranja denarja ali za kaznivo dejanje v zvezi s pranjem denarja, se podatki brez odlašanja pošljejo organu, ki je pristojen za preprečevanje pranja denarja.

519. člen

(1) Če je na ozemlju Republike Slovenije storil kaznivo dejanje tujec, ki ima stalno prebivališče v tuji državi, se smejo tej državi mimo pogojev iz 522. člena tega zakona odstopiti vsi kazenski spisi za kazenski pregon in sojenje, če tuja država temu ne nasprotuje.

(2) Preden je izdan sklep o preiskavi, odloča o odstopu pristojni državni tožilec. Med preiskavo odloči o tem na predlog državnega tožilca preiskovalni sodnik do začetka glavne obravnave pa senat (šesti odstavek 25 člena), tudi za zadeve iz pristojnosti okrajnega sodišča.

(3) Pri odločanju o odstopu kazenskih spisov organi iz prejšnjega odstavka upoštevajo tudi do tedaj nastale in bodoče stroške predkazenskega oziroma kazenskega postopka.

(4) Odstop kazenskih spisov se sme dovoliti za kazniva dejanja, za katera je predpisana kazen zapora do desetih let, kot tudi za kazniva dejanja zoper varnost javnega prometa.

(5) Ni dovoljen odstop kazenskih spisov, če je oškodovanec državljan Republike Slovenije, ki temu nasprotuje, razen če je dano zavarovanje za uveljavitev njegovega premoženjskopravnega zahtevka.

(6) Ni dovoljen odstop kazenskih spisov, če je bil odrejen zaseg ali začasno zavarovanje zahtevka za odvzem denarja ali premoženja nezakonitega izvora iz 252. člena kazenskega zakonika ali protipravno dane ali sprejete podkupnine iz 162., 168., 247., 248., 267., 268. in 269. člena kazenskega zakonika, razen v primerih, ko je sodišče navedene odredbe izdalo na pobudo tuje države. V teh primerih in v primerih, ko je bilo odrejeno začasno zavarovanje zahtevka za odvzem premoženjske koristi v zvezi z drugimi kaznivimi dejanji, smejo organi iz drugega odstavka tega člena odstopiti kazenski spis tuji državi samo, če so pred tem ugotovili, da ima ta država ustrezno urejeno zakonodajo v zvezi z odvzemom premoženjske koristi in v zvezi z odstopom kazenskih spisov tuji državi, ter upoštevali vrednost začasno zavarovanega premoženja.

(7) Če je obdolženec v priporu, se od tuje države po najkrajši poti zahteva, naj v petnajstih dneh sporoči, ali prevzema pregon.

520. člen

(1) Zahteva tuje države, naj se v Republiki Sloveniji prevzame pregon državljan Republike Slovenije ali osebe, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji, zaradi kaznivega dejanja, storjenega v tujini, se pošlje s spisi pristojnemu državnemu tožilcu, na katerega območju ima ta oseba stalno prebivališče.

(2) Če je pri pristojnem organu tuje države podan premoženjskopravni zahtevek, se ravna, kot da bi bil ta zahtevek podan pri pristojnem sodišču.

(3) O zavrnitvi prevzema kazenskega pregona in o pravnomočni odločbi, izdani v kazenskem postopku, se obvesti tuja država, ki je poslala zahtevo.

XXXI. poglavje POSTOPEK ZA IZROČITEV OBDOLEŽENCEV IN OBSOJENCEV

521. člen

(1) Če ni v mednarodni pogodbi določeno drugače, se zahteva in opravlja izročitev obdolžencev in obsojencev po določbah tega zakona.

(2) Tujca je dovoljeno izročiti samo v primerih, predvidenih z mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Republiko Slovenijo.

522. člen

Pogoji za izročitev so:

- 1) da tisti, katerega izročitev se zahteva, ni državljan Republike Slovenije, razen v primerih, ki jih določa mednarodna pogodba, ki obvezuje Republiko Slovenijo;
- 2) da dejanje, zaradi katerega se zahteva izročitev ni bilo storjeno na ozemlju Republike Slovenije, zoper njo ali njenega državljana;
- 3) da je dejanje, zaradi katerega se zahteva izročitev kaznivo dejanje tako po domačem zakonu, kakor po zakonu države, v kateri je bilo storjeno;
- 4) da po domačem zakonu ni zastaral kazenski pregon ali ni zastarala izvršitev kazni, preden je bil tujec priprt ali zaslišan kot obdolženec;
- 5) da tujec, katerega izročitev se zahteva, ni bil zaradi istega dejanja od domačega sodišča že obsojen ali ni bil za isto dejanje od domačega sodišča pravnomočno oproščen ali je bil kazenski postopek zoper njega pravno močno ustavljen ali je bila obtožba zoper njega pravno močno zavrnjena; ali da ni zoper tujca v Republiki Sloveniji zaradi istega proti Republiki Sloveniji storjenega dejanja uveden kazenski postopek, če pa je uveden postopek zaradi dejanja, storjenega proti državljanu Republike Slovenije, da je dano zavarovanje za uveljavitev premoženjskoprnega zahtevka oškodovanca;
- 6) da je ugotovljena istovetnost tistega, katerega izročitev se zahteva;
- 7) da je dovolj dokazov za utemeljenost suma, da je tujec, katerega izročitev se zahteva, storil določeno kaznivo dejanje, ali da obstaja o tem pravnomočna sodba.

523. člen

(1) Postopek za izročitev obdolženega ali obsojenega tujca se uvede na prošnjo tuje države.

(2) Prošnja za izročitev se poda po diplomatski poti.

(3) Prošnji za izročitev se morajo priložiti:

- 1) sredstva za ugotovitev istovetnosti obdolženca oziroma obsojenca (natančen opis, fotografije, prstni odtisi in podobno);
- 2) potrdilo ali drugi podatki o tujčevem državljanstvu;
- 3) obtožnica ali sodba ali odločba o priporu ali kakšen drug akt, ki je enak tej odločbi, v izvorniku ali overjenem prepisu. V njih mora biti navedeno: ime in priimek tistega,

katerega izročitev se zahteva, in drugi podatki, ki so potrebni za ugotovitev njegove istovetnosti, opis dejanja, zakonska označba kaznivega dejanja in dokazi za utemeljenost suma;

- 4) izpisek iz besedila kazenskega zakona tuje države, ki naj se uporabi ali ki je bil uporabljen proti obdolžencu zaradi dejanja, ki je povod za zahtevano izročitev; če je bilo dejanje storjeno na območju, kakšne tretje države, pa tudi izpisek iz besedila kazenskega zakona te države.

(4) Če so prošnja in priloge sestavljene v tujem jeziku, mora biti priložen tudi overjen prevod v slovenskem jeziku.

524. člen

(1) Ministrstvo za zunanje zadeve pošlje prošnjo za izročitev tujca po ministrstvu za pravosodje preiskovalnemu sodniku sodišča, na katerega območju tujec prebiva ali na katerega območju se najde.

(2) Če se ne ve za stalno ali začasno prebivališče tujca, katerega izročitev se zahteva, se najprej ugotovi njegovo prebivališče po organu za notranje zadeve.

(3) Če prošnja ustreza pogojem iz prejšnjega člena in so dani razlogi za pripor iz 201. člena tega zakona, izda preiskovalni sodnik nalog, da se tujec pripre, oziroma stori druge ukrepe, da se zagotovi njegova navzočnost, razen če je že iz same prošnje očitno, da izročitev ni dopustna.

(4) Ko preiskovalni sodnik ugotovi tujčevo istovetnost, mu brez odlašanja naznani, zakaj in na podlagi katerih dokazov se zahteva njegova izročitev; nato pa zahteva od njega, naj navede, kar ima povedati v svoj zagovor.

(5) O zaslišanju in zagovoru se napravi zapisnik. Preiskovalni sodnik pouči tujca, da si sme vzeti zagovornika, ali mu ga postavi po uradni dolžnosti, če gre za kaznivo dejanje, za katero je obramba po tem zakonu obvezna, ali če je zoper tujca odrejen pripor.

525. člen

(1) V nujnih primerih, ko je nevarno, da bi tujec pobegnil ali se skril, sme policija na prošnjo pristojnega tujega organa, ne glede na to, na kakšen način je poslana, tujcu vzeti prostost. V prošnji je treba navesti podatke za ugotovitev tujčeve istovetnosti, naravo in označbo kaznivega dejanja, številko odločbe ter datum, kraj in naslov tujega organa, ki je odredil pripor, in izjavo, da bo izročitev zaprosena po redni poti.

(2) Policija mora tujca, kateremu je vzela prostost, brez odlašanja odpeljati k preiskovalnemu sodniku pristojnega sodišča, da ga zasliši. Če preiskovalni sodnik zoper tujca odredi pripor, poroča o tem ministrstvu za zunanje zadeve.

(3) Preiskovalni sodnik izpusti tujca, če prenehajo razlogi za pripor ali če se ne poda prošnja za izročitev v roku, ki ga je on določil, upoštevajoč pri tem oddaljenost države, ki zahteva izročitev; ta rok ne sme biti daljši kot tri mesece od dneva, ko je bil tujec priprt. Ta rok se sporoči tuji državi. Na prošnjo tuje države sme senat pristojnega sodišča v opravičenih primerih podaljšati rok največ za dva meseca.

(4) Če se predpisana prošnja poda v danem roku, ravna preiskovalni sodnik po tretjem in četrtem odstavku prejšnjega člena.

526. člen

(1) Po zaslišanju državnega tožilca in zagovornika opravi preiskovalni sodnik po potrebi še druga poizvedovalna dejanja, da se ugotovi, ali so podani pogoji za izročitev tujca oziroma za izročitev predmetov, na katerih ali s katerimi je storil kaznivo dejanje, če so mu bili vzeti.

(2) Po opravljenem poizvedovanju pošlje preiskovalni sodnik poizvedovalne spise s svojim mnenjem senatu (šesti odstavek 25. člena).

(3) Če teče zoper tujca, katerega izročitev se zahteva, pri domačem sodišču kazenski postopek zaradi istega ali kakšnega drugega kaznivega dejanja, navede preiskovalni sodnik to v spisih.

527. člen

(1) Če senat okrožnega sodišča spozna, da niso izpolnjeni zakonski pogoji za izročitev, izda sklep, da se prošnja za izročitev zavrne. Ta sklep pošlje to sodišče po uradni dolžnosti sodišču druge stopnje, ki po zaslišanju državnega tožilca sklep potrdi, razveljavi ali spremeni.

(2) Če je tujec priprt, sme senat sodišča prve stopnje odločiti, da ostane v priporu do pravnomočnosti sklepa o zavrnitvi izročitve.

(3) Pravnomočni sklep, s katerim se zavrne izročitev, se pošlje po ministrstvu za pravosodje ministrstvu za zunanje zadeve, ki obvesti o tem tujo državo.

528. člen

Če senat okrožnega sodišča spozna, da so izpolnjeni zakonski pogoji za izročitev (522. člen), ugotovi to s sklepom. Zoper ta sklep ima tujec pravico pritožbe na sodišče druge stopnje.

529. člen

Če sodišče druge stopnje ob pritožbi spozna, da so izpolnjeni zakonski pogoji za izročitev tujca, oziroma če zoper tak sklep sodišča prve stopnje ni vložena pritožba, se zadeva pošlje ministru za pravosodje, ki nato odloči o izročitvi.

530. člen

(1) Minister za pravosodje izda odločbo, s katero izročitev dovoli ali ne dovoli. Lahko izda tudi odločbo, da se izročitev odloži zaradi tega, ker teče zoper tujca, katerega izročitev se zahteva, pri domačem sodišču kazenski postopek zaradi kakšnega drugega kaznivega dejanja ali ker prestaja tujec kazen v Republiki Sloveniji.

(2) Minister za pravosodje ne dovoli izročitve tujca, če uživa ta v Republiki Sloveniji pravico pribežališča, če gre za politično ali vojaško kaznivo dejanje ali če ne obstaja mednarodna pogodba z državo, ki zahteva njegovo izročitev. Izročitev lahko zavrne, če gre za kazniva dejanja, za katera je v domačem zakonu predpisana kazen zapora do treh let, ali če je tuje sodišče izreklo kazen odvzema prostosti do enega leta.

531. člen

- (1) V odločbi, s katero dovoli izročitev tujca, navede minister za pravosodje:
- 1) da se tujec ne sme preganjati zaradi kakšnega drugega kaznivega dejanja, storjenega pred izročitvijo;
 - 2) da se zoper njega ne sme izvršiti kazen za kakšno drugo kaznivo dejanje, storjeno pred izročitvijo;
 - 3) da se zoper njega ne sme uporabiti hujša kazen od tiste, na katero je obsojen;
 - 4) da se ne sme izročiti kakšni tretji državi v pregon zaradi kaznivega dejanja, ki ga je storil, preden je bila dovoljena izročitev.

(2) Poleg omenjenih pogojev lahko postavi minister za pravosodje za izročitev tudi druge pogoje.

532. člen

(1) Odločba, s katero je odločeno o izročitvi, se sporoči tuji državi po diplomatski poti.

(2) Odločba, s katero se dovoli izročitev, se pošlje ministrstvu za notranje zadeve, ki odredi, da se tujec odpelje do meje, kjer se na dogovorjenem kraju izroči organom tuje države, ki je zahtevala izročitev.

533. člen

(1) Če zahteva izročitev iste osebe več tujih držav zaradi istega kaznivega dejanja, se da prednost prošnji države, katere državljan je ta oseba; če ta država ne zahteva izročitve, prošnji države, na katerem ozemlju je bilo kaznivo dejanje storjeno; če je bilo dejanje storjeno na ozemlju več držav ali če se ne ve, kje je bilo storjeno, pa prošnji države, ki je prva zahtevala izročitev.

(2) Če zahteva izročitev iste osebe več tujih držav zaradi raznih kaznivih dejanj, se da prednost prošnji tiste države, katere državljan je ta oseba; če ta država ne zahteva izročitve, prošnji države, na katere ozemlju je bilo storjeno najhujše kaznivo dejanje; če so dejanja enako huda, pa prošnji države, ki je prva zahtevala izročitev.

534. člen

(1) Če teče zoper nekoga, ki je v tuji državi, v Republiki Sloveniji kazenski postopek ali če ga je domače sodišče kaznovalo, lahko vloži minister za pravosodje prošnjo za njegovo izročitev.

(2) Prošnja se pošlje tuji državi po diplomatski poti; priložijo se ji listine in podatki iz 523. člena tega zakona.

535. člen

(1) Če je nevarnost, da bi tisti, katerega izročitev se zahteva, pobegnil ali se skril, lahko zahteva minister za pravosodje, še preden ravna po prejšnjem členu, naj se zoper njega ukrene, kar je potrebno, da se pripre.

(2) V prošnji za začasen pripor je treba posebej navesti podatke o istovetnosti zahtevane osebe, naravo in označbo kaznivega dejanja, številko odločbe ter datum, kraj in naslov organa, ki je odredil pripor, oziroma podatke o pravnomočnosti sodbe in pa izjavo, da bo izročitev zahtevana po redni poti.

536. člen

(1) Če se zahtevana oseba izroči, se sme kazensko preganjati oziroma kazen izvršiti samo za kaznivo dejanje, za katero je bila dovoljena izročitev.

(2) Če je bila taka oseba pravnomočno obsojena od domačega sodišča tudi za druga pred izročitvijo storjena kazniva dejanja, za katera izročitev ni bila dovoljena, se smiselno uporabijo določbe 407. člena tega zakona.

(3) Če je izročitev dovoljena z določenimi pogoji glede vrste ali višine kazni, ki se sme izreči oziroma izvršiti, in s temi pogoji sprejeta, je sodišče pri izrekanju kazni vezano na te pogoje. Če pa gre za izvršitev že izrečene kazni, spremeni sodišče, ki je sodilo na zadnji stopnji, sodbo in prilagodi izrečeno kazen pogojem izročitve.

(4) Če je bila izročena oseba v tuji državi priprta zaradi kaznivega dejanja, zaradi katerega je bila izročena, se ji čas, ki ga je prebila v priporu, všteje v kazen.

537. člen

(1) Če zahteva izročitev tuja država od druge tuje države, zahtevano osebo pa bi bilo treba prepeljati čez ozemlje Republike Slovenije, sme na prošnjo prizadete tuje države to dovoliti minister za pravosodje s pogojem, da ne gre za državljana Republike Slovenije in ne za izročitev zaradi političnega ali vojaškega kaznivega dejanja.

(2) Prošnja za prevoz osebe čez ozemlje Republike Slovenije mora obsegati vse podatke iz 523. člena tega zakona.

(3) Če velja vzajemnost, obremenjujejo stroški za prevoz osebe čez ozemlje Republike Slovenije proračun.

XXXII. poglavje

POSTOPEK ZA POVRNITEV ŠKODE, REHABILITACIJO IN UVELJAVITEV DRUGIH PRAVIC OSEB, KI SO BILE NEUPRAVIČENO OBSOJENE ALI JIM JE BILA NEUTEMELJENO VZETA PROSTOST

538. člen

(1) Pravico do povrnitve škode zaradi neupravičene obsodbe ima tisti, ki mu je bila pravnomočno izrečena kazenska sankcija ali je bil spoznan za krivega, pa mu je bila odpuščena kazen, pozneje pa je bil v zvezi z izrednim pravnim sredstvom novi postopek pravnomočno ustavljen ali je bil s pravnomočno sodbo oproščen obtožbe ali je bila obtožba zoper njega zavrnjena ali je bila s pravnomočnim sklepom obtožnica zavržena, razen v primerih:

1) če je bil postopek ustavljen ali sodba, s katero je bila obtožba zavrnjena, izrečena zaradi tega, ker je v novem postopku oškodovanec kot tožilec oziroma zasebni tožilec odstopil od pregona ali ker je oškodovanec umaknil predlog, do odstopa oziroma umika pa je prišlo po sporazumu z obdolžencem;

2) če je bila s sklepom v novem postopku obtožnica zavržena zaradi tega, ker sodišče ni bilo pristojno, upravičeni tožilec pa je začel pregon pred pristojnim sodiščem.

(2) Obsojenec nima pravice do povrnitve škode, če je s svojim krivim priznanjem ali kako drugače namenoma povzročil svojo obsodbo, razen če je bil v to prisiljen.

(3) Pri obsodbi za kazniva dejanja v steku se pravica do povrnitve škode lahko nanaša tudi na posamezna kazniva dejanja, glede katerih so izpolnjeni pogoji za priznanje odškodnine.

539. člen

(1) Pravica do povrnitve škode zastara v treh letih od pravnomočnosti sodbe, s katero je bil obdolženec na prvi stopnji oproščen obtožbe ali s katero je bila obtožba zavržena, oziroma v treh letih od pravnomočnosti sklepa, s katerim je bila obtožnica zavržena ali postopek na prvi stopnji ustavljen; če je na pritožbo odločalo višje sodišče, pa v treh letih od prejema njegove odločbe.

(2) Preden vloži pri sodišču tožbo za povrnitev škode, se mora oškodovanec s svojo zahtevo obrniti na državno pravobranilstvo, da se z njim sporazume o obstoju škode ter o vrsti in višini odškodnine.

(3) V primeru iz 2. točke prvega odstavka prejšnjega člena je mogoče odločiti o zahtevi le, če upravičeni tožilec ni začel pregona pred pristojnim sodiščem v treh mesecih od prejema pravnomočnega sklepa. Če začne upravičeni tožilec pregon pred pristojnim sodiščem po preteku tega roka, se postopek za povrnitev škode prekine, dokler se ne konča kazenski postopek.

540. člen

(1) Če zahtevi za povrnitev škode ni ugodeno ali če državno pravobranilstvo in oškodovanec ne dosežeta sporazuma v treh mesecih od njene vložitve, sme vložiti oškodovanec pri pristojnem sodišču tožbo za povrnitev škode. Če je bil dosežen sporazum le glede dela zahtevka, sme vložiti tožbo glede ostanka.

(2) Dokler traja postopek iz prejšnjega odstavka, ne teče zastaranje iz prvega odstavka 539. člena tega zakona.

(3) Tožba za povrnitev škode se vloži zoper Republiko Slovenijo.

541. člen

(1) Dediči podedujejo samo oškodovančevo pravico do povrnitve premoženjske škode. Če je oškodovanec že vložil zahtevek, morejo dediči nadaljevati postopek le v mejah njegovega prejšnjega odškodninskega zahtevka.

(2) Dediči oškodovanca lahko po njegovi smrti nadaljujejo postopek za povrnitev škode oziroma lahko začno postopek, če je oškodovanec umrl, preden je potekel zastaralni rok, ne da bi se bil zahtevku odpovedal.

542. člen

- (1) Pravico do povrnitve škode ima tudi:
- 1) kdor je bil v priporu, ni pa bil uveden zoper njega kazenski postopek ali je bila s pravnomočnim sklepom obtožnica zavržena, ali pa je bil postopek ustavljen, ali je bil s pravnomočno sodbo oproščen obtožbe, ali je bila obtožba zavržena;
 - 2) kdor je prestajal prostostno kazen, v zvezi z obnovo kazenskega postopka ali z zahtevo za varstvo zakonitosti pa mu je bila izrečena krajša prostostna kazen, kot jo je že prestal, ali mu je bila izrečena kazenska sankcija, ki ni bila v odvzemu prostosti, ali je bil spoznan za krivega, pa mu je bila odpuščena kazen;
 - 3) komur je bila zaradi napake ali nezakonitega dela organa neutemeljeno vzeta prostost ali je bil dalj pridržan v priporu ali v zavodu za prestajanje kazni ali ukrepa;
 - 4) kdor je prebil v priporu dalj časa, kot traja zapor, na katerega je bil obsojen.

(2) Tisti, ki mu je bila brez zakonskega razloga vzeta prostost po 157. členu tega zakona, ima pravico do povrnitve škode, če zoper njega ni bil odrejen pripor in mu čas, kolikor mu je bila vzeta prostost, ni bil vštet v kazen, izrečeno za kaznivo dejanje ali za prekršek.

(3) Do povrnitve škode nima pravice, kdor je s svojim nedovoljenim ravnanjem povzročil, da mu je bila vzeta prostost. V primerih iz 1. ali 2. točke prvega odstavka tega člena je izključena pravica do povrnitve škode tudi, če so bile podane okoliščine iz 1. ali 2. točke prvega odstavka 538. člena.

(4) V postopku za povrnitev škode v primerih iz prvega in drugega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe tega poglavja.

543. člen

(1) Če je bil primer, na katerega se nanaša neupravičena obsodba ali neutemeljen odvzem prostosti neke osebe, prikazan v sredstvu javnega obveščanja in je bilo s tem prizadeto njeno dobro ime, objavi sodišče na njeno zahtevo v časniku ali drugem sredstvu javnega obveščanja sporočilo o odločbi, iz katere izhaja neupravičenost prejšnje obsodbe oziroma neutemeljenost odvzema prostosti. Če primer ni bil prikazan v sredstvu javnega obveščanja, pošlje na zahtevo te osebe tako sporočilo njenemu delodajalcu. Po obsojenčevi smrti imajo to pravico njegov zakonec oziroma oseba, s katero je živel v zunajzakonski skupnosti, otroci, starši, bratje in sestre.

(2) Zahteva iz prejšnjega odstavka je dopustna, tudi če ni bila zahtevana povrnitev škode.

(3) Neodvisno od pogojev, ki so določeni v 538. členu tega zakona, je zahteva iz prvega odstavka tega člena dopustna tudi v primeru, ko je bila v zvezi z izrednim pravnim sredstvom spremenjena pravna kvalifikacija dejanja, če je bilo zaradi pravne kvalifikacije v prejšnji sodbi huje prizadejano dobro ime obsojenca.

(4) Zahtevo iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena je treba podati v šestih mesecih (prvi odstavek 539. člena) pri sodišču, ki je v kazenskem postopku sodilo na prvi stopnji. O njej odloča senat (šesti odstavek 25. člena). Pri odločanju o zahtevi se smiselno uporabljajo drugi in tretji odstavek 538. člena in tretji odstavek 542. člena tega zakona.

544. člen

Sodišče, ki je v kazenskem postopku sodilo na prvi stopnji, izda po uradni dolžnosti sklep, s katerim razveljavi vpis neupravičene obsodbe v kazenski evidenci. Sklep pošlje ministrstvu za pravosodje. O razveljavljenem vpisu se ne smejo nikomur dajati podatki iz kazenske evidence.

545. člen

Oseba, kateri je bil dovoljen pregled in prepis spisov (128. člen), ki se nanašajo na neupravičeno obsodbo ali na neutemeljen odvzem prostosti, ne sme uporabiti podatkov iz teh spisov na tak način, da bi bilo to škodljivo za rehabilitacijo tistega, proti kateremu je tekel kazenski postopek. Predsednik sodišča je dolžan na to opozoriti osebo, ki je dobila dovoljenje za pregled, in se to proti njenemu podpisu zaznamuje na spisu.

546. člen

(1) Osebi, ki ji je zaradi neopravičene obsodbe ali neutemeljenega odvzema prostosti prenehalo delovno razmerje ali lastnost zavarovanca socialnega zavarovanja ali ji je bila onemogočena oziroma odložena zaposlitev, do katere bi sicer prišlo, se prizna delovna oziroma zavarovalna doba, kot da bi bila delala tisti čas, ki ga je zaradi neopravičene obsodbe ali neutemeljenega odvzema prostosti izgubila. V to dobo se všteje tudi čas nezaposlenosti, do katere je prišlo zaradi neopravičene obsodbe ali neutemeljenega odvzema prostosti, če se to ni zgodilo po njeni krivdi.

(2) Pri vsakem odločanju o pravici, na katero vpliva dolžina delovne oziroma zavarovalne dobe, upošteva pristojni organ dobo, priznana po prejšnjem odstavku.

(3) Če organ iz prejšnjega odstavka ne upošteva dobe, priznane po prvem odstavku tega člena, lahko oškodovanec zahteva, naj sodišče iz prvega odstavka 540. člena tega zakona ugotovi, da mu je ta čas po zakonu priznan. Tožba se vložijo zoper organ, ki ne priznava priznane dobe in zoper Republiko Slovenijo.

(4) Na zahtevo organa, pri katerem se pravica iz drugega odstavka tega člena uveljavlja, se izplača iz proračunskih sredstev Republike Slovenije predpisani prispevek za čas, za katerega je bila po prvem odstavku tega člena doba priznana.

(5) Zavarovalna doba, priznana po prvem odstavku tega člena, se v celoti všteva v pokojninsko dobo.

XXXIII. poglavje POSTOPEK ZA IZDAJO TIRALICE IN RAZGLASA

547. člen

Če se ne ve za stalno ali začasno prebivališče obdolženca, kadar je to po določbah tega zakona nujno, zahteva sodišče od organov za notranje zadeve, naj obdolženca poiščejo in sporočijo sodišču njegov naslov.

548. člen

(1) Tiralica se sme odrediti, če je obdolženec, zoper katerega je uveden kazenski postopek zaradi kaznivega dejanja, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti in za

katero je v zakonu predpisana kazen zapora dveh ali več let, na begu in če je izdana odredba, da se obdolženec privede, ali sklep, da se pripre.

(2) Tiralico odredi sodišče, pred katerim teče kazenski postopek.

(3) Tiralica se odredi tudi v primeru, če obdolženec pobegne iz zavoda, v katerem prestaja kazen, ne glede na njeno višino, ali če pobegne iz zavoda, v katerem prestaja zavodski ukrep, ki je zvezan z odvzemom prostosti. Odredbo izda v takem primeru upravnik zavoda.

(4) Odredba za tiralico, ki jo izda sodišče ali upravnik zavoda, se pošlje organom za notranje zadeve v izvršitev.

(5) Policija vodi evidenco izdanih tiralic. Podatki o osebah, zoper katere je bila odrejena tiralica, se iz evidence zбриšejo, brž ko pristojni organ tiralico prekliče.

549. člen

(1) Če so potrebni podatki o posameznih predmetih, ki so v zvezi s kaznivim dejanjem, ali če je treba take predmete najti, posebno pa, če je to potrebno, da se ugotovi istovetnost najdenega neznanega trupla, se odredi razpis razglas, v katerem se zahteva, naj se podatki ali sporočila pošljejo organu, ki vodi postopek.

(2) Policija sme objavljati tudi fotografije trupel in pogrešanih, če so razlogi za sum, da je smrt oziroma izginotje posledica kaznivega dejanja.

550. člen

Organ, ki je odredil tiralico ali razglas, ju mora takoj preklicati, ko se izsledi iskana oseba ali najde predmet, ko zastara kazenski pregon ali izvršitev kazni ali ko se pokažejo drugi razlogi, zaradi katerih tiralica oziroma razglas nista več potrebna.

551. člen

(1) Tiralico in razglas razpiše ministrstvo za notranje zadeve.

(2) Za obveščanje javnosti o tiralici ali razglasu se smejo uporabljati tudi sredstva javnega obveščanja.

(3) Če je verjetno, da je tisti, za katerim je odrejena tiralica, v tujini, sme ministrstvo za notranje zadeve razpisati tudi mednarodno tiralico.

(4) Na prošnjo tujega organa sme ministrstvo za notranje zadeve razpisati tiralico tudi za nekoga, za katerega se sumi, da je v Republiki Sloveniji, če da tuji organ v prošnji izjavo, da bo zahteval njegovo izročitev, če bo najden.

(5) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za primere, ko policija razpiše iskanje oseb ali stvari.

Zakon o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. [63/94](#)) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»XXXIV. poglavje
PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

552. člen

(1) Za kazniva dejanja, za katera se storilec preganja po določenih kazenskega zakonika Republike Slovenije na predlog, začne rok iz prvega odstavka 52. člena tega zakona teči od dneva uveljavitve tega zakona.

(2) Kazenski postopek za kazniva dejanja, ki so se pred uveljavitvijo tega zakona preganjala po uradni dolžnosti ali na zasebno tožbo, po uveljavitvi tega zakona pa na predlog, se vodi po predpisih, ki so se uporabljali pred uveljavitvijo zakona, če je bila od dneva uveljavitve vložena obtožba.

(3) Če se po uveljavitvi tega zakona v zvezi z rednim ali izrednim pravnim sredstvom razveljavi sodba ali dovoli obnova kazenskega postopka za kaznivo dejanje, ki se po uveljavitvi zakona preganja na predlog, velja zasebna tožba za predlog upravičenca, za nadaljevanje postopka za kaznivo dejanje, ki se je pred uveljavitvijo zakona preganjalo po uradni dolžnosti, pa je potreben predlog. Rok za podajo predloga teče od dneva, ko je bil upravičenec obveščen o razveljavitvi sodbe oziroma dovolitvi obnove kazenskega postopka.

553. člen

Predpise o povrnitvi stroškov kazenskega postopka iz 99. člena ter predpise o vodenju kazenske evidence in evidence izrečenih vzgojnih ukrepov mladoletnikom iz 135. člena tega zakona, minister za pravosodje izda v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

554. člen

Ministrstvo za pravosodje v roku šestih mesecev po uveljavitvi tega zakona iz kazenske evidence izbriše vse obsodbe, za katere so izpolnjeni pogoji za zakonsko rehabilitacijo (508. člen).

555. člen

Ministrstvo za pravosodje prevzame od ministrstva za notranje zadeve kazensko evidenco v roku dveh mesecev po uveljavitvi tega zakona.

556. člen

(1) O zahtevi za obnovo kazenskega postopka zoper sodbo vojaškega sodišča, ki je bilo pristojno za območje Republike Slovenije, ki je postala pravnomočna pred 25. junijem 1991, odloča sodišče prve stopnje, ki bi bilo po določbah tega zakona pristojno za sojenje na prvi stopnji.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka, o zahtevi za obnovo kazenskega postopka zoper sodbo vojaškega sodišča, ki je bilo pristojno za območje katerekoli izmed

republik bivše Jugoslavije, ki je postala pravnomočna pred 25. junijem 1991, odloča okrožno sodišče v Ljubljani. Pravico do zahteve za obnovo kazenskega postopka po taki sodbi imajo obsojenci, ki so ali so kadarkoli bili slovenski državljani po predpisih, ki so veljali do 25. junija 1991.

(3) Določba prejšnjega odstavka se smiselno uporablja tudi glede postopkov, predpisanih v XXIX. in XXXII. poglavju tega zakona.

557. člen

Za odločanje o obnovi kazenskega postopka v zadevah, v katerih je pred 1. januarjem 1954 na prvi stopnji sodilo Vrhovno sodišče LR Slovenije, je pristojno sodišče, ki bi bilo po določbah tega zakona pristojno za sojenje na prvi stopnji.

558. člen

Za obsojenca, ki je bil do uveljavitve tega zakona pravnomočno obsojen v nenavzočnosti na podlagi določbe tretjega in četrtega odstavka 300. člena zakona o kazenskem postopku (Uradni list SFRJ, št. 4/77, 14/85, 74/87, 57/89 in 3/90), se lahko kazenski postopek obnovi pod pogoji določenimi v 410. členu navedenega zakona.

559. člen

Ne glede na rok iz tretjega odstavka 421. člena tega zakona smejo obsojenec, zagovornik in osebe iz drugega odstavka 367. člena tega zakona zoper sodno odločbo, ki je postala pravnomočna pred uveljavitvijo tega zakona, in zoper sodni postopek, ki je tekel pred tako pravnomočno odločbo, vložiti zahtevo za varstvo zakonitosti v roku dveh let po uveljavitvi tega zakona.

560. člen

(1) Zoper sodbo vojaškega sodišča, ki je bilo pristojno za območje Republike Slovenije, ki je postala pravnomočna pred 25. junijem 1991, se sme, po določbah tega zakona, vložiti zahteva za varstvo zakonitosti in zahteva za izredno omilitev kazni.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se sme zoper sodbo vojaškega sodišča, ki je bilo pristojno za območje katerekoli republike bivše Jugoslavije, ki je postala pravnomočna pred 25. junijem 1991, po določbah tega zakona vložiti zahteva za varstvo zakonitosti in zahteva za izredno omilitev kazni, če je ali je bil obsojenec slovenski državljan še po predpisih, ki so veljali do 25. junija 1991.

561. člen

Če do uveljavitve tega zakona ni bilo odločeno o obsojenčevi zahtevi za izreden preizkus pravnomočne sodbe, se o tej zahtevi odloči po določbah tega zakona o zahtevi za varstvo zakonitosti.

562. člen

Osebam, ki so bile neupravičeno obsojene pred 1. januarjem 1954 in katere, zaradi preteka roka iz prvega odstavka 539. člena tega zakona ne bi mogle uveljavljati pravice do povrnitve škode, ta pravica zastara v treh letih od dneva, ko začne veljati ta zakon.

563. člen

Pravico do povrnitve škode po 538. členu tega zakona ima tudi tisti, ki je prestajal prostostno kazen v zvezi z zahtevo za izreden preizkus pravnomočne sodbe, pa mu je bila izrečena krajša prostostna kazen, kot jo je že prestal, ali mu je bila izrečena kazenska sankcija, ki ni bila v odvzemu prostosti, ali je bil spoznan za krivega, pa mu je bila odpuščena kazen.

564. člen

Pravice in dolžnosti, ki jih ima po tem zakonu predsednik sodišča, razen po 191. in 213. členu, ima glede kaznivih dejanj iz pristojnosti okrajnega sodišča predstojnik tega sodišča.

565. člen

Z dnem, ko začne veljati ta zakon, se v Republiki Sloveniji preneha -uporabljati zakon o kazenskem postopku (Uradni list SFRJ, št. 4/77, 14/85, 74/87, 57/89 in 3/90).

566. člen

Ta zakon začne veljati 1. januarja 1995.«.

Odločba o razveljavitvi členov od 150 do 156 zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. [5/98](#)) v zvezi z razveljavitvijo členov od 150 do 156 zakona določa:

»Razveljavitev začne učinkovati v roku enega leta od objave te odločbe v Uradnem listu RS.«.

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o kazenskem postopku – ZKP-A (Uradni list RS, št. [72/98](#)) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

82. člen

Členi 11 in 46 do 49 tega zakona se začnejo uporabljati v osemnajstih mesecih po njegovi uveljavitvi, do začetka uporabe novih se uporabljajo dosedanje določbe zakona o kazenskem postopku. V tem roku izda minister, pristojen za pravosodje, podrobnejša navodila o zapisniku o glavni obravnavi.

83. člen

Pravila o poravnavanju predpiše minister, pristojen za pravosodje, v soglasju z ministrom, pristojnim za delo, družino in socialne zadeve, v roku treh mesecev po uveljavitvi tega zakona.

84. člen

(1) Minister, pristojen za pravosodje, v roku treh mesecev po uveljavitvi tega zakona izda podrobnejše predpise o izvrševanju pripora.

(2) Do izdaje predpisov iz prejšnjega odstavka se uporabljajo določbe pravilnika o izvrševanju pripora (Uradni list SRS, št. 22/81), kolikor niso v nasprotju s tem zakonom.

85. člen

Z dnem, ko začne veljati ta zakon, prenehajo veljati določbe zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (Uradni list SRS, št. 17/78 ter Uradni list RS, št. 12/92, 58/93 in 10/98), ki se nanašajo na izvrševanje pripora.

86. člen

Postopek v zahtevah za varstvo zakonitosti, vloženih pred uveljavitvijo tega zakona, se izvede in dokonča po dosedanjih določbah zakona o kazenskem postopku.

87. člen

Vlada Republike Slovenije sprejme predpis iz drugega odstavka 76. člena tega zakona v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

88. člen

Ta zakon začne veljati tri mesece po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o spremembi zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kazenskem postopku – ZKP-B (Uradni list RS, št. [6/99](#)) spreminja 82. člen Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kazenskem postopku – ZKP-A tako, da se glasi:

»82. člen

Členi 11 in 49 do 52 tega zakona se začnejo uporabljati v osemnajstih mesecih po njegovi uveljavitvi, do začetka uporabe novih se uporabljajo dosedanje določbe zakona o kazenskem postopku. V tem roku izda minister, pristojen za pravosodje, podrobnejša navodila o zapisniku o glavni obravnavi.«;

ter vsebuje naslednjo končno določbo:

»2. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o spremembi zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kazenskem postopku – ZKP-C (Uradni list RS, št. [66/00](#)) spreminja 82. člen Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kazenskem postopku – ZKP-A tako, da se glasi:

»82. člen

Členi 11 in 49 do 52 tega zakona se začnejo uporabljati v šestintridesetih mesecih po njegovi uveljavitvi, do začetka uporabe novih se uporabljajo dosedanje določbe zakona o kazenskem postopku. V tem roku izda minister, pristojen za pravosodje, podrobnejša navodila o zapisniku o glavni obravnavi.«;

ter vsebuje naslednjo končno določbo:

»2. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o kazenskem postopku – ZKP-D (Uradni list RS, št. [111/01](#)) spreminja 564. člen zakona tako, da se glasi:

»564. člen

Pravice in dolžnosti, ki jih ima po tem zakonu predsednik sodišča, razen po 191. in 213.c členu, ima glede kaznivih dejanj iz pristojnosti okrajnega sodišča predstojnik tega sodišča.«;

ter vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

26. člen

Minister, pristojen za pravosodje, izda predpis iz drugega odstavka 117. člena zakona v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

27. člen

V treh mesecih po uveljavitvi tega zakona minister, pristojen za pravosodje, spremeni pravilnik o izvrševanju pripora (Uradni list RS, št. 36/95) v skladu z določbo četrtega odstavka 213.b člena zakona.

28. člen

Z dnem, ko začne veljati ta zakon, prenehajo veljati določba 82. člena zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 72/98), zakon o spremembi zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 6/99) ter zakon o spremembi zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 66/00).

29. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o kazenskem postopku – ZKP-E (Uradni list RS, št. [56/03](#)) spreminja 564. člen zakona tako, da se glasi:

»564. člen

Pravice in dolžnosti, ki jih ima po tem zakonu predsednik okrožnega sodišča, razen po 191. in 213.d členu tega zakona, ima glede kaznivih dejanj iz pristojnosti okrajnega sodišča predsednik tega sodišča.«;

ter vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

62. člen

Vlada Republike Slovenije izda predpis iz drugega odstavka 160.a člena zakona v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

63. člen

Če na dan uveljavitve tega zakona že teče rok za vložitev zahteve za varstvo zakonitosti zoper odločbo iz četrtega odstavka 420. člena zakona, se ta rok izteče po predpisih, ki so veljali do uveljavitve tega zakona.

64. člen

Določbe 12., 13., 16. in 22. člena tega zakona se začnejo uporabljati eno leto po uveljavitvi tega zakona.

65. člen

Ta zakon začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.